

НОВА
УКРАЇНСЬКА
ШКОЛА

Марія Мацькович
Барбара Гузиук-Свіца
Каміла Квятковска
Агнешка Рочняк

Maria Maćkiewicz
Barbara Guziuk-Świca
Kamila Kwiatkowska
Agnieszka Roczniak



Марія Мацькович, Барбара Гузюк-Свіца, Каміла Квятковска, Агнешка Рочняк

ПОЛЬСЬКА МОВА

(5-й рік навчання, друга іноземна мова)

підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти

(з аудіосупроводом)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Maria Maćkiewicz, Barbara Guziuk-Świca, Kamila Kwiatkowska, Agnieszka Roczniak

JĘZYK POLSKI

(5. rok nauczania, drugi język obcy)

podręcznik do nauki języka polskiego

do klasy IX dla szkół średnich ogólnokształcących

(z nagraniami audio)

Чернівці

МПП «Букрек»

2026

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України
від 20.08.2025 р. № 1164)*

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Підручник відповідає модельній навчальній програмі
«Друга іноземна мова. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Редько В. Г., Шаленко О. П.,
Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.,
Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.)

**Підручник розроблено на основі видання «Польська мова без кордонів»,
створеного Товариством «Спільнота Польська» за підтримки Сенату Республіки Польща**



Мацькович М., Гузюк-Свіца Б., Квятковска К., Рочняк А.
М 12 Польська мова (5-й рік навчання, друга іноземна мова) :
підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти
(з аудіосупроводом). — Чернівці : МПП «Букрек», 2026. —
192 с. : іл.
ISBN 978-966-997-301-6

УДК 811.162.1(075.3)

Maćkiewicz M., Guziuk-Świca B., Kwiatkowska K., Roczniak A.
М 12 Język polski (5 rok nauczania, drugi język obcy): podręcznik
do nauki języka polskiego do klasy IX dla szkół średnich ogólnokształcących (z nagraniami audio). — Czerniowce : Bukrek,
2026. — 192 s. : il.
ISBN 978-966-997-301-6

УДК 811.162.1(075.3)

Інтерактивний електронний додаток та аудіосупровід
до підручника розміщено за покликанням:

<https://lms.e-school.net.ua/courses/course-v1:Bukrek+2+18.07.2025/course/>



Spis treści

Wstęp	7
Lekcja 0: Gramatyka nie gryzie	9
Lekcja 1: Na koncert czy do kina?	15
Lekcja 2: Wybieram sport!	36
Lekcja 3: Komputer czy telefon?	56
Lekcja 4: Polska w symbolach	74
Lekcja 5: Grunt to rodzinka	94
Lekcja 6: Czym mogę służyć?	112
Lekcja 7: Komu w drogę, temu czas!	132
Lekcja 8: Jak cię widzą, tak cię piszą	150
Lekcja 9: Miasto i wieś	167
Transkrypcje nagrań	188

Wykaz zagadnień

nr	Tytuł lekcji	Gramatyka	Leksyka, wiedza i komunikacja	Wiersze, piosenki i projekty
0	Gramatyka nie gryzie	Gramatyka – podstawowe terminy gramatyczne; – podział polskich głosek; – odmienne i nieodmienne części mowy; – deklinacja – nazwy przypadków i ich pytania; – kategorie gramatyczne czasownika (liczba, osoba, czas, rodzaj, aspekt, strona, tryb).		
1	Na koncert czy do kina?	Gramatyka – tworzenie męskich i żeńskich form nazw zawodów związanych z kulturą; – mianownik liczby mnogiej (Im.), rodzaj niemęskoosobowy (r.nmos).	Leksyka, wiedza i komunikacja – słownictwo związane z kulturą (kinem, teatrem, muzeum, literaturą, muzyką); – instytucje kultury (kino, teatr, filharmonia, muzeum, biblioteka); – wybitne postacie polskiej kultury; – Stanisław Moniuszko – wybitny polski kompozytor; – Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN; – Andrzej Sapkowski – twórca kultowej postaci Wiedźmina; – gatunki filmowe; – znane polskie filmy; – wydarzenia kulturalne, m.in. Noc Muzeów; – tradycyjna książka a audiobook; – niezwykle polskie muzea; – tabliczki informacyjne w miejscach publicznych. Na końcu języka – frazeologizmy ze słownictwem; związanym z kulturą i sztuką. Pisanie – opis filmu.	Piosenka: – Enej <i>Tak smakuje życie</i>. Wiersz – M. Szwonder <i>Muzeum z różnościami</i>. Projekt – projekt „niezwykłego muzeum”.
2	Wybieram sport!	Gramatyka – tworzenie męskich i żeńskich form sportowców; – tworzenie przyimiotników od nazw dyscyplin sportowych; – mianownik (Im.), rodzaj męskoosobowy (r.mos).	Leksyka, wiedza i komunikacja – słownictwo związane ze sportem, m.in.: nazwy dyscyplin sportowych, nazwy sportowców, sporty drużynowe; – igrzyska i zawody sportowe; – zasady obowiązujące w wybranych grach drużynowych; – Mistrzostwa Europy w piłce nożnej 2012 – wybitni polscy sportowcy; – Irena Szewińska – dama polskiej lekkoatletyki; – stosunek młodzieży do lekcji wychowania fizycznego. Na końcu języka – frazeologizmy związane ze sportem. Pisanie – przebieg kariery wybranego sportowca.	Piosenka – K. Nosowska, K. Grabowski „Grabaż” <i>Prosta rzecz</i>. Projekt – prezentacja sylwetki wybranego sportowca.

nr	Tytuł lekcji	Gramatyka	Leksyka, wiedza i komunikacja	Wiersze, piosenki i projekty
3	Komputer czy telefon?	Gramatyka – pary aspektowe czasowników związanych z obsługą komputera; – czas teraźniejszy.	Leksyka, wiedza i komunikacja – nazwy sprzętu komputerowego i urządzeń biurowych; – słownictwo związane z obsługą komputera i korzystaniem z Internetu; – komputer czy smartfon – wady i zalety. Na końcu języka – słownictwo związane z telefonem. Pisanie – skracanie tekstu; – SMS.	Piosenka – Kwiat Jabłoni <i>Przezroczysty świat</i>. Projekt – quiz wiedzy o komputerach i telefonach.
4	Polska w symbolach	Gramatyka – czas kalendarzowy; – zapisywanie i odczytywanie dat.	Leksyka, wiedza i komunikacja – Legenda o Lechu, Czechu i Rusie; – Gniezno – pierwsza stolica Polski – godło Polski – wygląd, symbolika i historia powstania; – ważne święta w Polsce; – ważne wydarzenia historyczne w historii państwa polskiego; – historia na obrazach Jana Matejki; – sylwetka Józefa Piłsudskiego; – historia polskich barw narodowych; – Mazurek Dąbrowskiego – tekst oraz historia powstania; – mniej oficjalne polskie symbole narodowe; – polskie dziwactwa. Pisanie – opis godła Ukrainy.	Pieśń – Mazurek Dąbrowskiego. Projekt – prezentacja symboli narodowych wybranego kraju europejskiego.
5	Grun to rodzinka	Gramatyka – czas przeszły; – trudne formy czasowników w czasie przeszłym.	Leksyka, wiedza i komunikacja – nazwy członków rodziny; – drzewo genealogiczne; – aktywne życie na emeryturze ; – pies jak członek rodziny; – konflikt pokoleń i problemy nastolatków; – źródła historyczne – odkrywanie historii własnej rodziny. Na końcu języka – przysłowia związane z rodziną. Pisanie – opowiadanie – historia pewnej znajomości.	Piosenka: – W. Młynarski <i>Nie ma jak u mamy</i>; – J. Matuszkiewicz <i>Wojna domowa</i>. Projekt – źródło historyczne jako inspiracja do opowieści na temat historii rodziny.
6	Czym mogę służyć?	Gramatyka – biernik liczby pojedynczej (lp.) i lm.	Leksyka, wiedza i komunikacja – rodzaje sklepów i punktów usługowych; – dialogi w sklepach i punktach usługowych; – zakupy przez Internet; – sposoby dostarczania przesyłek (poczta, kurier, paczkomat); – reklamy usług. Pisanie – tekst reklamujący wybraną usługę.	Wiersz – <i>Moi pomocnicy</i>. Piosenka – Skaldowie <i>Medytacje wiejskiego listonosza</i>. Projekt – mapa okolicy z punktami usługowymi.

nr	Tytuł lekcji	Gramatyka	Leksyka, wiedza i komunikacja	Wiersze, piosenki i projekty
7	Komu w drogę, temu czas!	Gramatyka – czas przyszły.	Leksyka, wiedza i komunikacja – słownictwo związane z podróżami, przedmioty, które zabieramy na wakacje; – pomysły i plany na wakacje; – znane polskie zamki; – wypoczynek w aquaparku; – wakacje w mieście: Rezerwat Dzikich Dzieci; – urlop w kosmosie ; – oferty turystyczne. Na końcu języka – związki frazeologiczne ze słowem „świat”. Pisanie – opowiadanie w czasie przyszłym.	Piosenka – Fisz Emade Tworzywo Zwiedzam świat. Projekt – sprawozdanie z wycieczki do wybranej atrakcji turystycznej w okolicy.
8	Jak cię widzą, tak cię piszą	Gramatyka – narzędnik (lp. lm.).	Leksyka, wiedza i komunikacja – części twarzy, włosy oraz opisujące je przymiotniki; – znaczenie rysów twarzy; – opis wyglądu zewnętrznego; – ideały kobiecego piękna; – moda młodzieżowa; – na wyprzedaży – zakupy w sklepie odzieżowym; – symbolika kolorów; – komplementy. Pisanie – charakterystyka wybranej osoby.	Piosenka – Czerwone Gitary <i>Takie ładne oczy.</i> Projekt – dyskusja: Dla kogo ważniejsza jest moda – dla dziewczyn czy dla chłopaków?
9	Miasto i wieś	Gramatyka – miejscownik lp. i lm.	Leksyka, wiedza i komunikacja – podział administracyjny miasta; – rodzaje budynków w mieście; – elementy przestrzeni wiejskiej; – nazwy zwierząt gospodarskich; – pomieszczenia, w których mieszkają zwierzęta gospodarskie; – sposoby spędzania czasu wolnego na wsi i w mieście; – zieleń miejska. Na końcu języka – związki frazeologiczne z nazwami zwierząt. Pisanie – opis porównawczy krajobrazów.	Piosenka – M. Rodowicz <i>Do łezki łezka.</i> Wiersz – J. Hartwig <i>Komunikat.</i> Projekt – idealne miejsce do zamieszkania.

Wstęp

Podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego dla IX klasy szkół ukraińskich

Książka składa się z 10 lekcji obejmujących 11 obszarów tematycznych przewidzianych dla poziomu B1: człowiek, rodzina, życie codzienne, sposoby spędzania wolnego czasu, podróże i środki transportu, edukacja, zakupy i usługi, środowisko naturalne, nowe technologie, sport, kultura i rozrywka. Zdając sobie sprawę ze specyfiki wieku adresatów (14–15 lat), ich zainteresowań oraz problemów wieku dorastania, staraliśmy się ująć wybraną tematykę w sposób jak najbardziej atrakcyjny i interesujący dla młodego odbiorcy (przykładowo w lekcji poświęconej rodzinie podjęty został temat najczęstszych powodów kłótni nastolatków z rodzicami oraz sposobów rozwiązywania tych konfliktów).

Podręcznik rozpoczyna lekcja 0 zatytułowaną *Gramatyka nie gryzie*, stanowiąca wprowadzenie podstawowych terminów gramatycznych, które w poprzednich częściach ograniczone były do niezbędnego minimum. W klasie IX pojawiają się już komentarze gramatyczne, a wprowadzone na niższych poziomach zagadnienia są nie tylko powtarzane i utrwalane, ale również szerzej wyjaśniane. Zmiana sposobu prezentowania gramatyki motywowana jest zarówno wyższym poziomem zaawansowania językowego, jak i większą świadomością metajęzykową w zakresie języka ojczystego. Warto podkreślić, że lekcja poprzedzająca może być wykorzystana przez nauczyciela jako całość lub stanowić swoisty odnośnik w różnych momentach pracy z uczniem.

Część zasadnicza podręcznika składa się z 9 lekcji tematycznych, a każda z nich przeznaczona jest na kilka jednostek lekcyjnych i wymaga od nauczyciela samodzielnego rozplanowania materiału. Struktura poszczególnych jednostek jest stała, pojawiają się w nich ćwiczenia kształtujące wszystkie sprawności językowe, uwzględniające różnorodne funkcje i role komunikacyjne, przekazujące bogatą wiedzę kulturową, socjokulturową i realioznawczą.

Każda lekcja rozpoczyna się blogiem pisanym przez nastolatków (nie ma już Dominika, który towarzyszył uczniom w klasach V–VIII). Blog stanowi wprowadzenie do tematyki lekcji, prezentuje młodzieżowy punkt widzenia i stanowi punkt wyjścia do krótkiej dyskusji na poruszone w nim tematy.

Tak jak w poprzednich częściach na końcu każdej jednostki podstawowej zamieszczony jest projekt pozwalający na integrację sprawności językowych z innymi sprawnościami (np. wyszukiwaniem informacji w Internecie, tworzeniem prezentacji multimedialnych). Nowością w serii są natomiast ćwiczenia pod wspólnym tytułem *Na końcu języka*, umożliwiające poznanie funkcjonujących w codziennej komunikacji związków frazeologicznych związanych z tematem lekcji.

Stałym elementem każdej lekcji są ćwiczenia doskonalące umiejętności prowadzenia dialogu oraz formułowania dłuższej wypowiedzi ustnej (inspirowanej m.in. fragmentami tekstów czy zdjęciami) z wykorzystaniem nowo poznanego słownictwa oraz gramatyki. W podręczniku oprócz polszczyzny oficjalnej często pojawia się także język potoczny i młodzieżowy. Ważne bowiem, by młody odbiorca uczył się języka żywego, który ułatwi mu kontakt z polskimi rówieśnikami.

Autorki

Lekcja 0

GRAMATYKA NIE GRYZIE!



Samogłoski i spółgłoski

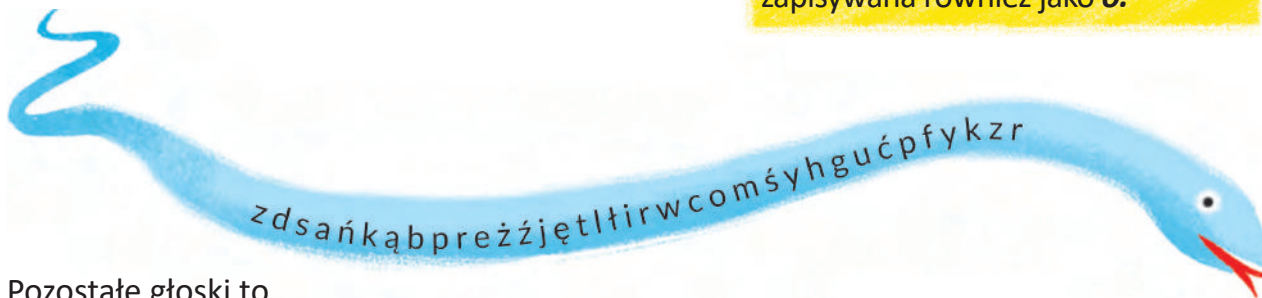
I. Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

mniej / dwie / dwa / osiem

W każdym języku występują ...¹ rodzaje głosek – **samogłoski** i **spółgłoski**. W języku polskim samogłosek jest ...² niż spółgłosek, bo zaledwie ...³. Wśród nich są ...⁴ samogłoski nosowe – **ą** i **ę**

II. Podkreśl w węży wszystkie samogłoski.

W języku polskim głoska **u** może być zapisywana również jako **ó**.



Pozostałe głoski to ...

III. Nazwij grupy spółgłosek.

spółgłoski twarde / spółgłoski miękkie / spółgłoski stwardniałe

dź, ć, ź, ś, ń, l, j,
b', p', w', f', m

c, dz, cz, dż,
sz, ż (rz)

b, p, w, f, d, t
z, s, m, n, ł, r
g, k, ch (h)

Części mowy

Wyrazy dzielimy na **części mowy**, czyli na grupy, które pełnią określone funkcje w języku. Wyróżniamy części mowy **odmienne** i **nieodmienne**.

Odmienne części mowy charakteryzują się tym, że zmienia się ich część końcowa, czyli **końcówka**, natomiast główna część – **temat** – jest niezmienna.

- *głow-a, głow-q, głów-Ø*
- *mał-y, mał-ego, mał-ych*
- *robi-ę, robi-my, rób-cie*



Uwaga!
Znak **Ø** oznacza brak końcówki.

I. Znajdź temat i końcówkę.

	Wyraz	Temat	Końcówka
0	kobiety	<i>kobiet-</i>	<i>-y</i>
1	panowie		
2	czytacie		
3	miłymi		
4	naszemu		
5	miast		

II. Uzupełnij tabelę, podając po trzy przykłady odmiennych części mowy.

Odmienne części mowy

Część mowy	Pytania	Znaczenie	Przykłady
Rzeczownik	kto? co?	Oznacza osobę, zwierzę, roślinę, przedmiot, pojęcie, zjawisko.	mężczyzna, słoń
Przymiotnik	jaki? jaka? jakie?	Oznacza cechę osoby, zwierzęcia, przedmiotu itd.	zły, piękna, czerwone
Liczebnik	ile? który (z kolei)?	Oznacza ilość lub kolejność.	jedna, pierwsze
Zaimek	kto? jaki? czyj? ile?	Zastępuje inne części mowy.	on, takie, twój, kilka
Czasownik	co robi? co się z nim dzieje?	Oznacza czynność lub stan.	jechać, siedzi

III. Uzupełnij tabelę z przykładami, wstawiając wyrazy z ramki w odpowiednie miejsca.

na / och! / ale / ładnie / naprzeciwko / najwyżej / i / oraz / do / hej! / pod /
dalej / albo / uwaga! / teraz / trach! / w / więc / rano / o

Nieodmienne części mowy

Część mowy	Znaczenie	Przykłady
Przysłówek	Odpowiada na pytania: jak? gdzie? kiedy? Nazywa cechę i określa czasownik, przymiotnik lub inny przysłówek.	
Przyimek	Łączy się z wyrazami odmiennymi i określa relacje, np. przestrzenne.	
Spójnik	Łączy ze sobą wyrazy lub zdania.	
Wykrzyknik	Wyraża uczucia, wolę mówiącego, naśladuje dźwięki z otoczenia.	
Partykuła	Wzmacnia lub modyfikuje treść zdania.	<i>czy, nie, chyba, no, oby, tylko, że</i>

IV. Wstaw do wiersza odpowiednie nazwy części mowy.

Rymowane części mowy

Kto? co? – o ...⁰ pytaj:
 Uczeń, Staś, gramofon, płyta.
 Jaki? który? – żółty, słodki;
 Czyj? – państwowy. To ...¹.
 ...² też wchodzi w wierszyk.
 Ile? – jeden. Który? – pierwszy.
 Ja, ty, jakiś, nigdzie, wielu –
 To ...³, przyjacielu.
 Co ktoś robi? Co się dzieje?
 ...⁴: śpiewa, wieje.
 Jak? gdzie? kiedy? – to ...⁵:
 ładnie, blisko, dziś. Dość słówek.
 Znajdź ...⁶ przy imionach:
 Z Jankiem, o Stasiu, do Szymona.
 ...⁷ łączy doskonale
 Słowa, zdania: i, lecz, ale.

Na podstawie: Witold Gawdzik,
Ortografia i gramatyka na wesoło,
 Warszawa 1990, s. 165.

Deklinacja

Deklinacja to odmiana wyrazu przez przypadki i liczby. W języku polskim deklinacji podlegają rzeczowniki, przymiotniki, zaimki oraz liczebniki.

I. Połącz przypadki z odpowiednimi pytaniami.

mianownik	(o) kim? (o) czym?
dopełniacz	komu? czemu?
celownik	(z) kim? (z) czym?
biernik	kogo? czego?
narzędnik	(o!)
miejsownik	kto? co?
wołacz	kogo? co?

Uwaga! O wołacz nie pytamy. Czasami przed wołaczem pisze się: *o*, np.: *O, Barbaro!*

II. Odszukaj w diagramie nazwy wszystkich przypadków.

W	O	Ł	A	C	Z	M	Ą	M	S	A	W
R	B	W	N	I	Ó	F	D	I	E	L	Ż
Ś	E	C	M	S	U	D	R	A	N	T	Y
M	I	E	J	S	C	O	W	N	I	K	J
I	L	L	B	I	W	P	Ć	O	Ż	M	A
A	Ć	O	Y	G	R	E	F	W	H	J	B
D	S	W	T	F	Z	Ł	H	N	W	P	I
Ł	Z	N	W	I	B	N	O	I	Ę	Ń	E
Y	C	I	U	J	Y	I	B	K	T	O	R
Ż	H	K	M	E	G	A	C	H	J	G	N
N	E	R	P	M	O	C	Z	R	U	K	I
I	W	Z	N	A	R	Z	Ę	D	N	I	K

III. Odmień przez przypadki wyrażenie "swoje życie".



0. mianownik (kto? co?) ... *swoje życie*
1. dopełniacz (*kogo? czego?*)...
2. celownik (*komu? czemu?*)...
3. biernik (*kogo? co?*)...
4. narzędnik (*(z) kim? (z) czym?*)...
5. miejscownik (*(o) kim? (o) czym?*)...
6. wołacz (*o!*)...

polszczyzna.pl/przypadki-w-jezyku-polskim/

Wyjaśnij, na czym polega dwuznaczność zdania: Odmień swoje życie!

I. Połącz terminy z odpowiednimi informacjami.

0. strony

1. koniugacja

2. . liczby i osoby

3. czasy

4. czasowniki niedokonane

5. czasowniki dokonane

6. bezokolicznik

7. rodzaje

8. aspekt

9. tryby

a) przeszły, teraźniejszy i przyszły

b) w liczbie pojedynczej: męski (m.), żeński (ż) i nijaki (n.)
w liczbie mnogiej: męskoosobowy i niemęskoosobowy

c) czynna, bierna i zwrotna.

d) liczba pojedyncza

1. osoba – ja

2. osoba – ty

3. osoba – on, ona, ono

liczba mnoga

1. osoba – my

2. osoba – wy

3. osoba – oni, one

e) informują, że czynność trwa, trwała lub będzie trwała i nie została ani nie zostanie zakończona, np. *robięm, robię, będę robiła*

f) oznajmujący, rozkazujący, przypuszczający

g) określa, czy czynność została już wykonana, czy nadal jest wykonywana, np. *robić – zrobić*

h) informują, że czynność została lub zostanie zakończona, np. *zrobięm, zrobię*

i) forma czasownika, w której nie można rozpoznać osoby, liczby, rodzaju ani czasu, np. *jeść, biec*

j) odmiana czasownika przez osoby, czasy, tryby, rodzaje, liczby i inne kategorie gramatyczne

II. Na podstawie informacji z ćwiczenia I uzupełnij wiersz odpowiednimi słowami. Uwaga! Pierwsze i ostatnie litery słów zostały podane.

Czasownik

Czasownik jest odmiennym słowem.

Odmienia się on, proszę was,

Przez: r _ _ _ e, l _ _ _ y i o _ _ _ y,

Strony i t _ _ _ y oraz c _ _ _ y.

III. Która to osoba? Wstaw odpowiednią cyfrę do wiersza.

Ja jem, ja umiem, ja się podobam.

Ja – to najbliższa, ... osoba.

Ty wiesz, ty szedłeś, ty śpisz, ty mrugasz,

Słuchasz, rozumiesz: ... osoba.

Jadł, jadła, jadło. Szło, zbiło, zleciał.

On, ona, ono – osoba ...

Uwaga!

Mówimy:

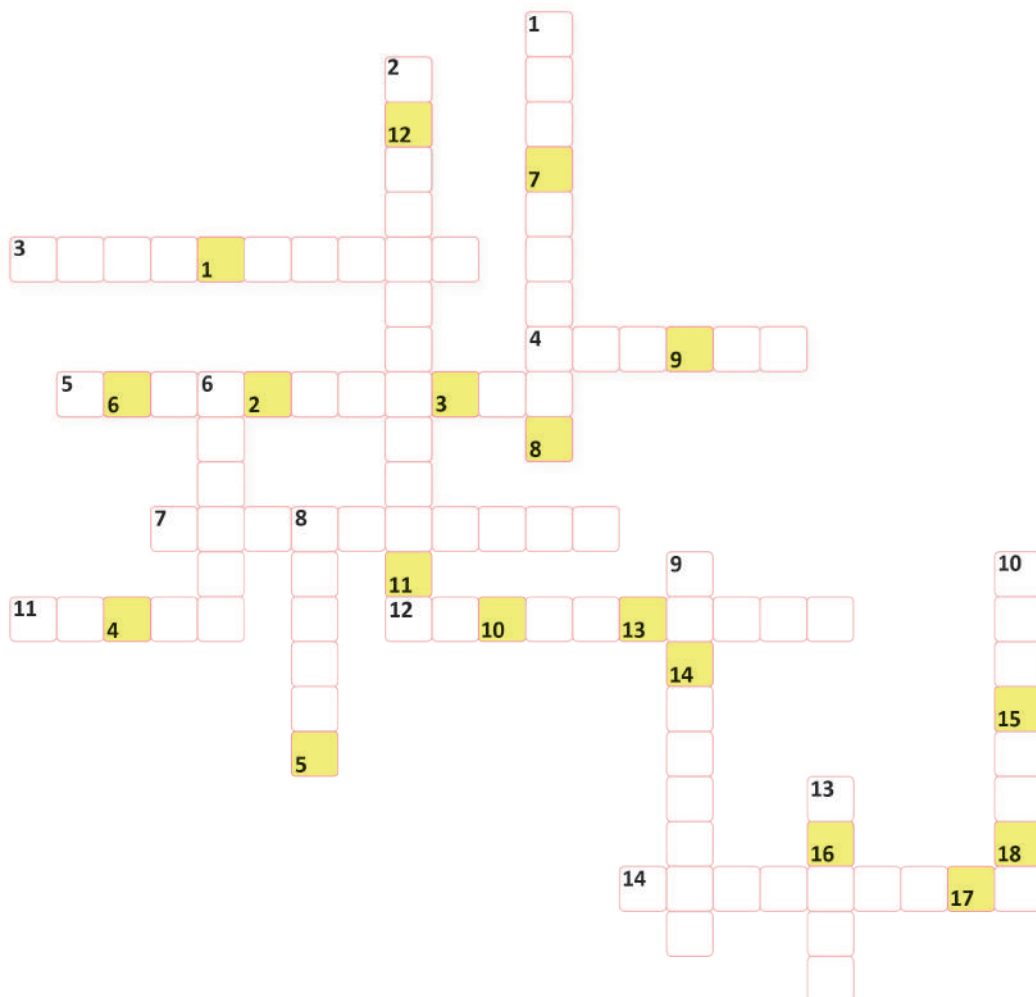
1. – pierwsza osoba

2. – druga osoba

3. – trzecia osoba

Na podstawie: Gawdzik W. Ortografia i gramatyka na wesoło. Warszawa, 1990. 201 c.

I. Rozwiąż krzyżówkę na kartce i podaj hasło.



Poziomo:

- 3. Nosowe są dwie.
- 4. Ostatni przypadek w deklinacji.
- 5. Cz, sz to spółgłoski...
- 7. Odmiana przez przypadki.
- 11. Część wyrazu odmiennej, która się nie zmienia.
- 12. Odmiana przez osoby.
- 14. Oznacza ilość lub kolejność.

Pionowo:

- 1. Odpowiada na pytania: jak? gdzie? kiedy?
- 2. Niesobowa forma czasownika.
- 6. Czasownik ma dokonany i niedokonany.
- 8. Może być pojedyncza lub mnoga.
- 9. Przypadek, który odpowiada na pytania: (z) kim? (z) czym?
- 10. Np.: do, w, na.
- 13. Jedno z pytań celownika.

Hasło:

1	2	3	4	5	6	7	8	9

10	11	12

13	14	15	16	17	18

Lekcja 1

NA KONCERT CZY DO KINA?



www.coslychac.pl

Dzisiaj nasza wychowawczyni powiedziała, że z okazji Dnia Chłopaka możemy w piątek gdzieś wyjść. Zaproponowała kino, teatr albo muzeum. W klasie rozpętała się burza, bo każdy chciał coś innego. Większość chłopaków chciała iść do kina, ale nie mogliśmy się dogadać, na jaki film. Dziewczyny koniecznie chciały iść do teatru. W ogóle tego nie rozumiem, bo dla mnie to straszna nuda! Na dodatek trzeba się ładnie ubrać, a ja nie lubię chodzić w garniturze.*

Zrobił się taki hałas, że aż zajrzała do nas pani dyrektor. Wychowawczyni powiedziała, że skoro nie możemy się zdecydować, to ona wybierze za nas i pójdziemy do Muzeum Narodowego na wystawę kultury japońskiej. Na początku wszyscy byliśmy załamani, ale Piotrek słusznie stwierdził, że lepsze to niż siedzenie na lekcjach. Teraz jednak myślę sobie, że to nawet może być ciekawe, w Japonii żyli przecież samurajowie.

Skomentuj

Obserwuj

Udostępnij

*dogadać się – w języku potocznym: dojść do porozumienia

Porozmawiajmy.

1. Które z zaproponowanych miejsc wybrałbyś/-łabyś na wycieczkę klasową? Uzasadnij swój wybór.
2. Czy młodzi ludzie lubią chodzić do teatru? Uzasadnij swoją odpowiedź.
3. Jak myślisz, co ciekawego można zobaczyć na wystawie kultury japońskiej?
4. Czy wiesz, kiedy w Polsce obchodzony jest Dzień Chłopaka? Czy w Ukrainie również jest takie święto?

I. Dopasuj słowa do odpowiednich kategorii. Jeśli nie rozumiesz jakichś wyrazów, poszukaj ich znaczeń w słowniku. Uwaga! Niektóre słowa pasują do kilku kategorii.

aktor / autograf / autorka / bohater / brawo / czytelnik / dyrygent / eksponat / fanka / film animowany / kompozytor / koncert / pisarz / kurtyna / muzyk / obraz / orkiestra / piosenkarka / powieść / premiera / przedstawienie / poetka / przewodnik / publiczność / reżyser / rzeźba / scena / spektakl / śpiewak / tancerka / widz / wiersz / widownia / wystawa / zespół

Kino	Teatr	Muzeum	Literatura	Muzyka

II. Uzupełnij zdania, wykorzystując wyrazy z ćwiczenia I.

- „Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi” to wciągająca*powieść*.... przygodowa dla młodzieży.
- Kiedy poszła w górę, na scenę wyszedł młody ...
- Pan Samochodzik to tytułowy powieści Zbigniewa Nienackiego.
- Koncert był tak wspaniały, że biła ... na stojąco.
- Andrzej Wajda to wybitny polski, który w roku 2000 otrzymał Oscara za całokształt swojej twórczości.
- w Muzeum Narodowym w Warszawie pokazał nam słynny Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem”.
- Wczoraj w naszym mieście polsko-ukraiński Enej dał świetny Udało mi się nawet zdobyć jednego z muzyków.
- Przygotowane przez nas wygrało Ogólnopolski Konkurs Teatrów Szkolnych.
- Ewa to wierna polskiej muzyki rockowej.

III. Znajdź w ćwiczeniu I wszystkie słowa oznaczające ludzi, a następnie, tam gdzie jest to możliwe, dopisz formy żeńskie lub męskie.

Mężczyzna	Kobieta
<i>aktor</i>	<i>aktorka</i>

Mężczyzna i kobieta
<i>muzyk</i>

Uwaga!

Jeszcze do niedawna w języku polskim wiele wyrazów dotyczących nazw zawodów, tytułów i pełnionych funkcji miało tylko formy męskie, np. *psycholog, dyrektor, poseł*. W ostatnich latach coraz częściej tworzone są ich żeńskie odpowiedniki, np. *psycholożka, dyrektorka, posłanka*.

IV. Podpisz nazwiska współczesnych ukraińskich artystów / Dopasuj nazwiska do zdjęć.

Andrij Lubka

Olha Sumśka

Oksana Zabuzko

Jurij Andruchowycz

Taras Prochaśko

Lina Kostenko



1



2



3



4



5



6

Czy znasz współczesnych polskich artystów? Dopasuj nazwiska do zdjęć i krótko opowiedz o tych osobach. Informacji możesz poszukać w Internecie.

Krzysztof Penderecki

Katarzyna Nosowska

Joanna Rajkowska

Piotr Rogucki

Olga Tokarczuk

Paweł Pawlikowski



1



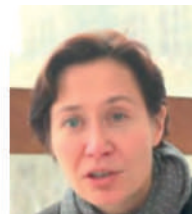
2



3



4



5



6

 **V. Opowiedz o znanej osobie, którą bardzo lubisz (może to być np. aktor, piosenkarka, pisarz). Powiedz, jak ta osoba się nazywa. Czym się zajmuje? Za co ją podziwiasz? Czy masz jej autograf?**

VI. Uzupełnij zwroty słowami i wyrażeniami z ramki, a następnie ułóż z nimi zdania.

0. nakręcić *film*

1. bić ...

2. zagrać ...

3. zdobyć ...

4. nie dotykać ...

5. namalować ...

6. obejrzeć ...

7. słuchać ...

8. napisać ...

9. śpiewać ...

10. pójść ...

w filmie / przewodnika / eksponatów
autograf / *film* / w zespole / na koncert
przedstawienie / brawo / wiersz / obraz



0. *Roman Polański nakręcił film pt. „Pianista”, który opowiada o życiu Władysława Szpilmana.*
.....

VII. Przeczytaj fragmenty tekstów i wybierz właściwą odpowiedź a, b lub c.

Rok 2019 został ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Stanisława Moniuszki. W ten sposób uczczono dwusetną rocznicę urodzin tego wybitnego kompozytora, dyrygenta, organisty, pedagoga i przede wszystkim twórcy polskiej opery narodowej. Z tej okazji nie tylko w kraju, ale także za granicą przez cały rok odbywały się liczne imprezy poświęcone artyście, m.in. koncerty, spektakle czy konkursy muzyczne i plastyczne. Młodzi polscy śpiewacy i pianiści wykonali pieśni Stanisława Moniuszki oraz utwory innych polskich kompozytorów, m.in. Fryderyka Chopina i Ignacego Paderewskiego.

0. W 2019 roku minęło 200 lat od:

- a) śmierci Stanisława Moniuszki;
- b) narodzin Stanisława Moniuszki;
- c) pierwszego koncertu Stanisława Moniuszki.

1. Stanisław Moniuszko był:

- a) kompozytorem, dyrygentem, organistą;
- b) kompozytorem, dyrygentem, śpiewakiem;
- c) kompozytorem, organistą, piosenkarzem.

2. Czyje utwory zabrzmiały na scenie:

- a) Antonio Vivaldi;
- b) Myrosława Skoryka;
- c) Ignacego Paderewskiego.



Polski banknot z wizerunkiem
Stanisława Moniuszki
używany do 1995 r.

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie jest jednym z najnowocześniejszych muzeów w Polsce. Prezentowane w nim wystawy opowiadają o ponadtysiącletniej historii, kulturze i dziedzictwie polskich Żydów od średniowiecza po czasy współczesne. Wystawa główna to nie tylko typowe dla muzeum obrazy, rzeźby i książki. To także wiele eksponatów, które można zobaczyć z bliska, a nawet dotknąć i dzięki temu lepiej poznać historię. Można tu m.in. obejrzeć kopię gazet sprzed 100 lat albo na specjalnej maszynie drukarskiej samodzielnie zrobić stronę tytułową książki z XVI w. Muzeum POLIN oprócz wystaw organizuje także wiele ciekawych wydarzeń kulturalnych i artystycznych, odbywają się tu np. koncerty, spektakle teatralne, pokazy filmowe czy spotkania z ciekawymi ludźmi.

3. Muzeum POLIN prezentuje:

- a) historię polskich Żydów po II wojnie światowej;
- b) 100 lat historii polskich Żydów;
- c) ponad 1000 lat historii polskich Żydów.

4. W Muzeum Historii Żydów Polskich można dotknąć i przeczytać:

- a) oryginalne gazety z XX w.;
- b) repliki gazet z XIX w.;
- c) repliki gazet z XX w.

5. Interaktywna wystawa w Muzeum Historii Żydów Polskich:

- a) pozwala zrozumieć dawne czasy;
- b) jest przeznaczona tylko dla dzieci;
- c) może być oglądana tylko z przewodnikiem.



Muzeum Historii Żydów Polskich
Polin

„Wiedźmin” to tytuł cyklu książek polskiego pisarza fantasy Andrzeja Sapkowskiego. Głównym bohaterem powieści jest Geralt – wojownik walczący z niebezpiecznymi potworami. W 2007 r. odbyła się premiera gry komputerowej „Wiedźmin”, której akcja toczy się w świecie stworzonym przez Sapkowskiego. W 2001 r. na podstawie książek powstał film w reżyserii Marka Brodzkiego, a w 2019 r. na Netflixie pojawił się serial o przygodach wojownika. Wszystkie wersje historii wiedźmina (książki, gry i filmowe adaptacje) odniosły światowy sukces.

6. Andrzej Sapkowski jest:

- a) reżyserem serialu pt. „Wiedźmin”;
- b) twórcą gry komputerowej o wiedźminie;
- c) autorem serii książek o wiedźminie Geralcie.

7. Gra „Wiedźmin” została wydana w:

- a) 2001 r.;
- b) 2007 r.;
- c) 2019 r.



REBUS

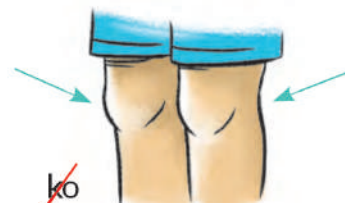


Hasło: ...

Czy wiesz, co to jest?



+



VIII. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami podanych wyrazów. Uwaga! Jedno słowo jest zbędne.

Im / serial / odcinek / powieść / ~~cykl~~ / sezon / ekranizacja

Cykl ⁰ książek Andrzeja Sapkowskiego o przygodach wiedźmina Geralta cieszy się dużą popularnością zarówno w Polsce, jak i na świecie. Możemy obejrzeć dwie ... ¹ historii stworzonej przez Sapkowskiego. W 2001 r. powstał ... ², a w 2019 r. Netflix nakręcił ... ³, który ma dwa ... ⁴, a każdy z nich osiem ... ⁵.

IX. Odpowiedz na pytania.

- Jaki tytuł ma twój ulubiony serial?
- Ile ma sezonów i odcinków?
- Jak się nazywa i kim jest jego główny bohater?
- Jak myślisz, dlaczego ludzie lubią oglądać seriale?

Na końcu języka



X. Połącz związki frazeologiczne z ich definicjami.

0	oceniać książkę po okładce	A	robić coś przesadnie, nienaturalnie
1	grać na nerwach	B	przeczytać coś w całości i bardzo dokładnie
2	odgrywać komedię	C	zrobić awanturę, nakrzyczeć na kogoś
3	tańczyć tak, jak ktoś zagra	D	oceniać coś lub kogoś po wyglądzie zewnętrznym
4	zrobić komuś scenę	E	irytować kogoś
5	przeczytać coś od deski do deski	F	wykonywać czyjeś polecenia bez sprzeciwu

XI. Uzupełnij zdania odpowiednimi związkami frazeologicznymi z ćwiczenia X.

- Ewa ... Marcie ... przy całej klasie za to, że nie pożyczyła jej książki.
- Książka była tak wciągająca, że przeczytałam ją ... w jeden wieczór.
- Piotrek na widok nauczycielki zaczął ... – głośno kaszłał i udawał, że boli go głowa.
- Zbyszek zawsze ma swoje zdanie i nigdy nie ... tak, jak mu ktoś
- Klasa bardzo źle zachowywała się na WF-ie i całą lekcję ... nauczycielowi ...

🎵 XII. Posłuchaj piosenki i uzupełnij brakujące słowa.

Tak smakuje życie

Ty masz go w sobie,
życia *smak* na co dzień,
ale poddasz się na pewno
...¹ chwilą jedną.

Taką chwilą, co wie,
kiedy nocą ...² jest.

Kiedy sen to rzeczywistość,
co ...³ ci na wszystko.

Ref.: Bo tak smakuje życie,
na chwilę być na szczycie,
bo chwilą warto żyć. **x2**
Bo z chwilą warto być.

Teraz twoja kolej,
by ...⁴ ogień,
co ogrzeje to uczucie –
radzą ...⁵ ludzie.
I powiedzą, że ta,
że ta chwila wiecznie trwa,
że na nowo się odradza,
kiedy ...⁶ do niej znowu wraca.

Ref.: Bo tak smakuje...

Na życiowym torze
...⁷ swoją drogę,
ale ufaj swej fantazji,
daj się ...⁸ wyobraźni.
Wtedy każdy twój dzień,
stanie się ...⁹ dniem.
A minuta to jak wieczność,
w której każda ...¹⁰ to szaleństwo.

Ref.: Bo tak smakuje...

Enej to polsko-ukraiński zespół rockowo-folkowy, założony w 2002 roku w Olsztynie przez braci Piotra i Pawła Sołoduchów oraz ich przyjaciela Łukasza Kojrysa (obecnego managera zespołu). Nazwa zespołu pochodzi od imienia głównego bohatera „Eneidy” Iwana Kotlarewskiego – Eneja, wesołego kozaka podróżującego po świecie. Zespół to mieszanka różnorodna kulturowo, co ma swe źródło w pochodzeniu jego członków – rodzina braci Sołoducha ma korzenie ukraińskie, Mirosław Ortyński urodził się we Lwowie, a pozostali członkowie zespołu to Polacy.

Tekst pochodzi z oficjalnej strony zespołu:
<https://www.enej.pl/o-nas/>



<https://tinyurl.com/cw2wcpp8>

Tekst: Mirosław Ortyński
Muzyka: Piotr Sołoducha
Wykonanie: Enej

Mianownik (kto? co?)

Rzeczownik liczby mnogiej, rodzaj niemęskoosobowy

Rodzaj męski			Rodzaj żeński	
Przykłady	Występowanie	Końcówka	Występowanie	Przykłady
zeszyt – zeszyty grzyb – grzyby	Rzeczowniki: – zakończone na spółgłoskę twardą (oprócz k, g).	-y	Rzeczowniki: – zakończone na -a z tematem zakończonym na spółgłoskę twardą (oprócz k, g); – zakończone na -sz, -cz.	torba – torby kobieta – kobiety mysz – myszy rzecz – rzeczy
kotek – kotki ród – rogi	Rzeczowniki: – zakończone na -k, -g.	-i	Rzeczowniki: – zakończone na -a z tematem zakończonym na -k, -g; – zakończone na spółgłoskę miękką.	książka – książki droga – drogi kość – kości powieść – powieści
hotel – hotele kraj – kraje koń – konie mecz – mecze awans – awanse kwadrans – kwadranse	Rzeczowniki: – zakończone na -l, -j, spółgłoskę miękką lub stwardniałą; – pochodzące z języków obcych zakończone na -ans.	-e	Rzeczowniki: – zakończone na -a z tematem zakończonym na spółgłoskę miękką lub stwardniałą; – zakończone na -i.	kuchnia – kuchnie tablica – tablice kasza – kasze pani – panie gospodyni – gospodynie

Rodzaj nijaki

Przykłady	Występowanie	Końcówka
drzewo – drzewa zdanie – zdania wybrzeże – wybrzeża imię – imiona zwierzę – zwierzęta muzeum – muzea	We wszystkich rzeczownikach.	-a

Uwaga!

- a) dziecko – dzieci
b) w rzeczownikach zakończonych w lp. na -um w lm. ta część znika
lice-um – licea,
technik-um – technika

I. Podane w nawiasach rzeczowniki zamień na liczbę mnogą.

0. W plecaku noszę ...zeszyty... (zeszyt), ...książki... (książka) i ...kanapki... (kanapka).
1. W piórniku mam kolorowe ... (długopis), miękkie ... (ołówek) i 2 ... (gumka) do ścierania.
2. W naszym gospodarstwie są: 4 łaciate ... (krowa), 2 czarne ... (koń), 2 duże ... (pies), 3 puszyste ... (kot).
3. W Warszawie działają nowoczesne ... (muzeum) i ... (galeria) sztuki.
4. W naszym mieście są aż 3 duże ... (centrum) handlowe i 4 ... (hipermarket).
5. Uwielbiam ... (powieść) historyczne, mam w domu wszystkie ... (część) trylogii Henryka Sienkiewicza.
6. Zrobiłem wszystkie ... (ćwiczenie) z matematyki, ale zapomniałem o geografii.

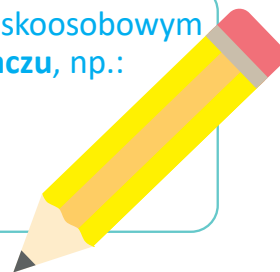
Mianownik *kto? co*

Przymiotnik liczby mnogiej, rodzaj niemęskoosobowy

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski, żeński, nijaki	-e, -ie (po k, g)	stare samochody polskie studentki surowe warzywa

Rzeczowniki i przymiotniki liczby mnogiej w rodzaju niemęskoosobowym mają takie same formy w **mianowniku, bierniku i wołaczu**, np.:

- *To są bardzo miłe panie.*
- *Lubię te miłe panie.*
- *Miłe panie, dokąd idziecie?*



II. Podane w nawiasach przymiotniki zamień na liczbę mnogą.

0. To są moje ...*najlepsze*... (najlepszy) koleżanki.
1. Podobają mi się twoje ... (nowy) buty.
2. Mój pies ma ... (duży zabawny) uszy.
3. W lodówce są tylko 2 ... (stary) cebule i ... (nieświeży) jajka.
4. Magdalena Boczarska i Magdalena Cielecka to ... (znany polski) aktorki.
5. Warszawa, Kraków i Łódź to ... (największy) miasta w Polsce.
6. Na stronie *ninateka.pl* można obejrzeć ... (interesujący polski) filmy ... (animowany).

III. Proszę przeczytać ogłoszenie Miejskiej Biblioteki Publicznej i uzupełnić je formami liczby mnogiej wyrazów podanych w nawiasach.

Miejska Biblioteka Publiczna nr 5
w Lublinie



Myślisz, że w bibliotece można spędzać czas, jedynie czytając książki (książka)^o? Mylisz się! W naszej bibliotece prawie codziennie odbywają się ... (ciekawa impreza)¹ i każdy na pewno znajdzie coś dla siebie. Organizujemy ... (zajęcie plastyczne)², ... (kreatywny warsztat)³, ... (spotkanie)⁴ ze znanymi autorami i inspirującymi ludźmi, ... (konkurs literacki)⁵, ... (prezentacja)⁶ nowości czytelniczych, ... (przedstawienie teatralne)⁷ i wiele innych atrakcji.

Dla najmłodszych czytelników proponujemy ... (lekcja biblioteczna)⁸, w trakcie których mogą się dowiedzieć, jak założyć kartę biblioteczną, jak przeszukiwać ... (katalog internetowy)⁹ i zamawiać ... (książka)¹⁰.

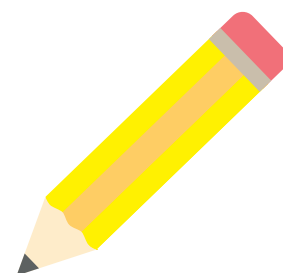
SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

IV. Przekształć podane zdania, zamieniając na liczbę mnogą podkreślone fragmenty.

0. Ta sala jest teraz zajęta.

Te sale są teraz zajęte

1. W naszej klasie wisi wielka mapa.
2. W centrum miasta stoi nowy wieżowiec.
3. W moim ogrodzie rośnie piękna róża.
4. To jest moja babcia.
5. Podoba mi się twój nowy zegarek.
6. To dziecko ma rzadko spotykane imię.

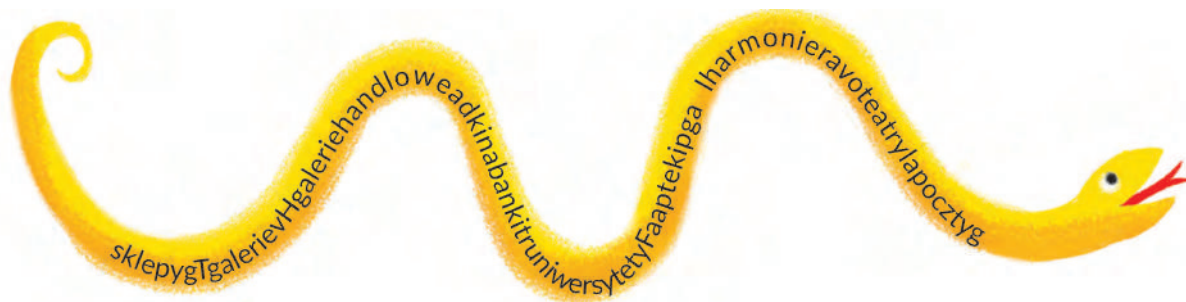


V. Uzupełnij tekst formami liczby mnogiej.

Noc Muzeów to impreza kulturalna, w trakcie której w ciągu kilku godzin nocnych za darmo można zwiedzać *... różne instytucje ...* (różna instytucja)^o i ... (placówka kulturalna)¹. Tej nocy ... (miejska ulica)² stają się głośnie i kolorowe. Swoje drzwi dla zwiedzających otwierają nie tylko ... (muzeum)³, ale także ... (kino)⁴, ... (galeria)⁵, ... (dom kultury)⁶ oraz ... (uniwersytet)⁷. W wielu miastach Europy organizowane są ... (duży koncert)⁸ i ... (ciekawa wystawa)⁹, przykładowo w Krakowie podczas Nocy Muzeów pokazano słynny obraz Leonarda da Vinci „Dama z gronostajem”. Noc Muzeów to także ... (liczna atrakcja)¹⁰ dla najmłodszych – organizowane są dla nich m.in. ... (specjalny warsztat)¹¹ i ... (przedstawienie teatralne)¹². Pierwsza Noc Muzeów odbyła się w Berlinie w 1997 r. Ponieważ cieszyła się ogromną popularnością, kolejne ... (europejskie miasto)¹³ zaczęły również organizować ... (podobna impreza)¹⁴. W Polsce pierwszą Noc Muzeów zorganizowano w 2003 r. w Poznaniu. Obecnie ... (Noc)¹⁵ Muzeów organizowane są przez kilkadziesiąt polskich miast.



VI. Gdzie można spędzić czas podczas Nocy Muzeów? Zakreśl odpowiednie miejsca w węży literowym.



VII. Odpowiedz na pytania.

1. Czy w twoim mieście odbywa się Noc Muzeów?
2. Czy byłeś/-łaś kiedyś na takiej imprezie kulturalnej? Co ciekawego widziałeś/-łaś?

Film czy książka?

I. Uzupełnij tekst formami liczby mnogiej.

fantasy / film kryminały / bajka / horror / ~~komedia~~ / film biograficzny /
film przyrodniczy / film akcji

0. *komedia* – jest śmieszna i najczęściej ma szczęśliwe zakończenie.
1. ... – główni bohaterowie to detektywi, policjanci i przestępcy.
2. ... – występują w nim postacie, których się boimy, np. wampiry i demony.
3. ... – występują w nim postacie mityczne i baśniowe, np. elfy i czarodzieje.
4. ... – film rysunkowy dla dzieci.
5. ... – pokazuje pościgi samochodowe, bijatki, sceny kaskaderskie.
6. ... – opowiada o życiu roślin i zwierząt.
7. ... – opowiada historię życia jakiegoś człowieka, np. artysty czy polityka.

II. Jaki to film? Posłuchaj pięciu opisów filmów i napisz, jakie to gatunki. Uwaga! Czasami jeden film może być zaliczony do więcej niż jednego gatunku.

0. *film przyrodniczy*
1. ...
2. ...
3. ...
4. ...

III. Dopasuj filmy z ćwiczenia II do plakatów filmowych. Uwaga! Jeden plakat jest zbędny.



A – 0



B – ...



C – ...



D – ...



E – ...



F – ...

IV. Posłuchaj drugiego nagrania z opisami filmów i zaznacz, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Uwaga! Do każdego opisu są dwa pytania.

0.	„Afrykańskie koty” pokazują tylko życie lwów	F
1.	Gepardzica Sita wychowuje troje kociąt.	
2.	Zbigniew Religa przeprowadził pierwszą w Polsce transplantację oka.	
3.	Szpital nie pozwalał na wprowadzanie nowych metod leczenia.	
4.	Sherlock Holmes jest bohaterem literackim i filmowym.	
5.	Dr Watson pracuje w policji.	
6.	W akademii pana Kleksa uczą się chłopcy, których imiona zaczynają się na pierwszą literę alfabetu.	
7.	Szpak Mateusz w ogóle nie umie mówić.	
6.	Historie bohaterów „Listów do M.” kończą się happy endem.	
7.	„Listy do M.” to film dobry tylko dla zakochanych.	

V. Uzupełnij tekst wyrazami z ramki, a następnie odpowiedz na pytania zawarte w ostatnich dwóch zdaniach.

zaletą / znanych / temat / skoncentrować / miłośników / krytycy
literatury / znaleźć / słuchać / zapachu

Tradycyjna książka czy audiobook?

Audiobooki są coraz bardziej popularną formą poznawania ...⁰. W Internecie możemy ...¹ wiele książek czytanych przez ...² aktorów i dziennikarzy. Audiobooki mają swoich prawdziwych ...³, ale także krytyków. Ci pierwsi mówią, że największą ...⁴ książek audio jest to, że można ich ...⁵ w różnych sytuacjach, np.: na spacerze, podczas sprzątania czy gotowania. ...⁶ audiobooków skarżą się, że trudno im się ...⁷ na słuchaniu i szybko zapominają to, co przed chwilą usłyszeli. Ponadto przekonują, że nic nie zastąpi ...⁸ papierowej książki.

A co wy myślicie na ...⁹ audiobooków? Czy próbowaliście kiedyś słuchać książek?

VI. Dobierzcie się w pary i napiszcie jak najwięcej wad i zalet audiobooków.

VII. Przeczytaj, co o książkach powiedzieli znani ludzie. Jak rozumiesz ich słowa?

1. Powiedz mi, jakie książki masz w domu, a powiem ci, kim jesteś — Jarosław Iwaszkiewicz.
2. Kto czyta książki, żyje podwójnie — Umberto Eco.
3. Mieszkanie bez książki ciemniejsze jest niż bez lampy — Henryk Sienkiewicz.

VIII. Podzielcie się na grupy i przygotujcie krótką scenkę na jeden z podanych tematów. Wykorzystajcie słownictwo poznane na lekcji.

1. Wychowawczynie zapytała was, gdzie chcecie wyjść – do kina, teatru czy do muzeum.

Każdy z was chce pójść w inne miejsce, ale w końcu dochodzicie do porozumienia.

2. Chcecie kupić koleżance/koledze książkę na urodziny. Proście o radę sprzedawcę w księgarni i wybieracie prezent.

3. Planujecie wyjście do kina i dyskutujecie o tym, który film wybrać.



Opis filmu

1. Uzupełnij opis filmu odpowiednimi fragmentami. Uwaga! Jest tu o jeden fragment za dużo.

...*Jednym z moich ulubionych filmów jest* ...⁰ polska komedia kryminalna „Vinci”. ...¹ Juliusza Machulskiego – wybitnego polskiego twórcę filmów komediowych. ...² doskonali aktorzy: Borys Szyc, Robert Więckiewicz i Kamilla Baar. ...³ w Krakowie. ...⁴ złodzieja antyków o imieniu Cuma (Robert Więckiewicz), który wychodzi z więzienia i dostaje zlecenie kradzieży słynnego obrazu Leonarda da Vinci „Dama z gronostajem”. Złodziej prosi o pomoc Juliana (Borys Szyc) – dawnego kolegę po fachu*. Ten zgadza się na propozycję, ponieważ ma u Cumy dług wdzięczności*. Jest tylko jeden problem. W czasie kiedy Cuma siedział w więzieniu, Julian został policjantem. ...⁵ grają w nim świetni aktorzy, jest w nim wiele śmiesznych dialogów i komicznych sytuacji.

***kolega po fachu** – człowiek wykonujący ten sam zawód.

***dług wdzięczności** – dług, który mamy u kogoś, kto nam pomógł.

A. Akcja filmu dzieje się...

C. Film opowiada historię... / o życiu...

E. Reżyserem filmu jest...

Film został wyreżyserowany przez...

F. Główne role w filmie grają...

B. Bardzo podoba mi się ten film, ponieważ...
Zachwylił mnie ten film, ponieważ...

D. Głównym bohaterem filmu jest...

G. Moim ulubionym filmem jest...
Jednym z moich ulubionych filmów jest...



TO JEST CIEKAWE!

Znajdź na YouTube i obejrzyj film „Vinci”, a następnie opowiedz w klasie, o czym jest i czy ci się spodobał.

 Opisz jedną z fotografii.

Powiedz:

• Kogo widzisz?

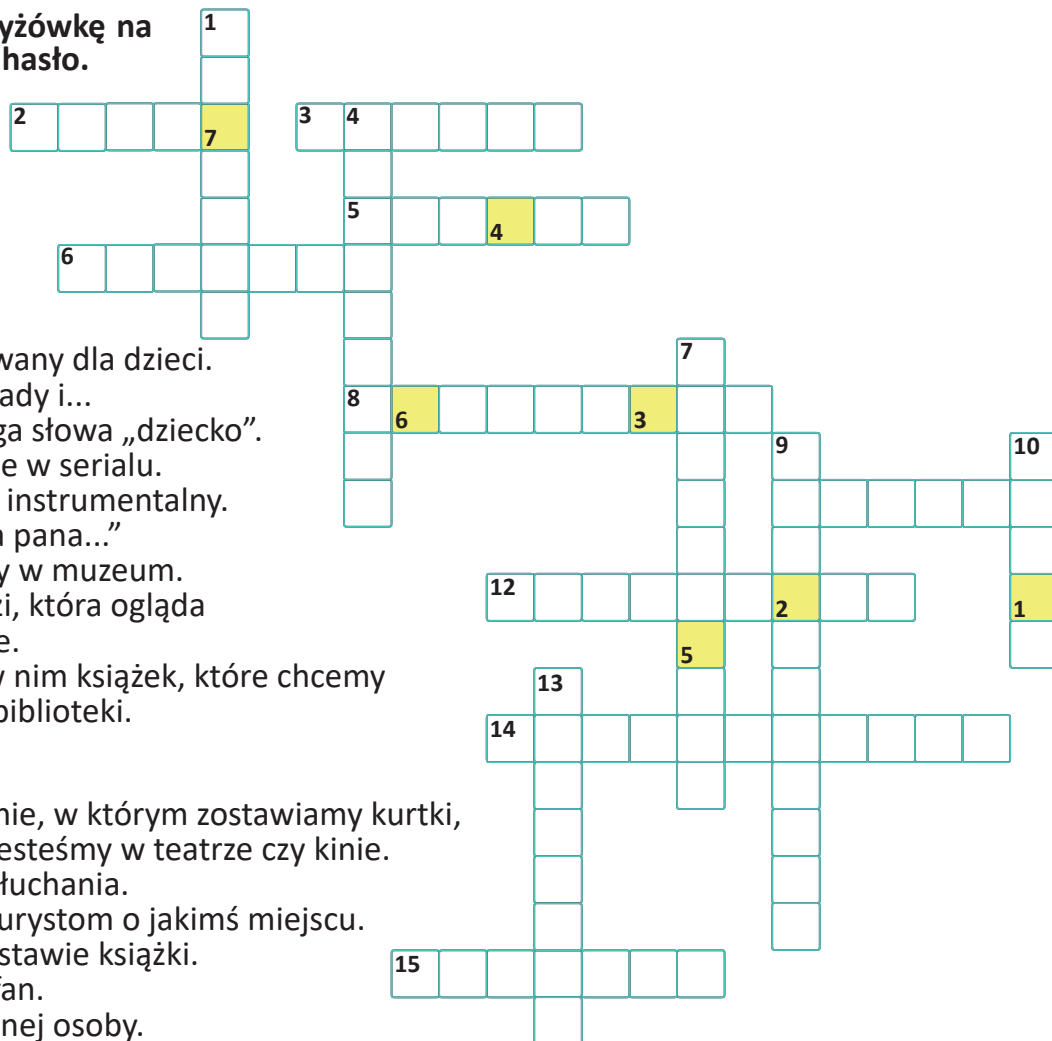
• Jak wyglądają te osoby?

• Gdzie są?

• Co robią?



I. Rozwiąż krzyżówkę na kartce i podaj hasło.



Poziomo:

- 2. Film animowany dla dzieci.
- 3. Każdy ma wady i...
- 5. Liczba mnoga słowa „dziecko”.
- 6. Jest ich wiele w serialu.
- 8. Duży zespół instrumentalny.
- 11. „Akademia pana...”
- 12. Przedmioty w muzeum.
- 14. Grupa ludzi, która ogląda przedstawienie.
- 15. Szukamy w nim książek, które chcemy wypożyczyć z biblioteki.

Pionowo:

- 1. Pomieszczenie, w którym zostawiamy kurtki, płaszcze, gdy jesteśmy w teatrze czy kinie.
- 4. Książka do słuchania.
- 7. Opowiada turystom o jakimś miejscu.
- 9. Film na podstawie książki.
- 10. Kobieta – fan.
- 13. Podpis znanej osoby.

Hasło to tytuł krótkiego filmu animowanego w reżyserii Tomasza Bagińskiego. Znajdź go na YouTube i obejrzyj

1	2	3	4	5	6	7

Hasło:

II. Gdzie możemy spotkać te napisy?



I. Odpowiedz na pytania.

1. Co możemy zobaczyć w muzeum?
2. Czy znasz jakieś ciekawe muzea?

II. Dopasuj nazwy muzeów do zdjęć.

- A. Muzeum Prywatne Diabła Polskiego „Przedpiekle.”
B. Kopalnia soli w Wieliczce.
C. Muzeum Domków dla Lalek.
D. Muzeum Produkcji Zapalek.
E. Park Miniatur Zabytków Dolnego Śląska.
F. Szkolne Muzeum Gwizdka.



1 –



2 –



3 –



4 –



5 –



6 –

III. Przeczytaj tekst i dopasuj muzea z ćwiczenia II do ich opisów. Uwaga! Jedno muzeum nie zostało opisane.

Niezwykłe muzea

Specjalnie dla was wybraliśmy 5 niezwykłych muzeów, które warto odwiedzić w Polsce.

1. To jedyne tego typu miejsce w Polsce, a pod względem ilości eksponatów także w Europie. Powstało w 2016 r. w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie. Historyczne domki dla lalek są fascynującym dokumentem minionych epok – dzięki nim możemy poznać m.in. dawne obyczaje, stroje, trendy w sposobie urządzania mieszkań czy style w architekturze. W muzeum znajduje się ponad 100 historycznych domków oraz wiele innych zabawek z różnych miejsc na świecie.
2. W muzeum w Kowarach można obejrzeć słynne zabytki, odwzorowane głównie w skali 1:25, np. pałace, kościoły czy dolnośląskie starówki. Miejsce powstało w 2003 r. na terenie dawnej fabryki dywanów. Eksponaty tworzone są w pracowni modeli, gdzie pracuje zespół doświadczonych artystów. Wszystkie prace wykonywane są ręcznie.
3. To nietypowe muzeum znajduje się w jednym z warszawskich bloków, a eksponaty wystawione są w korytarzu i w piwnicy. W muzeum jest ponad 1300 przedmiotów z wizerunkami szatana, m.in.: rzeźby, obrazy, maski karnawałowe, maskotki, lalki, obrusy, zegary, solniczki czy cukiernice. Wiktoryn Grąbczewski, założyciel muzeum, śmieje się, że był tu już niejeden ksiądz, ale żadnemu nic się nie stało.
4. To wyjątkowe muzeum znajduje się w budynku szkoły w miejscowości Gwizdały i prowadzone jest przez uczniów. W kolekcji znajduje się ponad 5000 eksponatów z całego świata, wydających piszczący dźwięk. Zobaczymy tu m.in. flety, gwizdki milicyjne i sportowe czy też gwizdki do czajnika.
5. Jest to największe w Europie podziemne muzeum – turyści mogą tu zwiedzać trasę, która ma od 64 aż do 134 m głębokości. To miejsce niezwykle, pełne sekretów, legend i rzadkich dzieł sztuki. Znajdują się w nim eksponaty związane z pracą górników, a także solne kaplice, rzeźby czy żyrandole. Górnicy pracowali tu nieprzerwanie od XIII w. aż do 1996 r. Turyści mogą zwiedzać zaledwie 3 z 300 km korytarzy, a wędrówka pod okiem przewodnika trwa prawie 3 godziny.



TO JEST CIEKAWE!



Film z wycieczki
po kopalni soli
w Wieliczce.
<https://tinyurl.com/3k4fkppy>



Rozmowa z Wiktorynem
Grąbczewskim, założycielem
Muzeum Diabła Polskiego
„Przedpiekle”.
<https://tinyurl.com/4pwzpbah>

IV. Uzupełnij wiersz wyrazami z ramki, a następnie głośno go przeczytaj.

bałwanów / eksponat / budzik / jezdnię / książki / lodówką / przewodnika
rzeczy / skarpety / urządzenie / waga

Mariusz Szwonder

Muzeum z różnościami

To najdziwniejsze muzeum na świecie.
Przeróżne ...*rzeczy*...⁰ ujrzeć możecie.
Dużo ich tutaj – z tego wynika,
że dobrze będzie mieć ...¹ [...].
...² pierwszy będzie bombowy:
w tym urządzeniu łaty od krowy [...].
Stoi przed wami też ...³,
co robi dziurki na zamówienie
do obwarzanków oraz do sera;
stare ...⁴ dziurawi nieraz.
A ta maszyna brudna jest cała,
bo kurz na ...⁵ produkowała.
Następna za to bardzo się klei –
bez niej ...⁶ byśmy nie mieli,
bo stąd jest klej do śniegu lepienia.
W sali kolejnej tapczan dla lenia:
jest połączony z dużą ...⁷,
by wypoczynek nie był głodówką.
Jest oczywiście też coś dla śpiochów:
...⁸, co strzela grochem po trochu [...].
Jest tu też ...⁹ co chętnie waży
piegi, rumieńce, krosty na twarzy [...].
Są tu też paski, które zgubiła
zebra, przez ...¹⁰ gdy przechodziła [...].



V. Odpowiedz na pytania.

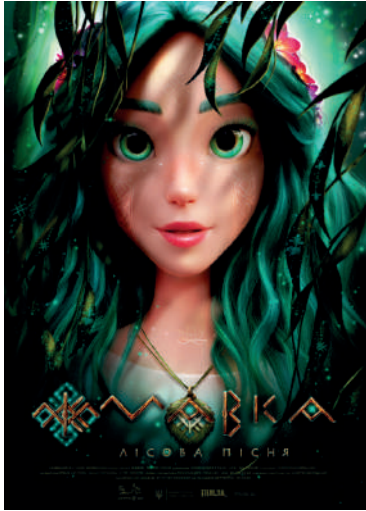
1. Jakie przedmioty znajdują się w Muzeum z różnościami?
2. Co oznaczają słowa: bombowy, leń, śpioch, głodówka?

Projekt

Opracujcie w grupach projekt „niezwykłego muzeum”, które moglibyście otworzyć w waszym mieście. Jakie przedmioty będą się w nim znajdować? Kto będzie je odwiedzał? Jakie ciekawe historie będziecie opowiadali zwiedzającym?

VI. Przeczytaj informację i daj odpowiedź na pytania.

„Mavka. Leśna pieśń” (2023)



Ukraiński pełnometrażowy film animowany.

Gatunek: fantasy, przygodowy, dramat.

Czas trwania: 90 minut.

Język: ukraiński (dostępne też wersje z dubbingiem po polsku).

Premiera: 2 marca 2023 roku.

Reżyserka: Ołeksandra Ruban.

Ołeksandra Ruban to ukraińska reżyserka animacji, związana ze studiem Animagrad (część Film.UA Group). Specjalizuje się w animacji 2D i 3D, pracuje nad nowoczesnymi ukraińskimi produkcjami dla dzieci. „Mavka. Leśna pieśń” to jej najbardziej znany projekt reżyserski.

O czym opowiada film „Mavka. Leśna pieśń”

Film powstał na motywach dramatu Lesi Ukrainki „Leśna pieśń”, ale jest przedstawiony w nowoczesnej, animowanej wersji. Główna bohaterka – Mavka – to duch lasu, strażniczka natury i magii. Zakochuje się w chłopaku o imieniu Łukasz, co prowadzi do konfliktu między światem ludzi a światem przyrody.

Główne tematy filmu:

- ochrona przyrody i równowaga ekologiczna,
- miłość, zaufanie, poświęcenie,
- tradycja i duchowe wartości.

Muzyka:

W filmie usłyszymy nowoczesne i etniczne utwory, m.in. w wykonaniu:

- Chrystyny Sołowij,
- Artema Pywowarowa,
- Kalush Orchestra.

Pytania dla uczniów:

Pytania otwarte:

1. Jakie cechy charakteru ma Mavka? Jak zmienia się w trakcie filmu?
2. Co symbolizuje las w tej historii?
3. Dlaczego twórcy wybrali akurat dramat „Leśna pieśń” jako podstawę filmu?

Pytania testowe:

1. Kto jest główną bohaterką filmu?
a) Rusałka;
b) Mavka;
c) Zły Duch.
2. Na jakim utworze literackim oparty jest film?
a) Ukraińska legenda;
b) Dramat Lesi Ukrainki;
c) Francuska baśń.
3. Główny temat filmu to:
a) podróż bohaterki;
b) miłość i harmonia z przyrodą;
c) walka o tron.

 VII. Posłuchaj piosenki po polsku i wstaw brakujące wyrazy:

Mavka. Pieśń Lasu

Ten świat to cud
Splot i nut
Nasz dom tu jest
Mocno mnie za weź
Pytaj, zdradzę ci
Co mi się
Łatam, fruвам
Leć ze mną dzisiaj

Choć z dwóch
Nam dziś nie potrzeba słów
Serca dwa chcą w żyć
I w harmonii razem bić **x2**

Śpiewaj, śpiewaj, śpiewaj wiatru pieśń **x3**

Naucz się słówi drzew
Słuchaj, słuchaj, zrozumiesz mnie

Wolę swą chroń
Ta pieśń to magii dłoń
..... mam też
Więc dziś ze mną leć

Choć z dwóch
Nam dziś nie potrzeba słów
Serca dwa chcą w żyć
I w harmonii razem bić **x2**

Śpiewaj, śpiewaj, śpiewaj wiatru pieśń **x3**
Więc dziś ze mną leć



<https://tinyurl.com/5cd83m4y>

Lekcja 2

WYBIERAM SPORT!



www.coslychac.pl



Mieliśmy dzisiaj fajny WF! Robiliśmy test sprawności fizycznej – najpierw biegaliśmy wokół boiska, a potem skakaliśmy w dal. Na następnej lekcji będziemy robili jeszcze inne ćwiczenia, a potem wuefista powie, ile punktów zdobyliśmy. Super! Oczywiście niektórzy w mojej klasie strasznie narzekali. W ogóle tego nie rozumiem, bo przecież to wszystko było bardzo łatwe. Ja dwa razy w tygodniu chodzę na koszykówkę, a raz na basen, więc mam dobrą kondycję. To dziwne, ale niektórych chłopaków z mojej klasy ciężko wyciągnąć na rower czy na rolki, a o graniu w piłkę lepiej zapomnieć. Wolą grać na komputerze albo oglądać mecze w telewizji. Na szczęście Olek, Andrzej i Wojtek myślą podobnie jak ja. Nie zawsze się dogadujemy, bo Olek woli siatkówkę, a Wojtek z Andrzejem piłkę nożną. Mimo to często razem spędzamy czas na dworze, nieraz nawet wtedy, kiedy pada!

Skomentuj



Obserwuj

Udostępnij

Porozmawiajmy.

1. Czy interesujesz się sportem?
2. Czy uprawiasz jakąś dyscyplinę sportową? Opowiedz o niej.
3. Dlaczego mówi się, że sport, to zdrowie?

Dyscypliny sportowe

I. Uzupełnij tabelę zgodnie z podanym przykładem.

		Dyscyplina sportowa	Kto?	Co?
0		narciarstwo	narciarz / narciarka	ślalom <i>narciarski</i>
1			kolarz / kolarka	wyścig
2		lekkoatletyka		stadion
3				ring <i>boksin</i>
4		pływanie		czepek
5				kort
6		łyżwiarstwo		tor
7			jeździec / amazonka	strój
8		szachy		pionek
9		kajakarstwo		spływ
10		snowboard		deska

II. Odpowiedz na pytania.

1. Które sporty można uprawiać zimą?
2. Które dyscypliny można uprawiać cały rok?
3. W których dyscyplinach rywalizują ze sobą dwie osoby?
4. W jakich dyscyplinach zawodnicy się ścigają?

III. Obejrzyj zdjęcia i odpowiedz na pytania.

1. Jak nazywa się ta dyscyplina sportu i na czym polega?
2. Kto może ją uprawiać?
3. Czy w twoim mieście lub regionie odbywają się takie imprezy sportowe?



REBUS



śn = b



~~chew~~k

+



k = t

+ski

Hasło: ...

Końcówka	Występowanie	Przykłady
-owie	Rzeczowniki: – zakończone na spółgłoskę twardą, miękką lub stwardniałą; – które są nazwami stopni pokrewieństwa, tytułów i godności oraz niektórych narodowości.	<i>syn – synowie</i> <i>mąż – mężowie</i> <i>poseł – posłowie</i> <i>pan – panowie</i> <i>uczeń – uczniowie</i> <i>Fin – Finowie</i> <i>Arab – Arabowie</i>
-y	Rzeczowniki: – zakończone na <i>-k, -g, -r</i> ; – zakończone na <i>-k, -g + -a</i> ; – zakończone na <i>-ec, -ca</i> .	<i>Polak – Polacy</i> (k : c) <i>aktor – aktorzy</i> (r : rz) <i>chirurg – chirurdzy</i> (g : dz) <i>judoka – judocy</i> <i>kolega – koledzy</i> <i>Ukrainiec – Ukraińcy</i> <i>chłopiec – chłopcy</i> <i>kierowca – kierowcy</i>
-i	Rzeczowniki: – zakończone na spółgłoskę twardą oprócz <i>-k, -g, -r</i> (tu zawsze występują alternacje); – zakończone na <i>-a</i> .	<i>student – studenci</i> (t : ci) <i>sąsiad – sąsiedzi</i> (d : dzi) <i>Francuz – Francuzi</i> (z : zi) <i>Włoch – Włosi</i> (ch : si) <i>Hucuł – Huculi</i> (ł : li) <i>poeta – poeci</i> (t : ci) <i>turysta – turyści</i> (st : ści) <i>inwalida – inwalidzi</i> (d : dzi)
-e	Rzeczowniki: – zakończone na spółgłoskę miękką lub stwardniałą; – zakończone na <i>-anin</i> .	<i>gość – goście</i> <i>przyjaciół – przyjaciele</i> <i>lekarz – lekarze</i> <i>kibic – kibice</i> <i>Amerykanin – Amerykanie</i> <i>wegetarianin – wegetarianie</i>

Uwaga!

Niektóre rzeczowniki mają dwie formy:

- *biolog – biologowie / biolodzy*
- *ambasador – ambasadorowie / ambasadorzy*

Wyjątki!

brat – bracia *ksiądz – księża*,
Hiszpan – Hiszpanie,
człowiek – ludzie

I. Uzupełnij zdania nazwami sportowców z ćwiczenia I, wstawiając je w mianowniku liczby mnogiej rodzaju męskoosobowego.

0.*Kolarze*..... biorą udział w wyścigu.

1. ... walczą na ringu.

2. ... pływają w czepkach.

3. ... rywalizują na stadionach.

4. ... startują w zawodach konnych.

5. ... grają na kortach.

6. ... jeżdżą po śniegu z kijkami.

7. ... jeżdżą po lodzie.

8. ... przesuwają pionki na szachownicy.

9. ... jeżdżą na jednej desce.

10. ... pływają po rzekach i jeziorach.



II. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami rzeczowników podanych w nawiasach.

...*Sympatycy*... (sympatyk)⁰ letnich dyscyplin sportowych mają bogaty wybór imprez. W ostatni weekend ... (kibic)¹ oglądali na Stadionie Narodowym zawody lekkoatletyczne. Wzięli w nich udział ... (sportowiec)² z różnych krajów europejskich. Pierwszego dnia startowali ... (biegacz)³ na krótkich i długich dystansach. Najlepsi byli ... (sprinter)⁴ z Anglii. W niedzielę najciekawszą konkurencję rozegrali ... (skoczek)⁵ o tyczce. Dwa pierwsze miejsca zajęli ... (Francuz)⁶. Najwięcej medali zdobyli ... (Belg)⁷ i ... (Hiszpan)⁸. ... (Polak)⁹ znaleźli się na czwartym miejscu, bo wyprzedzili nas ... (Niemiec)¹⁰.



Mianownik (kto?)

Przymiotnik liczby mnogiej, rodzaj męskoosobowy

Uwaga! W większości przymiotników występują alternacje.

Końcówka	Przykłady
-i	<i>bogaty – bogaci</i> (ty : ci) <i>młody – młodzi</i> (dy : dzi) <i>miły – mili</i> (ty : li) <i>cichy – cisi</i> (chy : si) <i>lepszY – lepsi</i> (szy : si) <i>duży – duzi</i> (ży : zi) <i>ładny – ładni</i> (ny : ni) <i>gruby – grubi</i> (by : bi)
-y	<i>dobry – dobrzy</i> (ry : rzy) <i>wysoki – wysocy</i> (ki : cy) <i>długi – dłudzy</i> (gi : dzy)

Przymiotniki rodzaju męskiego zakończone na *-i* oraz *-cy*, *-czy*, *-dzy* w rodzaju męskoosobowym mają tę samą końcówkę, np.:

- *ostatni biegacz – ostatni biegacze*
- *głupi kierowca – głupi kierowcy*
- *obcy człowiek – obcy ludzie*
- *grający zawodnik – grający zawodnicy*
- *cudzy kolega – cudzy koledzy*
- *uroczy chłopiec – uroczy chłopcy*

Wyrazy zakończone na *-ony* mają w liczbie mnogiej końcówkę *-eni*, np.:

- *zadowolony – zadowoleni*
- *zmęczony – zmęczeni*

III. Dokończ zdania zgodnie z podanym przykładem.

0. Ludzie, którzy żyją w biedzie, to *biedni ludzie*
1. Ludzie, którzy ciężko pracują, to
2. Ludzie, którzy się lenią, to
3. Ludzie, którzy umieją zachować spokój, to
4. Ludzie, którzy osiągnęli dorosłość, to
5. Ludzie, którzy mają 90 lat, to
6. Koszykarze, którzy są wysokiego wzrostu, to
7. Sportowcy, którzy mają dużo ambicji, to
8. Bokserzy, którzy mają dużo siły, to
9. Kibice, którzy hałasują podczas meczu, to
10. Piłkarze, których wszyscy znają, to

IV. Wybierz właściwe przymiotniki.

- | | |
|----------------------------------|-----------------------------|
| 0. <u>tęgie</u> / tędzy kobiety | 5. młodzi / młode ziemniaki |
| tęgie / <u>tędzy</u> mężczyźni | 6. weseli / wesołe dzieci |
| 1. ostatni / ostatnie kolarze | 7. dobrzy / dobre sąsiedzi |
| 2. tępe / tępi noże | 8. sławni / sławne artystki |
| 3. męczące / męczący treningi | 9. bogate / bogaci kuzyni |
| 4. zmęczone / zmęczeni zawodnicy | 10. piękni / piękne kwiaty |

V. Uzupełnij tabelę odpowiednimi formami zaimków.

Mianownik (*kto? co?*)

Zaimki liczba pojedyncza i mnoga

Liczba pojedyncza			Liczba mnoga	
rodzaj męski <i>kolega, uczeń, kot, telefon</i>	rodzaj żeński <i>koleżanka, uczennica, torba</i>	rodzaj nijaki <i>dziecko, imię, zdanie</i>	rodzaj męskoosobowy <i>koledzy, uczniowie</i>	rodzaj niemęskoosobowy <i>koty, telefony, koleżanki, uczennice, dzieci, imiona</i>
ten	ta	to	ci	te
	tamta		tamci	
	moja		moi	
twój				
			nasi	
		wasze		
	czyja			
				jakie
który				
taki			tacy	
taki sam				takie same

VI. Zamień poniższe wyrażenia na liczbę mnogą.

0. twój dobry kolega – *twoi dobrzy koledzy*
1. ten azjatycki zawodnik – ...
2. który skoczek narciarski – ...
3. mój ulubiony sportowiec – ...
4. nasz polski siatkarz – ...
5. taki zdolny uczeń – ...
6. czyj stary przyjaciel – ...
7. tamten wesoły mężczyzna – ...
8. jego wymagający trener – ...
9. wasz najlepszy hokeista – ...
10. jej miły mąż – ...
11. twój straszny brat – ...
12. jakiś bliski znajomy – ...
13. taki zadowolony Hiszpan – ...

VII. Zamień poniższe zdania na liczbę mnogą.

0. Ten tenisista gra na trawiastym korcie.

Ci tenisiści grają na trawiastych kortach.

1. Wspaniały angielski aktor odwiedzi nasz lubelski teatr.

...

2. Twój syn jest już duży, a moja córka jeszcze mała.

...

3. Każdy człowiek wie, że ten przepis jest bardzo ważny.

...

4. Pracownik, który zniszczył taki dokument, zostanie zwolniony.

...

5. Nasz ulubiony serial brazylijski jest emitowany w sobotę rano.

...

6. Tamten niemiecki zawodnik zawsze zajmuje pierwsze miejsce.

...

VIII. Uzupełnij tekst wyrazami w mianowniku liczby mnogiej (rodzaj niemęskoosobowy i męskoosobowy).

Nowożytnie olimpiady (Nowożytna olimpiada)⁰ są kontynuacją igrzysk olimpijskich organizowanych w starożytnej Grecji. *Antyczni Grecy* (Antyczny Grek)⁰ organizowali je w Olimpii.

... (Sportowiec)¹ uważają igrzyska olimpijskie za najważniejsze zawody sportowe, a ... (złoty medal)² olimpijskie za ... (najcenniejsze trofeum)³. Olimpiadom towarzyszą ważne ... (symbol)⁴, takie jak flaga i znicz olimpijski. ... (Koło)⁵ na fladze

symbolizują pięć kontynentów, a także ... (starożytna dyscyplina)⁶ sportowe. Znicz olimpijski jest zapalany ogniem, który z Olimpii niosą w specjalnej sztafecie... (biegacz)⁷ z różnych krajów.

Podczas otwarcia igrzysk odbywa się defilada, w której biorą udział ... (olimpijczyk)⁸ i ... (działacz sportowy)⁹. Zgodnie z tradycją w defiladzie ... (pierwszy)¹⁰ maszerują ... (zawodnik grecki)¹¹, a na końcu idą ... (gospodarz)¹².

... (Letni)¹³ i ... (zimowy)¹⁴ igrzyska odbywają się co cztery ... (rok)¹⁵.



I. Odpowiedz na pytania.

1. Jakie znasz sporty drużynowe?
2. W jakie gry zespołowe gracie na zajęciach wychowania fizycznego?
3. Co jest ważne w sporcie drużynowym?
4. Jakimi cechami muszą odznaczać się zawodnicy?

II. Zdecyduj, w których grach zespołowych występują elementy przedstawione na zdjęciach.

piłka nożna / piłka ręczna / siatkówka / koszykówka / hokej / bejsbol



0. Na boisku gramy w *piłkę nożną, piłkę ręczną, siatkówkę, koszykówkę, bejsbol*.



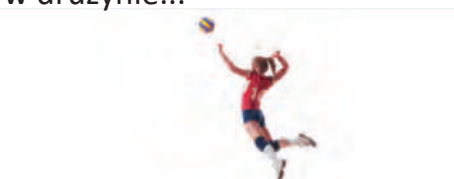
1. Strzelić gola lub bramkę starają się zawodnicy...



2. Bramkarz to jeden z zawodników w drużynie...



3. Na lodowisku gra się w...



4. Serw lub zagrywka to element gry w...



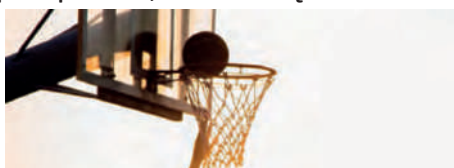
5. Kij trzymają w ręku zawodnicy...



6. Faul, czyli zagranie niezgodne z przepisami, zdarza się w...



7. Siatka jest potrzebna podczas gry w...



8. Wrzucenie piłki do kosza jest celem zawodników...



9. Piłka to niezbędny przedmiot podczas gry w...

III. Połącz czasowniki z odpowiednimi rzeczownikami, a następnie ułóż zdania z utworzonymi zwrotami.

0. strzelić	a) do kosza
1. wygrać	b) rywala
2. kopnąć	c) bramkę
3. odbić	d) gola
4. zdobyć	e) rękami
5. sfaulować	f) piłkę
6. dostać	g) żółtą kartkę
7. trafić	h) atak
8. obronić	i) mecz

0. Piłkarz **strzelił gola** w ostatniej minucie meczu.

IV. Opowiedz o grach zespołowych, wykorzystując informacje z dwóch poprzednich ćwiczeń oraz zamieszczonych obrazków



0. W piłkę nożną na boisku grają dwie drużyny. W każdej jest 11 zawodników. Piłkę można podawać tyłkonogą albo głową. Każda drużyna chce strzelić gola rywalom. Wygrywa ten, kto zdobędzie więcej bramek.



Mistrzostwa Europy w piłce nożnej 2012

I. Połącz wyrazy z odpowiednimi definicjami.

0. drużyna

1. mecz

2. zawody

3. zawodnik

4. mistrzostwa

5. turniej

a) impreza sportowa, podczas której zawodnicy rywalizują o zwycięstwo

b) uczestnik zawodów

c) rywalizacja sportowa między dwoma zawodnikami lub dwiema drużynami

d) zawody o tytuł mistrza w jakiejś dyscyplinie sportowej

e) rozgrywki, w których bierze udział większa liczba drużyn lub zawodników

f) zespół ludzi powołany do wykonywania wspólnego zadania

II. Wstaw do tekstu usunięte fragmenty zdań zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Jeden fragment jest niepotrzebny

Euro 2012

Czternasty turniej o mistrzostwo Europy w piłce nożnej mężczyzn w 2012 roku został [A –]. Mecze rozgrywano w ośmiu miastach – czterech polskich i czterech ukraińskich. Warto podkreślić, że w aż pięciu z nich zbudowano specjalnie na mistrzostwa nowoczesne stadiony, [B –].

Zawodnicy z szesnastu krajów grali piłką zaprojektowaną specjalnie na to wydarzenie. Znajdowało się na niej logo imprezy oraz narodowe barwy Polski i Ukrainy.



Logo mistrzostw [C –] wycinankami i nawiązywało do kultury obu państw-organizatorów. Centralnym elementem kompozycji była łodyga (wyrażająca wspólną historię Polski i Ukrainy), z której po środku wyrastała piłka, a po bokach – biało-czerwony kwiat symbolizujący narodowe barwy Polski [D –] Ukrainy.

Euro miało też swoją maskotkę. Byli nią dwaj bracia bliźniacy, ubrani w narodowe barwy, z pomalowanymi włosami. [E –], wybrane przez kibiców w specjalnym plebiscycie.

Pod względem organizacyjnym turniej stał na bardzo wysokim poziomie. Atmosfera panująca zarówno na stadionach, jak i poza nimi była wyśmienita. Szkoda tylko, że polska [F –] i nie awansowała do drugiej rundy mistrzostw.

Podczas finału w Kijowie Mistrzostwo Europy 2012 zdobyła Hiszpania, która wygrała mecz z Niemcami 4:0.



0. zorganizowany wspólnie przez Polskę i Ukrainę

2. i niebiesko-żółty kwiat w barwach

4. ubrani w stroje reprezentacji

1. Nosili imiona Slavek i Slavko

3. reprezentacja wypadła bardzo słabo

5. a pozostałe przeszły gruntowną modernizację

6. zostało zainspirowane ukraińskimi tradycyjnymi

III. Dokończ zdania na podstawie informacji z tekstu z ćwiczenia II.

0. XIV Mistrzostwa Europy zostały zorganizowane przez *Polskę i Ukrainę*
1. W pięciu miastach zbudowano na turnieje nowe
 2. W turnieju wystąpiło szesnaście
 3. W logo kwiat oznaczający Ukrainę miał barwy
 4. W logo kwiat oznaczający Polskę miał barwy
 5. Maskotką mistrzostw byli Slavek i Slavko – dwaj
 6. Podczas mistrzostw panowała wspaniała
 7. Polscy kibice nie mogli być zadowoleni z występu swojej
 8. Hiszpania wygrała finał i zdobyła tytuł

Sporty drużynowe

I. Posłuchaj piosenki i podkreśl właściwe wyrazy.

Euro 2012

Prosta rzecz, śnić ten sen / dzień⁰,
tak niewinnie jak marzyciel.
Życie jak mecz, pewien / jeden¹ mecz,
który ważniejszy jest niż życie.
Spójrz na niebo / lewo², poczuć siebie,
zanim złapiesz oddech.
Daj się ponieść swym / tym³ marzeniom,
które żyją w tobie.

Nie zastanawiaj się więc / lecz⁴,
czasu mamy coraz mniej,
czasu mamy coraz mniej.

Ref.: Hej, hej, hej. Prosta rzecz.
Hej, hej, hej. Prosta rzecz.

Chcieć to móc, przecież chcesz / wiesz⁵,
nie ma lekko, musisz biec.
Czytaj / Chwytaj⁶ w lot każdą z szans,
tu i teraz właśnie trwa.

Stawiam marzeń / zdarzeń⁷
zieleń ponad nieba błękit, ten sen
się chyba dzieje nieraz / teraz⁸,
bo mam u stóp cały świat.
Wygrywam / Przegrywam⁹ jeden do zera,
jeden do zera, jeden do zera!
Ref.: Hej, hej, hej. Prosta rzecz. x4



<https://tinyurl.com/mr3uehyb>

Tekst: Katarzyna Nosowska,
Krzysztof Grabowski „Grabaż”
Muzyka: Artur Rojek, Andrzej Smolik
Wykonanie: Katarzyna Nosowska,
Krzysztof Grabowski „Grabaż”, Artur Rojek

II. Odpowiedz na pytania.

1. Do czego porównane jest w tej piosence życie?
2. Co ta piosenka mówi o życiu człowieka?
3. Jak można zinterpretować słowa z piosenki „Chcieć to móc” oraz jej tytuł „Prosta rzecz”?
4. Wskaż w tekście piosenki słowa i wyrażenia związane ze sportem.

III. Wybierz jeden z trzech czasowników, który zgadza się z treścią zdania.

Marcin (*ćwiczył* / *interesował się* / *uprawiał*)⁰ pływanie od dzieciństwa. Już jako kilkunastoletni chłopak (*zaczynał* / *startował* / *wchodził*)¹ w zawodach w kraju i za granicą. Zawsze (*zajmował* / *ustępował* / *ustawiał*)² miejsca w pierwszej piątce, a w wieku 17 lat (*został* / *stał* / *stał się*)³ mistrzem Polski juniorów. Po roku (*zaliczył się* / *zapisał się* / *zakwalifikował się*)⁴ do krajowej reprezentacji i wyjechał z nią na mistrzostwa Europy. Wszyscy wierzyli, że (*poniesie* / *odniesie* / *wyniesie*)⁵ zwycięstwo i wróci ze złotym medalem.



Niestety – młodość i brak doświadczenia spowodowały, że Marcin (*odniósł* / *poniósł* / *wyniósł*)⁶ porażkę i zakończył zawody na 10. miejscu. Poza tym z powodu intensywnego treningu (*doznał* / *dostał* / *uznał*)⁷ kontuzji, która wyłączyła go ze sportu na pół roku. Po powrocie na pływalnię (*gimnastykował* / *trenował* / *działał*)⁸ ze zdwojoną siłą. Na następnych mistrzostwach Europy (*osiągnął* / *wyciągnął* / *przyciągnął*)⁹ sukces i (*usiadł* / *skoczył* / *stanął*)¹⁰ na najwyższym stopniu podium. Teraz przed Marcinem mistrzostwa świata. Kibice spodziewają się, że (*wykona* / *przekona* / *pokona*)¹¹ rywali i (*zajmie* / *zdobędzie* / *osiągnie*)¹² tytuł mistrza świata w pływaniu.

Na końcu języka

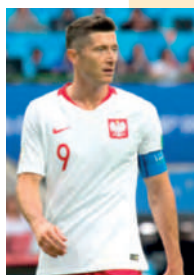


IV. Zastąp podkreślone fragmenty zdań związkami frazeologicznymi z ramki. Uwaga! Jeden związek jest niepotrzebny.

czarny koń / być na straconej pozycji / start życiowy / olimpijski spokój
spisać się na medal / zepchnięty na boczny tor / podnosić poprzeczkę

0. niespodziewanym faworytem / *Czarnym koniem* festiwalu okazał się film młodego reżysera z Kolumbii.
1. Uczniowie skarżą się na nauczyciela matematyki, który w klasie maturalnej wymaga od nich coraz więcej /
2. Podziwiałam policjanta, który umiał zachować całkowite opanowanie / ... wśród panikujących ludzi.
3. Młodzież szkolna, która przeprowadziła akcję sprzątania parków w naszym mieście, zrobiła to świetnie /
4. Monika poczuła się niepotrzebna / ... gdy jej najlepsza koleżanka Agata po wakacjach usiadła w jednej ławce z Martą.
5. Większość rodziców chce zapewnić swojemu dziecku dobry początek dorosłego życia /

V. Przeczytaj informacje o polskich sportowcach, a następnie posłuchaj nagrań i dopasuj je do zdjęć



- polski piłkarz, napastnik klubu Bayern Monachium oraz reprezentacji Polski, najlepszy strzelec w historii polskiej reprezentacji, najlepszy piłkarz Europy w sezonie 2019/2020.

A – Robert Lewandowski (ur. 1988 r.)



- polski kolarz szosowy, mistrz świata i Europy, wielokrotny medalista Polski.

C – Michał Kwiatkowski (ur. 1990 r.)



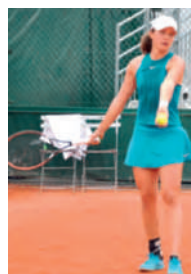
- polski koszykarz, występujący na pozycji środkowego, reprezentant kraju, w latach 2007-2020 zawodnik klubów NBA.

E – Marcin Gortat (ur. 1984 r.)



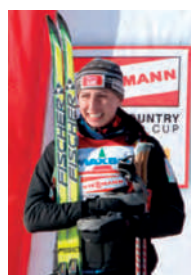
- polska pływaczka, mistrzyni olimpijska, dwukrotna mistrzyni świata i pięciokrotna mistrzyni Europy.

G – Otylia Jędrzejczak (ur. 1983 r.)



- polska tenisistka, zwyciężczyni turnieju French Open 2020, najmłodsza mistrzyni Rolanda Garossa od 2005 r.

B – Iga Świątek (ur. 2001 r.)



- polska biegaczka narciarska, mistrzyni i multimedalistka olimpijska, kilkukrotna zdobywczyni Pucharu Świata.

D – Justyna Kowalczyk (ur. 1983 r.)



- polska lekkoatletka, dwukrotna złota medalistka igrzysk olimpijskich, czterokrotna mistrzyni świata oraz wielokrotna rekordzistka świata, Europy i kraju w rzucie młotem.

F – Anita Włodarczyk (ur. 1985 r.)



- polski skoczek narciarski, wielokrotny mistrz Polski i świata w skokach narciarskich, czterokrotny medalista olimpijski oraz dwukrotny zwycięzca Pucharu Świata.

H – Kamil Stoch (ur. 1987 r.)

TO JEST CIEKAWE!

Jak Robert Lewandowski strzelił 5 goli w 9 minut.



<https://tinyurl.com/ttkpuz7z>



I. Ułóż fragmenty tekstu we właściwej kolejności.



A – ☐ Uprawianie sportu na najwyższym poziomie umiejętnie łączyła najpierw ze studiami (ukończyła ekonomię transportu na Uniwersytecie Warszawskim), a potem z życiem rodzinnym – była kochającą żoną, troskliwą matką dwóch synów: Andrzeja i Jarosława oraz uwielbianą przez wnuki babcią.

B – ☐ Po igrzyskach w Montrealu kontynuowała zatem karierę. Zdobywała medale mistrzostw Europy, Pucharu Europy i Pucharu Świata. W 1980 roku pojechała na swoje piąte, ostatnie igrzyska. Po zakończeniu kariery została wiceprezesem Polskiego Komitetu Olimpijskiego, a od 1998 roku także członkiem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego.

C – ☐ W 1967 roku wyszła za mąż za Sławomira Janusza Szewińskiego. Rok później pojechała na igrzyska do Meksyku już jako znana biegaczka i faworytka. Wygrała rywalizację na 200 metrów. Natomiast na dystansie o połowę krótszym zdobyła brąz.

D – ☐ Urodziła się 24 maja 1946 roku. Niespełna rok później rodzice przeprowadzili się z nią do Warszawy. To tam, w klubie Polonia, rozpoczęła treningi lekkoatletyczne. W stolicy startowała jeszcze pod panieńskim nazwiskiem Kirszenstein. Jako osiemnastolatka zdobywała złote medale w biegu na 200 metrów, w sztafecie oraz w skoku w dal. Oprócz niej pojawiła się wówczas inna znakomita lekkoatletka – Ewa Kłobukowska.

E – ☐ Doszła na lekkoatletyczny szczyt. Była rekordzistką świata na 100 i 200 metrów. Rok po igrzyskach zdecydowała się jednak wycofać ze sportu, by urodzić syna – Andrzeja. Powrót do formy po przerwie macierzyńskiej musiał trwać. Mimo to Szewińska zdołała przygotować się do igrzysk w Monachium. W 1972 roku odpadła co prawda w eliminacjach na 100 metrów, ale na 200 wypadła już świetnie – wywalczyła brązowy medal.

F – ☐ W karierze wywalczyła siedem medali olimpijskich, w tym trzy złote. Dziesięciokrotnie biła rekordy świata. W ostatnich latach zmagala się z chorobą nowotworową. Zmarła 29 czerwca 2018 roku. Do dziś jest najwybitniejszą polską lekkoatletką.

G – ☐ W 1964 roku obie osiemnastoletnie biegaczki pojechały na igrzyska olimpijskie do Tokio. W sztafecie razem z Teresą Cieplą i Haliną Górecką wywalczyły złote medale, bijąc przy tym rekord świata. Indywidualnie Kirszenstein wywalczyła także srebrne medale w biegu na 200 metrów i w skoku w dal.

H – ☐ Cztery lata później w 1976 roku na igrzyskach w Montrealu startowała w sztafecie i indywidualnie na 400 metrów. Z drużyną miała szansę na sukces. Na swojej zmianie upuściła jednak pałeczkę, przez co Polki straciły szansę na medal. Przed biegiem na 400 metrów Szewińska postawiła wszystko na jedną kartę. Zapowiedziała, że jeśli nie wygra, zakończy sportową karierę. Pobiegła jednak fenomenalnie. Zostawiła konkurentki daleko w tyle i wygrała, bijąc przy tym własny rekord świata.



Na podstawie: „Najlepsza z najlepszych. Wspomnienie królowej lekkiej atletyki”/ TVP Sport.

II. Na podstawie tekstu z ćwiczenia I oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

0	Irena Szewińska miała wyższe wykształcenie.	P
1	Od wczesnego dzieciństwa mieszkała w Warszawie.	
2	Trenowała tylko konkurencje biegowe.	
3	Na olimpiadzie w Tokio zdobyła trzy złote medale.	
4	W Meksyku zajęła trzecie miejsce w biegu na 100 metrów.	
5	Między igrzyskami w Meksyku i w Monachium urodziła syna.	
6	W Monachium startowała tylko na dystansie 200 metrów.	
7	Na olimpiadzie w Montrealu oprócz sukcesu poniosła porażkę.	
8	W Montrealu w biegu na 400 metrów ustanowiła nowy rekord świata.	
9	Po zakończeniu kariery sportowej była działaczką ruchu olimpijskiego.	

III. Opisz przebieg kariery wybranego sportowca, wykorzystując słownictwo poznane w lekcji (150 słów).

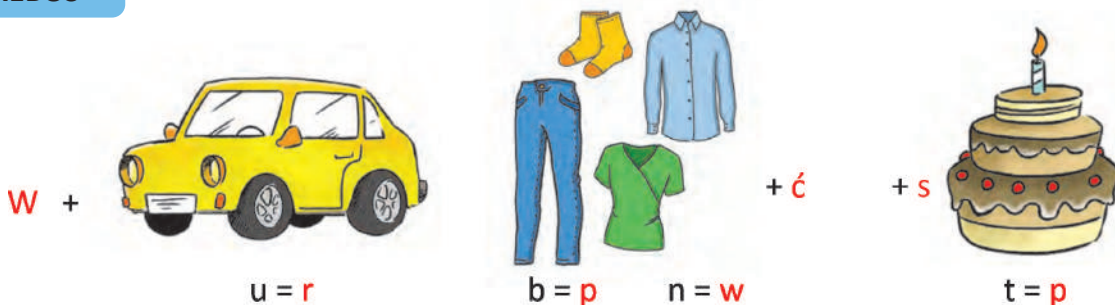
Młodzież i sport

I. Podzielcie się na grupy i przygotujcie scenki na zaproponowane niżej tematy.

- Podczas wakacji organizujecie z koleżankami i kolegami zawody sportowe. Rozmawiacie o konkurencjach i ich przygotowaniu.
- Chcecie zagrać w piłkę nożną, ale nie macie bramkarza. Namawiacie kolegę, żeby odłożył smartfon i zagrał z wami.
- Ania jest kibicem tenisa, Piotr – koszykówki, a rodzice – lekkoatletyki. Rozmawiacie o tym, która dyscyplina jest najciekawsza.
- Czternastoletni syn mówi rodzicom, że nie chce chodzić na lekcje WF-u i prosi ich o załatwienie zwolnienia lekarskiego.



REBUS



Hasło: ...

II. Wasyl Wirastiuk – najsilniejszy człowiek Ukrainy.

Wasyl Wirastiuk to znany ukraiński sportowiec, który zdobył sławę jako siłacz i strongman. Urodził się 22 kwietnia 1974 roku w Iwano-Frankiwsku. Od najmłodszych lat interesował się sportem – najpierw uprawiał lekkoatletykę i pchnięcie kulą. Z czasem zaczął startować w zawodach siłaczy i zdobywać coraz większą popularność.

W 2004 roku zdobył tytuł „Najsilniejszego człowieka świata”, pokonując znanych zawodników z różnych krajów. Był także wielokrotnym mistrzem Ukrainy i Europy w zawodach strongman. Jego rekordy to m.in. przeciąganie ciężarów, podnoszenie ogromnych kamieni i noszenie ciężarów ważących ponad 200 kg.

Po zakończeniu kariery sportowej został trenerem oraz działaczem społecznym i politycznym. W 2021 roku został posłem do Rady Najwyższej Ukrainy.

Wasyl Wirastiuk jest symbolem siły fizycznej, ale także wytrwałości, odwagi i patriotyzmu.



Pytania – prawda/fałsz:

- | | |
|---|--|
| 1 | Wasyl Wirastiuk pochodzi z północnej Ukrainy. |
| 2 | W 2004 roku został „Najsilniejszym człowiekiem świata”. |
| 3 | Wirastiuk zajmował się tylko sportem i nigdy nie był politykiem. |
| 4 | Jego rekordy obejmują przeciąganie samochodów i podnoszenie ciężarów ponad 200 kg. |
| 5 | Wirastiuk był mistrzem świata w boksie. |

Ila. Zapoznaj się z wypowiedziami kilku osób na temat lekcji wychowania fizycznego w szkole, a następnie odpowiedz na pytania, znajdujące się na kolejnej stronie.

Jestem przerażony tym, co teraz obserwuję. Nie chodzi mi o to, że współczesna młodzież jest zła. Ja jej po prostu bardzo współczuję. Te komputery, gadżety, wirtualne znajomości. Kiedyś chłopcy zbierali się popołudniami, żeby pograć w piłkę, teraz też to robią, ale rzadko. Wolał spotkać się w necie, żeby pograć w LoLa i potrafią tak spędzać czas godzinami...*



Ojciec ucznia



Nauczycielka WF-u

To prawda, młodzież nie chce ćwiczyć. Dzieciaki ciągle przynoszą zwolnienia. Kiedy pytam: Ale co się stało? Dlaczego?, pokazują zaświadczenia od lekarza i temat się kończy. Domyślam się, że przynajmniej połowa tych zwolnień jest nieprawdziwa, ale nie będę dyskutowała z opinią lekarza! Inna rzecz, że w szkole mam fatalne warunki do prowadzenia lekcji, ale nie ma funduszy na generalny remont sali gimnastycznej..

Lubię uprawiać sport, ale nie przepadam za WF-em, bo jest nudny. Dostajemy np. piłkę do siatkówki i mamy sobie pograć. Szkoda tego przebiegania, a potem i tak nie ma gdzie się odświeżyć. Wstyd, bo czuję się nieświeżo na lekcjach. Woleł pójść raz w tygodniu na fitness, a po treningu wziąć spokojnie prysznic. Taki WF, jak w szkole, nie jest mi potrzebny.



Uczennica liceum



Matka ucznia

Mój syn męczył się na WF-ie. Bał się, że znowu sobie nie poradzi i inni uczniowie go wyśmieją. Załatwiłam mu zwolnienie. Od kiedy nie musi chodzić na te lekcje, wraca ze szkoły spokojniejszy. Na WF-ie koledzy drwili z niego, a nauczyciel swoimi uwagami jeszcze pogarszał sytuację. A syn przecież lubi pograć w piłkę, pojeździć na rolkach. Nie chcę jednak, aby chodził na lekcje wychowania fizycznego w szkole. To nie dla niego.

Dla mnie priorytetem jest uśmiechnięta młodzież na lekcjach, w której uda mi się zaszczerpić zamiłowanie do ruchu i sportu. Oni pójdą w świat i ja chcę, by wynieśli ze szkoły, że warto dbać o rozwój fizyczny. Że sport jest fajny. Tej chęci nie znajdą w Internecie, a wydaje się, że jest tam wszystko – gotowe programy treningowe, diety, filmiki. Ale chęci nie ma, bo tę może zaszczerpić tylko dobry nauczyciel.



Nauczyciel WF-u

*LoL – skrót nazwy gry komputerowej League of Legends

Na podstawie: „Dzieci w Polsce tyją najszybciej w Europie i spada ich aktywność fizyczna” // Kobieta.Onet.pl.

Pytania:

1. Na jaki temat wypowiadają się te osoby?
2. Jak nauczyciele WF-u oceniają stosunek dzieci i młodzieży do lekcji wychowania fizycznego?
3. Co na ten temat sądzą rodzice uczniów?
4. Jakie są przyczyny niechęci uczniów do uczestniczenia w lekcjach wychowania fizycznego?
5. Co ty myślisz na temat lekcji WF-u?
6. Jakie mogą być konsekwencje braku aktywności fizycznej?

III. Wskaż osoby, które wyraziły poniższe opinie.

0. Uważa, że młodzież dawniej chętniej uprawiała sport. –ojciec ucznia.....
1. Sądzi, że zwolnienia z WF-u przynoszone przez uczniów nie zawsze są prawdziwe. – ...
2. Wyraża opinię, że młodzież woli grać w gry komputerowe, niż uprawiać sport. – ...
3. Mówi o złych warunkach w szkole do prowadzenia lekcji WF-u. – ...
4. Uważa, że lekcje WF-u są źle prowadzone. – ...
5. Mówi o złych relacjach między uczniami na lekcjach WF-u. – ...
6. Zwraca uwagę na złe warunki sanitarne w szkole. – ...
7. Wierzy, że na lekcjach WF-u można zachęcić młodzież do uprawiania sportu. – ...

IV. Zapoznaj się ze znaczeniami poniższych wyrazów, a następnie wstaw je do tekstu w odpowiedniej formie.

konsekwencja – wynik, rezultat, efekt

nadwaga – zbyt duża masa ciała

otyłość – stan chorobowy; nadmierne nagromadzenie tkanki tłuszczowej w organizmie

nałóg – przyzwyczajenie, nawyk szkodliwy dla zdrowia, np. palenie papierosów, jedzenie zbyt dużej ilości słodyczy

pokarm – pożywienie, żywność, jedzenie

Uczeni biją na alarm!

Z najnowszych badań wynika, że w bogatych państwach spożywa się od 3 do 5 razy więcej ...⁰, niż jest to potrzebne naszemu organizmowi. ...¹ takiego stylu życia są problemy zdrowotne zauważalne przede wszystkim wśród dzieci.

Najpowszechniej występującym problemem zdrowotnym wieku dziecięcego jest zbyt duża masa ciała, czyli ...². Według najnowszych obliczeń około 16% dzieci i młodzieży w wieku szkolnym choruje na ...³. W Polsce w ciągu ostatnich 20 lat liczba dzieci, które zmagają się z tą chorobą, wzrosła trzykrotnie. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) uznała, że jest to obecnie poważniejszy problem niż ...⁴ palenia tytoniu.

Opisz jedną z fotografii.

Powiedz:

• Kogo widzisz?

• Jak wyglądają te osoby?

• Gdzie są?

• Co robią?



Projekt

Klasa dzieli się na cztery grupy. Każda grupa przygotowuje i prezentuje sylwetkę wybranego sportowca (nauczyciel czuwa nad tym, aby grupy wybrały różnych sportowców). Po prezentacji cała klasa w tajnym głosowaniu wybiera najlepszego sportowca.

Lekcja 3

KOMPUTER CZY TELEFON?

Trochę się dzisiaj pokłóciłam z Kamilą i Bartkiem. Po szkole poszliśmy na pizzę, bo w piątki często to robimy. Czasami idziemy też do kina albo na kręgle. Gdy już usiedliśmy, dostałam SMS-a od mamy i musiałam jej odpisać. Kamila z Bartkiem właśnie wybierali pizzę. Powiedziałam im, żeby wybrali też za mnie i zajrzałam na Instagram. Okazało się, że przed chwilą Anka zamieściła nowe zdjęcia. Nawet pokazałam je Kamili, ale ona nie lubi Anki, więc nie chciała niczego oglądać. Bartek też nie chciał, dlatego obejrzałam je sama. Trochę to trwało, bo było ich dużo, ale gdy dostaliśmy pizzę, to odłożyłam telefon. Naprawdę nie rozumiem, dlaczego Bartek przestał się do mnie odzywać. Chciałam go o to zapytać, ale wtedy właśnie dostałam od Darka nowy filmik z jego psami. Był bardzo śmieszny i po prostu musiałam go wysłać Basi, bo ona bardzo chce mieć psa. Powiedziałam Kamili i Bartkowi, że zaraz im pokażę coś fajnego, ale oni właśnie wychodzili. Zostawili mnie samą! Jak mogli?! Nigdy więcej nigdzie z nimi nie pójde!

Skomentuj



Obserwuj

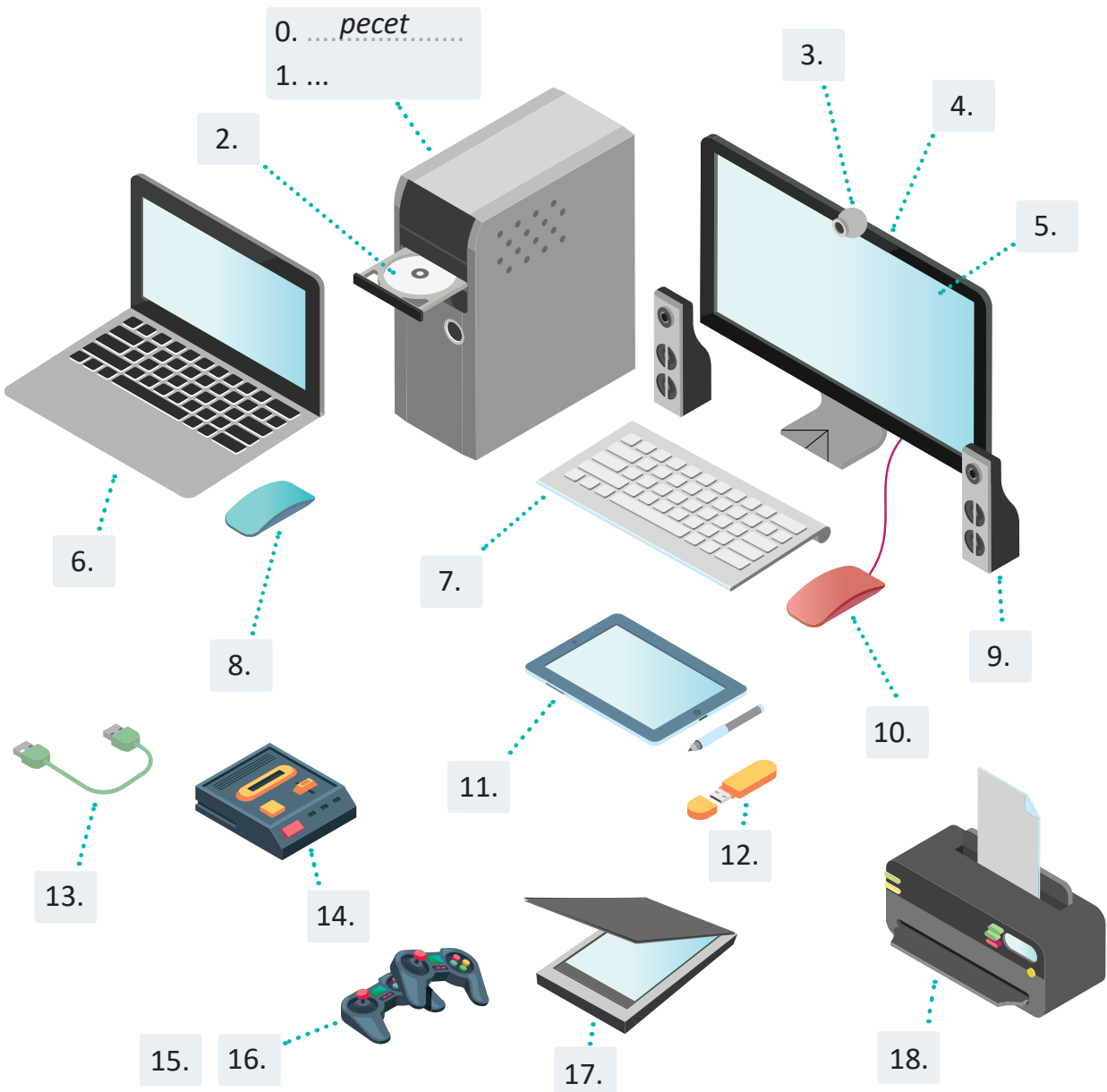
Udostępnij



Porozmawiajmy.

1. Jak myślisz, dlaczego Kamila i Bartek zostawili swoją koleżankę w restauracji?
2. Co byś powiedział/-ła, żeby pogodzić bohaterów bloga?
3. Do czego poza dzwonieniem służy telefon?
4. Ile czasu spędzasz, korzystając z telefonu? Co wtedy robisz?
5. Czy używanie telefonu w towarzystwie jest kulturalne? Uzasadnij swoją odpowiedź.

I. Wybierz z chmury wyrazowej słowa i dopasuj je do obrazków.



II. Uzupełnij teksty właściwymi słowami z ćwiczenia I. Uwaga! Każdego wyrazu można użyć tylko raz.

1. Dzisiaj miałam pechowy dzień. Nic mi się nie udało! Mój*komputer stacjonarny*.....⁰ jest już stary, ale do tej pory wszystko z nim było w porządku. A dzisiaj nagle przestała działać m...¹, a po chwili e...² zrobił się cały czarny! Próbowałam go naprawić tak, jak to robi tata, czyli uderzałam w m...³, ale to nie pomogło. Na dodatek mój brat nie chciał mi pożyczyć swojego p...⁴, bo właśnie testował dźwięk na nowych g...⁵.

Poszłam do taty, ale przypomniał mi, że tydzień temu urwałam k...⁶ od d...⁷ i on mi swojego l...⁸ nie pozwoli dotknąć. Moja mama ma tylko t...⁹, ale akurat rozmawiała przez niego ze swoją najlepszą przyjaciółką. Powiedziałam jej, że powinna przy tym wyłączać k...¹⁰, ale tylko na mnie spojrzała i zamknęła drzwi do pokoju. I tak nie chciałam go od niej pożyczać. Żle się na nim pisze, bo nie ma „normalnej” k...¹¹. Pomyślałam, że po prostu nie napiszę tej pracy na biologię. Przecież to nie moja wina, że nie mogłam tego zrobić!

2. Wczoraj tata znalazł swoje zdjęcia z dzieciństwa. Czarno-białe! Powiedział, że musi kupić*skaner*.....⁰, żeby móc je zachować. Poszedłem z nim dzisiaj na zakupy, bo chciałem, żeby kupił mi myszkę b...¹, ale w sklepie przypomniałem sobie, że pani od muzyki kazała nam przynieść na lekcję p...² CD. Nie wiem po co. Płyty jednak nie wzięliśmy, bo sprzedawczyni zaproponowała nam tani p...³ 16 GB. Wyszliśmy też bez skanera, bo tata kupił najnowszą k...⁴ do gier, dwa p...⁵ i kilka nowych gier. Bardzo się cieszę i właściwie nie rozumiem, dlaczego mama była taka zła.

III. Co to jest? Dopasuj słowa do definicji.

hasło / dziennik elektroniczny / prezentacja / plik
link / folder / ~~login~~ / aplikacja

0.*login*..... – indywidualna nazwa użytkownika
1. ... – wymyślone „słowo” (układ liter, cyfr i znaków), które zabezpiecza nasze konto
2. ... – może być dźwiękowy, graficzny, tekstowy
3. ... – program instalowany na komputerze lub na innym urządzeniu
4. ... – program komputerowy z ocenami uczniów, który znajduje się w Internecie i mają do niego dostęp rodzice
5. ... – pokaz slajdów, na których są teksty i grafiki
6. ... – zapisany adres strony internetowej, który możemy komuś wysłać
7. ... – rodzaj katalogu, w którym trzymamy pliki

IV. Dopasuj do czasowników niedokonanych czasowniki dokonane z ramki i wyjaśnij ich znaczenia.

zgrać / usunąć / ~~zalogować się~~ / skopiować / wkleić / wyciąć / kliknąć / wysłać /
włączyć / skasować / zeskanować / zapisać / nagrać / wydrukować / pobrać / ściągnąć
wejść / zainstalować / skopiować



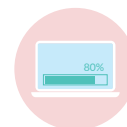
0. logować się /
~~zalogować się~~...



1. pobierać / ...
2. ściągać / ...



3. zapisywać / ...



4. instalować / ...



5. kopiować / ...



6. instalować / ...



7. wchodzić / ...
(na stronę)



8. włączać / ...



9. wycinać / ...



10. kasować / ...
11. usuwać / ...



12. klikać / ...



13. drukować / ...



14. skanować / ...



15. wysyłać / ...



16. kopiować / ...
17. zgrywać / ...
(na pendrive'a)

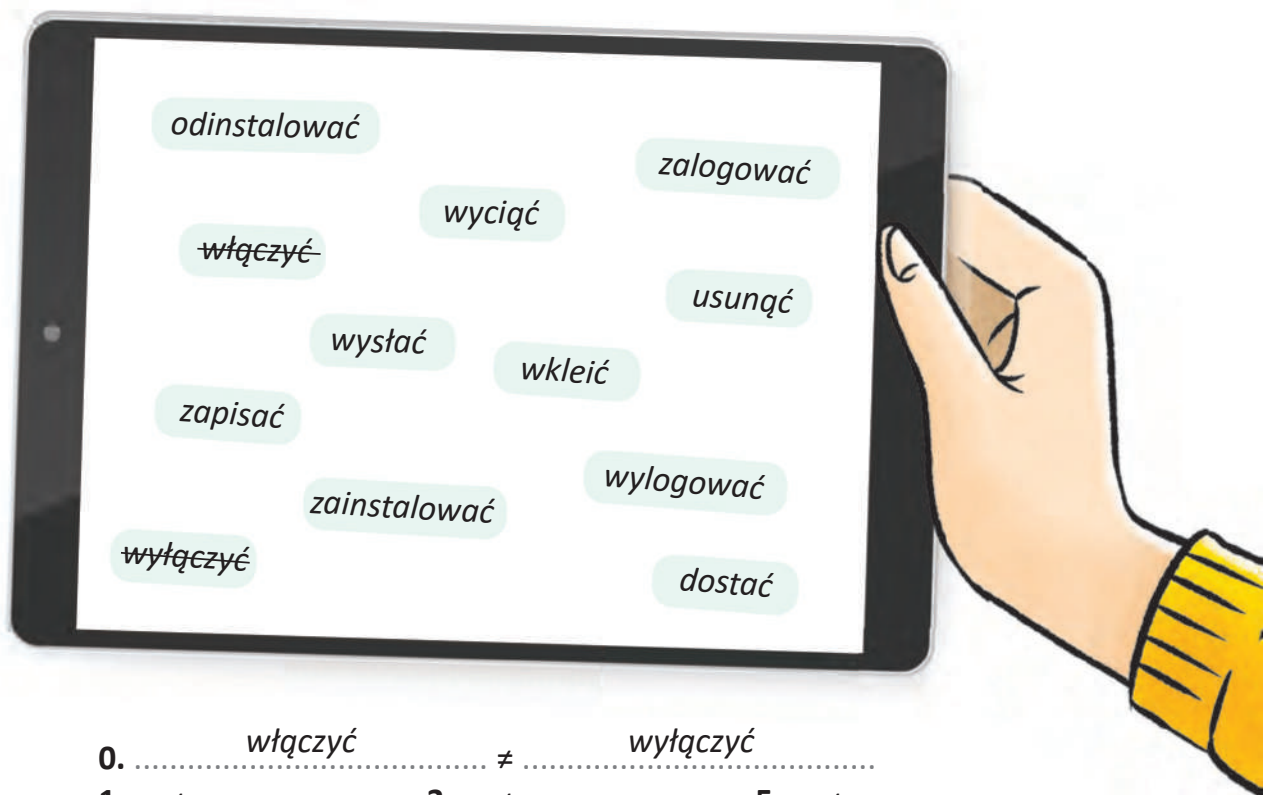


18. nagrywać / ...
(na płytę)

V. Uzupełnij zdania odpowiednimi czasownikami z ćwiczenia IV.

1. Jeśli podoba ci się ta aplikacja, możesz ją ... z Google Play lub App Store.
2. Zapomniałam hasła do swojego konta i nie mogę ...
3. Jeśli chcesz zobaczyć więcej opcji, musisz ... prawym przyciskiem myszki.
4. Nie musisz przepisywać całego tekstu, możesz go ... z Internetu, a potem ... do edytora tekstu.
5. Kiedy piszesz coś w Wordzie, nie zapomnij ... zmian przed zamknięciem.
6. Muszę sobie ... lepszy program antywirusowy.
7. Nie podoba mi się ten fragment tekstu, powinieneś go ...
8. W moim telefonie jest już mało pamięci, muszę ... niepotrzebne aplikacje i brzydkie zdjęcia.
9. Jeśli nie możesz ... komputera, najpierw sprawdź, czy kabel jest dobrze podłączony.
10. Muszę ... te dokumenty i ... je mailem do szkoły.
11. Nie mogę ... tego tekstu, bo nie mam w domu drukarki!
12. Wczoraj ... na stronę Teatru Osterwy, żeby sprawdzić ceny biletów.
13. Te piosenki możesz albo ... na płytę, albo ... na pendrive'a.

VI. Znajdź pary czasowników o przeciwnym znaczeniu i je zapisz.



0. włączyć ≠ wyłączyć
 1. ... ≠ ... 3. ... ≠ ... 5. ... ≠ ...
 2. ... ≠ ... 4. ... ≠ ...

VII. Dopisz do rzeczowników pasujące czasowniki z ćwiczeń IV, V i VI.

0. drukarka – drukować, włączyć, wyłączyć, zainstalować
 1. plik – ... 4. aplikacja – ...
 2. e-mail – ... 5. link – ...
 3. skaner – ... 6. komputer – ...

REBUS



+ y



chewka = ~~nu~~ją



k = n ~~ta~~n



anan = ~~cz~~

Hasło: ...

Czy zgadzasz się z tym zdaniem? Dlaczego?

VIII. Posłuchaj dialogu i wpisz brakujące wyrazy.

KASIA: Cześć, Maciek! Czemu nie idziesz z nami w piątek do kina? Nie chcesz?

MACIEK: Cześć, Kaśka! Jasne, że chcę! *Niestety*⁰ mam szlaban*.

KASIA: O?! A za co?

MACIEK: Właściwie to za nic. Moi rodzice przesadzają.

KASIA: To co się stało?

MACIEK: To wszystko przez ...¹ elektroniczny. Mama stale go przegląda.

KASIA: No proszę! A jeszcze niedawno mówiłeś, że twoi rodzice w ogóle nie znają się na ...² i logowanie się do dziennika jest dla nich za trudne.

MACIEK: Bo tak było! Niestety moja ciocia jest zupełnie inna i pokazała mojej mamie ...³ dziennika na telefonie. Na dodatek pomogła jej ją ściągnąć i ...⁴!

KASIA: Ale czekaj, przecież trzeba najpierw wejść na dziennik przez stronę internetową, a mówiłeś, że twoja mama nawet nie pamięta ...⁵.

MACIEK: Tak, ale ciocia Basia pomogła jej zmienić hasło na nowe. Poza tym przez telefon mama nie musi się logować. I teraz codziennie sprawdza dziennik ...⁶.

KASIA: I co, zobaczyła twoją jedynekę z matmy i uwagę od anglisty za gadanie na lekcji?

MACIEK: Nie tylko to. Przeczytała jeszcze wiadomość od wychowawczyni, że obiecałem zrobić ...⁷ na polski.

KASIA: Oj tam. Przecież to nic wielkiego.

MACIEK: Właśnie! Niestety moja mama powiedziała, że nie pójdę do kina, tylko będę robił tę prezentację. Na dodatek ciocia Basia uczy ją teraz ...⁸ komputera. Spotykają się co dwa dni i cały wieczór słyszę ich śmiech i klikanie ...⁹. Ciocia pokazuje mojej mamie, jak zapisywać i kasować dokumenty, ...¹⁰ grafikę i kopiować fragment tekstu. A jak zapytałem, po co jej ta wiedza, to obie tak na mnie nawrzeszczały... Mówię ci, będę stać nade mną przy robieniu tej prezentacji i ...¹¹ wszystko, co robię!

KASIA: No, nie zazdroszczę. Ale potem chętnie posłucham, jak ci ...¹². W zamian opowiem ci, jak się skończył film.

MACIEK: ...¹³ zabawne!

***szlaban** – zakaz (np. wychodzenia z domu ze znajomymi, oglądania telewizji) wprowadzony przez rodziców za karę

IX. Odpowiedz na pytania.

1. Dlaczego Maciek nie idzie do kina?
2. W czym ciocia Basia pomogła mamie Maćka?
3. Czego mama Maćka dowiedziała się z dziennika elektronicznego?
4. Czego ciocia Basia uczy teraz mamę Maćka?
5. Czy w twojej szkole jest dziennik elektroniczny?
6. Jak myślisz, czy dziennik elektroniczny jest przydatny? Dlaczego?

X. Wpisz wyrazy z ramki do odpowiednich miejsc na obrazku.

pulpit / ikona (ikonka) / folder / przeglądarka / wyszukiwarka / pasek zadań / okno / kosz



XI. Uzupełnij tekst właściwymi słowami z ćwiczenia X.

Na moim*pulpicie*..... w laptopie jest straszny bałagan. Wszędzie jest pełno różnych ..., a mój brat wczoraj przestawił mi ... zadań na bok, więc nic dziwnego, że dzisiaj nie mogłam niczego znaleźć. Szukałam ...³ ze zdjęciami do prezentacji na język polski. Zamiast niego znalazłam ten ze zdjęciami z wakacji i długo je przeglądałam – to było bardzo fajne. Potem chciałam poszukać w Internecie informacji o Juliuszu Słowackim, ale zamiast w ...⁴ kliknęłam Skype’a i zobaczyłam, że dzwoniła do mnie Marzena, więc musiałam oddzwonić. Dobrze zrobiłam, bo miałyśmy mnóstwo spraw do omówienia. Jak skończyłyśmy, to uruchomiłam Internet, ale zanim wpisałam coś w ...⁵, to niechcący w drugim ...⁶ włączyłam Facebooka i zobaczyłam wiadomość od Kamila: „Jutro nie będzie pani od polskiego”. Jak to dobrze, że mam taki bałagan w komputerze i do tej pory nie wyrzuciłam niektórych ikon z pulpitu do ...⁷!

 **XII. Uzupełnij tekst piosenki usuniętymi fragmentami, a następnie posłuchaj nagrania i sprawdź swoje odpowiedzi. Jak wygląda świat przedstawiony w piosence?**

Przezroczysty świat

Nie mamy o czym *myśleć ani o czym*  pisać.

Za dużo się zdarzyło, żeby się zachwycać.

Szum wiadomości mnie ... ¹

Milionów znaczeń magma wchodzi mi do domu.

Małe wzruszenia, festiwale, piękne sprawy.

W czarnych od tuszu ... ² twarzy.

Nic się nie stało, słowa ciekną, miał być ogień.

My mamy pustki w głowach, ... ³

*co ekran mi wyświetla
nic nas nie parzy
~~myśleć ani o czym~~
nie znaczy, chodźmy
zalewa z krańców globu
patrząc sobie w oczy
łzach na zdjęciach ci do
nie ma rozpaczy
głowy w telefonie*

Ref.: A gdyby tak choć jeden raz
nam się zatrzęśła ziemia.
Przerwała sen, oderwała nas
od niechcenia.

Nic nas nie ziębi ani
... ⁴.

Przezroczysty świat.

Przezroczysty świat.

Nie ma miłości ani

... ⁵.

Przezroczysty świat.

Przezroczysty świat. **×2**



Wierzę we wszystko to, ... ⁶

Płynę spokojnie w mojej bańce bezpieczeństwa.

Znów się żegnamy, będąc obok wirtualnie.

Płaczemy, ... ⁷ na FaceTime'ie.

Kurtyna już zasłania to, co było wczoraj.

Dzisiejsze zaraz zginie, po co się przejmować.

Wielkie narracje, ideały porzucone.

To nic ... ⁸ w inną stronę

Ref.: A gdyby tak choć...



<https://tinyurl.com/rpbmttae>

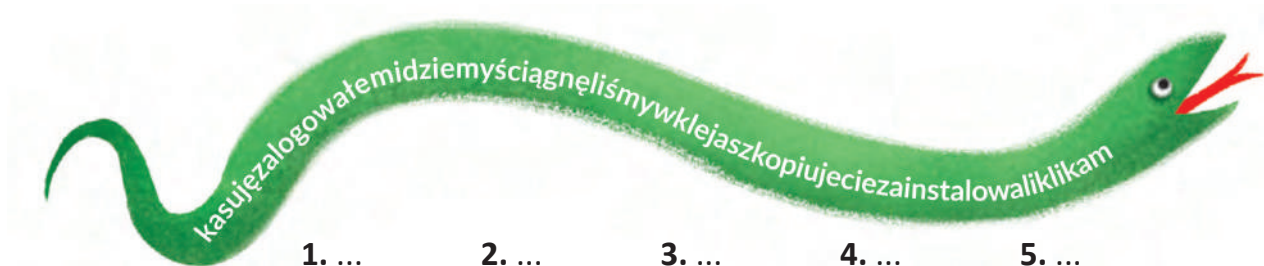
Tekst i muzyka: Jacek Sienkiewicz
Wykonanie: Kwiat Jabłoni

Czas teraźniejszy w języku polskim

Koniugacje

		-ę, -esz		-ę, -isz/-ysz		-m, -sz	
		<i>pisać</i>	<i>pracować</i>	<i>myśleć</i>	<i>tańczyć</i>	<i>grać</i>	<i>jeść</i>
liczba pojedyncza	ja	pisz ę	prac uj ę	myśl ę	tańcz ę	gram m	jem m
	ty	pisz esz	prac uj esz	myśl isz	tańcz ysz	grasz sz	jesz sz
	on, ona, ono pan, pani	pisz e	pisz ą	myśl i	tańcz y	gra	je
liczba mnoga	my	pisz emy	prac uj emy	myśl imy	tańcz y my	gram my	jem my
	wy	pisz ecie	prac uj ecie	myśl icie	tańcz y cie	gracie cie	jecie cie
	oni, one państwo	pisz ą	prac uj ą	myśl ą	tańcz ą	grają ją	jedzą ją

I. Wypisz z węża literowego czasowniki w czasie teraźniejszym i odmień 2 z nich przez osoby.



II. Uzupełnij tekst właściwymi słowami.

0. ...*Podziwiam*... (ja / Podziwiać) tego artystę, moi znajomi też go ...*podziwiają*... (podziwiać).
1. On ... (strzyć) włosy dwa razy w miesiącu, a oni ... (strzyć) się raz na dwa tygodnie.
2. Wszyscy ... (stać) w kolejce, więc Adam też ... (stać).
3. Czy oni ... (umieć) tylko narzekać?
4. Czyje dzieci tak ... (płakać)? Nie moje. Moje ... (śmiać się).
5. Ja już ... (iść) do domu. A ty, ... (iść) ze mną?
6. Ja nie ... (jechać) do Lublina, ale wy podobno ... (jechać).
7. Państwo Nowakowie wakacje zwykle ... (spędzać) nad morzem, a ich syn ... (chodzić) po górach.
8. Ludzie często ... (jeść) kanapki, kiedy ... (jechać) pociągiem.
9. Tomek ... (musieć) poprawić ocenę, a jego koledzy nie ... (musieć).

III. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami czasowników z ramki w czasie teraźniejszym.

zmuszać / wiedzieć / bać się / piec / stawiać / dawać / odlatywać / wiać / spać / dbać / znać

0. Moja babcia *piecze* doskonałe ciasta.
1. Na północy ... silny wiatr.
 2. Ojciec zawsze ... mi dobre rady.
 3. Zawsze ... (ja) budzik koło łóżka.
 4. Magda ... nawet własnego cienia.
 5. Jesienią ptaki ... do ciepłych krajów.
 6. Rodzice często ... dzieci do jedzenia warzyw.
 7. Uważa się, że kobiety bardziej ... o siebie niż mężczyźni.
 8. Anna ... przy otwartym oknie.
 9. ... (my) dużo polskich piosenek, ale nie ... jakie mają tytuły.

IV. Uzupełnij teksty odpowiednimi formami czasowników w czasie teraźniejszym.

1. Jakie czynności wykonuję, kiedy chcę korzystać z komputera? Najpierw *włączam* (włączać)⁰ komputer. Potem ... (logować się)¹. Następnie ... (klikać)² myszką na ikonę przeglądarki i już jestem w Internecie. ... (Wchodzić)³ na różne strony i ... (czytać)⁴ wiadomości. Potem ... (otwierać) pocztę i ... (sprawdzać)⁶ maile. Na niektóre ... (odpisywać)⁷, a na niektóre nie. Na koniec ... (wyłączać)⁸ komputer i ... (zajmować się)⁹ czymś innym.
2. Często *piszesz* (ty / pisać)⁰ na komputerze? Ta aplikacja jest dla ciebie! Za jej pomocą w telefonie też ... (my / móc)¹ pisać. Z naszym tekstem ... (my / robić)² wszystko: ... (wycinać)³ niepotrzebny fragment, ... (kopiować)⁴ inny i ... (wklejać)⁵ go w dowolne miejsce. Tekst bez problemu ... (zapisywać)⁶ albo ... (usuwać)⁷, a gotowy plik łatwo ... (drukować)⁸ lub ... (wysyłać)⁹ mailem. Naszą aplikację ... (ty / pobierać)¹⁰ za darmo ze sklepu internetowego.
3. Szanowni Państwo, w swoim mailu *piszą* (oni / pisać)⁰ Państwo, że kupiony u nas skaner nie ... (on / działać)¹. To niemożliwe. Nasz pracownik wszystko podłączył prawidłowo. Dlatego proszę uważnie przeczytać instrukcję. Najpierw ... (my / włączać)² komputer i ... (logować się)³ do systemu. Na pulpicie, w prawym górnym rogu ... (widzieć)⁴ ikonę skanera. ... (Klikać)⁵ na nią dwa razy i program ... (otwierać się)⁶. Wtedy na ekranie skanera ... (my / kłaść)⁷ na przykład zdjęcie. W programie ... (my / zaznaczać)⁸ polecenie SKANUJ i ZAPISZ, ... (klikać)⁹ ikonę z napisem START i program ... (skanować)¹⁰. To wszystko. W razie dalszych pytań prosimy o kontakt.

I. Przeczytaj tekst i wybierz właściwe odpowiedzi.

Komputer czy smartfon?

Komputery stacjonarne powoli odchodzą w przeszłość. Teraz w modzie są laptopy, tablety i przede wszystkim telefony, a dokładniej – smartfony (bo nie każdy telefon nim jest). Tak naprawdę smartfony są komputerami, które możemy nosić w kieszeni. Za ich pomocą przeglądamy Internet, gramy w gry, oglądamy filmy, sprawdzamy pocztę, a nawet piszemy dłuższe teksty.

0. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że:

- a) Nikt już nie używa komputerów stacjonarnych.
- b) Każdy telefon jest smartfonem.
- c) Smartfon potrafi robić to samo, co komputer.
- d) Moda na smartfony niedługo minie.

Czy wobec tego kupowanie laptopa albo tableta ma jeszcze sens? Zdania są podzielone. Zwolennicy smartfonów podkreślają, że mają one te same funkcje, co komputery, a przy tym są bardziej mobilne. Łatwiej i wygodniej nosić przy sobie telefon niż laptop, ponieważ zmieści się prawie wszędzie i niewiele waży.

1. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że:

- a) Smartfony są lekkie.
- b) Nie warto kupować laptopów.
- c) Obecnie ludzie kupują już tylko smartfony.
- d) Tabletów nie da się nosić przy sobie.

Kolejną zaletą smartfonów jest to, że posiadają aparaty fotograficzne. Chyba każdy użytkownik telefonu przyzna, że jest to funkcja często wykorzystywana i niezwykle ułatwiająca życie. Poza tym aparaty fotograficzne w wielu smartfonach są porównywalne z najlepszymi aparatami cyfrowymi dostępnymi na rynku. Żaden komputer ani laptop nie ma, i pewnie nie będzie miał, takiej funkcji.

2. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że:

- a) Komputery i laptopy nie potrzebują funkcji aparatu cyfrowego.
- b) Aparaty fotograficzne w smartfonach są zbędne.
- c) Robienie zdjęć telefonem jest uciążliwe.
- d) Aparaty fotograficzne w smartfonach są tak samo dobre jak aparaty cyfrowe.

Jedną z podstawowych funkcji komputerów jest możliwość pisania tekstów. Tę samą czynność możemy wykonywać również na smartfonach. Co więcej, istnieje możliwość podłączenia do nich klawiatury, monitora i myszki. Klawiatury do smartfonów są tak zbudowane, żeby można było ustawić telefon ekranem w kierunku użytkownika. Dzisiaj naprawdę ciężko wymyślić funkcję posiadaną przez komputery, której nie miałyby smartfony.

3. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że:

- a) Pisanie tekstów jest możliwe tylko na komputerze.
- b) Smartfon można podłączyć do konsoli.
- c) Klawiatura do smartfonów ułatwia wygodne ustawienie telefonu.
- d) Myszka podłączona do smartfona nie działa poprawnie.

Nawet granie w bardziej skomplikowane i rozbudowane gry nie jest problemem na smartfonie. Niektóre firmy sprzedają już wersje gier nie tylko na konsole i komputery, ale również na smartfony. Większość graczy uważa jednak, że znacznie lepiej się gra na konsoli albo na komputerze. Co więcej, gracze polecają głównie komputery stacjonarne, więc chyba jeszcze nie znikną one całkowicie z naszego życia.

4. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że:

- a) W wiele gier można grać wyłącznie na konsolach.
- b) Granie na smartfonach nie przynosi graczom satysfakcji.
- c) Dobrym sprzętem do grania w gry komputerowe są komputery stacjonarne.
- d) Możliwość grania w gry na smartfonach jest ich największą zaletą.

Zwolennicy komputerów podają jeszcze jeden argument – większy ekran. Nie da się ukryć, że przeglądanie dokumentów czy czytanie artykułów w Internecie jest łatwiejsze, gdy widzi się więcej tekstu. Poza tym duży ekran jest bezpieczniejszy dla naszych oczu. Okuliści od dawna zwracają uwagę, że małe ekrany telefonów niszczą wzrok w większym stopniu niż monitory komputerowe.

5. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że:

- a) Zaletą komputerów jest posiadanie dużego ekranu.
- b) Przeglądanie stron internetowych psuje wzrok.
- c) Okuliści cenią smartfony za ich niewielki ekran.
- d) Jedną z zalet komputerów jest pozytywny wpływ na nasz wzrok.

Oczywiście główną funkcją smartfona są rozmowy głosowe. Co prawda komputery również pozwalają na ich odbywanie, ale wygodniej to robić przez telefon, dlatego ta funkcja zawsze będzie w smartfonach najważniejsza. Jednak większość ludzi nie wyobraża sobie powrotu do telefonów, z których można tylko dzwonić i pisać SMS-y. Przyzwyczailiśmy się do tych wszystkich dodatkowych funkcji.

6. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że:

- a) Smartfony służą przede wszystkim do pisania wiadomości tekstowych.
- b) Ludzie nie potrzebują dodatkowych funkcji w telefonach.
- c) Prowadzenie rozmowy głosowej przez komputer i smartfon jest tak samo wygodne.
- d) Ludzie przyzwyczaili się, że smartfon można wykorzystywać nie tylko do prowadzenia rozmów głosowych.

Na podstawie: „Smartfon – czy jeszcze telefon, czy już komputer” // Świat-Komp.pl.

II. Odpowiedz na pytania.

1. Jakie są wady i zalety smartfonów?
2. Jak często korzystasz z komputera i do czego go używasz?
3. Czy smartfony zastępują komputery? Uzasadnij swoje zdanie.

III. Podzielcie się na grupy i przygotujcie krótką scenkę na jeden z podanych tematów. Wykorzystajcie słownictwo poznane na lekcji.

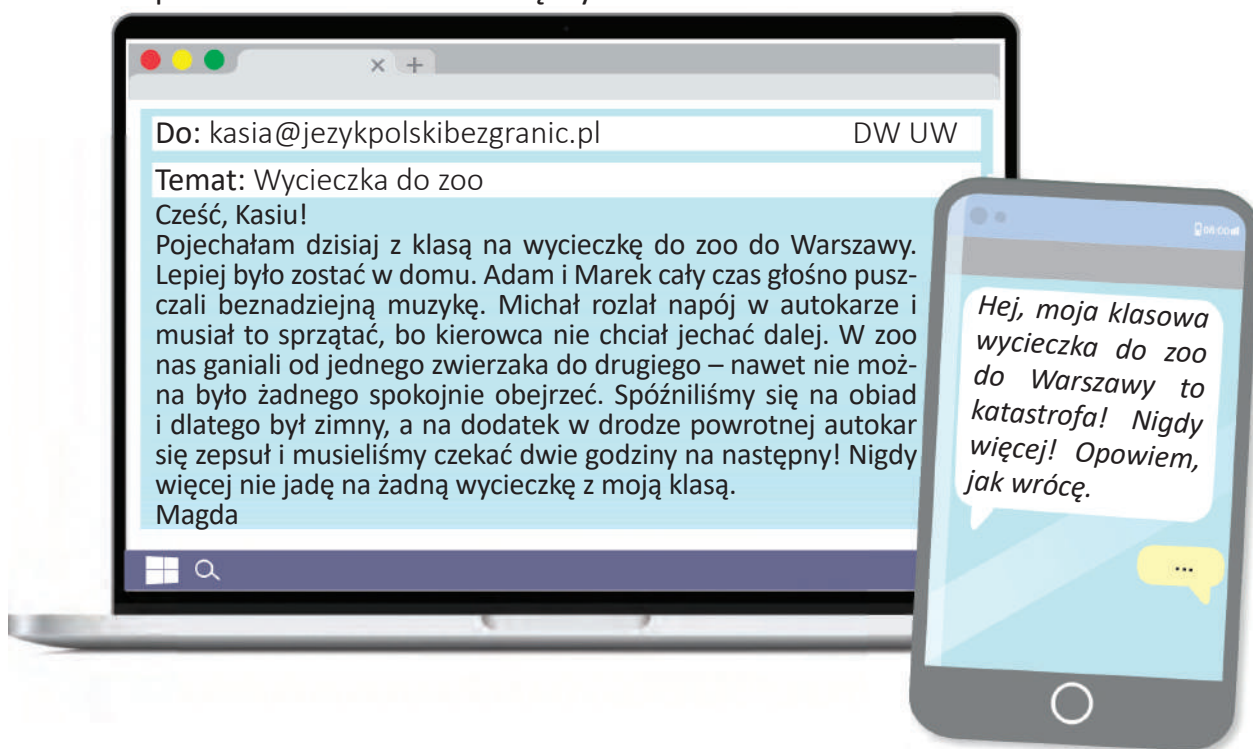
1. Jesteś z rodzicami w sklepie komputerowym. Chcecie kupić komputer stacjonarny.
2. Jesteś w szkole. Zapomniałeś/-łaś swojej prezentacji na biologię. Dzwonisz do mamy, żeby znalazła ją na twoim komputerze i wysłała mailem.
3. Spotykacie się w kawiarni. Jedna osoba cały czas sprawdza coś na telefonie. Nie podoba wam się to zachowanie.



Dłużej lub krócej

I. Przeczytaj poniższe teksty, a następnie wykonaj polecenia.

1. Wskaż podobieństwa i różnice między tekstami.



2. W tekście maila zaznacz odpowiedniki wymienionych w SMS-ie sformułowań:
 - a) klasowa wycieczka;
 - b) katastrofa;
 - c) nigdy więcej.
3. Wyjaśnij, jakie funkcje pełni mail, a jakie SMS?
4. Wskaż, które ze sposobów skracania tekstu wystąpiły w tekście SMS-a:
 - a) opuszczanie niektórych elementów zdania;
 - b) zastępowanie zdań złożonych zdaniami pojedynczymi;
 - c) zastępowanie nazw szczegółowych nazwą ogólną (np. psy, koty, chomiki = zwierzęta);
 - d) zastępowanie rozbudowanych określeń jednym wyrazem (np. zawsze jest przygotowany do lekcji = pilny).

II. Na podstawie poniższych wypowiedzi sformułuj wiadomości SMS, które oddadzą ich sens.

1.

Widziałeś może tego chłopaka, który biegł w stronę sali gimnastycznej? Miał na sobie czerwoną bluzę. Nie wiem, jak to się stało, pewnie się pomylił, ale zabrał mój zeszyt do historii. Bardzo mi zależy, żeby go odzyskać.

2.

DO: basia@jezykpolskibezgranic.pl

TEMAT: Pytanie

Nie wiem, czy pamiętasz, że wczoraj wieczorem obiecałaś mnie nauczyć, jak korzystać z dziennika elektronicznego, który jest w szkole mojego syna Maćka. Dlatego chciałabym Cię zapytać, na kiedy się umawiamy, żeby zacząć?

3.

Dzisiaj z całą klasą zwiedzaliśmy zoo w Zamościu. Oglądaliśmy małpy, żyrafy, tygrysy, zebry, niedźwiedzie i hipopotamy. Był z nami przewodnik, który długo i szczegółowo opowiadał o zwyczajach i zachowaniach poszczególnych gatunków zwierząt. Wycieczka była bardzo ciekawa i dużo się na niej nauczyłem.

III. Na podstawie poniższych wiadomości SMS sformułuj dłuższe wypowiedzi, które oddadzą ich sens.

a.

Przez pomyłkę kupiłem mamie inne kwiaty. Co teraz?

...

b.

Dziennik elektroniczny to narzędzie do kontrolowania uczniów lubiane przez rodziców. Musimy takie mieć.

...

c.

Kicham i kaszlę – przeziębienie. Kup leki.

...

🗨️ **Opisz jedną z fotografii.**

Powiedz:

• Kogo widzisz?

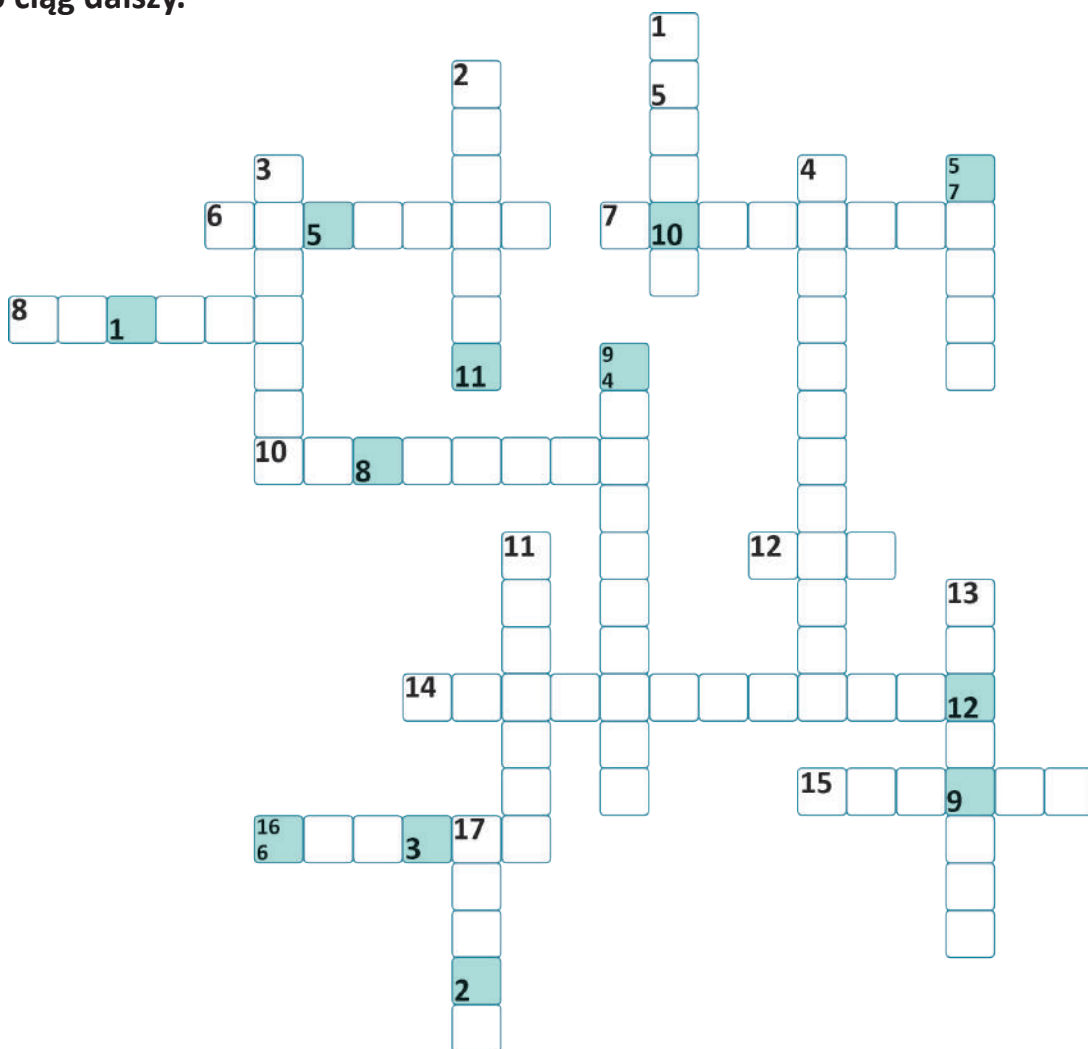
• Jak wyglądają te osoby?

• Gdzie są?

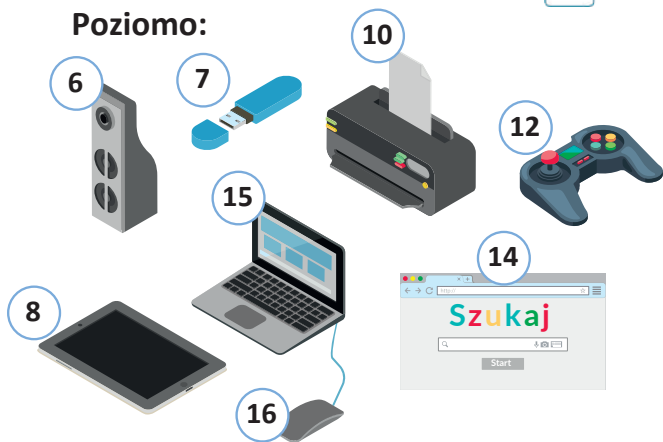
• Co robią?



I. Rozwiąż krzyżówkę na kartce, zobacz jakie hasło wyszło, a następnie dopisz do niego ciąg dalszy.



Poziomo:



Pionowo:



Hasło:

1	2	3

4	5	6	7	8	9	10	11	12

II. Uzupełnij tekst odpowiednimi czasownikami z ramki. Uwaga! Dwa czasowniki są zbędne.

urywać się / puszczać / wisiąca / było / padła / odpowiadał / wyłączała się
łączy się / wybrałem / przerwało / włączała się / uzyskałem

Wczoraj wybraliśmy się z chłopakami na bilard. Gra się przeciągnęła, więc od razu zaczęły*urywać się*..... telefony od mamy. Odszedłem od stołu, żeby odebrać, ale zaraz ... rozmowę, bo w piwnicy, w której graliśmy, nie ... zasięgu. Wyszedłem na zewnątrz, żeby oddzwonić, i kiedy ... numer, ale zanim ... połączenie, bateria mi Oczywiście nie miałem ze sobą ładowarki, więc pożyczyłem telefon od kolegi. Mama była zdenerwowana, bo, jak twierdziła, od godziny ... na telefonie, a mój numer nie ...albo ... poczta głosowa. Nie chciała słuchać moich tłumaczeń. Obiecałem, że niedługo wrócę, a wychodząc, ... sygnał z telefonu kolegi.

Projekt

Podzielcie się na 3 lub 4-osobowe grupy i przygotujcie quiz wiedzy o komputerach i telefonach, a następnie przeprowadźcie go w klasie. Który quiz był najciekawszy?

III. Przeczytaj, zastanów się i daj odpowiedź na pytania.

Nowoczesne technologie i Ukraina

1. Ukraińscy wynalazcy i informatycy



Jan Kuć (Yan Kouch) – urodził się w Ukrainie (w Fastowie, obwód kijowski), wyemigrował do USA i jest współzałożycielem WhatsAppa! To jedna z najpopularniejszych aplikacji na smartfony na świecie.



Maksym Poliakov – ukraiński przedsiębiorca, który stworzył międzynarodową firmę Firefly Aerospace, zajmującą się technologiami kosmicznymi i nowoczesnymi rozwiązaniami IT. Ukraińscy programiści należą do najlepszych na świecie – wielu z nich pracuje w Google, Meta (Facebook), Amazon czy Microsoft.



2. Ukraina jako centrum IT



1. W Ukrainie działa ponad 5 000 firm IT, a Kijów, Lwów, Charków czy Dnipro to ważne centra technologiczne w Europie Środkowo-Wschodniej.

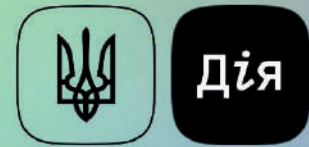
2. Ukraińskie firmy tworzą aplikacje, gry, oprogramowanie dla całego świata (np. Grammarly, Reface, Ajax).

3. W czasie wojny Ukraina pokazuje, jak ważne są technologie: aplikacja „Diia” umożliwia dokumenty cyfrowe, usługi online, dostęp do pomocy – i to wszystko na smartfonie!

3. Ukraińska aplikacja Diia (Дія)

Aplikacja rządowa, która pozwala obywatelom mieć dowód osobisty, prawo jazdy, paszport, rejestrację auta – wszystko w smartfonie.

Pierwsza taka aplikacja w Europie!



Державні послуги онлайн

III. Odpowiedz na pytania.

1. Czy wiecie, że jeden z twórców WhatsAppa pochodzi z Ukrainy?
2. Jakie aplikacje lubicie najbardziej? Czy znacie jakieś ukraińskie?
3. Jak technologia pomaga ludziom w codziennym życiu i w trudnych czasach (np. wojna, e-learning)?
4. Czy umielibyście żyć dzień bez smartfona? A tydzień?



Lekcja 4

POLSKA W SYMBOLACH



www.coslychac.pl



Hura, jutro nie idę do szkoły!!! To dlatego, że jutro jest 1 maja, czyli święto państwowe. A pojutrze też nie idę do szkoły, bo świętem jest też 3 maja i 2 maja szkoła zawsze robi nam dzień wolny.

Kocham majówkę! Czasami te majowe święta tak się układają, że można mieć wolny cały tydzień! W tym roku tak nie jest, ale nikomu to nie przeszkadza. Jedziemy do koleżanki mojej mamy, która ma domek nad jeziorem. Będziemy odpoczywać, robić grilla albo palić ognisko.

Trochę inaczej jest 11 listopada, kiedy świętuje się odzyskanie niepodległości. Wtedy zawsze wywieszamy flagę narodową na balkonie i idziemy pod pomnik Piłsudskiego. W szkole nauczyciele opowiadają o symbolach narodowych, czyli o fładze i godle, a pani od historii z panią od polskiego przygotowują akademię. Jest poważnie i uroczyście. Podobają mi się te święta, ale wolę weekend majowy. Może dlatego, że jest wtedy wiosna i wszyscy są uśmiechnięci.

Skomentuj



Obserwuj

Udostępnij



Porozmawiajmy.

1. Jakie znasz symbole narodowe?
2. W jaki sposób powstają symbole narodowe?
3. Jaką rolę odgrywają one w naszym życiu?
4. Co to jest legenda i jakie ma cechy?
5. Czy znasz jakieś polskie legendy?

Legenda o trzech braciach i białym orle

I. Połącz w pary wyrazy o podobnym znaczeniu.

0	osiedlić się	A	strudzony
1	bór	B	pisklęta
2	osada	C	postój
3	żyzny	D	gród
4	zmęczony	E	podróż
5	wędrówka	F	puszcza
6	lud	G	zamieszkać
7	równina	H	naród
8	frunący	I	koniec
9	kres	J	herb
10	orlęta	K	urodzajny
11	odpoczynek	L	lecący
12	godło	Ł	step

II. Dopasuj fragmenty legendy do odpowiednich ilustracji.



0 – E

A Po wielu tygodniach znaleźli się wśród urodzajnych równin poprzecinanych rzekami. Podczas postoju Rus rzekł do braci:
– Moi ludzie są już zmęczeni wędrówką. Czujemy, że te stepy są nam pisane i tu będzie nasz dom. Tu zostaniemy i założymy naszą osadę.
Lech i Czech pożegnali się z bratem i ruszyli w dalszą drogę.



1

B Ludzie ucieszyli się, bo byli już bardzo strudzeni. W tym też momencie gdzieś z góry rozległ się głośny krzyk. Słowianie unieśli głowy i ujrzeli wielkiego białego orła frunącego po niebie. Biel piór ptaka wyglądała pięknie na tle czerwieni nieba i zachodzącego właśnie słońca.



2

C W miejscu, w którym rozbili obóz, zbudowano gród. Na cześć ptaka, który zakończył ich wędrówkę, nadano osadzie kształt orlego gniazda i nazwano Gniezdem, zaś biały orzeł na tle czerwieni stał się godłem rodu Lecha, a później całego państwa polskiego.



3



4



5



6



7

D

Po chwili orzeł usiadł w gnieździe na szczycie wielkiego dębu i zaczął karmić swoje pisklęta.

– To znak od bogów! – krzyknęli zgodnym chórem ludzie.

– To dobra wróżba – rzekł uśmiechnięty Lech. – Tutaj się osiedlimy, a ten wspaniały ptak będzie nas ochraniał.

E

Dawno temu Słowianie zamieszkiwali dalekie krainy i mówili jednym językiem. Na czele najpotężniejszych rodów stali trzej bracia: Lech, Czech i Rus. Za ich panowania plemiona słowiańskie znacznie się rozrosły. Niestety wraz ze wzrostem liczby ludności zaczęło brakować zboża w spichlerzach, zwierzyny w lasach oraz ryb w rzekach. Ludzie zaczęli obawiać się głodu. Wtedy bracia postanowili poszukać nowych ziem dla swoich poddanych.

F

Najmłodszy z braci – Lech – dalej sam wędrował ze swoim ludem. Po wielu dniach marszu rozbili obóz i zaczęli przygotowywać posiłek. Lech rozejrzał się po okolicy. Ujrzał rzeki pełne ryb, bory pełne zwierzyny. Spojrzał na swoich ludzi, dostrzegł ich zmęczenie ciągłą podróżą i tak do nich przemówił: – Nadszedł kres naszej wędrówki. Czuję, że to jest nasze miejsce i tu powinniśmy zostać. Tu założymy naszą osadę.

G

Zapakowali wozy i ruszyli w drogę razem ze swoim ludem. Niełatwa to była podróż. Szli przez gęste puszcze, przechodzili przez rzeki, mijali górskie krainy. Mimo zmęczenia uparcie szli przed siebie.

H

Długo wędrowali, aż dotarli do wielkiej góry. Rozbili obóz u jej stóp. Przyszedł wtedy Czech do Lecha i tak rzekł:

– Wiesz dobrze, jak kocham słońce, a z tej góry będę miał bliżej do jego promieni. Ziemie są tu bardzo urodzajne. Tu zostaniemy i założymy osadę dla mego ludu.

III. Odpowiedz na pytania.

1. Od czego pochodzi nazwa Gniezno?
2. Dlaczego Gniezno uważa się za pierwszą stolicę Polski?
3. O powstaniu jakich innych państw mówi się w tej legendzie?
4. Przeczytaj poniższą informację i wyjaśnij, co oznacza nazwa Lechistan i od czego pochodzi?



Lechistan lub **Lechia** – dawne, a także alternatywne określenie Polski, wciąż używane w kilku językach wschodniej

Europy oraz Bliskiego Wschodu, np.:

- **Lenkija** w języku litewskim
- **Lehastan** w języku ormiańskim
- **Lehistan** w języku tureckim
- **Lahestan** / **Lehestan** w języku perskim
- **Läxstan** w języku tatarskim



TO JEST CIEKAWE!
Początki państwa polskiego
<https://tinyurl.com/bdzh5uxc>



Legenda o Piaście
Kołodzieju
<https://tinyurl.com/bdf8bk6j>



Godło Polski

I. Podpisz elementy godła wyrazami z ramki.

skrzydło / szpony / korona / tarcza / dziób



II. Przetwórz wyrazy tak, aby powstały zdania opisujące polskie godło państwowe.

0. Białego Polskiego wizerunek tarczy orła na Godłem czerwonej jest
Godłem Polski jest wizerunek białego orła na czerwonej tarczy.
1. Orzeł złoty ma i szpony a także koronę złoty dziób.
 2. Zwrócona rozpostarte Jego są a głowa szeroko w prawo skrzydła.
 3. Symbolu z XI wieku jako orła Najstarsze pochodzą wizerunki państwa polskiego.
 4. Polskiego funkcję nieprzerwanie godła od XIV wieku pełni państwa Biały orzeł.
 5. Na polskim wojnie w czasach nie miał Po drugiej komunistycznych orzeł godle korony światowej.
 6. Od ze złotą godłem jest Polski biały 1989 roku orzeł na koroną ponownie głowie.

III. Obejrzyj dawne wizerunki polskiego godła i porównaj je z obecnym.



Moneta z czasów Bolesława
Chrobrego (XI w.)



Płytką ceramiczną z XII w.



Orzeł z czasów
Przemysława II (1295 r.)



Orzeł na chorągwi królewskiej
w bitwie pod Grunwaldem
(1410 r.)



Arras herbowy
na Zamku Wawelskim
(XVI w.)



Godło Polski w latach 1945-1989

IV. Opisz godło Ukrainy i przedstaw krótko jego pochodzenie.

V. Gdzie się pojawia polskie godło? Podpisz zdjęcia, wybierając odpowiednie nazwy z ramki.

maskotka polskiej siatkówki / mundury wojskowe / dokumenty
 tablice urzędów państwowych / stroje sportowe / monety / słupy graniczne
 pieczęcie urzędowe / ordery / sztandary / klasy szkolne / placówki dyplomatyczne



0

maskotka polskiej siatkówki



1



2



3



4



5



6



7



8



9



10



11

Czas kalendarzowy – zapisywanie dat

W oznaczaniu dat używamy liczebników głównych i liczebników porządkowych.

Liczebniki główne

- a) odpowiadają na pytania *ile? ilu?*;
- b) liczebniki większe niż *jeden* występują w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym, np.:
 - *dwa – dwaj / dwóch*,
 - *pięć – pięciu*,
 - *dwadzieścia – dwudziestu*,
 - *sto – stu*.

Liczebniki porządkowe

- a) odpowiadają na pytania *który? która? które?*, np.:
 1. *drugi, druga, drugie*;
 2. *piętnasty, piętnasta, piętnaste*;
 3. *setny, setna, setne*;
- b) odmieniają się przez przypadki tak jak przymiotniki.

Liczebniki porządkowe od 10 do 90

dziesiąty, **-a, -e**

dwudziesty	sześćdziesiąty
trzydziesty	siedemdziesiąty
czterdziesty	osiemdziesiąty
pięćdziesiąty	dziewięćdziesiąty

Liczebniki porządkowe powyżej 100

setny, **-a, -e**

dwusetny	dziesięćsetny
trzechsetny	tysięczny
czterechsetny	dwutysięczny
pięćsetny	trzytysięczny
sześćsetny	czterotysięczny
siedemsetny	pięciotysięczny
osiemsetny	itd.

Uwaga!

Po liczebniku porządkowym zapisanym cyframi zwykle stawiamy kropkę, aby odróżnić go od liczebnika głównego, np.:

- Zajął 1. miejsce. (pierwsze miejsce)
- Zajął 1 miejsce. (jedno miejsce)

A. Zapisywanie dnia, miesiąca i wieku.

Przy oznaczaniu dnia miesiąca oraz wieków używamy zawsze liczebników porządkowych; nazwa miesiąca umieszczana przy numerze dnia jest zawsze w dopełniaczu l. poj., np.:

- *23.12. – dwudziestego trzeciego grudnia*;
- *od 15 do 17 III – od piętnastego do siedemnastego marca*;
- *po 13.04. – po trzynastym kwietnia*;
- *w XIII w. – w trzynastym wieku*;
- *w I poł. XVII w. – w pierwszej połowie siedemnastego wieku*;
- *XX/XXI w. – na przełomie dwudziestego i dwudziestego pierwszego wieku*.

Uwaga!

Stosuje się dwa sposoby oznaczania numeru miesiąca:

- a) za pomocą cyfr arabskich (z kropką), np. 2.03., 10.10.
- b) za pomocą cyfr rzymskich (bez kropki), np. 2 III, 10 X

I. Napisz datę święta słowami, a następnie dopasuj do zdjęcia numer tekstu informującego o tym święcie.



A. 0 Dzień Niepodległości
11 XI *jedenastego listopada*.....



B. Święto Konstytucji 3 maja
3 V



C. Walentynki
14 II



D. Wszystkich Świętych
1 XI



E. Dzień Nauczyciela, Dzień Edukacji Narodowej
14 X



F. Dzień Matki
26 V



G. Dzień Dziecka
1 VI



H. Wigilia i Boże Narodzenie
24 i 25 XII

Informacje o świętach:

0. Święto państwowe obchodzone dla upamiętnienia odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r., po 123 latach zaborów.
1. Święto państwowe obchodzone w rocznicę uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji w 1791 r. Dzień ten jest dniem wolnym od pracy.
2. Święto obchodzone jako wyraz szacunku dla wszystkich matek.
3. Święto pracowników oświaty, będące wyrazem szacunku dla pracy wszystkich nauczycieli.
4. Międzynarodowe święto wprowadzone przez ONZ; w Polsce tego dnia w szkołach organizowany jest Dzień Sportu.
5. Coroczne święto zakochanych, podczas którego pary dają sobie drobne upominki.
6. Najważniejsze i najuroczyściej obchodzone katolickie święta religijne upamiętniające narodziny Chrystusa.
7. Święto religijne, podczas którego Polacy odwiedzają groby swoich bliskich, kładą na nich kwiaty i zapalają znicze.

B. Oznaczanie daty rocznej.

- Rok oznacza się przy pomocy liczebników głównych (tysiące i setki) oraz liczebników porządkowych (dziesiątki i jednostki); odmieniają się tylko liczebniki porządkowe, a liczebniki główne pozostają nieodmienne, np.:
 - 1364 r. – *tysiąc trzysta sześćdziesiąty czwarty rok*;
 - w 1364 r. – *w tysiąc trzysta sześćdziesiątym czwartym roku*;
 - do 1364 r. – *do tysiąc trzysta sześćdziesiątego czwartego roku*;
- Kiedy w miejscu dziesiątek i jednostek są zera, używamy liczebnika porządkowego dla setek, np.:
 - 1300 r. – *tysiąc trzechsetny rok*;
 - w 1300 r. – *w tysiąc trzechsetnym roku*;
 - do 1300 r. – *do tysiąc trzechsetnego roku*.

Uwaga!

w 2000 r. – w dwutysięcznym roku
w 2001 r. – w dwa tysiące pierwszym roku

Inne sposoby odczytywania dat rocznych

- a. Druga wojna światowa (1939–1945) zmieniła losy świata.
Czytamy: *tysiąc dziewięćset trzydzieści dziewięć – tysiąc dziewięćset czterdzieści pięć*.
- b. Druga wojna światowa była w latach 1939–1945.
Czytamy: *tysiąc dziewięćset trzydzieści dziewięć – tysiąc dziewięćset czterdzieści pięć*.
- c. Zaczęłem naukę w liceum w roku szkolnym 2020/2021.
Czytamy: *dwa tysiące dwadzieścia – dwa tysiące dwadzieścia jeden*.

C. Oznaczanie pełnej daty – dnia, miesiąca i roku.

- Jaki dziś jest dzień?
- Kiedy to było?

10.11.2020 r.

Dzisiaj jest dziesiąty listopada dwa tysiące dwudziestego roku.
To było dziesiątego listopada dwa tysiące dwudziestego roku.

II. Przeczytaj zdania z datami.

1. Adam Mickiewicz (1798–1855) to polski poeta epoki romantyzmu.
2. Pierwsza wojna światowa zaczęła się w 1914 r. i trwała do 1918 r.
3. Kolumb odkrył Amerykę w 1492 r.
4. Mój brat urodził się w 2000 r., a moja siostra w 2004 r.
5. Kraków był stolicą Polski od XI w. do końca XVI w.
6. Napoleon prowadził wojny na przełomie XVIII i XIX w.
7. Zdalne nauczanie rozpoczęło się w Polsce w roku szkolnym 2019/2020.
8. W roku 2100 będę miał/-a ... lat/-a.

III. W którym roku miało miejsce wydarzenie historyczne namalowane przez Jana Matejko? Wybierz odpowiednią datę z ramki i napisz ją słowami.



Jan Matejko (1838–1893) – polski malarz, autor obrazów historycznych i batalistycznych. Przedstawiał na nich dzieje Polski od początków państwa do czasów sobie współczesnych. Jego obrazy o głębokiej, patriotycznej treści mają ponadczasową wartość dla kolejnych pokoleń Polaków.

1521 r. / 1794 r. / 966 r. / 1410 r. / 1791 r. / 1683 r.



„Zaprowadzenie chrześcijaństwa”

Mieszko I przyjął chrzest w (966 r.)
.....
.....



„Bitwa pod Grunwaldem”

Bitwa z Krzyżakami była w ...





„Zawieszenie dzwonu Zygmunta”

Było to w Krakowie za czasów króla Zygmunta Starego w ...



„Sobieski pod Wiedniem”

Zwycięska bitwa z Turkami pod Wiedniem była w...



„Konstytucja 3 maja”

Konstytucja została ogłoszona w ...



„Bitwa pod Racławicami”

Bitwa, którą dowodził Tadeusz Kościuszko, była w ...





Pyłyp Orłyk

W konstytucji zapisano m.in.:

- niezależność Cerkwi ukraińskiej od Moskwy,
- zakaz nadawania ziemi osobom spoza Kozaczyzny,
- coroczne wybory urzędników,
- zakaz samowolnego ściągania podatków.

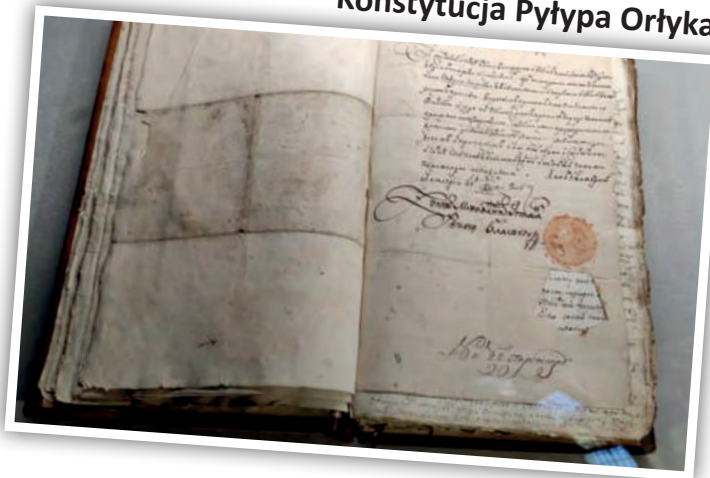
Dokument został napisany w trzech językach: *tacińskim, ukraińskim i polskim*. Konstytucja Pyłypa Orłyka pozostaje ważnym symbolem walki o wolność i demokrację Ukrainy.

Oryginał Konstytucji Pyłypa Orłyka znajduje się obecnie w Szwecji, w Archiwum Narodowym (Riksarkivet) w Sztokholmie. Dokument został przewieziony tam, ponieważ po klęsce wojsk kozacko-szwedzkich pod Połtawą w 1709 roku Pyłyp Orłyk ze współbraćmi udali się na emigrację właśnie do Szwecji – sojusznika w walce z Imperium Rosyjskim.

Ciekawostka:

W 2021 roku, z okazji 30-lecia niepodległości Ukrainy, oryginał konstytucji został po raz pierwszy przywieziony do Kijowa na tymczasową wystawę w Soborze Sofijskim.

Konstytucja Pyłypa Orłyka



Pytania do tekstu:

1. Dlaczego konstytucja Pyłypa Orłyka jest uważana za wyjątkową w historii Europy?
2. Jakie prawa i zasady zostały zapisane w konstytucji z 1710 roku?
3. W jaki sposób konstytucja Pyłypa Orłyka miała wpłynąć na niezależność Ukrainy?

Barwy narodowe Ukrainy: *niebieski i żółty*

Barwami państwowymi Ukrainy są niebieski i żółty, ułożone w dwóch poziomych pasach o jednakowej szerokości: górny pas ma kolor niebieski, a dolny – żółty. Takie ułożenie symbolizuje błękitne niebo nad złotymi polami pszenicy, czyli krajobraz ukraińskich stepów i rolnicze bogactwo kraju.

Barwy te mają długą historię i głębokie znaczenie symboliczne. Kolor niebieski oznacza pokój, wolność, duchowość i nadzieję. Kolor żółty symbolizuje bogactwo, dostatek, chleb i słońce. Wspólnie tworzą obraz harmonii między niebem a ziemią.



Historia flagi Ukrainy:

- Już w średniowieczu barwy niebieska i żółta pojawiały się na herbach książąt i sztan-darach Rusi Kijowskiej.
- W czasach Kozaczyzny barwy te także były używane w symbolice wojskowej.
- 22 marca 1918 roku flaga niebiesko-żółta została zatwierdzona jako oficjalna flaga Ukraińskiej Republiki Ludowej.
- Po wielu latach zakazu w ZSRR, flaga została ponownie uznana jako narodowa w dniu 24 sierpnia 1991 roku, kiedy Ukraina ogłosiła niepodległość.
- Oficjalnie barwy państwowe Ukrainy zostały zapisane w Konstytucji Ukrainy w 1996 roku.
- Dzień Flagi Państwowej Ukrainy obchodzony jest co roku 23 sierpnia. Święto zostało ustanowione w 2004 roku, aby uczcić znaczenie i historię narodowej flagi oraz wzmacniać tożsamość narodową i patriotyzm Ukraińców.

Odpowiedz na pytania.

0. Na ukraińskiej fladze pas koloru niebieskiego jest:

- a. szerszy niż pas żółty;
- b. węższy niż pas żółty;
- c. równy pasowi żółtemu.

2. Flaga Ukrainy została oficjalnie przyjęta:

- a. w 1918 roku;
- b. w 1996 roku;
- c. 24 sierpnia 1991 roku.

1. Barwy na fladze Ukrainy symbolizują:

- a. wodę i ogień;
- b. niebo i pola pszenicy;
- c. ziemię i krew.

3. Dzień Flagi Państwowej Ukrainy obchodzony jest:

- a. 24 sierpnia;
- b. 23 sierpnia;
- c. 1 września.

I. Przeczytaj tekst i zaznacz właściwe odpowiedzi.

Barwami Rzeczypospolitej Polskiej są biały i czerwony, ułożone w dwóch poziomych, równoległych pasach tej samej szerokości, z których górny jest koloru białego, a dolny koloru czerwonego. Przy umieszczaniu barw Rzeczypospolitej Polskiej w układzie pionowym kolor biały znajduje się po lewej stronie.

0. Na polskiej fladze pas koloru białego jest:

- a) szerszy niż pas czerwony;
- b) węższy niż pas czerwony;
- c) równy pasowi czerwonemu.



Barwy flagi pochodzą od godła, czyli białego orła na czerwonym tle, oficjalnego symbolu państwa już od średniowiecza. Znak orła w godle jest ważniejszą jego częścią niż tło, dlatego kolor biały jest na górze, a czerwony na dole i mówi się, że flaga jest biało-czerwona.

1. Barwa biała jest na górze flagi, ponieważ:

- a) kolor orła jest ważniejszy niż kolor tła;
- b) kolor tła jest ważniejszy niż kolor orła;
- c) kolor biały jest jaśniejszy.

Zgodnie z dawną tradycją kolorom przypisywano znaczenie. Biel symbolizowała wodę, ale też czystość, porządek i szlachetność. Kolor czerwony był symbolem ognia i krwi, oznaczał także odwagę i waleczność. Czerwień była kolorem uprzywilejowanym, używali jej najdostojniejsi i najbogatsi, a więc kojarzyła się z władzą i bogactwem.

2. Barwy na polskiej fladze są między innymi symbolami:

- a) powietrza i wody;
- b) wody i płomieni;
- c) wody i ziemi.

Biel i czerwień pojawiły się po raz pierwszy w charakterze barw narodowych w 1792 r. podczas obchodów pierwszej rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja. Damy wystąpiły w białych sukniach przepasanych czerwonymi wstęgami, a panowie założyli biało-czerwone szarfy

3. Barwy narodowe pojawiły się po raz pierwszy:

- a) podczas ogłoszenia Konstytucji 3 maja;
- b) podczas jubileuszu Konstytucji 3 maja;
- c) podczas balu z okazji ogłoszenia Konstytucji 3 maja.

Biało-czerwone kokardy przy czapkach i opaski na rękawach zakładali uczestnicy demonstracji patriotycznych i zrywów niepodległościowych w czasach zaborów (XIX w.). Pierwszą masową demonstracją, w czasie której niesiono biało-czerwone flagi, był pochód w Warszawie w 1916 r. z okazji 125. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. flaga i godło zostały zapisane jako symbole narodowe w konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Biało-czerwone flagi pojawiały się:

- a) podczas powstań w XIX wieku;
- b) podczas manifestacji w XIX wieku;
- c) podczas demonstracji na początku XX wieku.

Niestety po dwudziestu latach wolności w 1939 r. polska flaga znowu musiała zniknąć z przestrzeni publicznej. W czasie niemieckiej okupacji za prezentowanie symboli narodowych groziła surowa kara. Pomimo to zdarzały się liczne przypadki obchodzenia zakazanych świąt narodowych z użyciem polskiej flagi. W czasie powstania warszawskiego (1944 r.) specjalnie oznaczona biało-czerwona opaska założona na prawe ramię zastępowała polski mundur.

5. W czasie drugiej wojny światowej polska flaga:

- a) pojawiała się mimo zakazu okupanta;
- b) nie pojawiała się z powodu zakazu okupanta;
- c) pełniła nadal funkcję oficjalnego symbolu państwa.

Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej to polskie święto wprowadzone w 2004 r., obchodzone 2 maja między Świętem Pracy (1 maja) i świętem Konstytucji 3 maja. Dzień Flagi w założeniu ma mieć charakter edukacyjny i powinien służyć propagowaniu polskich symboli państwowych i narodowych. Tego samego dnia obchodzony jest także Dzień Polonii i Polaków za Granicą.

6. Dzień Flagi jest obchodzony razem:

- a) ze Świętem Pracy;
- b) ze świętem Konstytucji 3 maja;
- c) z dniem rodaków mieszkających poza Polską.



Na podstawie: Wikipedia. Niepodległa.gov.pl.

II. Przygotujcie dialogi w grupach na jeden z wybranych tematów.

1. Jesteście grupą przyjaciół Polaków i Ukraińców. W Polsce zbliża się długi weekend majowy. Porozmawiajcie o tym, co będziecie robić przez 3 wolne dni.
2. Nauczyciel zapytał was, w jaki sposób chcielibyście uczcić Międzynarodowy Dzień Dziecka. Porozmawiajcie w grupie i wybierzcie najciekawszą propozycję.
3. Przeprowadźcie rozmowę w klasie na temat świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy i spróbujcie ustalić, które z nich są ważniejsze i bardziej lubiane.



Polskie dziwactwa:

1c) 2a) 3b) 4b) 5c) 6c) 7a) 8a) 9b) 10c) 11b) 12b) 13a) 14a) 15b) 16a)

 Opisz jedną z fotografii.

Powiedz:

• Kogo widzisz?

• Jak wyglądają te osoby?

• Gdzie są?

• Co robią?



I. Przeczytaj tekst i oceń, czy zdania w tabeli poniżej są prawdziwe czy fałszywe.

Hymnem narodowym i państwowym Polski jest pieśń patriotyczna „Jeszcze Polska nie zginęła”, powstała w 1797 r. w Lombardii podczas tworzenia Legionów Polskich we Włoszech. Pieśń ta przeszła do historii jako „Mazurek Dąbrowskiego”, a napisana została przez Józefa Wybickiego – działacza patriotycznego, który wraz z generałem Janem Henrykiem Dąbrowskim organizował polskie wojsko przy armii napoleońskiej. Wybicki wykorzystał do swojego utworu melodię starego mazurka ludowego. Pierwszy raz Pieśń Legionów Polskich we Włoszech została wykonana publicznie przez żołnierzy polskich podczas parady wojskowej w mieście Reggio Emilia 20 lipca 1797 r.



„Mazurek” stał się niezwykle popularny w czasie zaborów, był najważniejszą pieśnią polskich powstańców w XIX w., a w czasie Wiosny Ludów (1848-1849 r.) zyskał międzynarodową sławę. Wzmianka o nim pojawia się także w „Panu Tadeuszu” Adama Mickiewicza. Oficjalnym hymnem państwowym jest od 26 lutego 1927 r., kiedy to wraz z godłem i flagą został wpisany do polskiej konstytucji.

Słowa hymnu polskiego obowiązującego obecnie (4 zwrotki plus refren) różnią się nieco od pierwotnej wersji, na przykład w rękopisie Józefa Wybickiego pieśń zaczyna się od słów „Jeszcze Polska nie umarła...”.

W Będominie, niewielkiej wsi kaszubskiej położonej w województwie pomorskim, w zabytkowym dworze szlacheckim, w którym urodził się i spędził młodość Józef Wybicki, utworzono w 1978 r. Muzeum Hymnu Narodowego, jedyną tego rodzaju placówkę na świecie.



1. Generał Jan Henryk Dąbrowski, 2. Józef Wybicki, 3. Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie.



TO JEST CIEKAWIE!
Film o muzeum hymnu w Będominie.

<https://tinyurl.com/3jc596ux>



0.	<i>Pieśń „Jeszcze Polska nie zginęła” powstała w Polsce.</i>	F
1.	Legiony Polskie we Włoszech były tworzone pod dowództwem Jana Henryka Dąbrowskiego.	
2.	Józef Wybicki jest autorem słów i muzyki „Mazurka Dąbrowskiego”.	
3.	Po raz pierwszy pieśń została zaśpiewana przez legionistów podczas defilady.	
4.	W XIX w. „Mazurek Dąbrowskiego” był popularny tylko na ziemiach polskich.	
5.	Hymn został wpisany do konstytucji z 1927 r. razem z innymi symbolami narodowymi.	
6.	Obecnie początek hymnu jest nieco inny niż w wersji Wybickiego.	
7.	Muzeum hymnu w Będominie utworzono na wzór podobnych muzeów, które funkcjonują w innych krajach	

 II. Posłuchaj „Mazurka Dąbrowskiego” i ustaw wyrazy w odpowiedniej kolejności.



Jeszcze nie zginęła Polska, / *Jeszcze Polska nie zginęła*
Kiedy my żyjemy. / ...
Co nam przemoc obca wzięta, / ...
Szablą odbierzemy. / ...

Ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski, / ...
Z włoskiej ziemi do Polski. / ...
Za twoim z narodem / ...
Złączym się przewodem. / ...

Przejdziem Wartę, przejdziem Wisłę, / ...
Będziem Polakami. / ...
przykład dał nam Bonaparte, / ...
Jak zwyciężać mamy. / ...



Ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski...

Jak Czarniecki do ratowania / ...
Po szwedzkim zaborze, / ...
Dla ojczyzny Poznania / ...
Wrócim się przez morze. / ...

Ref.:

Już ojciec tam do swej Basi / ...
Mówi zapłakany / ...
– Jeno słuchaj, pono nasi / ...
Biją w tarabany. / ...

Ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski...



<https://tinyurl.com/3rrmmzkd>

III. Wykonaj zadania związane z treścią polskiego hymnu.

1. Jakie trzy postacie historyczne występują w tekście hymnu? Wymień je. Pomyśl, jakie wspólne treści mieszczą hymny Polski i Ukrainy.
2. Dopasuj nazwiska tych postaci do podanych informacji.
 - a. ... – dowódca wojskowy i działacz polityczny; w latach 1804–1814 był cesarzem Francji.
 - b. ... – polski dowódca wojskowy (hetman); przyczynił się do zakończenia wojny ze Szwedami w XVII wieku.
 - c. ... – polski generał, uczestnik powstania kościuszkowskiego, twórca Legionów Polskich we Włoszech.

3. W tekście hymnu występują słowa, które dzisiaj mają inną formę. Podaj ich obecne brzmienie.

a) złączym się – *złączymy się*

d) wrócim – ...

b) przejdziem – ...

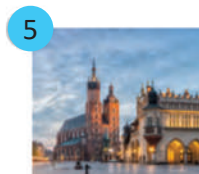
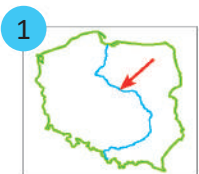
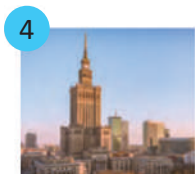
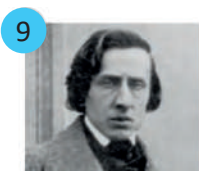
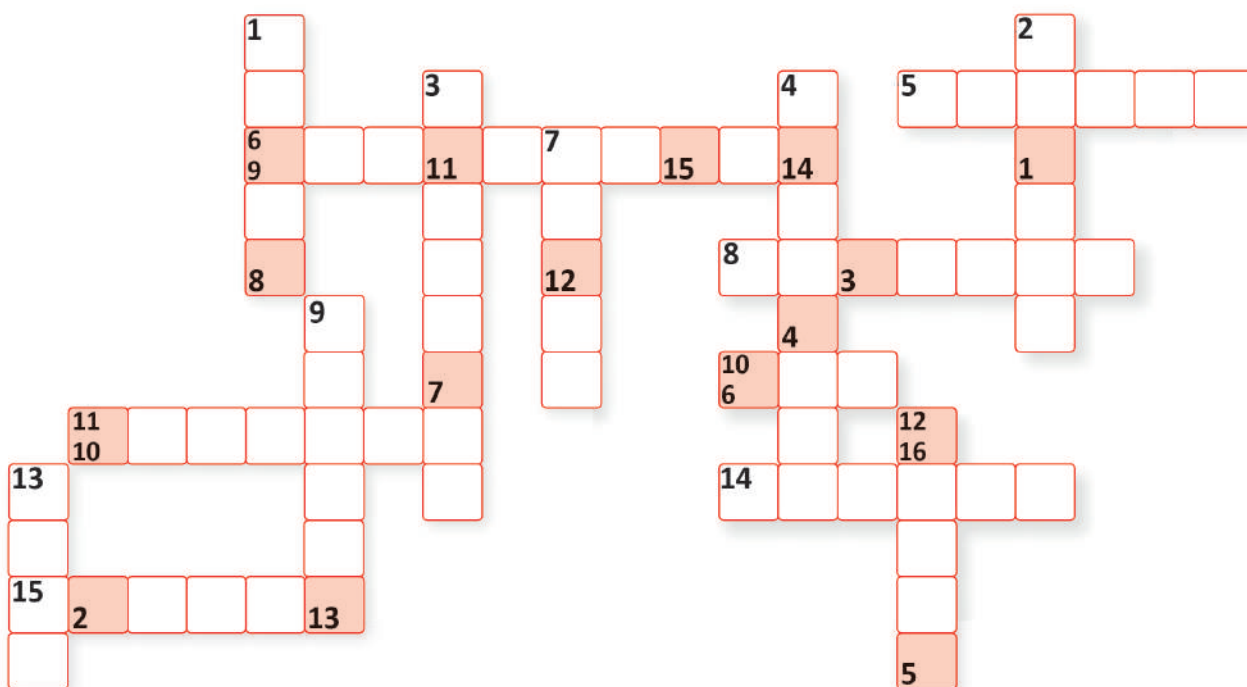
e) jeno – ...

c) będziem – ...

f) pono – ...

To jest polskie!

I. Rozwiąż krzyżówkę na kartce i podaj hasło.



Hasło:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

?

II. Rozwiąż quiz. Odpowiedzi znajdziesz na jednej ze stron lekcji 4.

Polskie dziwactwa

1. Polskie danie narodowe to:

- a) jajecznica;
- b) kotlet mielony;
- c) bigos.

2. Poprawiny to przyjęcie następnego dnia po:

- a) weselu;
- b) urodzinach;
- c) chrzcinach.



3. „Poproszę końcówkę” możemy usłyszeć:

- a) w kinie;
- b) przy kasie;
- c) na egzaminie.



4. Zagraniczne filmy w telewizji w Polsce ogląda się:

- a) z napisami;
- b) z lektorem – mężczyzną;
- c) z lektorem – kobietą.

5. Polacy jedzą pizzę z:

- a) musztardą;
- b) majonezem;
- c) keczupem.

6. Stawianie torebki na podłodze wróży:

- a) przybywanie pieniędzy;
- b) kradzież pieniędzy;
- c) ubywanie pieniędzy.



7. Sport zimowy, któremu kibicują Polacy, to:

- a) skoki narciarskie;
- b) hokej;
- c) łyżwiarstwo gurowe.

8. Parapetówka to impreza z okazji:

- a) zakupu nowego mieszkania;
- b) ukończenia szkoły;
- c) narodzin dziecka.

9. Polacy stawiają chętnie parawany:

- a) w ogrodzie;
- b) na plaży;
- c) w salonie.

10. Gdy w windzie naciśniemy przycisk 0, pojedziemy:

- a) do piwnicy;
- b) na I piętro;
- c) na parter.

11. Według polskiego przesądu kominarz zapowiada:

- a) nieszczęście;
- b) szczęście;
- c) narodziny dziecka.

12. W Polsce popularne jest nadawanie dzieciom:

- a) jednego imienia;
- b) dwóch imion;
- c) czterech imion.



13. Mazurek to tradycyjne ciasto na:

- a) Wielkanoc;
- b) Boże Narodzenie;
- c) imieniny.

14. W ostatni czwartek karnawału wszyscy Polacy jedzą:

- a) pączki;
- b) naleśniki;
- c) pierogi.

15. Kwiaty, których nie daje się Polkom, to:

- a) róże;
- b) chryzantemy;
- c) tulipany.

16. Za drzwiami oznaczonymi kółkiem znajduje się:

- a) toaleta damska;
- b) toaleta męska;
- c) winda.

Projekt

Dobierzcie się w pary, wylosujcie jeden z krajów europejskich i przygotujcie prezentację o jego symbolach narodowych (oficjalnych i nieoficjalnych). Po prezentacjach każda para proponuje po dwa pytania o swoim kraju, które wejdą w skład quizu dotyczącego wszystkich przedstawianych państw. Przeprowadźcie ten quiz w klasie i wyłóńcie zwycięzców.

Lekcja 5

GRUNT TO RODZINKA



www.coslychac.pl



Dzisiaj strasznie pokłóciłam się ze swoją starszą siostrą. Wściekła się na mnie, bo bez pytania zabrałam jej bluzkę. Nawet powiedziała, że ją ukradłam! Próbowaliśmy jej wyjaśnić, że wcale nie ukradłam, tylko pożyczyłam. A nie zapytałam jej o pozwolenie, bo wiedziałam, że się nie zgodzi. W ogóle mnie nie słuchała, więc zaczęłam krzyczeć, że nigdy mi nie chce niczego pożyczyć, a w tej bluzce i tak nie chodziła od roku. Wtedy do naszego pokoju weszła mama. Nawet z nami nie porozmawiała, tylko kazała nam iść posprzątać na strychu! Powiedziała, że jeżeli nie umiemy żyć w zgodzie, to połączy nas wspólna praca! Co za głupi pomysł! Teraz spędzimy pół dnia, porządkując jakieś stare ubrania i zabawki! Dobrze mówią, że z rodziną najlepiej wychodzi się na zdjęciu! Chciałabym być jedynaczką!!!

Skomentuj



Obserwuj

Udostępnij



Porozmawiajmy.

1. Co poradziłybyś/-łabyś bohaterce bloga?
2. Czy ty często kłócisz się ze swoim rodzeństwem?
3. Czy dobrze jest być jedynakiem / jedynaczką?
4. Co oznacza powiedzenie, że z rodziną najlepiej wychodzi się na zdjęciu?

I. Rozwiąż quiz. Odpowiedzi znajdziesz na jednej ze stron lekcji 4.



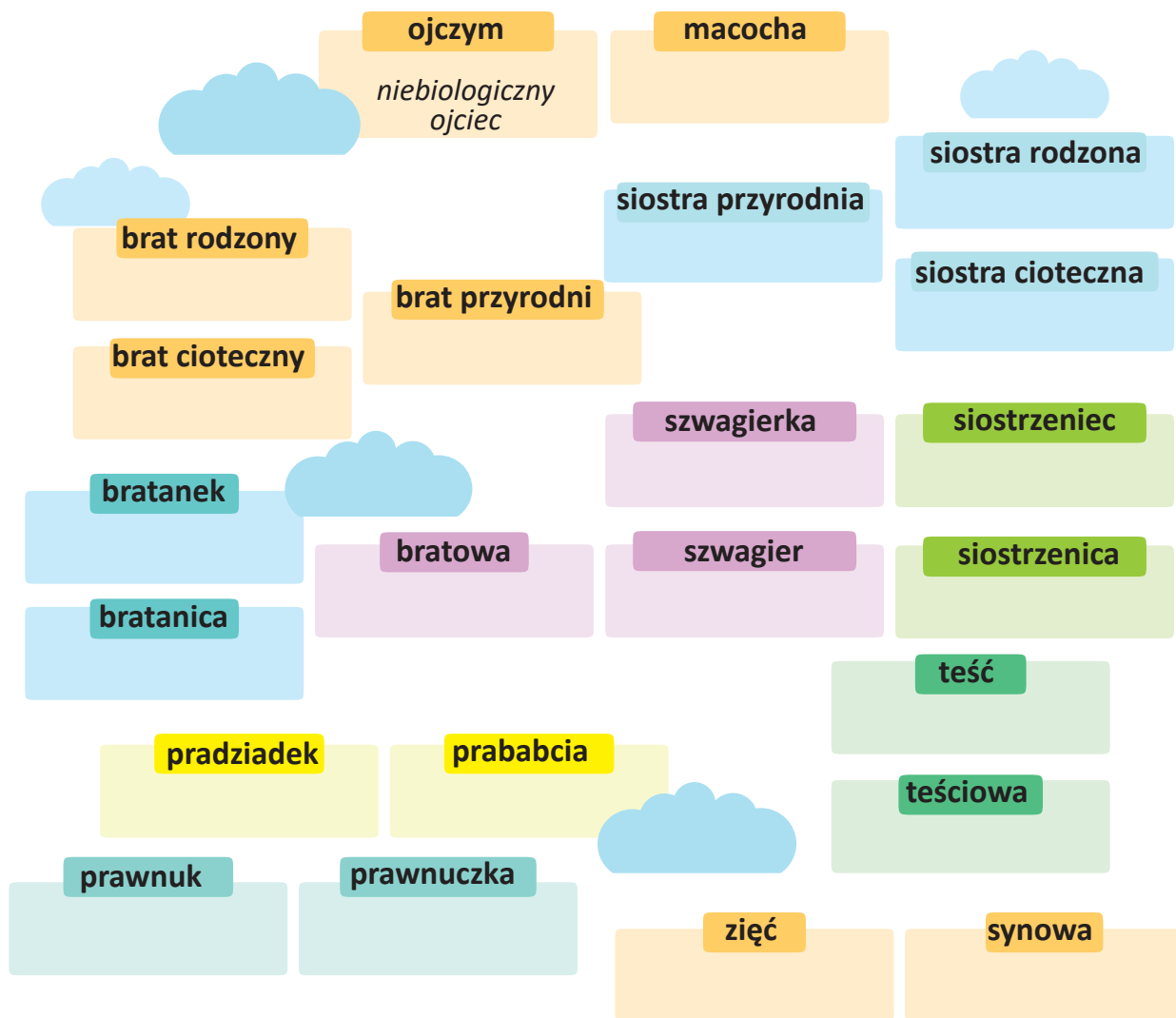
II. Przeczytaj tekst i na jego podstawie wyjaśnij znaczenia słów zamieszczonych na następnej stronie.

Nazywam się Beata Adamowska, mam 35 lat i jestem dziennikarką. Urodziłam się w Warszawie, gdzie mieszka też cała moja rodzina. Mój pradziadek, Antoni Adamowski, przyjechał do Warszawy w poszukiwaniu pracy w 1918 r. Tutaj poznał moją prababcię Klementynę, z którą miał dwoje dzieci – Leokadię i Zbigniewa. Zbigniew to mój dziadek, a jego żona, czyli moja babcia, to Maria. Oboje są znanymi malarzami. Dziadkowie mają dwoje dzieci: Elżbietę, która tak jak ja jest dziennikarką, i Marka – mojego ojca, który poszedł w ślady rodziców, maluje obrazy i wykłada na uniwersytecie.

Moja mama ma na imię Anna, jest psychologiem i pracuje z młodzieżą. Ona bardzo lubi rodzinę swojego męża. Mówi, że babcia Marysia jest najlepszą teściową na świecie, a babcia to samo mówi o swojej jedynej synowej. Mama ma też świetny kontakt ze swoją szwagierką, czyli siostrą mojego ojca. Niestety ojciec mojej mamy, dziadek Wiesław, niezbyt darzy sympatią mojego tatę i często powtarza, że jego zięć powinien zająć się prawdziwą pracą, zamiast udawać wielkiego artystę.

Mam dwie rodzone siostry, Wandę i Ewelinę, i jednego rodzonego brata Michała. Obie moje siostry są nauczycielkami – Wanda uczy języka francuskiego w podstawówce, a Ewelina historii w szkole średniej. Michał jako jedyny w rodzinie ma umysł ścisły i pracuje w laboratorium na politechnice. Całe moje rodzeństwo, w odróżnieniu ode mnie, ma już swoje rodziny. Uwielbiam mojego szwagra Maćka (męża Wandy) i bratową Magdę (żonę Michała), ale niezbyt dobrze dogaduję się z mężem drugiej siostry – Stefanem. Mam dwie siostrzenice i jednego siostrzeńca: Zuzia i Klaudia to córki Wandy, a Piotrek jest synem Eweliny. Mam też dwóch bratanków (Franka i Kacpra) i jedną bratanicę (Oliwię) – to dzieci mojego brata Michała.

Moje rodzeństwo cioteczne, Iza i Romek, czyli dzieci ciotki Elżbiety, są dla siebie rodzeństwem przyrodnim. Wujek Tomasz nie jest biologicznym ojcem Izy, jest jej ojczymem. Tata Izy zginął w wypadku samochodowym, kiedy miała 5 lat. Kilka lat później ciocia wyszła za wujka Tomasza i urodził im się Romek. Iza kilka lat temu poślubiła Adriana, z którym ma rozpieszzonego jedynaka Wojtka.



III. Kto jest kim? Uzupełnij zdania na podstawie opisu rodziny z ćwiczenia II. Dla ułatwienia możesz narysować drzewo genealogiczne. Uwaga! Pamiętaj o odpowiedniej formie gramatycznej.

0. Tomasz jest*ojczymem*..... Izy.

1. Maciek jest ... Michała.

2. Kacper jest ... Zbigniewa.

3. Franek jest ... Klaudii.

4. Iza jest ... Romka.

5. Antoni jest ... Zuzi.

6. Klementyna jest ... Marii.

7. Franek jest ... Wandy.

8. Magda jest ... Wandy.

9. Stefan jest ... Anny.

10. Anna jest ... Zbigniewa.

11. Anna jest ... Elżbiety.

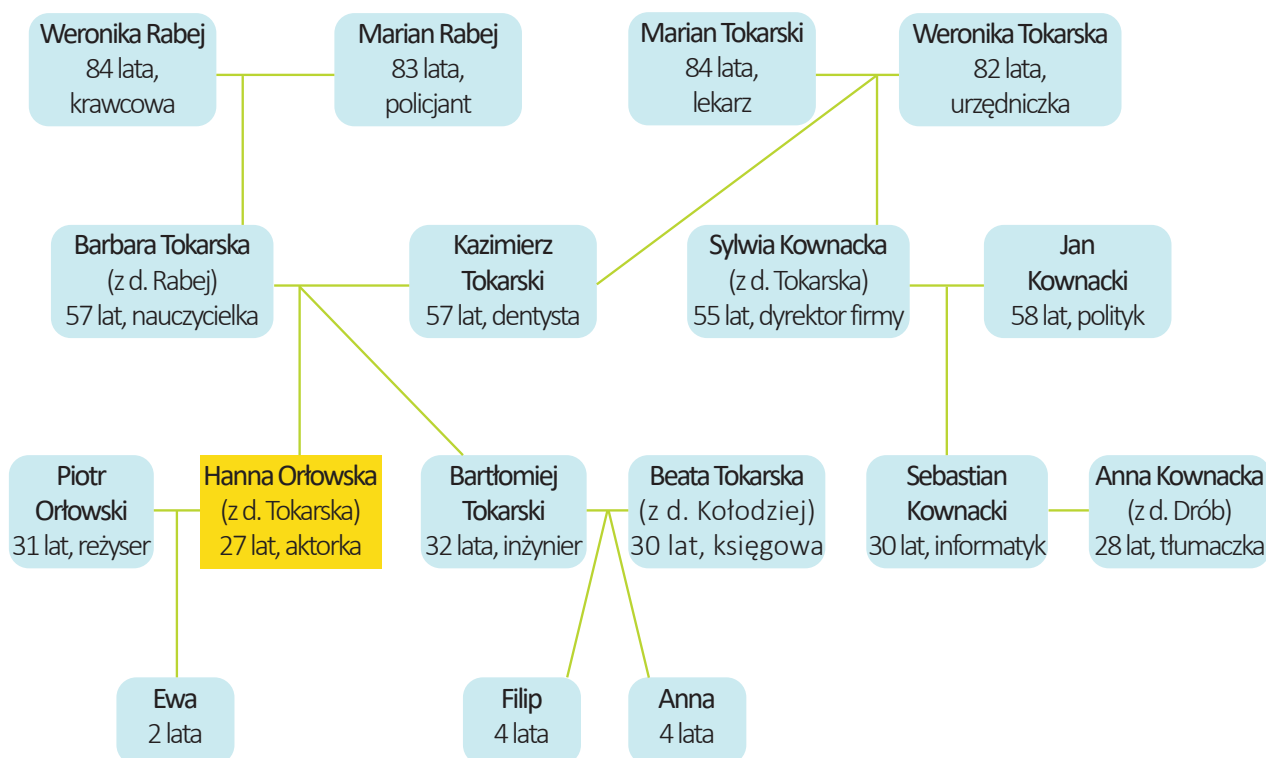
12. Piotrek jest ... Beaty.

13. Tomasz jest ... Izy.

14. Wanda jest ... Michała.

15. Marek jest ... Stefana.

IV. Przyjrzyj się drzewu genealogicznemu Hanny Orłowskiej i opisz jej rodzinę. Zacznij od słów: *Nazywam się Hanna Orłowska...*



V. Posłuchaj wywiadu z Małgorzatą Zając, aktywną emerytką, i przyporządkuj członków rodziny do opinii, które wygłaszają na temat stylu życia Małgorzaty.

siostra / szwagier / syn / synowa / córka / zięć
wnuczka / wnuk / kuzynka



1. Uważa, że wnuki nie powinny mówić do babci po imieniu. – ...
2. Twierdzi, że starszej kobiecie nie wypada chodzić na basen. – ...
3. Mówi, że Małgorzata powinna skupić się bardziej na wychowaniu wnuków. – ...
4. Uważa, że wszystkie babcie powinny tak żyć. – ...
5. Martwi się, że to co robi Małgorzata, jest niebezpieczne dla jej zdrowia. – ...
6. Twierdzi, że babcia powinna wspierać finansowo dzieci, zamiast wydawać pieniądze. – ...
7. Jego zdaniem Małgorzata powinna założyć kanał na YouTube. – ...
8. Nie akceptuje tego, że Małgorzata spotyka się z innym mężczyzną. – ...
9. Sądzi, że najważniejsze jest szczęście Małgorzaty. – ...

 **VI. Posłuchaj nagrania raz jeszcze i określ, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).**

0.	Małgorzata jest aktywna zawodowo.	F
1.	Małgorzata uważa, że słowo „babcia” jest staromodne.	
2.	Małgorzata nie wstydzi się swojego wieku.	
3.	Mąż Małgorzaty nie żyje od 5 lat.	
4.	W mieście jest dużo aktywnych emerytów.	
5.	Małgorzata spaceruje tylko wtedy, kiedy jest ładna pogoda.	
6.	Małgorzata nigdy wcześniej nie podróżowała tak dużo.	
7.	Małgorzata jeździ tylko do ciepłych krajów.	
8.	Małgorzata lubi kulturalne rozrywki.	

 **VII. Co sądzisz o takiej aktywnej babci? Czy znasz kogoś podobnego?**

Gramatyka

Czas przeszły

Czas przeszły w języku polskim tworzymy przez dodanie odpowiedniego zakończenia do tematu bezokolicznika, który powstaje po odcięciu końcówki -ć, np.: by-ć, kupowa-ć, mie-ć.

Rodzaj		
męski	żeński	nijaki
ja by łem , czyta łem , ogląda łem	ja by łam , czyta łam , ogląda łam	
ty by teś , czyta teś , ogląda teś	ty by taś , czyta taś , ogląda taś	
on by ł , czyta ł , ogląda ł	ona by ła , czyta ła , ogląda ła	ono by ło , czyta ło , ogląda ło

Rodzaj	
męskoosobowy	niemęskoosobowy
my by liśmy , czyta liśmy , oglądali śmy	my by łyśmy , czyta łyśmy , ogląda łyśmy
wy by liście , czyta liście , oglądali ście	wy by łyście , czyta łyście , ogląda łyście
oni by li , czyta li , oglądali	one by ły , czyta ły , ogląda ły

I. Posłuchaj nagrania raz jeszcze i określ, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

- | | |
|---|---|
| 0. Wczoraj przeczytałam całą książkę. – | Wczoraj przeczyta łem całą książkę. |
| Gdzie byliście na wakacjach? – | Gdzie byli ście na wakacjach? |
| 1. Zapomniałem, jak on się nazywa. – ... | 4. Nie wyspałyśmy się dzisiaj. – ... |
| 2. Ile zapłaciliście za zakupy? – ... | 5. Wszędzie szukali problemów. – ... |
| 3. Ona nigdy mnie nie lubiła. – ... | 6. Kiedy były młode, grały w teatrze. – ... |

II. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami czasowników w czasie przeszłym.

Kiedy ja i mój brat bliźniakbyliśmy.... (być) mali, ... (kłócić się) ciągle o wszystko – o komputer, o rower, a czasami nawet o jedzenie. On ... (zabierać) moje rzeczy, a ja ... (robić) mu kawały. Kiedyś ... (on / wyrzucić) do śmietnika mój zeszyt do matematyki, więc ja ... (porwać) jego zeszyt do polskiego. Rodzice ... (próbować) nas godzić, ale spokoj ... (trwać) zazwyczaj tylko chwilę. Kiedyś ... (ja / wykrzyknąć) swojemu bratu, że wolalbym być jedynakiem, a on ... (odpowiedzieć), że nie może się doczekać, kiedy wyprowadzi się z domu. Trochę lepiej ... (być) w szkole średniej, wtedy najwięcej wojen ... (my / prowadzić) o sprząatanie pokoju i o konsolę do gier – każdy z nas ... (próbować) grać jak najdłużej i ... (nie chcieć) oddać pada. Jednak kiedy ... (my / skończyć) szkołę średnią, pomimo kłótni, ... (nie wyobrażać) sobie życia bez siebie, dlatego ... (pójść) na studia do jednego miasta i ... (zamieszkać) razem.

Oboczności i alternacje w odmianie czasowników w czasie przeszłym

A. Czasownik *ić*

Rodzaj			Rodzaj	
męski	żeński	nijaki	męskoosobowy	niemęskoosobowy
ja sz ed łem ty sz ed łeś on sz ed ł	ja szł a m ty szł a ś ona szł a	ono szł o	my szł i śmy wy szł i ście oni szł i	my szł y śmy wy szł y ście oni szł y

Tak samo odmieniają się *pójść* (*poszedłem, poszłam*), *wyjść, przyjść, odejść* itp.

B. Czasowniki zakończone w bezokoliczniku na *-eć*

W tych czasownikach tylko w rodzaju męskoosobowym jest **e**, w pozostałych rodzajach w temacie występuje **a** (alternacja **a** : **e**).

mieć, musieć, jeść

Rodzaj		
męski	żeński	nijaki
ja mia ł em, musia ł em, jad ł em	ja mia a łam, musia a łam, jad a łam	
ty mia ł eś, musia ł eś, jad ł eś	ty mia a ś, musia a ś, jad a ś	
on mia ł , musia ł , jad ł	ona mia a , musia a , jad a	ono mia ł o, musia ł o, jad ł o

Rodzaj	
męskoosobowy	niemęskoosobowy
my mia e liśmy, musia e liśmy, jad e liśmy	my mia y liśmy, musia y liśmy, jad y liśmy
wy mia e liście, musia e liście, jad e liście	wy mia y liście, musia y liście, jad y liście
oni mia e li, musia e li, jad e li	one mia y ły, musia y ły, jad y ły

Inne czasowniki
z alternacją **a** : **e**
chcieć, leżeć
myśleć, rozumieć
wiedzieć, słyszeć

III. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami czasowników w czasie przeszłym.

0. **chcieć**: Ja i mój brat ...*chcieliśmy*... kupić tacie krawat w kratkę, ale siostra ...*chciała*... w kropki.
1. **jeść**: ... (wy, r.m.) już obiad? Bo Piotruś już
2. **pomyśleć**: Panowie ... że to śmieszny żart, ale panie tak nie
3. **pójść**: ... (my, r.nm.) do kina z chłopakami, ale Franek niestety nie
4. **wiedzieć**: Chłopcy nie ... o zmianach w planie lekcji, a dziewczęta
5. **słyszeć**: ... (wy, r.m.) najnowszą piosenkę Sanah? Bo one nie

IV. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami czasowników w czasie przeszłym.

0. Dlaczego tak szybko ...*poszedłeś*... (ty, r.m. / pójść) do domu?
1. Nie ... (ja, r.m. / pójść) na spotkanie z kumplami, bo ... (musieć) uczyć się do sprawdzianu.
2. Bardzo źle ... (ja, r.ż. / czuć się) i ... (przeleżeć) cały dzień w łóżku.
3. Dziecko grzecznie ... (jeść) obiad i ... (uśmiechać się) do matki.
4. ... (my, r.m. / Zdenerwować) nauczyciela i ... (musieć) zrobić dodatkową pracę domową, tylko Franek nie ... (musieć), bo go nie było.
5. Uczniowie przez cały semestr ... (uczyć się) online.

C. Czasowniki zakończone w bezokoliczniku na -qć

Tylko w rodzaju męskim jest **q**, w pozostałych rodzajach w temacie występuje **ę** (alternacja **q : ę**).

wziąć, płynąć

Rodzaj		
męski	żeński	nijaki
ja wzi q łem, płyn q łem	ja wzię ł am, płynę ł am	
ty wzi q łeś, płyn q łeś	ty wzię ł aś, płynę ł aś	
on wzi q ł, płyn q ł	ona wzię ł a, płynę ł a	ono wzię ł o, płynę ł o

Rodzaj	
męskoosobowy	niemęskoosobowy
my wzię ł iliśmy, płynę ł iliśmy	my wzię ł ysmy, płynę ł ysmy
wy wzię ł ście, płynę ł ście	wy wzię ł yscie, płynę ł yscie
oni wzię ł i, płynę ł i	one wzię ł ty, płynę ł ty

Uwaga!

Samogłoski nosowe **ę, q** przed **ł** wymawiamy jak **e, o**, np.:
[wzi**o**łem, wzi**e**łam].

V. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami czasowników w czasie przeszłym.

0. **wziąć**: Wszyscy ...*wzięli*... (oni, r.m.) kanapki, tylko Janek nie ...*wziął*... .
1. **płynąć**: Podczas zawodów Hanka ... pierwsza, a Adam ... tuż za nią.
2. **zacząć**: Piotruś, wszyscy uczniowie ... już pisać, tylko ty nie
3. **zdać**: ... (wy, r.m.) już kurtki? Ja (r.ż.) nie ... bo boję się, że będzie zimno.
4. **wyjąć**: Nie ... (ja, r.m.) książek z plecaka, a moi koledzy już
5. **zamknąć**: Rodzice nie ... wieczorem drzwi, więc ja (r.m.) je

VI. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami czasowników w czasie przeszłym.

Dzisiaj w szkole*mieliśmy*..... (mieć)^o bardzo stresującą sytuację. ... (Jeść)¹ obiad w stołówce i w pewnym momencie Filip ... (zacząć)² bardzo mocno kaszleć i ... (zrobić się)³ czerwony na twarzy. ... (my, r.m. / Pomyśleć)⁴, że ... (zadławić się)⁵ jedzeniem, ale nie ... (my, r.m. / wiedzieć)⁶, co zrobić. Wtedy Magda ... (stanąć)⁷ za nim, ... (objąć)⁸ go w pasie i mocno ... (ucisnąć)⁹ go kilka razy. Po chwili wszystko ... (wrócić)¹⁰ do normy. Całe szczęście, że przynajmniej ona ... (uważać)¹¹ na lekcjach z pierwszej pomocy medycznej.

D. Czasowniki *nieść, wieźć*

W rodzaju męskoosobowym występuje **e**, w pozostałych rodzajach **o**; wyjątkiem jest 3. os. rodzaju męskiego, gdzie występuje **ó** (alternacja **e : o : ó**).

Rodzaj			Rodzaj	
męski	żeński	nijaki	męskoosobowy	niemęskoosobowy
ja niosłem, wiozłem	ja niosłam, wiozłam		my nieśliśmy, wieźliśmy	my niosłyśmy, wiozłyśmy
ja niosłeś, wiozłeś	ty niosłaś, wiozłaś		wy nieśliście, wieźliście	wy niosłyście, wiozłyście
on niósł, wiozł	ona niosła, wiozła	ono niosło, wiozło	on nieś, wieź	one niosły, wiozły

VII. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami czasowników w czasie przeszłym.

0. Czym*zawiozłyście*..... (wy, r.nm. / zawieźć) dzieci do szkoły?
1. Państwo Kowalscy ... (podwieźć) mnie do domu.
2. ... (ja, r.m. / Pomóc) sąsiadce i ... (zanieść) jej zakupy do domu.
3. ... (my, r.nm. / Przynieść) ci prezent!
4. Pan Profesor Nowak ... (przynieść) do domu książki z biblioteki.
5. Dziecko ... (wieźć) lalkę na rowerze.
6. Geograf poprosił uczniów, żeby ... (odnieść) mapę na miejsce.

Kochana rodzinka

Na końcu języka

I. Wybierz odpowiednie zakończenia przysłów. Czy wiesz, jakie jest ich znaczenie? Czy w języku ukraińskim mówi się podobnie?

1. Wszędzie dobrze,
a) ale u babci najlepiej;
b) ale w domu najlepiej;
c) i do domu nie chcę wracać.

1. Jaka matka, taka
a) babka;
b) ciotka;
c) córka.

1. Niedaleko pada
a) jabłko od jabłoni;
b) gruszka od gruszy;
c) śliwka od śliwy.

1. Z rodziną
a) najlepiej robi się biznes;
b) zawsze trzeba dobrze żyć;
c) najlepiej wychodzi się na zdjęciu.

II. Połącz słowa i wyrażenia z wyjaśnieniami.

0. ład

1. dokarmiać

2. człek

3. los

4. mus

5. łeb

6. zanucić

7. bet, becik

8. wziąć sprawy w swoje ręce

9. trawić

10. drzeć się

A. życie

B. cicho zaśpiewać

C. niszczyć, męczyć

D. głowa zwierzęcia; potocznie: głowa człowieka

E. dawać jeść

F. kołderka dla dziecka

G. krzyczeć, płakać

H. człowiek

I. potrzeba, konieczność

J. porządek

K. zająć się czymś osobiście

III. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami czasowników w czasie przeszłym, a następnie posłuchaj piosenki i sprawdź swoje odpowiedzi.

Nie ma jak u mamy

Ona jednadostrzegała..... (dostrzegać)⁰ w durnym świecie tym jakiś ład.
Własną pierś ... (dokarmiać)¹, oczy mlekiem ... (zalewać)².
... (Wychować)³, jak umiała, a gdy ... (on / wyrzucić)⁴
już człek na świat, ... (on / Wziąć)⁵ swój los w ręce dwie i nie w głowie mu było, że...

Ref.: Nie ma jak u mamy ciepły piec, cichy kąt.
Nie ma jak u mamy, kto nie wierzy, robi błąd.
Nie ma jak u mamy cichy kąt, ciepły piec.
Nie ma jak u mamy, kto nie wierzy, jego rzecz.

A tymczasem człeka trawił, spać ... (nie dawać)⁶ mu taki mus,
Żeby sadłem się nie dławić, lecz choć trochę świat poprawić.
Nieraz w trakcie tej zabawy świeży na łbie ... (on / zabołec)⁷ guz.
Człowiek ... (on / jeść)⁸ z okien kit, lecz zanucić mu było wstyd.

Ref.: Nie ma jak u mamy...

Te porywy, te zapawy jak świat światem się kończą tak,
że się wrabia człek pomału w ciepłą żonę, stół z kryształem.
I ze szczęścia ogłupiały nie obejrzyś się nawet jak,
w becie już ktoś się drze, komu nawet nie w głowie, że...

Ref.: Nie ma jak u mamy...



<https://tinyurl.com/u4aw3vey>

IV. Odpowiedz na pytania.

1. O jakich etapach życia opowiada piosenka?
2. Co oznaczają słowa refrenu?

Tekst i muzyka: Jacek Sienkiewicz
Wykonanie: Kwiat Jabłoni

V. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami czasowników w czasie przeszłym.

Pies jak członek rodziny

Ta historia*wydarzyła się*..... (wydarzyć się)⁰ naprawdę. Pewna rodzina z Poznania ... (mieć)¹ berneńczyka o imieniu Baton, którym ... (opiekować się)² bardzo troskliwie. Jednak nikt z członków rodziny bardzo długo ... (nie wiedzieć)³, jak troskliwie pies ... (opiekować się)⁴ nimi. Kiedy w rodzinie ... (pojawić się)⁵ dziecko, Baton każdej nocy ... (wchodzić)⁶ do pokoju, w którym ... (ono / spać)⁷, i ... (sprawdzać)⁸, czy maluch leży w swoim łóżeczku. Dopiero po takiej kontroli zwierzak ... (iść)⁹ spokojnie spać. Rodzice chłopca długo ... (nie wiedzieć)¹⁰ o rytuale ich psa i ... (zobaczyć)¹¹ jego zachowanie dopiero, gdy ... (zamonować)¹² w pokoju kamery. Bardzo ich to ... (wzruszyć)¹³, dlatego ... (oni / zamieścić)¹⁴ w Internecie film z nocnej kontroli i ... (opisać)¹⁵, jak Baton ... (pojawić się)¹⁶ w ich rodzinie.

Pan Robert ... (znaleźć)¹⁷ małego bezdomnego psiaka na stacji benzynowej i bez wahania ... (wziąć)¹⁸ go do domu. Szczeniak był tak głodny, że ... (zjeść)¹⁹ całą miskę karmy i prosił o więcej. Pani Ewa początkowo ... (być)²⁰ trochę niezadowolona, ale ostatecznie ... (zgodzić się)²¹, żeby Baton ... (zostać)²². Kiedy ... (urodzić się)²³ mały Tomek, młodzi rodzice ... (martwić się)²⁴, że pies może być zazdrosny. Zupełnie niepotrzebnie, bo berneńczyk ... (zachowywać się)²⁵ jak niania – kiedy dziecko ... (jeść)²⁶, nigdy ... (nie próbować)²⁷ zabierać mu jedzenia, a gdy maluch ... (płakać)²⁸, od razu ... (przychodzić)²⁹ i ... (przyculać się)³⁰ do niego.

Na podstawie: „Opiekuńczy berneńczyk” // Angorka. – 2020. – Nr 46 (15 XI).

VI. Przeczytaj tekst raz jeszcze i znajdź poniżej 4 zdania, które są nieprawdziwe.

1. Rodzina i pies opiekowali się sobą nawzajem.
2. Opisana historia to fikcja.
3. Pies spał w pokoju z rodzicami.
4. Nagranie z kamery było dla rodziców poruszające.
5. Baton był już dorosłym psem, kiedy trafił do rodziny.
6. Rodzice obawiali się, że pies nie zaakceptuje nowego członka rodziny.
7. Pies przychodził do dziecka, kiedy słyszał, że potrzebuje ono pomocy.
8. Tomasz był najstarszym dzieckiem Roberta i Ewy.

VII. Odpowiedz na pytania.

1. Co pies robił, kiedy wszyscy spali?
2. Jak małżeństwo odkryło, co robi Baton?
3. Kto i gdzie znalazł Batona?
4. Jak zachowywał się pies wobec dziecka?
5. Czy zwierzę może być prawdziwym członkiem rodziny? Uzasadnij swoje zdanie.



Patrz i mów

🗨️ Porównaj fotografie i powiedz, czym się od siebie różnią.

Powiedz:

• Kogo widzisz?

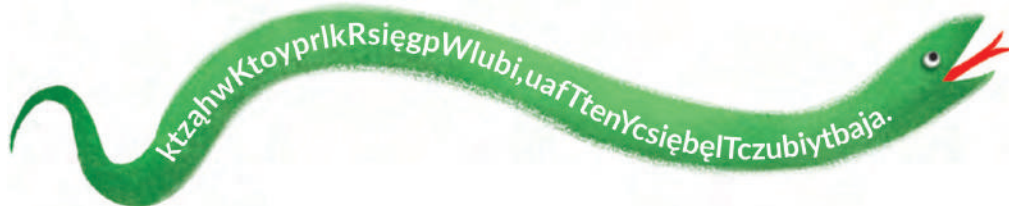
• Jak wyglądają te osoby?

• Gdzie są?

• Co robią?



I. Znajdź w wężu literowym polskie przysłowie i uzupełnij nim poniższe zdanie.



Polskie przysłowie ... oznacza, że ludzie, którzy się lubią lub kochają, często się ze sobą kłócą. Jak myślisz, czy to prawda?

II. Przeczytaj tekst i wykonaj zadania A i B.

A. Dopasuj tytuły z ramki do poszczególnych fragmentów tekstu. Uwaga! Jeden tytuł jest zbędny.

Kieszonkowe / ~~Wyjścia z domu~~ / Wieczne dziecko
Nieodpowiednie towarzystwo / Moda / Słabe stopnie

O co najczęściej kłócimy się z rodzicami?

Bycie nastolatkiem wcale nie jest takie proste, jak mogłoby się wydawać. Problemy z cerą, zmieniające się ciało, pierwsze miłości, stresy związane ze szkołą i... kłótnie z rodzicami. Każdy z nas zna to aż za dobrze.

1. *Wyjścia z domu*

Najczęściej kłócimy się z rodzicami o godzinę powrotu do domu, ale zdarza się również, że problemem jest samo wyjście. Rodzicom często nie podoba się nasze towarzystwo (znajomi, chłopak, dziewczyna) lub miejsca, do których chodzimy. Zazwyczaj wynika to z troski o nasze bezpieczeństwo.

2. ...

Wielu rodziców marzy o tym, aby ich dziecko miało świadectwo z czerwonym paskiem i średnią ocen przekraczającą 5,0. Tak zwana „trójka” może stać się przyczyną awantury albo zakazu wyjścia z domu. Któż z nas nie słyszał nigdy argumentu: „Nie wyjdiesz z domu, dopóki nie odrobisz lekcji”?

3. ...

Ten temat z pewnością wzbudza dużo emocji. Z jednej strony nastolatki, które chcą mieć pieniądze na wyjścia do kina czy na kawę, a z drugiej strony rodzice, którzy nie zawsze mają wystarczające środki na spełnianie zachcianek swoich dzieci lub po prostu uważają, że to jest niewychowawcze.

4. ...

Nastolatki, nie tylko dziewczyny, ale także chłopcy, często kłócą się z rodzicami o kwestie wyglądu. Okres dojrzewania to czas przemian, eksperymentów i odkrywania swojego stylu. Chcemy się malować, pofarbować włosy i nosić bardziej modne i „dorosłe” ciuchy. Wielu nastolatków marzy o tatuażu, a niektórzy robią go w tajemnicy przed rodzicami.

5. ...

Nastolatki czują się dorosłe i tak też chcą być traktowane. Ich rodzice widzą to jednak zupełnie inaczej. Nic więc dziwnego, że generuje to konflikty.



B. Dopasuj rady do opisanych powyżej problemów. Uwaga! Jedna rada jest zbędna.

Jak temu zaradzić?



- a) [?] Rozmowa, rozmowa i jeszcze raz rozmowa – tu nie ma innego sposobu. Udowodnij rodzicom, że nie jesteś już dzieckiem, ale spróbuj też ich zrozumieć – wcale nie jest łatwo pogodzić się z faktem, że ukochane dziecko zaczyna mieć własne życie.
- b) [?] Niektóre nastolatki malują się i przebierają w szkole, ale nie polecamy tego sposobu. Lepiej porozmawiać z rodzicami i znaleźć jakiś kompromis lub zmiany wprowadzać stopniowo. Pamiętaj, że tatuaż zostaje na całe życie, a twój gust może się jeszcze zmienić. Jeśli bardzo chcesz ozdobić swoje ciało malunkami, możesz zrobić tatuaż zmywalny. Twoi rodzice nie będą się martwić, a ty możesz za każdym razem robić inny. Czy to nie jest ciekawsze niż jeden rysunek na całe życie?
- c) [1] Jeśli twoi rodzice są gotowi do negocjacji, to już połowa sukcesu. Może wystarczy, jeśli wyjaśnisz im, z kim i gdzie będziesz, i podasz numer telefonu do tej osoby. Dobrze jest też odzywać się co jakiś czas, np. co 2 godziny. A może rodzice zgodzą się po ciebie przyjechać, żebyś nie musiał/-a wracać sam/-a?
- d) [?] Twoi rodzice mogą mieć rację. Współcześnie bardzo dużo nastolatków ma problemy, ponieważ zbyt wiele czasu traci na bezcelowe surfowanie w Internecie. Spróbuj zwracać większą uwagę na to, ile czasu spędzasz przed komputerem lub bawiąc się komórką. Może jeśli policzysz ten czas, dojdziesz do wniosku, że to zbyt dużo. Porównaj też, ile czasu poświęcasz na inne rzeczy, np. czytanie książek, naukę, spotkania z przyjaciółmi. Może warto zmienić te proporcje?
- e) [?] Jeśli twoi rodzice nie mają pieniędzy, to jedyną możliwością jest poszukanie dodatkowej pracy. Jednak jeśli twoi rodzice nie chcą ci dawać kieszonkowego, bo uważają, że to niewychowawcze, to spróbuj z nimi porozmawiać. Może zgodzą się dawać ci pieniądze, jeśli coś dla nich zrobisz? Mamy na myśli jakieś dodatkowe prace, które nie są twoimi domowymi obowiązkami.
- f) [?] Musisz albo poprawić oceny, albo porozmawiać z rodzicami. Ciężko jest być dobrym ze wszystkich przedmiotów, zazwyczaj jest to niemożliwe i warto uświadomić to rodzicom. Skupiaj się przede wszystkim na przedmiotach, które cię interesują, ale nie ignoruj pozostałych. Nigdy nie możesz mieć 100% pewności, jak potoczy się twoje życie i jaki zakres wiedzy przyda ci się w przyszłości.

Na podstawie: „O co najczęściej kłócimy się z rodzicami?” // Dlanastolatek.pl.

III. Odpowiedz na pytania.

1. Z jakim problemem związana jest rada, która jest zbędna?
2. O co najczęściej kłócisz się z rodzicami?
3. Jakich argumentów używają rodzice, żeby ci czegoś zabronić?
4. Jakie masz sposoby, żeby zaradzić kłótniom i przekonać rodziców do swoich racji?

IV. Posłuchaj piosenki i uzupełnij brakujące słowa.

Wojna domowa

Wojna domowa od wielu wieków trwa.
Wojna na*gesty*.....⁰, wojna na słowa,
to każdy z domu na ...¹ zna.

Co dzień od nowa łubudu, bum, bum, gruch!
...² nowa wojna domowa,
o byle co się robi ruch.

Powody są ...³ dość
i niewarte nawet gry.
A cały dom ...⁴ się
i w posadach swoich drży.

Wojna domowa od wielu wieków trwa.
Wojna na gesty, wojna na słowa,
to każdy z domu ...⁵ zna.

Wojna domowa od wielu wieków trwa.
Wojna na gesty, wojna na ...⁶,
to każdy z domu na wyrwyki zna.

Co dzień od nowa łubudu, bum, bum, gruch!
...⁷ nowa wojna domowa,
wojna ...⁸ dwóch.



<https://tinyurl.com/4df9wdpp>

Tekst: Ludwik Jerzy Kern
Muzyka: Jerzy Matuszkiewicz
Piosenka z serialu „Wojna domowa”

V. Odpowiedz na pytania.

1. Jak opisywane są kłótnie rodzinne w piosence „Wojna domowa”?
2. Czy powody do kłótni są zawsze poważne?
3. Co to jest konflikt pokoleń?

VI. Podzielcie się na grupy i przygotujcie krótką scenkę na jeden z podanych tematów.

1. Jesteście rodzeństwem. Rodzice nie pozwalają wam iść na koncert, bo uważają, że jesteście jeszcze za młodzi. Spróbujcie przekonać ich do zmiany zdania.
2. Masz bardzo dobre oceny z historii i języków obcych, ale słabe z matematyki. Twoi rodzice chcą, żebyś w przyszłości był ekonomistą i złością się na ciebie za złe stopnie. Porozmawiaj z nimi.
3. Rodzice nie pozwalają ci się ubierać tak, jak lubisz. Porozmawiaj z nimi o tym i spróbujcie znaleźć jakiś modowy kompromis.
4. Jesteście rodzeństwem. Ciągłe kłócicie się o komputer, dlatego rodzice postanowili, że najlepiej będzie, jeśli w ogóle nie będziecie z niego korzystać. Porozmawiajcie z nimi i postarajcie się znaleźć jakieś rozwiązanie.



 VII. Posłuchaj piosenkę, wskaż w tekście wyrażenia rzeczownika z przymiotnikiem. Podaj je w liczbie pojedynczej i mnogiej Mianownika.

Informacje o Piosence

Рідна мати моя, czytaj: **Ridna maty moja (Moja droga mamó)** to bardzo popularna pieśń w Ukrainie, która opowiada o miłości syna do matki. Napisał ją w 1959 roku poeta Andrij Małyuszko (1912–1970).

Piosenka przetłumaczona na polski pod tytułem: **"Moja matko ja wiem"**

Moja matko, ja wiem

Matko moja ja wiem
Tyleś nocy nie spała
Gdym opuszczał mój dom
Aby iść w obcy świat

I na szczęście dalekie,
Skromny dar
Lniany ręcznik mi dałaś
Haftowany przez ciebie
I barwny jak kwiat

Na nim kwitną do dziś,
Tulipany i wiśnie
Miła jest kwiatów woń,
Śpiew słowika wśród dróg

I jedyny na świecie,
Drogi mi,
Trochę smutny twój uśmiech
I kochane matczyne
Twe oczy są tu

Gdy mi smutno i źle,
Idę w leśną gęstwinę
W szumie dębów i traw,
Wspomnę ból tamtych dni

Na zwalonym przez burze,
Starym pniu
Lniany ręcznik rozwinę
Wtedy wraca twa miłość matczyna
I szczęście, i łzy

x2

x2

x2



<https://tinyurl.com/mryrmjm2>

Historia pewnej znajomości

I. Przeczytaj poniżej zestawienia słów i powiedz, czy znaczą one to samo. Następnie wybierz 6 słów i ułóż z nimi zdania.

panna, kawaler
mężatka, żonaty
singiel, singielka

wdowiec
wdowa
sierota

oświadczyć się
poprosić o rękę
zaręczyć się
wziąć ślub

być w ciąży
spodziewać się dziecka
urodzić

pobrać się
wyjść za mąż
ożenić się
rozwieść się

chłopak, dziewczyna
narzeczony, narzeczona
para, młoda para
panna młoda, pan młody

randka
ślub, wesele
rozwód

II. Uzupełnij tekst odpowiednimi wyrazami z ćwiczenia I. Uwaga! Pamiętaj o zmianie formy gramatycznej.

Olga i Piotrek poznali się na szkolnej dyskotecie. Ona nie miała*chłopaka*.....°, ale nie była zainteresowana Piotrkiem. On zakochał się w niej od pierwszego wejrzenia i postanowił, że to właśnie ona zostanie jego ...¹. Piotrek bardzo się starał, zapraszał Olgę na romantyczne ...², kupował jej prezenty i przynosił kwiaty. Po miesiącu zostali ...³.

Kiedy skończyli szkołę średnią, wyjechali razem na studia. Na ostatnim roku Piotrek ...⁴ swojej ukochanej. Olga bardzo chciała być już ...⁵ Piotrka, więc z radością przyjęła pierścionek zaręczynowy. Rok później ...⁶ – nałożyli sobie obrączki na palce i przysięgli, że będą razem aż do śmierci. Urządzili wielkie ...⁷, na które zaprosili rodzinę i przyjaciół. Rok po ślubie Olga ...⁸ bliźnięta, którym dali na imię Franek i Zuzia.

III. Wybierz jedno zdjęcie i opisz historię tej znajomości (130 słów). Staraj się użyć jak najwięcej słów z lekcji.



I. Przeczytaj tekst i dopasuj do niego usunięte fragmenty.

Jak zostać rodzinnym detektywem?

Większość z was myśli, że jego historia rodzinna nie jest zbyt ciekawa i nie warto się nią zajmować. Nigdy nie słyszeliście o żadnym sławnym przodku, nie odziedziczyliście wielkiego domu z tajemniczym ogrodem, nie macie w mieszkaniu rodzinnego archiwum. Zwykła [b]^o. Jednak nic bardziej mylnego! Historia każdej rodziny może być pasjonująca, zwłaszcza dla jej członków.



Należy pamiętać, że historia często nie jest widoczna na pierwszy rzut oka. Dlatego nie powinniście się martwić, jeśli nie macie w domu drogich pamiątek czy portretów wielkich przodków. Równie cenne są opowieści o zdarzeniach, []¹ – babcie, dziadkowie, ciotki, wujkowie i dalsi krewni. W wielu wypadkach są to opowieści o zapomnianych faktach, które trzeba na nowo odkryć.

Dziejami sławnych rodów zazwyczaj zajmują się historycy. Dzięki ich pracy możemy przeczytać książki albo obejrzeć filmy poświęcone znanym rodzinom. Większość z was nie doczeka się jednak książki na temat swojej rodziny, dlatego []². Będzie to dla was łatwa praca, gdyż macie dostęp do rodzinnych źródeł i z pewnością wciągnie was to śledztwo. To nie tylko praca, ale też przyjemność i satysfakcja.

Badając historię swojej rodziny, stajecie się detektywami, []³. Wszystko, co może wam coś powiedzieć o przeszłości, to źródła. Takim źródłem może być akt urodzenia, dowód osobisty, paszport, kontrakt, umowa itp. Mogą to być też stare fotografie, listy, pamiątki czy notatniki. Cenne []⁴ dzięki takim przedmiotom jak zegarki, biżuteria, meble, a nawet ubrania. Wszystko zależy od waszej kreatywności i dociekliwości. Jednak []⁵ od rozmów z członkami rodziny, gdyż mają oni naprawdę bogatą wiedzę.

Pamiętajcie, że czas gra na waszą niekorzyść. Zbieranie materiałów może []⁶ się starzeć. Jeśli będziecie zwlekać zbyt długo, możecie nie zdążyć z nimi porozmawiać. Spieszcie się zatem!

Na podstawie: „Jak spisać historię swojej rodziny” //
CzasGentelmentów.pl.

a) bo większość pracy to odszukiwanie informacji

b) rodzina, jakich wiele na świecie – myślicie

c) które pamiętają jeszcze najstarsi żyjący członkowie naszej rodziny

e) sami musicie zakasać rękawy

d) trwać bardzo długo, a dziadkowie i babcie

f) informacje możecie także odkryć

g) nagrane na stare taśmy i zapisy z pamiątek

h) wielkie rodzinne śledztwo najlepiej rozpocząć

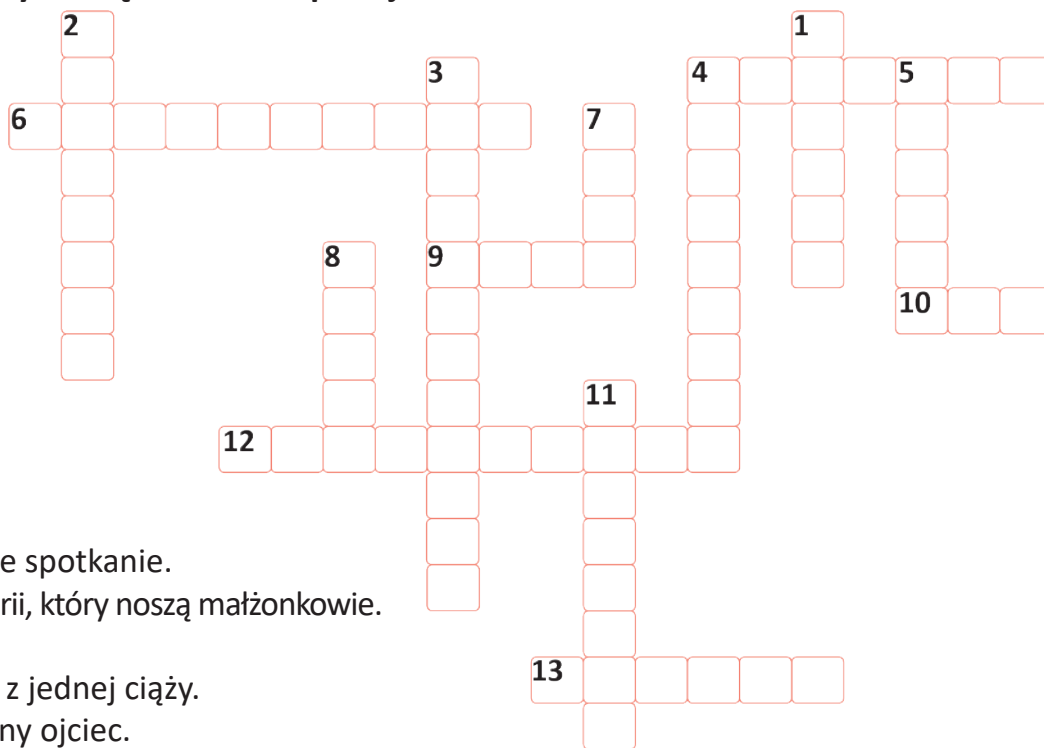
II. Odpowiedz na pytania.

1. Czym jest źródło historyczne? Wymień przykładowe źródła.
2. Jak myślisz, dlaczego historia każdej rodziny jest ciekawa?
3. Dlaczego badanie historii rodziny dobrze jest rozpocząć jak najwcześniej?

III. Przeczytaj poniższe zdania i na podstawie tekstu z ćwiczenia I oceń, czy są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

0.	Tylko historie znanych rodów są interesujące.	F
1.	Wspomnienia są tak samo wartościowe jak przedmioty.	
2.	Ważne są tylko historie, które pamiętają najbliżsi krewni.	
3.	Filmy o sławnych rodach kręcą historycy.	
4.	Badanie rodzinnej historii nie jest trudne.	
5.	Źródła pozwalają odtworzyć dzieje rodziny.	
6.	Źródłem może być wszystko, co wiąże się z przeszłością rodziny.	
7.	Poszukiwania należy rozpocząć od przejrzenia rodzinnych albumów.	
8.	Im wcześniej zaczniemy poszukiwania, tym lepiej.	

IV. Rozwiąż krzyżówkę na kartce i podaj hasło.



Pionowo:

1. Romantyczne spotkanie.
2. Rodzaj biżuterii, który noszą małżonkowie.
3. Syn siostry.
4. Rodzeństwo z jednej ciąży.
5. Niebiologiczny ojciec.
7. Mąż córki.
8. Kobieta, która nie ma męża.
11. Mąż siostry.

Poziomo:

4. Żona brata.
6. Siostra, która ma innego ojca, ale tę samą matkę.
9. Ojciec męża albo żony.
10. Kobieta wychodzi za...
12. Córka wnuka lub wnuczki.
13. Przyjęcie ślubne.



Projekt

Zostań rodzinnym detektywem

Znajdź w domu jakieś ciekawe źródło historyczne, opowiadające o twojej rodzinie (może to być np. zdjęcie, list, pamiątka). Porozmawiaj o nim z kimś ze swojej rodziny, a następnie przedstaw tę historię w klasie.

Lekcja 6

CZYM MOGĘ SŁUŻYĆ?



www.coslychac.pl

Dzisiaj mama powiedziała, że nie będzie gotowała obiadu, tylko zamówimy pizzę. Super! Uwielbiam pizzę i mógłbym ją jeść codziennie. Niestety z jakiegoś powodu moi rodzice nie chcą się na to zgodzić. Na szczęście czasami zdarzają się takie dni jak dzisiaj, gdy ani mama, ani tata nie mają ochoty gotować. Wtedy albo wychodzimy razem do restauracji, albo zamawiamy coś do domu. Dzisiaj pada deszcz, więc zamówiliśmy jedzenie na wynos. Musieliśmy na nie długo czekać, ale to nic dziwnego – nasza osiedlowa pizzeria robi najlepszą pizzę na świecie i zawsze ma dużo klientów.

Skomentuj

 Obserwuj

Udostępnij

Porozmawiajmy.

1. Jak myślisz, dlaczego rodzice autora bloga nie pozwalają mu jeść codziennie pizzy?
2. Czy w twoim domu zdarzają się sytuacje podobne do tej opisanej w blogu?
3. Czy często chodzisz do restauracji? Z jakich okazji?

I. Czy to sklepy, czy usługi? Dopasuj szyldy do odpowiedniej kategorii.

II. Dokończ zdania, wykorzystując nazwy usług z ćwiczenia I.

0. Gdy chcę wysłać paczkę, idę na ..*pocztę*.. .
1. Gdy potrzebne mi zdjęcie do legitymacji szkolnej, idę do
2. Mój płaszcz jest brudny. Muszę go zanieść do
3. Zgubiłam klucze do mieszkania. Muszę je dorobić u
4. Moje włosy są za długie. Najwyższy czas iść do
5. Te spodnie skróciłam u
6. ... prowadzi kursy na prawo jazdy.
7. Moja komórka wpadła do wody. Może zreperują ją w punkcie
8. Czy mogę skopiować twoje notatki? Zrobię to szybko, za rogiem jest
9. Złamałam obcas. Muszę iść do
10. W tym ... naprawili mój laptop.
11. Idę do ... żeby wymienić baterię w zegarku.
12. Ta ... zrobi ci piękne paznokcie!
13. Gdy nie mogę wyjść z domu, często korzystam z usług firmy oferującej

III. Rozpoznaj nazwę usługi na podstawie obrazka i uzupełnij tekst.

Dzisiejszy dzień był okropny! Po szkole musiałam iść do⁰ [👟], żeby odebrać buty mojej mamy. Miała to zrobić sama, ale umówiła się z ...¹ [👩], bo chce przerobić sukienkę. Jakby nie mogła kupić sobie nowej! Przez jej buty spóźniłam się na autobus i gdy dotarłam do domu, myślałam tylko o jedzeniu. Niestety okazało się, że drzwi są zamknięte. Wtedy przypomniałam sobie, że mój brat umówił się dzisiaj do ...² [✂️], moja siostra do ...³ [💄], a tata miał pójść ze swoim pecetem do ...⁴ [💻]. Zaczęłam szukać kluczy i... nigdzie ich nie było! Zgubiłam je! Chciało mi się płakać, ale wtedy zobaczyłam, że wraca moja mama. Ucieszyłam się, a ona otworzyła mieszkanie, dała mi swoje klucze i kazała natychmiast iść do ...⁵ [🔑]. Powiedziała, że znajdę go między ...⁶ [📺] a ...⁷ [📷] i że muszę się spieszyć, bo zaraz zamyka. Byłam głodna i zła, ale co miałam robić? Poszłam. Minęłam ...⁸ [📧] i punkt ...⁹ [🗺️], ale dopiero przy ...¹⁰ [🚗] zorientowałam się, że poszłam w złą stronę. Było już po 18.00, więc wróciłam do domu z niczym. Jutro po szkole muszę dorobić klucze...

IV. Uzupełnij dialogi właściwymi słowami z ramek.

1.

sprawna / uruchomić / problem / serwisu / rozkręcić
niechący / baterię / wnętrza / naprawi

EMIL: Dzień dobry, mam*problem*.....⁰ – zepsuł mi się telefon.

SERWISANT: Dzień dobry, co się dzieje?

EMIL: Nie mogę go ...¹.

SERWISANT: A naładował pan ...²?

EMIL: Oczywiście! Ładowarka jest ...³, bo mój drugi telefon się ładuje.

SERWISANT: Rozumiem. Czy mogę go obejrzeć?

EMIL: Proszę.

SERWISANT: Będę musiał go ...⁴. Ojej, w środku jest mokry!

EMIL: No tak, wczoraj ...⁵ zalałem go herbatą. Ale szybko go wysuszyłem ręcznikiem papierowym, a potem włożyłem do kubka z ryżem.

SERWISANT: Niestety, herbata dostała się do ...⁶ telefonu. Nic już nie można zrobić. Będzie pan musiał kupić nową komórkę.

EMIL: Naprawdę nie da się tego po prostu wysuszyć?

SERWISANT: W tym momencie suszenie już nie pomoże.

EMIL: Nie wierzę, że nie można go ...⁷! Pan nawet nie spróbował! Pójdę do innego ...⁸.

SERWISANT: Proszę bardzo, ale usłysz pan to samo, co u nas.

EMIL: Wątpię!



2.

pakiet / organizacyjne / kategoria / instruktorem / ośrodka / teoretycznych
kurs / cenie / zaliczkę / badania / uczęszczać / konta

AGATA: Dzień dobry, chciałabym zapisać się na ...kurs...^o prawa jazdy.

SEKRETARKA: Dzień dobry, jaka ...¹ panią interesuje?

AGATA: Kategoria B.

SEKRETARKA: Tego typu kursy prowadzimy w dwóch wariantach. Może pani wybrać ...² podstawowy albo rozszerzony.

AGATA: A czym one się różnią?

SEKRETARKA: Podstawowy obejmuje 30 godz. zajęć ...³ i 30 godz. zajęć praktycznych. Natomiast w pakiecie rozszerzonym prowadzimy 40 godz. zajęć praktycznych.

AGATA: A jaka jest różnica w ...⁴?

SEKRETARKA: Kurs podstawowy kosztuje 2000 zł, natomiast rozszerzony jest droższy o 400 zł.

AGATA: Rozumiem. W takim razie zdecyduję się na pakiet rozszerzony. Czy muszę zrobić ...⁵ lekarskie?

SEKRETARKA: Tak, ale proszę się nie martwić. Przeprowadzamy je w naszym ...⁶ podczas pierwszego spotkania.

AGATA: To świetnie! Kiedy zacznie się kurs?

SEKRETARKA: Spotkanie ...⁷ odbędzie się w przyszły piątek o 17.00.

AGATA: W jakie dni odbywają się zajęcia?

SEKRETARKA: Na zajęcia teoretyczne może pani ...⁸ w czwartki i piątki od 17.00 do 21.00 albo w soboty i niedziele od 9.00 do 16.00. Natomiast na zajęcia praktyczne będzie się pani umawiać indywidualnie z ...⁹.

AGATA: Rozumiem. Do kiedy muszę zapłacić za kurs?

SEKRETARKA: Przed pierwszymi zajęciami proszę wpłacić ...¹⁰ w wysokości 300 zł. Natomiast pozostałą kwotę należy wpłacić przed rozpoczęciem zajęć praktycznych. Numer ...¹¹ znajdzie pani na naszej stronie internetowej.

AGATA: Dziękuję bardzo. Do widzenia.

SEKRETARKA: Do widzenia.

V. Rozpoznaj nazwę usługi na podstawie obrazka i uzupełnij tekst.

0.	Emil zapomniał naładować baterię.	F
1.	Ładowarka Emila pasuje do dwóch telefonów.	
2.	Emil uważa, że serwisant źle wykonuje swoją pracę.	
3.	Emil włożył telefon do kubka z kaszą.	
4.	Agata chce zrobić kurs na prawo jazdy kategorii C.	
5.	Sekretarka w szkole nauki jazdy zachęca Agatę do wyboru pakietu rozszerzonego.	
6.	Agata może chodzić na zajęcia teoretyczne w czwartki i soboty.	

VI. Przeczytaj tekst, a następnie wykonaj polecenia.

Polacy coraz częściej korzystają z różnego typu usług. Jeszcze nie tak dawno większość rzeczy staraliśmy się robić samodzielnie – sami myłiliśmy swoje samochody albo układaliśmy fryzury na wesele. Dziś wolimy, żeby ktoś to zrobił za nas. W obecnych czasach panie dużo częściej niż dawniej korzystają z usług salonów fryzjerskich i kosmetycznych. Poniżej z kolei chętniej odwiedzają warsztaty samochodowe i myją auta w myjniach.

Prawdziwy rozkwit przeżywają firmy sprzątające, bo Polacy także ich usługi zaczęli zamawiać do domu i do biura. Znacznie mniej czasu spędzamy również w kuchni. Wolimy kupić gotowe dania, pójść do restauracji albo zamówić potrawy z dowozem do domu. Duże wzięcie mają też usługi związane z ciekawym spędzaniem wolnego czasu. Chętnie wybieramy się do klubu fitness, do aqua parku, do kina czy do klubu muzycznego. Z kolei rzadziej chodzimy do krawcowej albo szewca. Niezbyt często naprawiamy też sprzęt AGD, ponieważ nowy jest tani. Jednak punkty napraw wciąż istnieją na rynku i znajdują swoich klientów. Są nimi na ogół ludzie odczuwający sentyment do posiadanych rzeczy albo ci, którzy uważają kupowanie nowych przedmiotów za przejaw marnotrawstwa.

1. Wpisz rodzaje usług pojawiających się w tekście w odpowiednie miejsca tabeli.

Samochody	Uroda	Sprzątanie	Gastronomia	Naprawa, przeróbki	Wolny czas

2. Jak myślisz, dlaczego Polacy coraz rzadziej korzystają z usług krawcowej i szewca?

3. Jacy ludzie, zgodnie z informacjami z tekstu, są klientami punktów napraw?

4. Gdy coś ci się zniszczy lub zepsuje, to kupujesz nowe czy naprawiasz stare? Dlaczego?

5. Z jakich usług korzystasz ty, a z jakich osoby w twojej rodzinie?

VII. Posłuchaj dialogów i uzupełnij brakujące wyrazy.

1. U fotografa

EWELINA: Dzień dobry, chciałabym zrobić zdjęcie do ...paszportu....

FOTOGRAF: Zapraszam. Proszę ...¹ tutaj, zdjąć okulary i kolczyki.

EWELINA: Ale ja zawsze chodzę w okularach.

FOTOGRAF: Niestety, na zdjęciach do tego rodzaju ...² musi być wyraźnie widoczna cała twarz.

EWELINA: ...³. Już zdejmuję.

FOTOGRAF: Proszę się wyprostować, patrzeć prosto na mnie i nie ...⁴. Gotowe.

EWELINA: Dziękuję. Kiedy mogę ...⁵ zdjęcia?

FOTOGRAF: Za 15 minut.

EWELINA: Tak szybko?! A ...⁶ płacę?

FOTOGRAF: 35 zł.

EWELINA: Proszę bardzo.

FOTOGRAF: ...⁷.

EWELINA: Wrócę za 15 min. Do zobaczenia.

FOTOGRAF: Do zobaczenia.

2. Zamawianie pizzy

PRACOWNIK PIZZERII: Słucham, ...*pizzeria*... „Parmezan”.

HUBERT: Dzień dobry, czy ...¹ pizzę na ulicę Jagodową?

PRACOWNIK: Dzień dobry. Tak, oczywiście.

HUBERT: Świetnie! W takim razie chciałbym ...² dwie pizze: wegetariańską i hawajską.

PRACOWNIK: Dobrze. Czy ...³ pan sobie jakiś sos?

HUBERT: Tak. Czosnkowy.

PRACOWNIK: Może jakieś ...⁴?

HUBERT: Nie, dziękuję.

PRACOWNIK: Poproszę o dokładny ...⁵ i numer telefonu.

HUBERT: Jagodowa 14/29, 895-192-526. Ile to będzie kosztowało?

PRACOWNIK: 57 zł, ...⁶ przy odbiorze. Będzie pan płacił gotówką czy ...⁷?

HUBERT: Gotówką.

PRACOWNIK: Prosimy o ...⁸ kwotę, bo dostawca nie ma przy sobie drobnych.

HUBERT: Nie ma problemu. Jak długo trzeba czekać na ...⁹ zamówienia?

PRACOWNIK: Około godziny. Mamy dzisiaj dużo zamówień.

HUBERT: Rozumiem, nic nie ...¹⁰. Dziękuję bardzo. Do usłyszenia.

VIII. Na podstawie dialogów z ćwiczenia VII dokończ poniższe zdania.

0. Ewelina potrzebuje zdjęcia do ...*paszportu*....

1. Ewelina musi zdjąć do zdjęcia ... i ...

2. Na zdjęciu do paszportu musi być widoczna ...

3. Hubert nie chce do pizzy żadnych ...

4. Za pizzę trzeba zapłacić przy ...

5. Za pizzę można zapłacić ... albo ...

6. Trzeba mieć odliczoną kwotę, bo dostawca nie ma przy sobie ...

ZAGADKI

Jej praca potrzebna
zawsze jest i wszędzie.
Gdzie będzie pracować,
tam i czysto będzie.

Klucz się zaciął w zamku,
to się czasem zdarza.
Sam nie zreperujesz,
biegnij po.

Igła, nici i nożyce
to jej dzielne pomocnice.
Najpierw kroci, potem zszywa,
czy już wiesz, jak się nazywa?

Agata musi wpłacić zaliczkę przed pierwszymi zajęciami.

Biernik (kogo? co?)

Rzeczownik I. pojedynczej

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski żywy	-a	pana, szewca, fryzjera, kota, psa
	-ę gdy rzeczownik kończy się na -a	mężczyznę, tatę
męski nieżywy	= mianownik -a*	samochód, stół, rower, kwiat, las, banana, kurczaka, snickersa, anioła
żeński	-ę	kobietę, mamę, kosmetyczkę, gospodynię, rękę, nogę
	= mianownik gdy rzeczownik kończy się na spółgłoskę	noc, rzecz, dłoń, kość
nijaki	= mianownik	noc, rzecz, dłoń, kość

Uwaga!

pani**a**, krawcow**a**, znajom**a**, królow**a**

*Czasami rzeczowniki nieżywe mają w bierniku I. pojedynczej końcówkę -a. Dotyczy to niektórych nazw:

niektórych warzyw, owoców egzotycznych, grzybów	męski nieżywy	męski nieżywy	męski nieżywy	męski nieżywy
– jem banana a – lubię ananasa a – znalazłem prawdziwk a – kroję pomidora a	– jem loda a – mam cukierka a – piekę kurczaka a – kupuję hot-doga a	– tańczę poloneza a – wydałam dolar a – gram w tenisa a	– kupiłem fiata a – mam samsunga a – jem snickersa a – piję szampana a	– widzę anioła a – boję się diabła a – pokonałam potwora a

I. Uzupełnij zdania rzeczownikami w bierniku.

- Widzę .psa.. (pies).
- Michał lubi ... (nauczycielka) matematyki.
- Ala pije ... (herbata).
- Mateusz myje ... (okno).
- Tata je ... (hamburger).
- Wczoraj spotkałem ... (zegarmistrz).
- Lubię tańczyć ... (walc).
- Mama kupiła ... (kapelusze).
- Bohater tej książki spotyka ... (smok).
- Proszę ... (sprzedawczyni) o podanie chleba.
- W kinie spotkałem ... (kolega) z klasy.

Biernik (kogo? co?)

Rzeczownik l. pojedynczej

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski żywotny	-ego -iego (po k, g)	ładnego, czerwonego, małego, wysokiego
męski nieżywotny	-y / -i	ładny, czerwony, mały, wysoki
żeński	-ą	ładną, czerwoną, małą, wysoką
nijaki	-e	ładne, czerwone, małe, wysokie

Uwaga!
Zaimek wskazujący w rodzaju żeńskim ma formę **tę**.

Uwaga!

Przymiotniki łączące się z rzeczownikami nieżywotnymi, które w bierniku mają końcówkę **-a**, przyjmują końcówkę **-ego/-iego**, np. Kupiłam dużego ananasa. Znalazłam starego misia.

II. Dokończ zdania, wykorzystując nazwy usług z ćwiczenia I.

0. Magda dostała (czerwona róża).
1. Mam ... (czarny kot).
2. Daniel kupił ... (stary mercedes).
3. Filip kupił ... (nowy samochód).
4. W parku widziałem ... (brudne dziecko).
5. Natalia słyszy ... (głośna muzyka).
6. W domu mam ... (wygodny fotel).
7. We śnie widziałam ... (uśmiechnięty anioł).
8. Tego ... (niemiły mężczyzna) spotkałem w sklepie.
9. Dzisiaj poznałem ... (ta uprzejma krawcowa).
10. Kupiłem Ali ... (ta ładna lalka).

Biernik (kogo? co?)

Rzeczownik l. pojedynczej

Liczba pojedyncza		Liczba mnoga	
ja	mnie	ja	nas
ty	cię, ciebie	ty	ty
on	go, jego, niego	on	ich, nich
ona	ją, nią	one	je, nie
ono	je, nie		

Uwaga!

Krótkie formy zaimków (np. *cię, go*) stosuje się zwykle po czasowniku lub w środku zdania. Nigdy nie występują one na początku zdania. Po przyimkach zawsze używa się formy dłuższej (*ciebie*) albo formy z *n-* (*niego, nią, nie*).

III. Uzupełnij zdania zaimkami w bierniku.

0. Czy ...*mnie*... (ja) widzisz?
1. Kocham ... (ty)! Ja ... (ty) też!
2. Szukam mojego dziecka. Widział ... (ono) pan?
3. ... (on) spotkałem tydzień temu, a ... (oni) dzisiaj.
4. Masz śliczny płaszcz! Dziękuję, dostałam ... (on) od mamy.
5. No nie! Przez ... (oni) spóźnię się do pracy!
6. Dzisiaj rano spotkałem ... (ona) w sklepie.
7. Dzień dobry, czy jest Wojtek? Przyszliśmy po ... (on).
8. To dziwne, że Marek ... (wy) rozpoznał, a ... (my) minął bez słowa.
9. Czekałem na ... (ona) 20 minut!
10. Widzisz to drzewo? Mogłabym patrzeć na ... (ono) godzinami.
11. Kogo kochasz? ... (on)?
12. – Lubisz ... (one)? – Skądże! Nie mogę na ... (one) patrzeć!



IV. W podanych zdaniach podkreśl właściwe przyimki.

0. Proszę o / *po* spokój.
1. Dorota i Aneta poszły *na* / *w* dyskotekę.
2. Żeby dojść do banku, musisz przejść *przed* / *przez* skrzyżowanie i skręcić w / po lewo.
3. Chłopiec schował się *przez* / *pod* stół.
4. Mama martwi się *o* / *na* córkę.
5. Zadzwoń *po* / *za* Karola.
6. Marek poszedł *za* / *między* dom.
7. Jutro jedziemy *w* / *na* wakacje.
8. Mój kot wszedł *między* / *pod* fotel a szafę.
9. Dziewczynka była ubrana *za* / *w* zielone spodnie i niebieską bluzkę.
10. Mieszkańcy bali się podróżować *poza* / *ponad* wieś.
11. Pojedziesz ze mną *na* / *nad* morze?
12. Adam rozmawia *po* / *przez* telefon.

V. Uzupełnij tekst wyrazami w bierniku liczby pojedynczej.

Dzisiaj zaczęłam czytać ...¹ *świętą książkę* ...² (święta książka)! Jej bohater Piotrek ma ...³ (starszy brat), ...⁴ (młodsza siostra) i ...⁵ (śmieszny kot). Piotrek kocha ...⁶ (koleżanka) z klasy, ale ona bardziej lubi jego ...⁷ (najlepszy przyjaciel).

Pewnego dnia Piotrek biegł przez ...⁸ (stary las) i zauważył ...⁹ (tajemnicza postać), która była ubrana w ...¹⁰ (czerwona bluza) i beztrudno tańczyła między drzewami. To była dziewczyna. Dwa dni później zobaczył ...¹¹ (ta sama dziewczyna) w sklepie. Chciał z nią porozmawiać, ale ona szybko wyszła przed ...¹² (budynek) i zniknęła.

Nie wiem, co będzie się działo dalej, ale myślę, że Piotrek jeszcze ...¹³ (ona) spotka.

VI. Jak myślisz, co było dalej? Napisz dalszą część tej historii (120 słów).

Gramatyka

I. Wysłuchaj dialogu, a następnie odpowiedz na pytania.

1. O czym rozmawiają Karol i Monika?
2. W jaki sposób lubi robić zakupy Monika, a w jaki Karol?
3. Co kupił Karol?
4. Dlaczego Monika nie kupuje ubrań przez Internet?
5. Czy Karol przekonał Monikę do swojego zdania?

II. Wysłuchaj dialogu jeszcze raz i oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

0.	Monika i Karol rozmawiają przez telefon.	P
1.	Karol kupuje przez Internet w sklepie, który jest godny zaufania.	
2.	Monika uważa, że na zdjęciach w Internecie celowo ukrywa się wady towarów.	
3.	Karol lubi robić zakupy w zwyczajnych sklepach, bo jest tam dużo ludzi.	
4.	Według Karola kupowanie w Internecie trwa krócej niż chodzenie po sklepach.	
5.	Monika mówi, że towary w Internecie są tańsze.	
6.	Monika nie lubi czekać na kupiony towar.	
7.	Według Moniki zwracanie kupionych rzeczy jest niewygodne.	

REBUS



śĆ = WC



y = ów

cho +



Hasło: ...

III. Przeczytaj poniższe wypowiedzi, a następnie wykonaj polecenie.



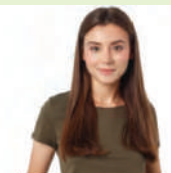
Anna: Lubię chodzić na pocztę. To prawda, że rzadko dostaję listy (chyba że z banku) i sama już ich też nie piszę, ale na poczcie opłacam rachunki, a czasami nadaję paczki. Nie przeszkadzają mi kolejki, bo zawsze znajdzie się ktoś, z kim mogę porozmawiać.

Monika: Nigdy więcej nie skorzystam z usług kuriera! Co z tego, że szybko dostarcza paczki, skoro zawsze przychodzi wtedy, gdy nikogo nie ma w domu. Na dodatek zostawia nasze przesyłki u sąsiadów i często nie powiadomi, u których. Muszę potem chodzić od drzwi do drzwi i szukać swojej paczki.



Marcin: Uwielbiam paczkomaty! To prosty, ale genialny wynalazek. Pracuję na zmiany, więc to, że mogę odbierać przesyłki w nocy lub nad ranem, jest dla mnie bardzo wygodne. Poza tym paczkomatów jest coraz więcej i praktycznie nie ma przy nich kolejek. Zwłaszcza o pierwszej w nocy.

Zbyszek: Często robię zakupy przez Internet i do tej pory wybierałem opcję dostawy pocztą tradycyjną. Ale z tym już koniec. Nie dość, że czekam dłużej, niż gdybym wybrał kuriera, to jeszcze nasz listonosz zostawia w skrzynce awizo, nawet jak jesteśmy w domu! Po prostu nie chce mu się nosić paczek! Nie po to zamawiam dostawę do domu, żeby chodzić na pocztę. Kilka razy składałem reklamacje, ale nic się nie zmieniło. Trudno. Od dzisiaj wybieram kurierów.



Beata: Gdy kupuję coś przez Internet, zawsze korzystam z usług firm kurierskich. Owszem, ich usługi nie są najtańsze, ale przesyłkę dostaję bardzo szybko i nie muszę nigdzie po nią chodzić, a to jest dla mnie ważne.

Robert: Nie lubię paczkomatów. Trzeba pamiętać numer telefonu, wpisać PIN. To nie dla mnie. Nie lubię też kurierów, bo wечно się spieszą. Albo zostawiają paczki byle gdzie, albo nie chcą przyjechać drugi raz i trzeba samemu jechać na drugi koniec miasta, żeby odebrać swoją przesyłkę. A poczta jest zawsze blisko. Listonosz mnie zna, wie, o której godzinie jestem w domu, i zawsze wniesie mi paczkę na górę.



Wskaż osoby, które wyraziły poniższe opinie.

0. Mówi, że odbiera przesyłki nawet o pierwszej w nocy.*Marcin*.....
1. Uważa, że kurierzy nie zostawiają paczek we właściwym miejscu. ...
2. Przyznaje, że chętnie korzysta z usług poczty. ...
3. Wyraża opinię, że usługi kurierów są dość drogie. ...
4. Uważa, że listonosz jest leniwy. ...
5. Twierdzi, że nie lubi szukać paczki u sąsiadów. ...
6. Mówi, że wizyta na poczcie jest okazją do spotkań z ludźmi. ...

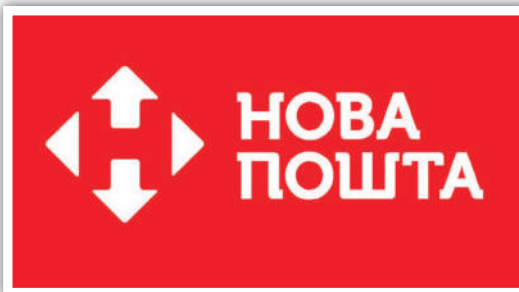
Nowa Poczta – nowoczesna firma Ukrainy

Nowa Poczta (ukr. Нова Пошта) to jedna z najpopularniejszych firm kurierskich w Ukrainie. Została założona w 2001 roku przez dwóch studentów – Wiaczesława Klimowa i Wołodymyra Popereszniuka.

Początkowo firma działała tylko w jednym mieście, ale szybko się rozwinęła. Dziś ma ponad 10 000 punktów obsługi klientów w całym kraju. Nowa Poczta oferuje szybkie dostawy paczek, dokumentów, zakupów internetowych, a także usługi logistyczne. Dzięki niej można łatwo zamówić coś online i odebrać to nawet następnego dnia. Paczki można dostarczyć do domu lub do specjalnego automatu – postomatu.

W czasie wojny firma kontynuuje swoją działalność i pomaga armii oraz ludziom w trudnej sytuacji. Nowa Poczta wysyła pomoc humanitarną, a także dostarcza paczki żołnierzom i wolontariuszom. Wielu pracowników pracuje mimo ryzyka, aby ludzie mogli otrzymać potrzebne rzeczy.

Nowa Poczta jest znana z nowoczesnych technologii. Można śledzić paczkę w aplikacji, zapłacić online i zamówić kuriera przez telefon. Firma rozwija także usługi międzynarodowe – paczki można wysyłać i odbierać także w Polsce, Niemczech, Litwie i Mołdowie. Dla wielu Ukraińców Nowa Poczta to coś więcej niż zwykła poczta – to znak niezawodności, szybkości i nowoczesności.



Daj odpowiedź na pytania (PRAWDA – FAŁSZ)

1. Nowa Poczta została założona przez dwóch studentów.
2. Firma działa tylko w Kijowie i Lwowie.
3. Dzięki Nowej Pocztce można zamówić paczkę do domu lub do postomatu.
4. W czasie wojny firma wstrzymała działalność.
5. Nowa Poczta działa również za granicą.

IV. Na podstawie wypowiedzi osób z ćwiczenia III wskaż zalety i wady każdego ze sposobów dostarczania przesyłek. Jakie inne wady i zalety można jeszcze wymienić.

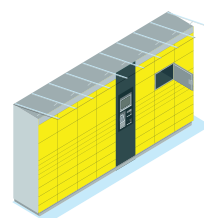
1.



2.



3.



ZAGADKI

Pięć osób mieszka w pięciu różnych domach. Na podstawie zdań umieszczonych pod rysunkiem uzupełnij informacje o każdym z mieszkańców: jaki zawód wykonuje, jakie ma zwierzę, jaki napój pije i jaki ma przedmiot. Gdy to zrobisz, bez trudu odpowiesz na pytania zamieszczone na końcu.



ŻÓŁTY



NIEBIESKI



CZERWONY



SZARY



ZIELONY

1. W czerwonym domu mieszka zegarmistrz.
2. Krawiec ma psa.
3. Mieszkaniec zielonego domu pije kawę.
4. Fryzjer lubi herbatę.
5. Właściciel laptopa hoduje rybki.
6. Ten, kto mieszka w żółtym domu, zgubił klucze.
7. Mieszkaniec środkowego domu pije mleko.
8. W pierwszym domu mieszka szewc.
9. Właściciel samochodu mieszka obok właściciela kota.
10. Sąsiad właściciela papugi zgubił klucze.
11. Właściciel motocykla pije sok pomarańczowy.
12. Fotograf ma rower.
13. Obok osoby lubiącej kawę mieszka krawiec.
14. Przed szarym domem stoi motocykl.

A teraz wyjaśnij:

Kto pije wodę? Kto ma chomika?

V. Co można załatwić na pocztę? Połącz czasowniki z odpowiednimi rzeczownikami.

wysłać	nadać	paczkę	rachunki
odebrać		zaczek	przekaz
opłacić		widokówkę	przesyłkę
przykleić	kupić	kopertę	list
zaadresować			

VI. Powiedz, na czym polega praca listonosza? Wykorzystaj słowa podane w ramce.

doręczać / wrzucać / skrzynka / list / awizo / paczka

VII. Pracujcie w parach. Uzupełnijcie tekst piosenki słowami, które pasują do kontekstu, a następnie posłuchajcie nagrania i sprawdźcie swoje odpowiedzi. Pierwsze litery słów zostały podane, a liczba kresek odpowiada liczbie liter w słowie.

Medytacje wiejskiego listonosza

Świat ma co najmniej tysiąc wiosek i m i a s t⁰.

List w życiu człowiek p...¹ co najmniej raz.

Ludzie, zejdźcie z drogi, bo listonosz jedzie.

Zamknij gaz, to co, że za granicą w...² masz.

Ludzie, zejdźcie z drogi, bo listonosz jedzie.

Hamuj, bo r...³ ten każdy tutaj dobrze zna.

Dostaniesz od w...⁴ list.

Ja wiem, kto w życiu myśli, nie pisze nic.

Kto bardzo kocha, pisze d...⁵ list.

Ludzie, zejdźcie z drogi, bo listonosz jedzie.

C...⁶ jest od listów torba listonosza dziś.

Ludzie, zejdźcie z drogi, bo listonosz jedzie.

Może ktoś na ten list czeka kilka długich l...⁷.

Dostanie go może d...⁸.

Ludzie listy piszą: zwykłe, polecane.

Piszą, że kochają, nie ś...⁹, klną, całują się.

Ludzie listy piszą nawet w małej w...¹⁰.

Listy szare, białe, k...¹¹.

K...¹² przed pocztą zdejm.

Odpowiedz na pytania.

1. Czy ludzie piszą jeszcze listy? Jak myślisz, dlaczego?

2. Jak jest oceniona praca listonosza w tej piosence?

3. Jakie zawody, twoim zdaniem, cieszą się największym szacunkiem wśród ludzi?



<https://tinyurl.com/bdz9cdhz>

Tekst: Leszek Aleksander Moczulski

Muzyka: Andrzej Zieliński

Wykonanie: Skaldowie

1. Podzielcie się na grupy i przygotujcie krótką scenkę na jeden z podanych tematów. Wykorzystajcie słownictwo poznane na lekcji.

1. Jesteście rodziną. Zrobiliście zakupy przez Internet i teraz dyskutujecie, jaki sposób dostawy wybrać. Każdy z was woli inny sposób dostawy.

2. Rozmawiasz z rodzicami i próbujesz przekonać ich do zrobienia zakupów przez Internet.

3. Jesteście przyjaciółmi. Chcecie zrobić kurs na prawo jazdy i macie do wyboru dwie szkoły. Dyskutujecie, którą z nich wybrać.

4. Kurier nie doręczył ci twojej paczki. Dzwonisz do firmy, żeby to wyjaśnić.



Gramatyka

Biernik (kogo? co?)

Rzeczownik l. mnogiej

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męskoosobowy = dopełniacz l. mn.	-ów po spółgłoskach twardych, miękkich i stwardniałych	panów, chłopaków, studentów, szewców, zegarmistrzów, uczniów, więźniów, Masajów
	-y po spółgłoskach stwardniałych	kucharzy, pisarzy, malarzy, biegaczy, słuchaczy, kustoszy
	-i po spółgłoskach miękkich i po l, j	nauczycieli, gości, złodziei
niemęskoosobowy = mianownik l. mn.	-y	koty, dziewczyny, samochody, kwiaty
	-i	dzieci, książki, śmieci
	-e	panie, deszcze, konie
	-a	okna, drzewa, zwierzęta

Uwaga!
przyjaciół
mężczyzn

Przymiotnik l. mnogiej

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męskoosobowy = dopełniacz l. mn.	-ych / -ich	ładnych, czerwonych, małych, wysokich, drogich, tanich
niemęskoosobowy = mianownik l. mn.	-e / -ie	ładne, czerwone, małe, wysokie, drogie, tanie

I. Uzupełnij zdania wyrazami w bierniku liczby mnogiej.

0. W akademiku widziałem *zmęczonych studentów* (zmęczony student).
1. Mój szef ma ... (srebrny samochód).
 2. Przed firmą widziałem ... (zielony mercedes).
 3. Mama krzyczy na ... (niegrzeczny syn).
 4. Julia kupiła ... (nowa gazeta).
 5. Mój sąsiad ma ... (groźny pies).
 6. Bardzo lubię ... (uprzejmy lekarz).
 7. W telewizji oglądaliśmy ... (szybki biegacz).
 8. Mam trzech ... (dobry przyjaciel).
 9. Pożyczyłam Marcie ... (ciekawa książka).
 10. Na ulicy spotkałem ... (wysoki mężczyzna).

II. Uzupełnij tekst wyrazami w bierniku liczby mnogiej.

Gdy wracałam z pracy, złamałam ... *obcasy*... (obcas)⁰ w moich ulubionych butach. Na szczęście dwie starsze panie powiedziały mi, że w okolicy znajdę ... (dobry szewc)¹. Żeby ... (oni)² odszukać, muszę przejść przez ... (duże skrzyżowanie)³, które znajdują się za dworcem autobusowym, a następnie skręcić w prawo. Tam znajdę ... (wyjątkowa ulica)⁴, przy których mieszczą się zakłady usługowe. Można tam naprawić ... (zepsuty zegarek)⁵, ... (uszkodzony komputer i telefon)⁶, dorobić ... (złamany klucz)⁷ albo skopiować ... (ważna notatka)⁸. Znajdę tam też ... (fryzjer)⁹, ... (fotograf)¹⁰ i ... (krawcowa)¹¹.

Cieszę się, że spotkałam ... (taka uprzejma kobieta)¹². Chciałam nawet ... (one)¹³ poprosić o numer telefonu, żeby później im podziękować, ale nie miałam odwagi.

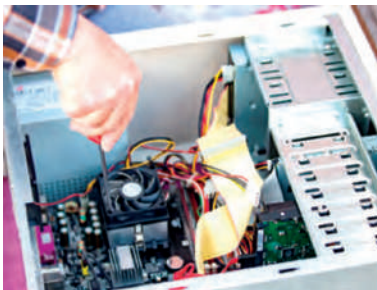
III. Uzupełnij tekst wyrazami w bierniku liczby pojedynczej lub mnogiej.

Dzisiaj rano zobaczyłem ... *czarnego kota*... (czarny kot / l. poj.)⁰. Pomyślałem, że przyniesie mi ... (pech)¹, i miałem rację. W szkole na każdej lekcji słyszałem ... (przykra uwaga)² wygłaszane przez ... (niemiły nauczyciel / l. mn.)³. A przecież to nie moja wina, że zostałem w domu ... (podręcznik / l. poj.)⁴ do biologii, ... (zeszyt ćwiczeń / l. poj.)⁵ do języka angielskiego i zapomniałem odrobić ... (praca domowa)⁶ z matematyki.

W domu też czekały na ... (ja)⁷ same problemy. Byłem głodny, ale mama kazała mi wyprowadzić na spacer ... (hałaśliwy pies)⁸ sąsiadki, która wyjechała na kilka dni. Poszedłem z nim do parku i po drodze niechcący zniszczyłem ... (moja nowa kurtka)⁹. Mama się na mnie zdenerwowała, chociaż to nie była moja wina. Na dodatek musiałem zjeść ... (zimny obiad)¹⁰! Potem mama kazała mi odrabiać lekcje i wtedy się okazało, że chyba zgubiłem ... (zielony zeszyt)¹¹ do geografii. Szukałem go wszędzie i nic. Znalazłem za to ... (stary podręcznik / l. mn.)¹², które zgubiłem rok temu. Pokazałem ... (one)¹³ mamie, ale w ogóle się nie ucieszyła. Nie rozumiem dlaczego...

Satysfakcja gwarantowana!

I. Wysłuchaj wypowiedzi reklamowych i dopasuj je do zdjęć.



II. Wysłuchaj jeszcze raz reklam z ćwiczenia I i wskaż, które cechy języka w nich wystąpiły.

1. bezpośredni zwrot do odbiorcy

2. zwroty grzecznościowe

3. wyrazy nacechowane emocjonalnie

4. przymiotniki i przysłówki w stopniu wyższym i najwyższym

5. zdania wielokrotnie złożone

6. pytania retoryczne

7. krótkie, zwięzłe zdania

8. informacje o wadach produktu lub usługi

III. Zapoznaj się z poniższymi reklamami i powiedz, która jest twoim zdaniem najciekawsza.

Twoje ubrania zrobiły się za ciasne,
a ćwiczenia zostawiasz innym?
Żyjesz w biegu i nie masz czasu na dietę?
Nie przejmuj się!

Jest przecież
SMUKŁOZYNA!

1 tabletką 3 razy dziennie
przez 10 dni
i twoja waga spadnie o 10 kg!

Nie czekaj!
Tylko teraz kupisz SMUKŁOZYNE
z rabatem **10%**

Zadzwoń i zamów już dziś! Tel. 700-000-001

Uciesz swych bliskich na święta!

Już nie musisz się martwić,
co podarować ukochanej osobie.
Luksusowe i oryginalne prezenty
dla NIEJ i dla NIEGO
zapewni

Salon BRYLANT.

Czekamy na ciebie codziennie
od 10.00 do 21.00
Lublin, ul. Diamentowa 17
tel. 916-156-842
www.salon-brylant.pl

Oferujemy biżuterię ręcznie robioną, złotą i srebrną.
Wykonujemy biżuterię na zamówienie.

Uśmiech bez obaw!
BIELIX

Nowość na rynku!

12 godz. ochrony!
3 x lepsze wybielenie!
Polecana przez stomatologów!

Nie zwlekaj! Kup już dziś!

Cenisz oryginalność?
Jesteś przywiązany do swoich rzeczy?
Dobrze trafiłeś!

Pracownia Krawiecka
WESOŁE NOŻYCZKI
projektuje i szyje ubrania na miarę.

Profesjonalnie, szybko i solidnie!

Oferujemy także:
zwężanie, poszerzanie, skracanie,
wydłużanie, wymianę zamków,
szycie firan i zasłon.

Lublin, ul. Guzikowa 27
czynne: poniedziałek - piątek 9.00-18.00
tel. 690-351-784

IV. Na podstawie reklam z ćwiczenia III wykonaj poniższe polecenia.

- W każdym tekście reklamowym wskaż:
 - nagłówek, który ma zwrócić uwagę klienta;
 - nazwę reklamowanego produktu lub usługi;
 - zalety reklamowanego produktu lub usługi;
 - zachęcanie odbiorcy do działania (tzn. zakupu, skorzystania z usługi);
 - informacje o miejscu i sposobie zakupu reklamowanego produktu lub skorzystania z reklamowanej usługi.
- Wyjaśnij, dlaczego reklama pasty do zębów nie zawiera informacji o miejscu, w którym można zakupić produkt.

 **TO JEST CIEKAWE!**
Reklama, która jest
czymś więcej
niż tylko reklamą.
<https://tinyurl.com/yufr2wnt>



V. Na podstawie reklam z ćwiczenia III wykonaj poniższe polecenia.

🗣️ Opisz jedną z fotografii.

Powiedz:

• Kogo widzisz?

• Jak wyglądają te osoby?

• Gdzie są?

• Co robią?



I. Odgadnij brakujące wyrazy i wpisz je we właściwe miejsca. Liczba kratek oznacza liczbę liter.

Moi pomocnicy

Czy ja muszę, proszę pana,
zawsze wszystko robić sama?
Po co? Przecież tam
pomocników mnóstwo mam.
Gdy sukienka jest za ciasna,
na ratunek wzywam ¹.
Jeśli bucik się zepsuje,
 ² go szybko zreperuje.
U ³ w okamgnienie
kolor włosów sobie zmienię.
Na paznokcie mam pomysły,
 ⁴ wnet je ziści.
Do mej pralki wrzucać płaszc?
Przecież wyjdzie z niego łach!
Lepiej go do ⁵ zanieść.
Tam wyczyszczą z niego plamy.
Gdy samochód brudny jest,
to na ⁶ jadę wnet.
Kiedy zgubię klucz lub złamię,
mam gotowe rozwiązanie –
idę wtedy do ⁷!
(Chociaż rzadko się to zdarza).
Coś nie działa w telefonie?
Do ⁸ zaraz dzwonię.
Gdy gotować mi się nie chce,
to zamawiam coś na mieście.
I na ⁹ obiad mam,
może sprawdzić pan to sam.
Jak pan widzi, jestem w stanie
zawsze znaleźć rozwiązanie.



Projekt

Podzielcie się na grupy i przygotujcie mapę najbliższej okolicy, na której zaznaczycie punkty usługowe. Do mapy dołączcie folder zawierający zdjęcia i krótkie reklamy zachęcające do korzystania z tych usług.

Lekcja 7

KOMU W DROGĘ, TEMU CZAS!



www.coslychac.pl



Już nie mogę doczekać się wakacji! W tym roku rodzice obiecali, że pojedziemy na dwa tygodnie do Grecji. Razem z nami jadą ciocia Monika, wujek Robert i ich dzieci, czyli nasi kuzyni: Szymon i Kacper. Trochę szkoda, że poza mną i moją siostrą Kaliną nie będzie innych dziewczyn, ale myślę, że z chłopakami też będzie fajnie. W końcu to Grecja!

Moja mama już planuje różne wycieczki, bo powiedziała, że nie będziemy cały czas leżeć na plaży. Chce, żebyśmy koniecznie zwiedzili Ateny, Kretę i Meteory, a ciocia Monika mówi jeszcze o wycieczce na Rodos i do Delf. Mój tata i wujek Robert zamierzają spędzić dużo czasu na nurkowaniu. Też chciałabym nurkować, ale na razie mama nie chce o tym słyszeć. Mam nadzieję, że do wakacji zmieni zdanie, zwłaszcza że tata też ją próbuje do tego przekonać.

Zwiedzanie mało mnie interesuje, ale Kalina jest zachwycona. Oczywiście obie cieszymy się, że będziemy mogły się opalać i pływać w ciepłym morzu. Poza tym nie możemy się doczekać lotu samolotem. Jeszcze nigdy tego nie robiłyśmy! Kacper wczoraj się przyznał, że trochę się boi, ale ja myślę, że latanie musi być fajne. Te wakacje będą naprawdę wspaniałe!

Skomentuj



Obserwuj

Udostępnij



Porozmawiajmy.

1. Wyjaśnij, jak autorka bloga planuje spędzić wakacje?
2. Co wolisz robić w czasie wakacji – zwiedzać czy odpoczywać?
3. Jak chcesz spędzić swoje wakacje?

I. Dopasuj wyrazy do właściwej kategorii.

✈️	✈️
 3624842138 autokar / hotel / wycieczka / kompas / samolot / namiot dom wypoczynkowy / samochód / obóz / plecak / kemping pociąg / śpiwór / pensjonat / mapa / urlop / wczasy lornetka / statek / kolonie / termos / latarka / agroturystyka hostel / prom / scyzoryk / schronisko turystyczne	  3624842138

Środki transportu

Noclegi

Sprzęt turystyczny

Rodzaj wypoczynku

II. Co spakujesz do walizki latem, a co zimą? Wybierz odpowiednie przedmioty i uzasadnij swój wybór.



III. Podzielcie się na cztery grupy i wybierzcie po jednej porze roku. W grupie ustalcie odpowiedzi na pytania:

1. Z czym wiąże się podróżowanie o tej porze roku?
2. Dokąd można wówczas jechać?
3. Co można wtedy robić?
4. Jakie niedogodności mogą nas spotkać?

TO JEST CIEKAWIE!
Bohaterem jednego z wierszy
Juliana Tuwima jest
Pan Małuskiewicz
– podróżnik, który koniecznie
chce zobaczyć wieloryba.
Czy mu się to udało? Posłuchajcie.



<https://tinyurl.com/mrx9jtyd>



IV. Uzupełnij dialog brakującymi wyrazami z ramki.

razem / poleżeć / hotel / wyjazdów / skończymy / postanowiła / ubiegłym / ~~wakacje~~ / dwóch koloniach / biurem podróży / zwiedzała / chodzenie / podróż / jeździmy / wyprawy / nigdy

NATALIA: Nie wiem, jak wy, ale ja już wiem, co będę robiła w wakacje^o. Moi rodzice zaplanowali wyjazd do Grecji!

EMILIA: Ooo! Super! Moi jeszcze nie zdecydowali. Ale raczej nie będzie to wyjazd za granicę, bo chcę też pojechać na obóz sportowy, a mój brat mówił coś o ...¹ nad morzem. A ty, Bartek?

BARTEK: Mój tata co roku zabiera mnie i mamę do Zakopanego i chodzimy po górach. Szczególnie mówiąc, mam już dosyć tych ...², moja mama też.

NATALIA: Czemu? ...³ po górach jest fajne.

BARTEK: Tak, ale nie zawsze po tych samych. W ...⁴ roku próbowaliśmy przekonać tatę, żeby pojechać w Pieniny albo w Sudety, ale nic z tego nie wyszło. Nawet zimą na narty ...⁵ w Tatry. Lubię góry, lubię narty, ale coraz bardziej nie lubię Tatr. A czasami chciałbym móc po prostu ...⁶ na plaży.

PATRYK: To może przekonajcie tatę do ...⁷ wyjazdów? Pojedźcie z nim w Tatry, a potem on z wami nad jezioro albo nad morze.

BARTEK: Niegłupi pomysł. Spróbujemy, może się uda. A ty co będziesz robił?

PATRYK: Kilka lat temu moja mama ...⁸, że chce zobaczyć wszystkie zamki w całej Polsce. Najpierw jeździła ze swoją koleżanką, a potem zaczęła zabierać na te ...⁹ mnie i mojego brata. Ma nawet mapę, na której zaznacza miejsca, w których już byliśmy.

NATALIA: I wam się to podoba?

PATRYK: Na początku było mi wszystko jedno, cieszyłem się, że gdzieś ...¹⁰ jedziemy. A teraz bardzo to lubię. Zwiedzamy nie tylko te najbardziej znane zamki, ale też różne ruiny. Niektóre są naprawdę w fajnych miejscach. A ty w Grecji też będziesz coś ...¹¹?

NATALIA: Na pewno. Moja mama ma już wszystko zaplanowane. Powiedziała, że nie można jechać do innego kraju i poznać w nim tylko ...¹².

EMILIA: Ja to bym chciała pojechać kiedyś w podróż dookoła świata...

BARTEK: Ja też! Ale nie z ...¹³, tylko samochodem albo pociągiem.

PATRYK: I żeby się nie spieszyć. Tego na przykład nie lubię w wycieczkach szkolnych – na wszystko jest za mało czasu i ciągle gdzieś trzeba biegać. W ten sposób ...¹⁴ się niczego dobrze nie pozna.

NATALIA: Masz rację. Może umówmy się, że jak ...¹⁵ szkołę, to pojedziemy razem dookoła świata?

EMILIA: Świetny pomysł!

BARTEK: Tylko pamiętajcie, że taka ...¹⁶ musi trwać co najmniej rok.

PATRYK: Właśnie o to chodzi! Podoba mi się ten pomysł. Tylko nie zapomnijmy o nim.

V. Na podstawie dialogu z ćwiczenia IV oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

0.	Natalia, Emilia, Bartek i Patryk wszystko o sobie wiedzą.	F
1.	Natalia cieszy się, że w wakacje pojedzie do Hiszpanii.	
2.	Emilia chce jechać na obóz sportowy.	
3.	Bartek w każde wakacje wędruje po Tatrach.	
4.	Rodzice Bartka nie chcą jeździć w góry inne niż Tatry.	
5.	Bartek chciałby pojechać nad morze.	
6.	Patryk w wakacje zwiedza polskie zamki.	
7.	Natalia w Grecji będzie cały czas spędzać na plaży.	
8.	Bartek uważa, że najlepiej wyjeżdżać z biurem podróży.	
9.	Według Patryka wycieczki szkolne są zawsze dobrze zorganizowane.	
10.	Bartek uważa, że podróż dookoła świata będzie trwała niecały rok.	

Zwiedzanie jest fajne

I. Dopasuj wyrazy do definicji.

0. całkowicie; kompletnie; do reszty – *doszczętnie*

1. osoba szukająca śladów kogoś lub czegoś,
śledząca kogoś lub coś – ...

2. zakończenie wieży w kształcie czaszy, półkuli – ...

3. taki, który ma ściany, zbocza prawie prostopadłe do pod-
łoża; pochyły – ...

4. utrzymywany w tajemnicy, ukryty – ...

5. okrągła lub czworokątna budowla; wieża – ...

6. pomieszczenie, w którym przechowywano broń – ...

7. żydowski dom modlitwy – ...

8. pojazd konny, często z podnoszonym dachem – ...

9. głęboki rów napełniony wodą, którym dawniej otaczano
miasto lub zamek w celach obronnych – ...

10. pogrzeb, pochowanie zmarłego – ...

11. budowla obronna lub miejsce, do którego jest utrudnio-
ny dostęp – ...

a) kopuła

b) zbrojownia

c) pochówek

d) doszczętnie

e) powóz

f) tropiciel

g) fosa

h) tajny

i) stromy

j) twierdza

k) baszta

l) synagoga

II. Posłuchaj nagrania i dopasuj numery tekstów do poniższych fotografii.



0 — Zamek na Wawelu w Krakowie



Zamek w Ogrodzieńcu



Zamek Dunajec w Niedzicy



Zamek Krzyżtopór w Ujeździe



Zamek Królewski w Warszawie



Zamek w Łańcut



Zamek Czocho

TO JEST CIEKAWE!



Filmowy przegląd
polskich zamków.

<https://tinyurl.com/mr4yph6b>



III. Posłuchaj jeszcze raz nagrania i uzupełnij zdania odpowiednim wyrazem z ramki. Uwaga! Dwa wyrazy są zbędne.

zbrojownia / wieża / stromy / powóz / malowniczy / studnia / grób /
ruina / kopuła / tajny / fosa / rezydencja / pochówek

1. Na zamku wawelskim w Krakowie można zwiedzić skarbiec i
2. Zamek w Łańcucie ma dwie wieże zakończone
3. Wokół zamku Czocha jest głęboka ... a nad nią kamienny most.
4. Cztery ... zamku Krzyżtopór odpowiadają czterem porom roku.
5. Zamek w Niedzicy stoi na ... zboczu góry.
6. Obok zamku w Łańcucie znajduje się muzeum ... konnych.
7. W podziemiach zamku Czocha hitlerowcy prowadzili ... badania nad nowym rodzajem broni.
8. Na zamku w Niedzicy znajduje się głęboka ... wykuta w skale.
9. Zamek Królewski w Warszawie stał się ... królewską za panowania Zygmunta Augusta.
10. Dzisiaj w Ogrodzieńcu można zwiedzać jedynie ... potężnej twierdzy.
11. W katedrze na Wawelu znajdują się ... królów i wielkich Polaków.

IV. Który zamek uważasz za najbardziej interesujący? Uzasadnij swój wybór.

V. Wstaw do tekstu usunięte fragmenty zdań zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Jeden z fragmentów jest niepotrzebny.

Odkrywaj – myśl – działaj

Centrum Nauki Kopernik to [0 – G] w każdym wieku! Możesz tu odkrywać tajemnice natury, samodzielnie przeprowadzać doświadczenia i świetnie się przy tym bawić. Nie pytaj o przewodnika. Tutaj [1] jak badacz i odkrywca. Kieruj się własną ciekawością, tym, co cię zainteresuje i zwróci twoją uwagę. Czegokolwiek byś nie zrobił – nie popełnisz błędu. [2] O wszystko możesz zapytać animatora. I pamiętaj: nie ma głupich pytań!

Tutaj sprawdzisz możliwości swojego ciała, wrażliwość na światło, postrzeganie kolorów, podatność na iluzje. Setki eksponatów [3] związane z falami czy prądem.

W galerii „Re:Generacja” dowiesz się, co dzieje się w twojej głowie, gdy się boisz, smucisz lub kłamiesz. W Teatrze Wysokich Napięć [4] z elektrycznymi wyładowaniami w roli głównej i bezpiecznie naelektryzujesz się do napięcia 20 tysięcy woltów. Jeśli lubisz wyzwania, zajrzyj do Majsterni [5] i materiały. Tu skonstruujesz most lub pojazd latający. Nie pomiń Teatru Robotycznego. Występujące w spektaklu humanoidy potrafią nie tylko mówić czy gestykulować, ale również wyrażać uczucia. Koniecznie wybierz się [6], zobacz niezwykle pokaz i poczuj się bliżej gwiazd.

Po zwiedzaniu wyciągnij się wygodnie na trawie w Parku Odkrywców i oddaj się marzeniom.

Usunięte fragmenty:

- | | |
|---|---|
| A. wyposażonej w niezbędne narzędzia; | E. każdy ma się poczuć; |
| B. obejrzyś niecodzienny spektakl; | F. pomogą ci zrozumieć zjawiska; |
| C. Nikt cię tu nie będzie oceniał; | G. <u>prawdziwy raj dla miłośników nauki;</u> |
| D. zapytaj naszych doświadczonych przewodników; | H. do Planetarium Niebo Kopernika. |

VI. Odpowiedz na pytania.

1. Co chciałbyś/-abyś zobaczyć lub czym chciałbyś / -abyś się zająć w Centrum Nauki Kopernik?
2. Dlaczego warto zwiedzać ciekawe miejsca?

VII. Posłuchaj piosenki i podkreśl właściwe wyrazy zgodnie z podanym przykładem.

Odkrywaj – myśl – działaj

Stałem się / Brałem się^o tym, kim jestem słonecznego dnia.
Słońce chowało się za las / dach¹, ojciec kładł mnie spać.
Moja mama mnie prosiła, bym zawsze szczery był.
Życzyła mi szczęścia / przejścia², bym podróżował i...



Ref.: Zwiedzał / Zwiedzam³ świat, zwiedzał cały świat,
toczył się jak chmury, mieszkańcy wielkich miast.
Zwiedzał / Zwiedzam⁴ świat, zwiedzał cały świat,
unosił się jak balon porwany hej / hen⁵ przez wiatr.

Byłem nieśmiały i kreśliłem nowy plan,
że będę kiedyś z mikrofonem / z telefonem⁶ zwiedzał cały świat.
A jeśli jest Bóg gdzieś wysoko tam,
niech chwyci mnie za fraki i rzuci do swych / twych⁷ stóp.



Ref.: Zwiedzał / Zwiedzam⁸ świat, zwiedzam cały świat,
toczę się jak chmury, mieszkańcy wielkich miast.
Zwiedzał / Zwiedzam⁹ świat, zwiedzam cały świat,
unoszę się jak balon porwany hej / hen¹⁰ przez wiatr.

W kosmicznej mikroskali nasz świat jest taki mały.
Posłuszni tylko / blisko¹¹ sobie do nieba wznosimy głowy.



Stałem się tym, kim jestem, pokory uczy świat.
W rękach / genach¹² mam humory, zmienne tak jak wiatr.
Mój brat dał mi dźwięki, by ludziom pomoc nieść,
kiedy serce krwawi, bo zbite / skryte¹³ jest jak pies.

Ref.: Zwiedzał / Zwiedzam¹⁴ świat...

Tekst: Bartek Waglewski
Muzyka: Piotr Waglewski
Wykonanie: Fisz Emade Tworzywo



<https://tinyurl.com/f89d764b>

I. Przeczytaj tekst i podkreśl właściwe czasowniki w nawiasach.

Aquapark, park wodny albo wodny park rozrywki, to duży obiekt sportowy, w którym (odnajduję, znajdują, wynajdują)^o się baseny i inne związane z wodą atrakcje. Możemy w nim ciekawie (wypędzić, zapędzić, spędzić)¹ czas, i to niezależnie od pogody na zewnątrz. Co konkretnie możemy tam (odrobić, robić, narobić)²? To już zależy od nas.



Możemy po prostu (odmoczyć, namoczyć, moczyć)³ się w wodzie i nie robić nic więcej.



Możemy iść na duży basen sportowy i (wypływać, pływać, dopływać)⁴.



Możemy (wjeżdżać, dojeżdżać, zjeżdżać)⁵ z różnych zjeżdżałni, bo tych w wodnych parkach rozrywki nigdy nie brakuje.



Możemy (wymierzyć, przemierzyć, zmierzyć)⁶ się ze sztucznymi falami albo silnym prądem sztucznej rzeki, bo tego typu rozrywek też jest sporo.



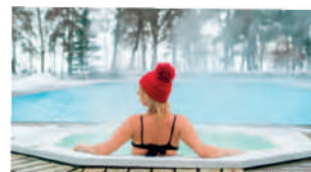
Możemy (przebyć, pójść na, nabyć)⁷ masaż wodny w fontannach czy biczach wodnych.



Możemy nawet coś (pojeść, dojeść, zjeść)¹⁰, bo większość aquaparków ma na swoim terenie restauracje.



Możemy (odpocząć, napocząć, spocząć)⁸ w saunie, a potem (zależeć, poleżeć, należeć)⁹ w jacuzzi.



Niektóre wodne parki mają baseny termalne z ciepłą wodą, którą (zdobywa się, wydobywa się, przebywa się)¹¹ spod ziemi. Jeśli taki basen znajduje się na zewnątrz budynków, można w nim (pocieszyć, ucieszyć, cieszyć)¹² się kąpielą nawet w zimie, co jest naprawdę niesamowitym przeżyciem.

Jeśli więc macie trochę wolnego czasu i nie wiecie, co z nim zrobić, (zabierzcie, wybierzcie, pobierzcie)¹³ się do wodnego parku rozrywki. Na pewno wam się spodoba!

II. Uzupełnij tekst właściwymi formami wyrazów podanych w nawiasach.

Nie musimy jechać w góry, żeby pojeździć na nartach (narty)^o. Być może nie każdy zdaje sobie z tego sprawę, ale w Polsce aż w 11 województwach znajdują się ... (stok narciarski)¹. Na portalu narty.pl przeczytamy aktualne informacje o każdym z nich. Oczywiście najwięcej stoków jest zlokalizowanych w górach, ale nawet mieszkańcy ... (województwo pomorskie)² mogą wybrać się w weekend na narty w swojej okolicy.

Niezależnie jednak od tego, do jakiej ... (miejscowość)³ się udamy, musimy się do tego ... (wyjazd)⁴ przygotować. Przede wszystkim potrzebny nam będzie odpowiedni strój – wykonane z nieprzemakalnego i oddychającego ... (materiał)⁵ narciarskie spodnie, skarpety i rękawice, a także narciarska kurtka. Niezbędny jest również kask. Poza tym na stoku warto pojawić się w ... (gogle)⁶, które ochronią nasze oczy przed słońcem.

Nieco inaczej wygląda sytuacja ze sprzętem sportowym, czyli nartami, ... (kije)⁷ i butami. Jeżeli narciarstwo jest ... (sport)⁸, który uprawiamy rzadko i przypadkowo, nie musimy od razu wszystkiego kupować. Przy każdym stoku funkcjonuje wypożyczalnia ... (sprzęt zimowy)⁹. Natomiast ci, którzy przygodę z nartami dopiero zaczynają, mogą skorzystać z usług ... (l. mn. / szkółka narciarska)¹⁰. Kilka godzin spędzonych z instruktorem na tzw. ... (ośła łączka)¹¹, czyli osobnym, łagodnym stoku dla dzieci i początkujących, pozwoli każdemu opanować umiejętność zjeżdżania na nartach na tyle, żeby skorzystać z ... (wyciąg)¹², a potem samodzielnie i bezpiecznie zjechać jedną z dostępnych tras na dół.

III. Posłuchaj tekstu i uzupełnij brakujące wyrazy.

Nie każde dziecko może pojechać na kolonie..., nie każdą rodzinę stać na wczasy. Niestety sporo dzieci całe ...¹ spędza w swojej miejscowości. Jednak takie wakacje nie muszą być nudne! W wielu miejscowościach organizuje się ...² zajęcia dla tych, którzy nigdzie nie wyjeżdżają.



W Lublinie od kilku lat w czasie wakacji ...³ Rezerwat Dzikich Dzieci. To taki specjalny rodzaj olbrzymiego placu zabaw, na którym ...⁴ dzieci. Nie znajdziemy tutaj huśtawek, ...⁵ czy karuzeli. Są za to deski, opony, gwoździe, ...⁶ i farby. Dorośli nie mają tutaj wstępu, a dzieci mogą robić, co chcą. Budują, malują, sklejają – same i prawdziwymi ...⁷. Nikt poza nimi nie ocenia ich pracy, nikt ich także nie wyręcza. Tu może być krzywo i ...⁸, bo liczy się przede wszystkim satysfakcja z własnych umiejętności.

Na teren Rezerwatu może ...⁹ każde dziecko powyżej 7. roku życia. Rodzice podpisują tylko kartę zgłoszenia i zostawiają swoją ...¹⁰ na tak długo, jak ta sobie życzy. Oczywiście w godzinach otwarcia. Ale jeśli ktoś chce przychodzić ...¹¹, to nie ma problemu. Tutaj każdy jest mile widziany. Nad bezpieczeństwem zabawy czuwają pracownicy, ale ich ...¹² ogranicza się do obserwacji i ewentualnego rozstrzygania sporów.

Dla młodszych dzieci jest ...¹³ tzw. strefa buforowa, w której mogą bawić się wraz ze swoimi rodzicami na przykład w kuchni błotnej. Bo przecież ...¹⁴ dziecko, to dziecko szczęśliwe.

IV. Na podstawie tekstów z ćwiczeń I, II i III oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

0.	<i>Aquapark i wodny park rozrywki to zupełnie różne miejsca.</i>	F
1.	Aquapark to miejsce, w którym można tylko pływać.	
2.	Gdy idziemy do parku wodnego, musimy zabrać ze sobą jedzenie.	
3.	Jedną z atrakcji wodnych parków rozrywki są sztuczne fale.	
4.	Ośla łączka to stok dla doświadczonych narciarzy.	
5.	Mieszkańcy Gdańska na narty muszą jechać do Zakopanego.	
6.	Jeśli chcemy jeździć na nartach, musimy być odpowiednio ubrani.	
7.	Narty, kijki i buty narciarskie można wypożyczyć.	
8.	Nie wszystkie aquaparki mają baseny termalne.	
9.	Do Rezerwatu Dzikich Dzieci nie mogą wejść rodzice.	
10.	W Rezerwacie Dzikich Dzieci nawet siedmiolatki używają prawdziwych narzędzi.	
11.	Do Rezerwatu Dzikich Dzieci można przychodzić raz w tygodniu.	
12.	Najmłodsze dzieci w Rezerwacie Dzikich Dzieci mają wydzieloną odrębną strefę.	

Gramatyka

W języku polskim są dwa czasy przyszłe – czas przyszły złożony i czas przyszły prosty.

Czas przyszły złożony

 Tworzymy go tylko od czasowników niedokonanych. Może występować w dwóch formach.

I forma czasownik <i>być</i> w czasie przyszłym + bezokolicznik	
ja	będę robić
ty	będziesz robić
on, ona, ono	będzie robić
my	będziemy robić
wy	będziecie robić
oni, one	będą robić

II forma czasownik <i>być</i> w czasie przyszłym + 3 os. czasu przeszłego I. poj. lub I. mn.	
ja	będę robił / robiła
ty	będziesz robił / robiła
on, ona, ono	będzie robił / robiła / robiło
my	będziemy robili / robiły
wy	będziecie robili / robiły
oni, one	będą robili / robiły

Uwaga!

Obie formy czasu przyszłego złożonego są równorzędne, ale w czasownikach typu *musieć, chcieć, woleć* używa się tylko formy II.

I. Zamień zdania w czasie teraźniejszym na zdania w czasie przyszłym złożonym (II forma).

0. Uczeń odrabia / *będzie odrabiał* ... pracę domową.
1. Idę (r.m.) / ... do szkoły pieszo.
2. Jak długo stoisz (r.m.) / ... w kolejce?
3. Anna jedzie / ... pociągiem InterCity.
4. Zawsze bierzemy (r.nm.) / ... ze sobą kanapki.
5. Jakie ciasto pieczecie (r.nm.) / ... na święta?
6. Moi koledzy kładą się / ... spać wcześniej.
7. Adam i Paweł nie wiedzą / ... gdzie jest apteka.
8. Codziennie biegnę (r.ż.) / ... przez ten park.
9. Brat trze / ... ziemniaki na placki ziemniaczane.
10. Musicie (r.m.) / ... mi o tym przypomnieć.
11. Nowakowie zimą jeżdżą / ... na nartach w Karkonoszach.
12. Niesiemy (r.nm.) / ... ciężkie zakupy aż na czwarte piętro.

Czas przyszły prosty



Tworzymy go tylko od czasowników dokonanych, dodając do tematu czasownika końcówki czasu teraźniejszego.

	dać	pojechać	wejść	wziąć	zacząć	powiedzieć
ja	dam	pojadę	wejdę	wzmę	zacznę	powiem
ty	dasz	pojedziesz	wejdiesz	weźmiesz	zaczyniesz	powiesz
on, ona, ono	da	pojedzie	wejdzie	weźmie	zacznie	powie
my	damy	pojedziemy	wejdziemy	weźmiemy	zaczniemy	powiemy
wy	dacie	pojedziecie	wejdziecie	weźmiecie	zaczniecie	powiecie
oni, one	dadzą	pojadą	wejdą	wzmą	zaczną	powiedzą

II. Zamień zdania w czasie przeszłym na zdania w czasie przyszłym prostym.

0. Jacek poszedł / *pójdzie* ... na koncert do filharmonii
1. Po południu rodzice wzięli / ... dzieci na spacer.
2. Obejrzałyśmy / ... ten film po raz drugi.
3. Dzieci przeszły / ... na drugą stronę ulicy.
4. Czy odnieśliście / ... we wtorek książki do biblioteki?
5. Asia przebrała się / ... w strój sportowy przed meczem.
6. Nie odpowiedzieliśmy / ... na żadne pytanie.

III. Wstaw do zdań czasowniki w odpowiednich formach czasu przyszłego.

0. Kiedy będę jechała... (ja, r.ż. / jechać) pociągiem, dokończę... (ja, r.ż. / dokończyć) czytać książkę.
1. ... (my, r.nm. / Posprzątać) dom, a potem ... (my, r.nm. / odpoczywać) w ogrodzie.
2. W przyszłym tygodniu ... (ja, r.m. / wracać) późno, bo codziennie ... (ja, r.m. / mieć) treningi.
3. Nie ... (ty, r.m. / jeść) obiadu, jeżeli nie ... (ty, r.m. / umyć) rąk.
4. Rano ... (my, r.nm. / ubrać) choinkę, a potem ... (my, r.nm. / gotować) barszcz.
5. Kiedy ... (oni / jechać) nad morze, ... (oni / zwiedzić) zamek krzyżacki w Malborku.

IV. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami czasu przyszłego.

Odkrywaj – myśl – działaj

Już niedługo pewna firma ...otworzy... (otworzyć)⁰ pierwszy kosmiczny hotel, który ...będzie znajdował się... (znajdować się)⁰ 400 kilometrów nad powierzchnią Ziemi. Oficjalnie hotel ... (nosić)¹ nazwę Komercyjna Stacja Kosmiczna. ... (Znaleźć się)² tam miejsce dla 7 osób, które, zanim ... (wyruszyć)³ w podróż życia, ... (musieć)⁴ przejść specjalny, kilkumiesięczny trening, przygotowujący je do tej przygody. Jak zapewnia firma, zainteresowani ... (móc)⁵ przebywać w kosmicznym hotelu od trzech dni do sześciu miesięcy. Prawdopodobnie ... (być)⁶ tam Internet i inne środki komunikacji, jakie dostępne są obecnie na Ziemi. Menu ... (zostać)⁷ dobrane, zanim klienci ... (polecieć)⁸ w kosmos, ale na statku pasażerowie ... (jeść)⁹ swoje potrawy tylko w formie sproszkowanej.

Największy problem podróżujący ... (mieć)¹⁰ z utrzymaniem higieny, ponieważ kosmiczny hotel nie ... (zaoferować)¹¹ im kąpeli pod prysznicem. Wodę ... (zastępować)¹² specjalne nawilżane chusteczki.

Organizatorzy mają nadzieję, że niedługo na klientów hotelu ... (czekać)¹³ jeszcze jedna atrakcja, czyli wycieczka dookoła Księżyca.

V. Napisz krótkie opowiadanie w czasie przyszłym (100 słów). Początek opowiadania (pierwsze cztery wyrazy) znajdziesz w wężu literowym



Początek opowiadania: ...

VI. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami czasu przeszłego, teraźniejszego lub przyszłego.

Nasi przodkowie nie*wyobrażali*..... (wyobrażać)^o sobie, że to, co dzisiaj ... (uważać)^o za naturalne,*będzie*..... (być)^o w ogóle możliwe.

Na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat znacznie ... (zmienić się)¹ formy komunikacji międzyludzkiej, płatności czy przemieszczania się po Polsce i między krajami. Kiedyś ... (my / potrzebować)² gotówki, aby podróżować. Teraz ... (my / nie musieć)³ jechać z pełnym portfelem. Dzisiaj wielu ludzi ... (korzystać)⁴ z kart kredytowych i ... (wiedzieć)⁵, że za ich pomocą ... (uregulować)⁶ opłaty w hotelach i restauracjach. Kilkanaście lat temu nikt nie ... (przypuszczać)⁷, że za całą wycieczkę ... (my / zapłacić)⁸ przelewem bankowym przez Internet, nie wychodząc z domu.

Zwykle podczas podróży ... (my / komunikować się)⁹ z bliskimi. Dawniej ... (umożliwić)¹⁰ to poczta i telefony stacjonarne. Ludzie często także ... (wysyłać)¹¹ pocztówki z miejsc, które ... (odwiedzać)¹². Dzisiaj widokówki ... (zastąpić)¹³ e-maile, SMS-y, MMS-y czy komunikatory internetowe. Nie ... (my / czekać)¹⁴ już z utęsknieniem na list i nie ... (my / denerwować się)¹⁵, czy u naszych znajomych wszystko w porządku.

Jak widać, postęp techniczny, który ... (dokonać się)¹⁶ przez ostatnie lata, ... (wpłynąć)¹⁷ także na współczesną turystykę. Dzisiaj ... (my / przeglądać)¹⁸ oferty biur podróży, ... (my / planować)¹⁹ nasze wakacje i ... (my / opłacać)²⁰ wszystko bez wychodzenia z domu. Na szczęście nikt nie ... (odebrać)²¹ nam samej przyjemności podróżowania po wybranym przez nas miejscu. Prawdziwa turystyka zawsze ... (wymagać)²² od nas chęci samodzielnego udania się na wymarzoną wycieczkę.

Na końcu języka



VII. Wstaw do zdań odpowiednie formy związków frazeologicznych ze słowem „świat”.

stary jak świat

okno na świat

ósmym cudem świata

koniec świata



świata poza kimś nie widzieć

świat się nie zawali

mieć cały świat u stóp

0. Hasło Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy brzmi: „Będziemy grali do ...*końca świata*... i jeden dzień dłużej!”

1. Podróże kształcą – to prawda

2. Dla wielu osób Internet jest

3. Jest tak zakochana w Jurku, że

4. ... , jeśli raz nie pójdziesz na trening.

5. Moja mama twierdzi, że ruiny tego zamku to

6. Wszyscy się dziwią, że w wieku trzydziestu lat zrezygnował z dalszej kariery, chociaż

I. Proszę zapoznać się z tekstem, a potem odpowiedzieć na pytania

Wypoczynek w Karpatach – latem i zimą

Karpaty to malownicze góry w zachodniej części Ukrainy. Latem przyciągają turystów piękną przyrodą, świeżym powietrzem i góorskimi szlakami. Można tam spacerować po lasach, zbierać jagody i grzyby, kąpać się w rzekach albo odpoczywać w drewnianych chatkach. Popularne są także piesze wędrówki na górę Howerla – najwyższy szczyt Ukrainy (2061 m n.p.m.). Wielu turystów odwiedza też wodospad Probij w Jaremczu – jedno z najczęściej fotografowanych miejsc w ukraińskich Karpatach. W Jaremczu warto również zobaczyć drewnianą cerkiew św. Eliasza oraz odwiedzić lokalny rynek z rękodziełem huculskim.



Ciekawym miastem jest również Kołomyja, znana jako kulturalne centrum Hucutów. Znajduje się tam wyjątkowe Muzeum Huculszczyny i Pokucia, a także Muzeum Pisanki – jedyne takie muzeum na świecie, mieszczące się w budynku w kształcie wielkiej pisanki. Latem w Karpatach odbywają się festiwale folklorystyczne, np. „Święto Huculskie” czy „Kolomyjka Fest”, gdzie można posłuchać śpiewy, zobaczyć tańce i tradycyjne stroje.



Zimą Karpaty zmieniają się w centrum sportów zimowych. W kurortach takich jak Bukowel, Drago-brat, Slawsko czy Worochta można jeździć na nartach, snowboardzie i sankach. Wieczorami turyści odpoczywają w saunach i kosztują lokalnych potraw, takich jak banosz, warenky i huculska kwaśnica. Ciekawą tradycją zimową jest kolędowanie – grupy młodzieży odwiedzają domy, śpiewają kolędy i składają życzenia. W wielu wioskach odbywa się także Wertep – ludowe przedstawienie o Bożym Narodzeniu z aniołami, pastuszkami i Herodem. Mieszkańcy Karpat – Huculi, Bojkowie i Łemkowie – słyną z gościnności, rękodzieła i szacunku dla przyrody. W domach można zobaczyć ręcznie tkane dywany, drewniane rzeźby i haftowane obrusy. Turyści często przywożą z Karpat naturalne kosmetyki, wyroby z wełny i zioła.

Wypoczynek w Karpatach to nie tylko relaks, ale też poznawanie ukraińskich tradycji i piękna górskiej kultury.

Proszę dać odpowiedź na pytania

1. Jakie miejsca w Karpatach zostały wspomniane w tekście? Które chciałbyś odwiedzić?
2. Co ciekawego można zobaczyć w Kołomyi i Jaremczu?
3. Jakie tradycje i potrawy zapamiętałeś z tekstu?
4. Czy wolisz zimowy czy letni wypoczynek w górach? Dlaczego?
5. Jakie elementy kultury huculskiej lub bojkowskiej wydają Ci się ciekawe lub wyjątkowe?

Gdzie spędzimy wakacje?

I. Przeczytaj reklamy pięciu hoteli i dopasuj do nich odpowiednich gości.

0 – E Pensjonat „Marina” jest usytuowany w jednym z najpiękniejszych miejsc w Dolinie Kłodzkiej. Hotel dba o najmłodszych gości – jest w nim wspaniale wyposażona sala zabaw, a animatorzy prowadzą różnego typu zajęcia (plastyczne, taneczne). Przy hotelu oprócz placu zabaw i boiska funkcjonuje też mini zoo ze zwierzętami domowymi, a w pobliskim miasteczku znajduje się aquapark.



1 – Pensjonat „Pod Karasiem” jest położony w Bieszczadach – w malowniczym, ale niewysokim paśmie Karpat. Pensjonat słynie z bardzo dobrej kuchni, dostosowanej do gustów i potrzeb gości. Serwuje wiele dań z ryb, które pochodzą z pobliskich stawów. Te stawy przyciągają amatorów wędkowania, a położona niedaleko stadnina koni – miłośników jeździectwa.



2 – Dom wypoczynkowy „Morska Bryza” – leży nad samym morzem i ma własną wydzieloną plażę. Hotel zatrudnia instruktorów surfingu (możliwość wypożyczenia sprzętu) oraz trenera siatkówki plażowej. W hotelu działa klub karaoke i dyskoteka.



3 – Hotel „Pod Świerkami” jest oddalony zaledwie 500 m od centrum narciarskiego. Na miejscu działa wypożyczalnia nart i sanek. Dodatkowe atrakcje dla gości to SPA, kręgielnia i sala bilardowa. Restauracja hotelowa oferuje regionalne dania i wieczory taneczne z kapelą góralską.



4 – Hotel „Leśny” jest położony w Parku Roztoczańskim w pobliżu rezerwatu Bukowa Góra z pięknymi trasami krajobrazowymi. Przyjmuje turystów ze zwierzętami domowymi (koty, psy). Restauracja hotelowa oferuje całodniowe wyżywienie. Hotel organizuje sezonowe wyjazdy na grzybobranie.



5 – Dom wypoczynkowy „Fregata” – położony nad samym jeziorem, z własną przystanią i molo. Na miejscu działa wypożyczalnia sprzętu wodnego (łódki, kajaki, rowery wodne) i wypożyczalnia rowerów. Są też korty tenisowe. W pobliżu (5 km) znajduje się park rozrywki z bogatą ofertą atrakcji dla dzieci i młodzieży.



Informacje o gościach

- A. **Starsze małżeństwo z psem.** Lubią ciszę i spokój. Chcą odbywać długie spacery po lesie. Są zapalonymi grzybiarzami.
- B. **Rodzina z dwojgiem dzieci (syn 8 lat, córka 11 lat).** Wszyscy prowadzą aktywny tryb życia – jeżdżą na rowerach, pływają, grają w tenisa.
- C. **Młode małżeństwo.** Ich pasją jest jazda na nartach wodnych. Chcą także spróbować surfingu. Kobieta uwielbia plażowanie, ale jej partner woli czynny wypoczynek na plaży. Wieczorem chętnie spędzają czas w lokalach, są amatorami tańca.
- D. **Grupa czworga przyjaciół kochających góry.** Co roku jeżdżą na tatrzańskich stokach. Po wysiłku – fizycznym lubią zrelaksować się w saunie. Interesują się też miejscowym folklorem i tradycjami kulinarnymi.
- E. **Małżeństwo z synem (4 lata).** Chcą robić wycieczki po okolicy, zwiedzać zabytki i korzystać z pobliskich atrakcji. Syn kocha zwierzęta i lubi spędzać czas z rówieśnikami.
- F. **Ojciec z synem (14 lat).** Obaj lubią piesze wędrówki po górach. Pasją ojca jest łowienie ryb, a syn uczy się jeździć konno. Ojciec ma problemy zdrowotne i jest na diecie.

 **II. Opowiedz, używając czasu przyszłego, dlaczego opisane osoby wybrały dany hotel i co będą robiły podczas pobytu w nim.**

Przykład: O – E

Małżeństwo z czteroletnim synem wybrało pensjonat „Marina”, bo jest tam dużo atrakcji dla dzieci. Ich syn będzie bawił się w sali zabaw, będzie uczestniczył w różnych zajęciach. Będzie miał także możliwość kontaktu ze zwierzętami, bo przy hotelu jest zoo. Rodzice z synem będą jeździli po okolicy, być może odwiedzą aquapark, który jest blisko.

III. Podzielcie się na grupy i przygotujcie krótką scenkę na jeden z podanych tematów. Wykorzystajcie słownictwo poznane na lekcji.

1. Planujecie rodzinne wakacje. Każde z was chce pojechać w inne miejsce. Musicie znaleźć rozwiązanie, które zadowoli wszystkich.
2. Chcecie spędzić weekend poza domem. Zastanawiacie się z rodzicami, dokąd pojeździecie i jak spędzicie tam czas.
3. Wybieracie się na obóz sportowy. Rozmawiacie z kolegami o tym, co musicie ze sobą zabrać.



REBUS



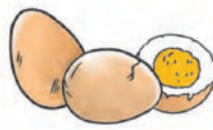
o = **wy** ki = **ać**



~~k~~ ~~życ~~



r = **j**



ja = **só**



~~mek~~



Hasło: ...

Czy wiesz, co znaczy ten związek frazeologiczny?

Znajdź na YouTube wiersz Jana Brzechwy „Sójka” w wykonaniu Danuty Stenki i posłuchaj, jak bohaterka wiersza wybierała się za morze.

🗨️ Opisz jedną z fotografii.

Powiedz:

• Kogo widzisz?

• Jak wyglądają te osoby?

• Gdzie są?

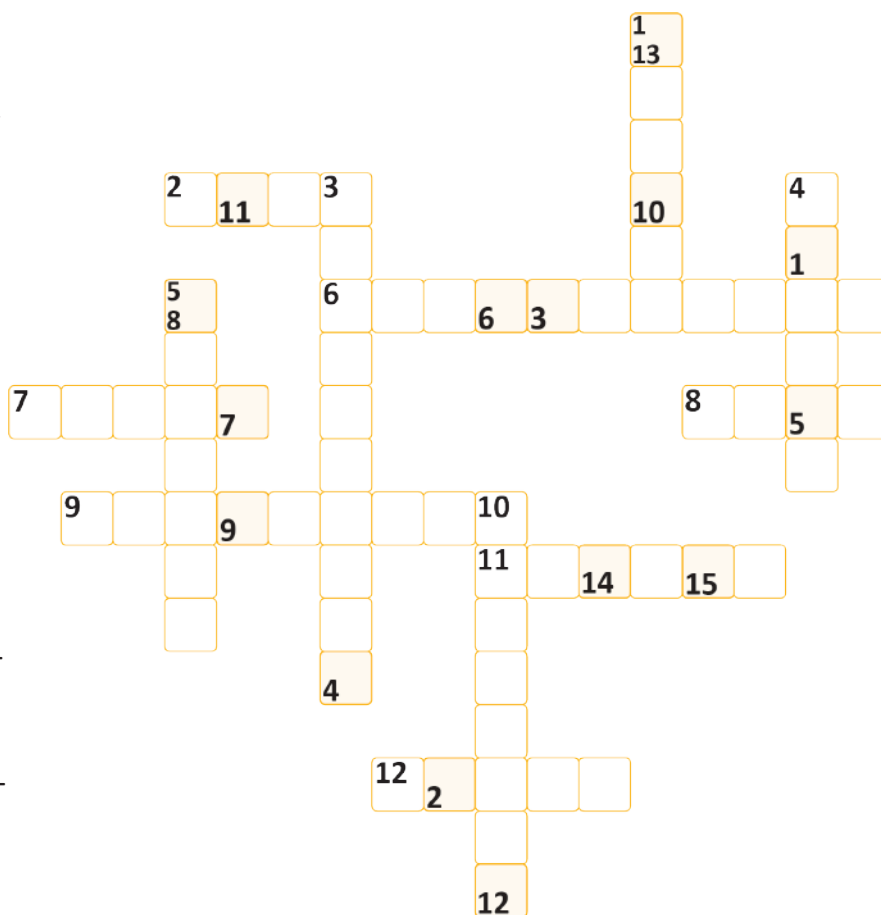
• Co robią?



I. Rozwiąż krzyżówkę na kartce i podaj hasło.

Poziomo:

2. ... narciarski.
6. Urządzenie do zabawy z pochyloną, gładką powierzchnią, po której zjeżdża się na ziemię lub do wody.
7. Okulary z oprawą ściśle przylegającą do twarzy, chroniące oczy przed urazami.
8. Forma zorganizowanego wypoczynku grupy osób, połączona z uprawianiem sportu, nauką czegoś itp.
9. Dom mieszkalny z pokojami do wynajęcia w miejscowości wypoczynkowej.
11. Urządzenie do przewożenia narciarzy na wyższy poziom góry.
12. Aquapark to ... park rozrywki.



Pionowo:

1. Ośła ...
3. W konstrukcji tego zamku wykorzystano liczbę miesięcy, tygodni i dni w roku.
4. Ocieplany, rozpinany worek służący do spania.
5. Zorganizowany pobyt wypoczynkowy dzieci i młodzieży szkolnej w czasie wakacji.
10. Budowla obronna lub miejsce, do którego jest utrudniony dostęp.

Hasło:

1 2 3 4 5 6 7

8 9 10 11 12 13 14 15

Projekt

Wybierzcie wspólnie kilka atrakcji turystycznych (zabytków, muzeów, parków rozrywki) w swojej miejscowości, mieście lub okolicy. Podzielcie się na grupy tak, aby każdej przydzielić jedną z wybranych wcześniej atrakcji. Niech każda grupa uda się na zwiedzanie swojego miejsca i przygotuje krótkie sprawozdanie ze zdjęciami i filmami, które zaprezentuje w klasie. Na podstawie tych prezentacji przygotujcie folder turystyczny reklamujący waszą miejscowość, miasto lub region.

Lekcja 8

JAK CIĘ WIDZĄ, TAK CIĘ PISZĄ



www.coslychac.pl



Mam dosyć ciągłych kłótni z mamą o ciuchy! Nie może zrozumieć, że ja też mam swój gust i to zupełnie inny niż ona. Traktuje mnie jak małą dziewczynkę, której trzeba zawiązać kokardkę na głowie i założyć białe kołnierzyk. Kiedy jej tłumaczę, że nikt teraz nie chodzi do szkoły „w grzecznych” spódniczkach i bluzeczkach z kołnierzykiem, oburza się i odchodzi obrażona. A przecież skompromitowałabym się przed całą klasą, gdybym zakładała to, co mi proponuje. Po wielu awanturach kupiła mi w końcu dzinsy z dziurami i plecak na sznurkach, ale zabrania mi nosić te rzeczy do szkoły. Uważa też, że na lekcje nie powinnam chodzić z rozpuszczonymi włosami. O makijażu już nie wspomnę – to w ogóle nie wchodzi w grę, chociaż moje koleżanki od dawna się malują. Naprawdę, ciężkie jest życie nastolatki...

Skomentuj



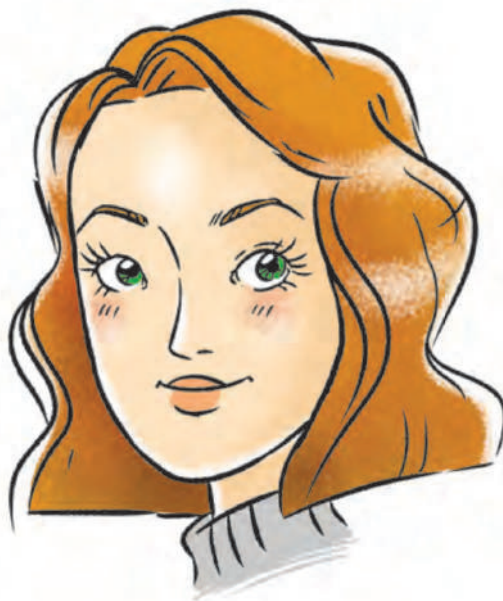
Obserwuj

Udostępnij

Porozmawiajmy.

1. Czy ty i twoi rodzice macie odmienne zdanie na temat wyglądu i ubioru? Opowiedz o tym.
2. Jak oceniają nas inni ludzie? Czy ważny jest dla nich wygląd zewnętrzny?
3. Jak rozumiesz przysłowie: „Jak cię widzą, tak cię piszą”?

I. Posługując się rysunkiem, uzupełnij zdania odpowiednimi nazwami części twarzy.



Rysunek przedstawia kobietą ...¹. Kobieta ma wysokie ...² i szeroko otwarte ...³ z długimi ...⁴. Nad nimi widać wyraźnie zarysowane ...⁵. Pod niedużym, prostym ...⁶ znajdują się kształtne ...⁷ i broda.

II. Pary wyrazów podane w ramce dopasuj do odpowiednich rysunków.

~~mały~~ / ~~duży~~ wąskie / szerokie proste / opadające podłużna / pociągła
małe / duże prosty / orli szare / niebieskie zmarszczone / uniesione
okrągła / owalna pełne / wydatne skośne / w ciemnej oprawie
zielone / kocie różowe / blade rumiana / blada odstające / przylegające
długi / szeroki zadarty / krótki brązowe / piwne mały / duże



~~mały~~ / ~~duży~~



III. Przeczytaj tekst i wpisz odpowiednie nazwy części twarzy przy kolejnych fragmentach. Podkreśl wszystkie określenia odnoszące się do części twarzy i porównaj je z tymi, które występowały w ćwiczeniu II.

Co rysy twarzy mówią o naszej osobowości?

Niektóre nowo poznane osoby od razu wydają ci się sympatyczne lub zupełnie niemiłe? Odpowiada za to nasz mózg! Choć nie ma to nic wspólnego z wiedzą naukową, nasz mózg tworzy wizję osobowości na podstawie obserwowanych rysów twarzy. Zobaczmy, jakie cechy charakteru można wyczytać z twarzy.

1. ...

Bardzo duże, jasne są znakiem dużej wrażliwości, otwartości na świat i ludzi. Małe, ciemne świadczą o niezwyklej bystrości umysłu i umiejętności głębszej refleksji. Kiedy mają okrągły kształt, wskazują na osoby, które działają intuicyjnie (trochę jak dzieci).

2. ...

Jeżeli tworzą linię prostą, oznaczają zrozumienie, chłodne podejście do rzeczywistości oraz umiejętność planowania. Wysoko uniesione są znakiem niezdecydowania, a kiedy ich łuki lekko opadają na końcach, świadczą o wrażliwości i melancholijnym usposobieniu. Ściągnięte w dół lub zmarszczone ujawniają umiejętność rządzenia innymi.

3. ...

Małe, o delikatnej budowie świadczą o skłonności do niepotrzebnego zamartwiania się, myślenia o tym, co się zdarzyło i co może się stać. Duże oznaczają pewność siebie i umiejętność podejmowania dojrzałych decyzji w każdej sytuacji. Przylegające do głowy mówią o cierpliwości, umiejętności słuchania i wydawania trafnych opinii. Z kolei odstające charakteryzują naturę badawczą, przenikliwą i pełną wątpliwości.

4. ...

Proporcjonalny ($\frac{1}{3}$ długości twarzy) jest uznawany za najpiękniejszy, a także za oznakę bystrości, spostrzegawczości oraz gotowości do działania. Krótki, zadarty świadczy o zdolności do gwałtownych zachowań i działania pod wpływem emocji. Długi sygnalizuje podejrzliwość, nieufność i powolniejsze reakcje na bodźce zewnętrzne.

5. ...

Ładne, proporcjonalne, zamknięte, ale nie zaciśnięte, sygnalizują rozagę w działaniu, wrodzoną dyskrecję i stanowczość w decyzjach. Pełne i mięsiste świadczą o zmysłowości i zamiłowaniu do wszelkich przyjemności życia, a wąskie (przypominające kreski) mówią o chłodnym usposobieniu, a także o zamiłowaniu do porządku i precyzji. Z kolei zawsze lekko rozchylone oznaczają osoby szczere, bardzo ufnie i łatwo nawiązujące kontakt z ludźmi.

IV. Korzystając z wyrazów podanych w ramce, uzupełnij opis zdjęcia. Uwaga! Dla ułatwienia zostały podane pierwsze litery słów.

blondyn / ~~blondynka~~ / szatynka / brunet / ruda / siwa / łysy szpakowaty
/ kręcone / falowane / ~~proste~~ / ~~długie~~ / związane / rozpuszczone

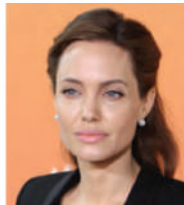


Poznajcie moich znajomych z kursu języka polskiego. Ja, czyli ta **b**londynka z **d**ługimi, **p**rostym ¹ włosami, jestem Ukrainką i mam na imię Wika. Stoję między dwiema **s**z ² – Yoko z Japonii, która ma włosy z ³ w ogonek, i Suzi z Belgii z **r** ⁴ włosami. Za mną stoi Olaf ze Szwecji, który jest **b** ⁵ tak jak ja, ale on ma lekko **f** ⁶ włosy. W naszej grupie są też dwaj ciemnoskórzy Amerykanie – **b** ⁷ w okularach to John, a **ł** ⁸, ale za to z czarną brodą, to Max. Obok Maxa stoi nasza piękna **r** ⁹ Marie z Francji z burzą **k** ¹⁰ włosów. A ten **s** ¹¹ mężczyzna z **s** ¹² brodą, stojący za nami, to nasz nauczyciel Piotr.

V. Opisz włosy i twarze aktorów przedstawionych na zdjęciach. Co można powiedzieć o ich osobowościach? Skorzystaj z ćwiczenia III.



George Clooney



Angelina Jolie



Joanna Kulig



Małgorzata Pieczyńska



Bartosz Bielenia



Piotr Fronczewski

Krzyżówka turystyczna

I. Posługując się rysunkiem, uzupełnij zdania odpowiednimi nazwami części twarzy.

0. materiał opatrunkowy – ...

1. silna trucizna – ...

2. środek leczniczy lub pielęgnacyjny – ...

3. kolor skóry – ...

4. norma, zasada ogólnie przyjęta w danej epoce – ...

5. zwężenie ciała nad biodrami – ...

6. propagować coś lub promować kogoś – ...

7. powierzchnia / wygląd skóry twarzy – ...

8. kierunek rozwoju w jakiejś dziedzinie – ...

9. dawny przyrząd do mierzenia czasu, w którym przesypuje się piasek – ...

10. piersi i biodra kobiece – ...

11. ciekły metal o srebrzystej barwie – ...

a) trend

b) talia

c) krągłości

d) bandaż

e) cera

f) specyfik

g) rtęć

h) arszenik

i) lansować

j) kanon

k) klepsydra

l) karnacja

II. Przeczytaj fragmenty tekstu i wybierz właściwe odpowiedzi.

Jak zmieniały się kanony kobiecej urody?

W rzeczywistości rozumienie piękna nigdy się nie zmieniło, zmieniały się jedynie trendy wyznaczone przez epokę. Dlatego ideał piękna inaczej prezentował się w starożytności, średniowieczu, renesansie czy w baroku.

0. Pojmowanie piękna na przestrzeni wieków:

- a) zmieniało się;
- b) było niezmiennie;
- c) przeszło ewolucję.

W starożytnym Egipcie, którego symbolem jest słynna królowa Nefertiti, piękne były kobiety o symetrycznej twarzy, wysokiej talii, wąskich ramionach i szczupłej sylwetce. Natomiast w starożytnej Grecji widać było u pań naturalne krągłości, a nawet delikatny tłuszcz pod jasną skórą.



1. Ideał urody w starożytnym Egipcie i starożytnej Grecji był:

- a) bardzo zbliżony;
- b) taki sam;
- c) inny.

Dla idealnej urody kobiety potrafiły sprawiać sobie ból. W starożytnych Chinach piękna kobieta musiała mieć nie tylko błądą skórę i wąską talię, ale też małe stopy. Dziewczynki pochodzące z domów arystokratycznych musiały nosić małe buty, które sprawiały, że stopy nie rosły. W starożytnym Rzymie kobiety owijały piersi bandażem, by zahamować ich wzrost, ponieważ ideał stanowiła atletyczna sylwetka.

2. Cechy pięknej kobiety w starożytnych Chinach to:

- a) jasna cera i małe stopy;
- b) jasna cera i mały biust;
- c) mały biust i wąska talia.

W średniowieczu za najpiękniejsze uchodziły kobiety o jasnej cerze, szczupłe i uduchowione. Również w tych czasach kobiety często cierpiały dla urody. Na dworze Elżbiety I, królowej Anglii za ideał uchodziła bardzo blada skóra, przez którą prześwitywały żyłki. Aby osiągnąć taki efekt, kobiety stosowały specyfiki na bazie arsenu, rtęci czy wilczej jagody – substancji silnie trujących.

XX wiek zupełnie zmienił obyczaje panujące wcześniej na świecie, głównie za sprawą dwóch wielkich wojen. To był również czas największych ikon mody takich jak Coco Chanel czy Yves Saint Laurent. Na kształtowanie damskich gustów ogromny wpływ miał także rozwój kina, które lansowało najnowsze trendy w modzie i promowało zgrabną sylwetkę.

Ideałem urody przez niemal cały XX w. była kobieta o drobnej, chłopczej sylwetce lub odwrotnie – z kobiecymi kształtami w typie Marilyn Monroe. Typ chłopczycy zapoczątkowała Coco Chanel, która zerwała z dotychczasowym konwencjonalnym strojem. Jej ubrania były szyte na kobiety o chłopczej, wysportowanej sylwetce.

Ciekawy kanon piękna wypracowano w tzw. złotej erze Hollywood, która trwała od lat 30. do 50. XX w. Zgodnie z nim kobieta wręcz powinna mieć krągłości. Ideałem była figura klepsydry z bardzo wąską talią oraz dużym biustem. Jednak już od lat 60. lansowano bardzo szczupłe i wysportowane sylwetki. To zjawisko osiągnęło swoje ekstremum w latach 90., które promowały kobiety o przesadnie wychudzonej figurze.

Obecnie ideałem kobiecego piękna jest naturalna sylwetka, dlatego bardzo dużą wagę przywiązuje się do akceptowania swojego ciała. Fryzurę dobieramy do kształtu twarzy, kolor włosów – do koloru naszej karnacji, a strój do naszego typu sylwetki. Dzięki temu każda kobieta może poczuć się piękna we własnej skórze.

3. W średniowieczu kobiety dbały o swoją urodę, stosując:
- a) naturalne metody;
 - b) bezpieczne kosmetyki;
 - c) toksyczne substancje.

4. W XX wieku ideał urody kształtowali:
- a) dyktatorzy mody;
 - b) twórcy filmowi;
 - c) dyktatorzy mody i twórcy filmowi.

5. W XX wieku:
- a) obowiązywał jeden ideał urody;
 - b) obowiązywały dwa ideały urody;
 - c) obowiązywało wiele ideałów urody.

6. W drugiej połowie XX wieku dominowała:
- a) sylwetka klepsydry;
 - b) szczupła sylwetka;
 - c) wychudzona sylwetka.

7. Współcześnie kobiety dążą do:
- a) zmiany swojej sylwetki;
 - b) naśladowania najnowszej mody;
 - c) dopasowania mody do siebie.

Narzędnik (z) kim? (z) czym?

A. Liczba pojedyncza

Rzeczownik

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski i nijaki	-em -iem (po k, g)	domem, zdaniem, oknem, zwierzęciem, imieniem, Polakiem, rolnikiem, Norwegiem, wrogiem
żeński	-ą	książką, panią, miłością, rzeczą, nocą

Przymiotnik

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski i nijaki	-ym / -im = miejscownik	dużym, zdolnym, wysokim
żeński	-ą = biernik	dużą, zdolną, wysoką

B. Liczba mnoga

Wszystkie rodzaje	Końcówka	Przykłady
Rzeczownik	-ami -mi	domami, Polakami, zdaniem, zwierzętami, imionami, muzeami, ludźmi, pieniędzmi, końmi, dziećmi
Przymiotnik	-ymi / -imi	dużymi, zdolnymi, wysokimi

z / za / przed / nad / pod / między

+ NARZĘDNIK

interesować się / zajmować się / zachwycać się / martwić się
niepokoić się / cieszyć się / opiekować się / jechać / lecieć / płynąć
posługiwać się / bawić się

+ NARZĘDNIK

1. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami wyrazów w narzędniku liczby pojedynczej lub mnogiej.

- Poszłam na spacer ze ...*swoją koleżanką*... (swoja koleżanka).
- Na tym zdjęciu stoję ze ... (swoi bracia).
- Znalazłem teczkę z ... (ważne dokumenty).
- Wszyscy zachwycają się ... (ta powieść).
- Ustał miejsca w tramwaju matce z ... (małe dziecko).
- Moi sąsiedzi są bardzo ... (mili ludzie).
- Kupiłam kalendarz z ... (dzikie zwierzęta).
- Zrobiliśmy sobie zdjęcie z ... (nasi goście).
- Dzisiaj jest spotkanie ze ... (znany poeta).

II. Podpisz rysunki zgodnie z podanym przykładem.



0. bluzka + kieszonka
bluzka z kieszonką



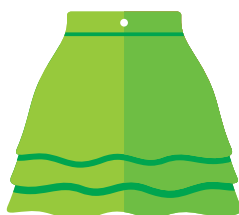
1. czapka + daszek



2. dżinsy + dziury



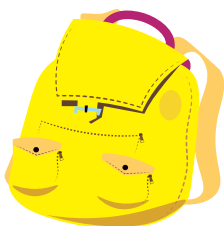
3. bluza + kaptur



4. spódnica + falbany



5. sweter + golf



6. plecak + kieszenie



7. koszula + mankiety



8. koszulka + nadruk



9. sukienka + pasek

III. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami wyrazów podanych w nawiasach.

Maria interesuje się ...⁰ *modą* (moda) od dawna. Jeszcze kiedy była ...¹ (nastolatka), spędzała długie godziny przed ...² (komputer), oglądając strony internetowe z ...³ (najnowsze kolekcje). Zachwycała się ...⁴ (francuska moda) i ...⁵ (paryscy projektanci). Dzisiaj sama jest ...⁶ (projektantka) i współpracuje z ...⁷ (polskie firmy odzieżowe). Zajmuje się przede wszystkim ...⁸ (ubioły) dla nastolatków. Inspiruje się ...⁹ (moda uliczna), która cieszy się dzisiaj ...¹⁰ (duża popularność). Często spotyka się z ...¹¹ (młodzież) i dyskutuje z ...¹² (ona) nad ...¹³ (najnowsze trendy) w modzie.

Narzędnik (z) kim? (z) czym?

Zaimki osobowe

Liczba pojedyncza		Liczba mnoga	
ja	mną	my	nami
ty	tobą	wy	wami
on / ono	nim	oni / one	nimi
ona	nią		

IV. Uzupełnij zdania zaimkami w odpowiedniej formie.

0. W akademiku pod *...nami...* (my) mieszkają chłopcy z Ukrainy.
1. Zosia lubi lalki. Bawi się ... (one) codziennie.
2. Ojciec martwi się o syna. Musi z ... (on) poważnie porozmawiać.
3. Sąsiadka ma papugę. Opiekuje się ... (ona) bardzo troskliwie.
4. Dzisiaj nie mam czasu. Mogę spotkać się z ... (ty) dopiero jutro.
5. W kinie nic nie widziałam, bo siedział przede ... (ja) wysoki mężczyzna.

Na końcu języka



V. Uzupełnij brakujące wyrazy w związkach frazeologicznych, wybierając je z ramki. Uwaga! Dwa wyrazy są niepotrzebne.

do figury / goni / ~~dużą wagę~~ / na topie / krzykiem / idzie / do twarzy / wyszły

Magda przywiązuje bardzo *dużą wagę* ⁰ do mody. Zawsze stara się nosić ubrania, które są ostatnim ... ¹ mody. Uważa, że nie powinno się wkładać ubrań, które ... ² z mody, dlatego często śmieje się z ciuchów koleżanek. One się tym nie przejmują i mówią, że Magda bezmyślnie ... ³ za modą i nie zwraca uwagi na to, czy jest jej ... ⁴ w nowej rzeczy kupionej za spore pieniądze. Dla nich ważny jest indywidualny styl i wygoda, a nie wkładanie ubrań, które właśnie są ... ⁵.

VI. Dobierzcie się w pary i przygotujcie dialog na jeden z podanych niżej tematów.

1. Wybieracie się na urodziny do koleżanki lub kolegi i planujecie, jak się ubrać na imprezę.
2. Omawiacie styl ubierania się koleżanki lub kolegi i macie wiele krytycznych uwag.
3. Córką lub synem rozmawia z mamą na temat ubrań; widać wyraźną różnicę zdań na ten temat.
4. Prosisz rodziców o pieniądze na najmodniejsze dżinsy, ale oni proponują ci inne spodnie.



I. Dopasuj podtytuły z ramki do tekstów.

Jakie ubrania wybiera młodzież?

~~Wygodne czy modne?~~ / Znaczenie mody / Wyrazić siebie /
Niecodzienne połączenia / Podstawowy zestaw / Kolor pod kontrolą

0. Wygodne czy modne?

Dla młodych ludzi moda i bycie na czasie są szczególnie ważne. W swoich poszukiwaniach idealnych stylizacji najczęściej decydują się na odzież, która jest nie tylko modna, ale także wygodna.



1.

Młodzież lubi eksperymentować i bawić się modą, dlatego w jej stylizacjach często można znaleźć nieszablonowe połączenia, np. delikatna spódnica zestawiona z dresową bluzą lub eleganckie spodnie noszone razem ze sportowymi butami. Młodzi ludzie nie boją się także sięgać po za duże ubrania – luźna kurtka czy t-shirt są przez nich wybierane bardzo często.

2.

Wejście w nastoletni wiek wiąże się często z utratą miłości do kolorowych ubrań, która jest silnie zauważalna u małych dzieci. Młodzi ludzie albo zdecydowanie odrzucają kolory i wybierają czarne i szare ubrania, albo decydują się na bardziej stonowane odcienie niż te, które nosili w dzieciństwie.



3.

Bez względu na styl i charakter danego nastolatka, w szafie większości młodych osób znajdzie się zestaw podstawowy (tn. dżinsy, t-shirt, bluza, trampki), który idealnie sprawdza się jako najprostsza szkolna stylizacja.

4.

Ubrania spełniają bardzo ważną rolę w definiowaniu tożsamości młodzieży, dlatego nie bez znaczenia są tu nawet najmniejsze detale. Tekst, który zdobi t-shirt, musi być zgodny z zainteresowaniami lub wartościami młodych, a naszywka na kurtce przekazywać jakieś informacje, np. który zespół muzyczny najbardziej lubią.



5.

Większość nastolatków wykorzystuje ubrania do podkreślenia swojej osobowości i stylu, dlatego do wyboru każdego elementu garderoby podchodzą bardzo ambitnie.

II. Odpowiedz na pytania.

1. Jaki typ ubrań najbardziej lubisz?
2. Czy ubiór mówi coś o charakterze osoby, która go nosi? Uzasadnij swoją odpowiedź.
3. Jaką rolę odgrywa moda w twoim życiu?

III. Posłuchaj dialogu i uzupełnij brakujące słowa.

Na wyprzedaży

NATALIA: Chodź, musimy tu wejść. Jest *promocja* ^o!

KAROLINA: Przecież kupiłaś już sukienkę, chodźmy lepiej coś zjeść. Miałyśmy iść na pizzę.

NATALIA: Zjemy za chwilę. Oooo, zobacz, jaka bluzka!

KAROLINA: Faktycznie! ...¹! Jaka niska cena! Muszę ją przymierzyć.

NATALIA: Ja też, ale za chwilę. Najpierw sprawdzę, czy jest jeszcze coś ciekawego, wtedy pójdziemy ...² z kilkoma rzeczami.

KAROLINA: Masz rację. Już nawet widzę, co jeszcze wezmę. Te czarne spodnie są po prostu ...³!

NATALIA: A zobacz tę zieloną spódnicę!

KAROLINA: Och!!! Też muszę taką mieć! Ojej, nie ma mojego ...⁴. Co za pech.

NATALIA: Weź numer mniejszą, może się zmieścisz.

KAROLINA: Spróbuję, może rzeczywiście w nią wejdę.

NATALIA: Na pewno! O, spójrz, te ...⁵ sweterki też są ciekawe.

KAROLINA: Czy ja wiem... Takie dziecinne trochę. O, te są fajniejsze! I jaki mają ładny ...⁶!

NATALIA: Masz rację, ale przymierzę oba.

KAROLINA: Weźmy jeszcze tę koszulę ...⁷. Ma fajne wiązanie z przodu.

NATALIA: Rzeczywiście. A tamte kolorowe sukienki przydadzą się nam na lato.

KAROLINA: Są ...⁸! Jak dobrze, że je zauważyłaś!

NATALIA: To co? Idziemy przymierzać?

KAROLINA: Tak, tylko wezmę jeszcze te ...⁹ spodnie.

NATALIA: Dobrze, to ja też. Spójrz na nas, ale jesteśmy obładowane!

KAROLINA: Faktycznie, trochę tego mamy. Wiem, że ceny są ...¹⁰, ale zaczynam się zastanawiać, czy wystarczy mi pieniędzy.

NATALIA: Najwyżej nie pójdziemy na pizzę. Przecież nie umrzemy ...¹¹.

KAROLINA: Jasne, przekonałaś mnie. W końcu w domu jest jakiś obiad, a promocje wkrótce się skończą. Trzeba korzystać.

NATALIA: ...¹². Idziemy mierzyć.

KAROLINA: Chodźmy.

Ubiór a osobowość

I. Dopisz do podanych wyrazów słowa o zbliżonym znaczeniu.

uczuciowy / czynny / *stabilny* / wstydlivy / spokojny / rozsądny
zasadniczy / radosny / stanowczy / dynamiczny / twórczy

0. niezmienny – *stabilny*

1. zrównoważony – ...

2. entuzjastyczny – ...

3. poważny – ...

4. kreatywny – ...

5. emocjonalny – ...

6. energiczny – ...

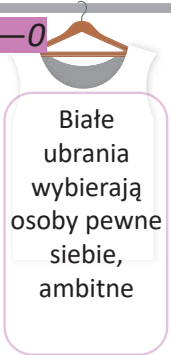
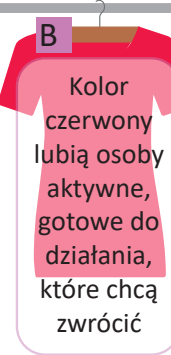
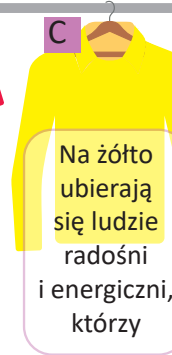
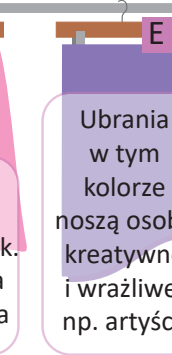
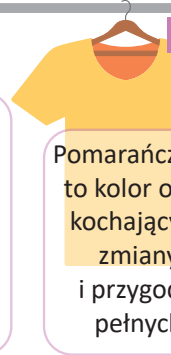
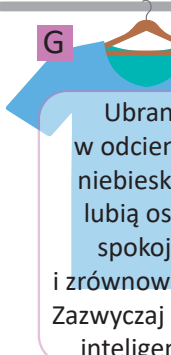
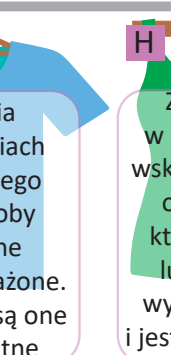
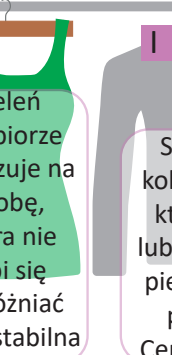
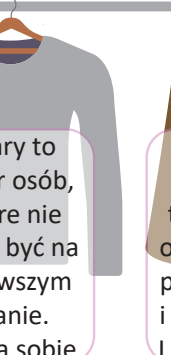
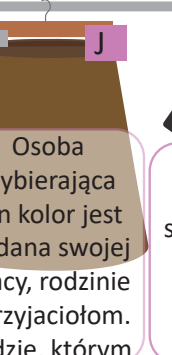
7. aktywny – ...

8. nieśmiały – ...

9. racjonalny – ...

10. zdecydowany – ...

II. Dopasuj do fragmentu tekstu na odzieży fragment, który znajduje się poniżej.

A — 0  Białe ubrania wybierają osoby pewne siebie, ambitne	B  Kolor czerwony lubią osoby aktywne, gotowe do działania, które chcą zwrócić	C  Na żółto ubierają się ludzie radośni i energiczni, którzy	D  To kolor optymistek i romantyczek. Jeżeli osoba ubiera się na	E  Ubrania w tym kolorze noszą osoby kreatywne i wrażliwe, np. artyści.	F  Pomarańczowy to kolor osób kochających zmiany i przygody, pełnych
G  Ubrania w odcieniach niebieskiego lubią osoby spokojne i zrównoważone. Zazwyczaj są one inteligentne	H  Zieleń w ubiorze wskazuje na osobę, która nie lubi się wyróżniać i jest stabilna	I  Szary to kolor osób, które nie lubią być na pierwszym planie. Cenią sobie	J  Osoba wybierająca ten kolor jest oddana swojej pracy, rodzinie i przyjaciołom. Ludzie, którym	K  Osoby, które lubią ubierać się na czarno, zwykle wyróżniają się wysokim ilorazem	

0. i zorganizowane. Często są one perfekcjonistami.

1. podoba się brąz, są racjonalni i kierują się zdrowym rozsądkiem.

2. miłe i uczciwe. Cechuje je także nieśmiałość.

3. na siebie uwagę. To barwa liderów.

4. entuzjazmu. Ludzie wybierający tę barwę mają poczucie humoru i są towarzyscy.

5. inteligencji. Są silne, zdecydowane i poważne.

6. nie usiedzą w miejscu. Mają zawsze mnóstwo pomysłów. Lubią się bawić i śmiać.

7. emocjonalnie. Kolor ten wybierają ludzie, którzy mają dobre serca, lubią ludzi i zwierzęta.

8. Fiolet jest także znakiem osób, które cenią sobie wysoką jakość i nie znoszą tandety.

9. różowo, podkreśla swoją uczuciowość i kobiecość.

10. w życiu poczucie bezpieczeństwa i równowagę duchową.

III. Dokończ zdania, wykorzystując informacje z ćwiczenia II.

0. Ludzie, którzy kochają przyrodę, ubierają się na*zielono*..... .
1. Ludzie, którzy chcą być zawsze na pierwszym planie, lubią kolor
2. Osoby, które kierują się w życiu rozumem, wybierają kolor
3. Osoby twórcze lubią ubierać się na
4. Osoby emocjonalne lubią ubrania koloru
5. Osoby wesołe i ruchliwe lubią kolor
6. Osoby, które wolą pozostawać w cieniu, ubierają się na
7. Ludzie stanowczy i zasadniczy dobrze czują się w kolorze ...

IV. Odpowiedz na pytania.

1. Jakie znaczenie ma dla ciebie kolor ubrań?
2. Jakie kolory lubisz najbardziej?

V. Opisz wygląd zewnętrzny i sposób ubierania się jakiejsz znanej osoby (100 słów).

Komplementy

I. Przeczytaj tekst i oceń, czy podane poniżej zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

Komplementy są ważne i przyjemne. Ludzie je lubią i na nie czekają, bo sprawiają im radość i poprawiają nastrój. Pochwały lubią zarówno kobiety, jak i mężczyźni. Nawet często mówi się, że to właśnie mężczyźni są bardziej próżni i zawsze przyjmują komplementy za prawdę. Żeby komplement był fajny, musi być prawdziwy. To najważniejsze. Wtedy też najbardziej cieszy. Nie powinniśmy więc stosować przesady w komplementowaniu, a przede wszystkim nie wolno posuwać się do kłamstw.

Warto pamiętać, że komplementy nie są przeznaczone tylko dla znanych nam dorosłych kobiet i mężczyzn. Można je mówić dzieciom, ludziom spotkanym przypadkowo – w sklepie czy w autobusie. Każdy chce być zauważony i doceniony. Komplementy dają nam siłę na gorsze dni, kiedy wszystko widzimy w ciemnych barwach. Prawmy więc sobie komplementy, bo one dają radość i mogą zamienić średni dzień w cudowny dzień!

0.	<i>Ludzie nie lubią komplementów.</i>	F
1.	Komplementy wpływają na nasze samopoczucie.	
2.	Mężczyźni nie wierzą w komplementy.	
3.	Mówiąc komuś komplementy, można oszukiwać.	
4.	Komplementy można kierować tylko do przyjaciół lub rodziny.	
5.	Komplementy dodają nam optymizmu.	

II. Spośród podanych komplementów wybierz takie, które można skierować do dziewczyny, i te, które można skierować do chłopaka. Uwaga! Niektóre komplementy są uniwersalne.

1. Przy tobie niczego się nie boję.

2. Ale masz mięśnie!

3. Mądrze powiedziane!

4. Masz fajną fryzurę.

5. Pięknie wyglądasz w tym żakiecie.

6. Ta marynarka świetnie na tobie leży.

7. Jesteś super! Zawsze mogę na ciebie liczyć!

8. Ładnie ci w rozpuszczonych włosach.

9. Świetnie to robisz!

10. Ten makijaż dodaje ci uroku.



III. Komplementy mogą mieć formę oficjalną i nieoficjalną. Połącz w pary te dwa typy wypowiedzi.

0. Pięknie pani wygląda.

1. Bardzo elegancka kreacja.

2. Pięknie pan to zaśpiewał.

3. Jakie miłe są wasze dzieci!

4. Wspaniale rozwiązałeś ten problem!

5. Pyszny tort!

a) Ale masz głos!

b) Ty masz głowę!

c) Masz niesamowitą sukienkę.

d) Po prostu „palce lizać”!

e) Fajne dzieciaki.

f) Wyglądasz super.

🎵 IV. Posłuchaj piosenki, a następnie odpowiedz na pytania.

Takie ładne oczy

Ładne oczy masz,
komu je dasz?
Takie ładne oczy,
takie ładne oczy.

Inne oczy masz
każdego dnia.
Diabeł nie odgadnie,
co w nich schowasz na dnie.

Wśród wysokich traw
głęboki staw.
Jak mnie nie pokochasz,
to się w nim utopię!

Przez zielony staw
przeleciał wiatr.
Po rozległej toni
fala falę goni.

Ref.: W stawie zimna woda,
trochę będzie szkoda,
trochę będzie szkoda, gdy
utopię się w nim.

Ref.: W stawie zimna woda,
trochę będzie szkoda,
komu będzie szkoda, gdy
utopię się w nim?

Powiedź mi, jak
odgadnąć mam,
czy mnie będziesz chciała,
czy mnie będziesz chciała.

Ładne oczy masz,
komu je dasz?
Takie ładne oczy,
takie ładne oczy,
takie ładne oczy...

Przez zielony staw
łabędzie dwa
grzecznie sobie płyną.
Czy mnie chcesz, dziewczyno?

Ref.: W stawie zimna woda...



<https://tinyurl.com/j3dwatuk>

Słowa: Marek Dagnan
Muzyka: Seweryn Krajewski
Wykonanie: Czerwone Gitary

1. Jakie komplementy chłopak kieruje do dziewczyny w tej piosence? Czy wszystkie są miłe?
2. W jaki sposób chłopak wyraża swoją niepewność w sprawie uczuć dziewczyny do niego?
3. W jaki sposób chłopak szantażuje dziewczynę?
4. Jak myślisz, czy zakochany chłopak wskoczy do stawu?

🗣️ V. Zaproponuj komplementy w następujących sytuacjach.

1. Babcia zrobiła ci ciepły sweter. Docień jej pracę.
2. Kolega wytłumaczył ci trudny temat z fizyki. Docień jego wiedzę.
3. Poszedłeś z koleżanką na długi spacer. Podsumuj go.
4. Pomagasz koledze wybrać najlepszy dla niego kolor czapki. Pochwal jego wygląd.
5. Tata naprawił ci rower. Docień to.

André Tan – ukraiński projektant mody

André Tan to jeden z najbardziej znanych projektantów mody w Ukrainie. Naprawdę nazywa się Andrij Tyszkiewicz i urodził się w 1982 roku w Charkowie. Już jako nastolatek interesował się modą i szyciem ubrań.

Pierwszy pokaz mody zorganizował, gdy miał zaledwie 17 lat! Uczył się projektowania mody w Kijowie, a później w prestiżowych szkołach za granicą – m.in. w Londynie. W 2005 roku założył własną markę ANDRE TAN. Jest znany z tego, że łączy modę wysoką (high fashion) z odzieżą codzienną (prêt-à-porter). Jego ubrania są eleganckie, nowoczesne, ale także wygodne. André Tan ubiera gwiazdy, dziennikarki, piosenkarki i osoby publiczne w Ukrainie. Wielokrotnie był nagradzany jako „Projektant roku” i uczestniczył w Ukrainian Fashion Week. Tworzy także kolekcje dla dzieci i osób o różnych sylwetkach – promuje ideę mody dostępnej dla wszystkich.

Po wybuchu wojny w 2022 roku, projektant zaangażował się w pomoc humanitarną. Szył mundury dla żołnierzy, przekazywał dochód ze sprzedaży na wsparcie armii i szpitali. Na ubraniach jego marki pojawiły się patriotyczne hasła, np. „Be brave like Ukraine” czy „Freedom”.

André Tan często mówi w wywiadach, że moda to sposób, by wyrazić siebie, swoje emocje i wartości.

Jego celem jest pokazywanie, że ukraińska moda może być nowoczesna, piękna i światowa. Inspiruje młodych ludzi, by wierzyli w siebie i tworzyli rzeczy z pasją.



Daj odpowiedź na pytania:

1. Jakie cechy charakterystyczne ma styl André Tana?
2. Dlaczego jego marka stała się popularna w Ukrainie?
3. Jak projektant mody może pomagać w czasie wojny?
4. Co oznacza dla Ciebie stwierdzenie: „Moda to sposób wyrażania siebie”?
5. Czy chciałbyś/chciałabyś zaprojektować własne ubranie? Jak by wyglądało?

Opisz jedną z fotografii.

Powiedz:

• Kogo widzisz?

• Jak wyglądają te osoby?

• Gdzie są?

• Co robią?



Projekt

Utwórzcie dwie grupy – żeńską i męską. Grupa żeńska przygotowuje argumenty potwierdzające, że moda jest ważna dla chłopaków. Grupa męska przygotowuje argumenty pokazujące, jaką rolę moda odgrywa w życiu dziewcząt. Następnie przeprowadźcie dyskusję na podstawie tych argumentów i wyciągnijcie wnioski.

Lekcja 9

MIASTO I WIEŚ



www.coslychac.pl



Ten weekend spędziliśmy u moich dziadków na wsi. Moja babcia ma na imię Anita, a dziadek Edek. Lubię do nich jeździć, bo u nich zawsze coś się dzieje i jest wesoło. Babcia ma różne zwierzęta, ale najczęściej bawimy się z jej kotami i psem. Ja i moja siostra Monika bardzo chcielibyśmy mieć swojego psa, ale rodzice nie chcą się na to zgodzić, bo mieszkamy w bloku. Azor babci jest już stary, ale bardzo nas lubi, a dziadek śmieje się, że przy nas Azor zachowuje się, jakby był znowu szczeniakiem.

Gdy jesteśmy u babci, to spotykamy się też z naszymi kuzynami: Tomkiem i Michałem, bo oni mieszkają razem z nią. Trochę im tego zazdroszczę. Lubię z nimi spędzać czas, bo mają fajne pomysły. W lecie często wyruszamy na wyprawy do lasu albo nad rzekę, a zimą urządzamy bitwy na śnieżki. I nikt z dorosłych nie krzyczy, że mamy uważać albo że jesteśmy za głośno. Tylko moja siostra czasami narzeka, że u babci jest nudno, bo nie może chodzić ze swoimi koleżankami po sklepach. Ale potem też do nas dołącza i jest zadowolona.

Skomentuj



Obserwuj

Udostępnij

Porozmawiajmy.

1. Wyjaśnij, co autorowi bloga podoba się na wsi.
2. Czy też uważasz, że w bloku nie można mieć psa? Dlaczego to może być kłopotliwe?
3. Co Monice nie podoba się na wsi?
4. Co o życiu w mieście i na wsi mówią powyższe zdjęcia?
5. Czy lubisz swoje miejsce zamieszkania, czy chciałbyś /-łabyś je zmienić? Dlaczego?

Miasto i wieś

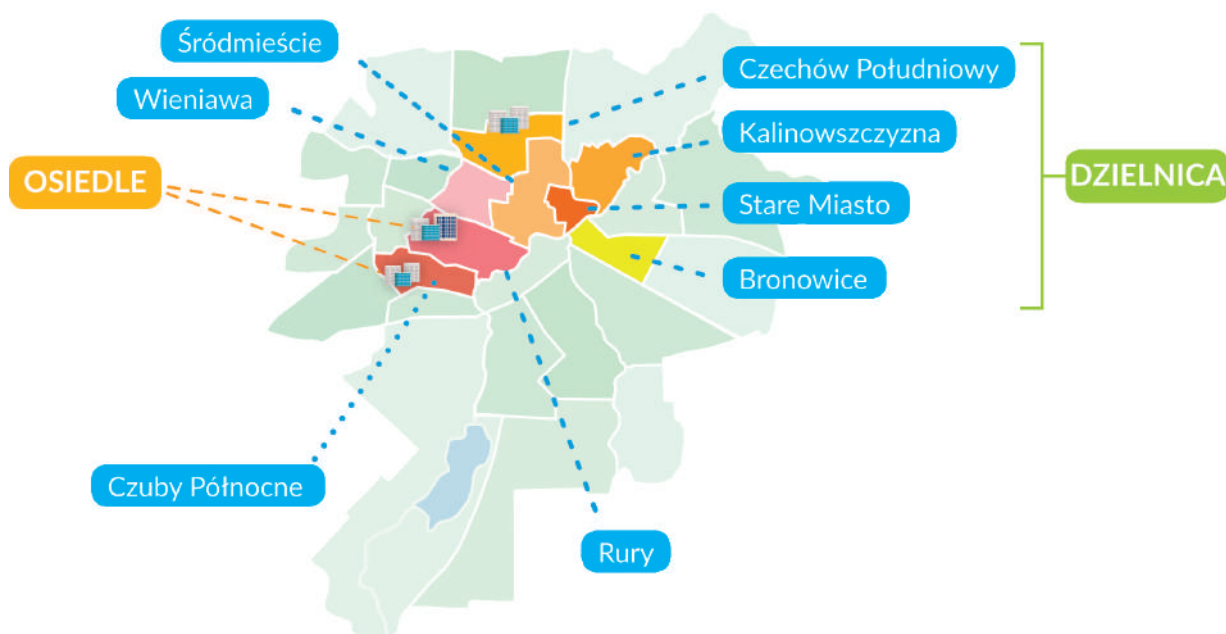
I. Napisz w chmurach jak najwięcej skojarzeń ze słowami miasto i wieś.



II. Podzielcie się na dwie grupy. Jedna będzie szukała różnic między miastem a wsią, a druga podobieństw. Po 3 minutach przedstawicie klasie efekty swojej pracy. Czego znaleźliście więcej, podobieństw czy różnic?

W mieście

I. Obejrzyj mapę Lublina i wyjaśnij, czym różni się dzielnica od osiedla.



II. Wyjaśnij, czym charakteryzuje się dzielnica Stare Miasto, potocznie nazywana Starówką. Co ciekawego tam się znajduje?



III. Czym poruszamy się po mieście? Podpisz rysunki właściwymi nazwami.



1.



2.



3.



4.



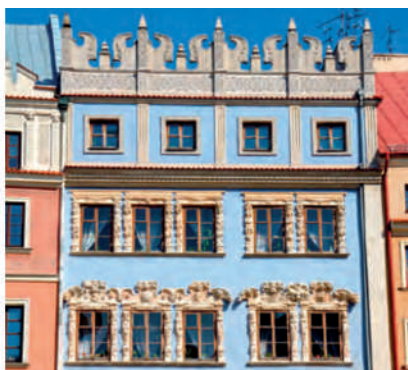
5.

IV. Posłuchaj opisów różnego typu budynków mieszkalnych znajdujących się w mieście i dopasuj opis do obrazka.

dom jednorodzinny / blok / bliźniak / kamienica / szeregowiec / wieżowiec (drapacz chmur)



A. – 0



B. ...



C. ...



D. ...



E. ...



F. ...

V. Wysłuchaj nagrania z ćwiczenia IV jeszcze raz i oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

0.	<i>Domy jednorodzinne nie łączą się ścianami z żadnymi innymi domami.</i>	P
1.	Blok to budynek, który ma więcej niż dwa piętra.	
2.	Najdłuższy blok w Polsce mierzy ponad 8 kilometrów.	
3.	W najdłuższym bloku w Polsce mieszka niewielu mieszkańców.	
4.	Bliźniak to określenie dwóch identycznych domów stojących naprzeciwko siebie.	
5.	Kamienice są budowane w miastach od wielu stuleci.	
6.	Przednia ściana kamienicy jest zawsze zdobiona.	
7.	Najstarszą kamienicę w Polsce zbudowano mniej więcej 7 wieków temu.	
8.	Domy szeregowe wyglądają prawie tak samo.	
9.	Każdy wieżowiec może być nazwany drapaczem chmur.	
10.	W Pałacu Kultury i Nauki mają swoje siedziby instytucje kulturalne.	

VI. Uzupełnij tekst właściwymi wyrazami z ćwiczeń III i IV. Każdego wyrazu możesz użyć tylko raz.

Moja droga do szkoły jest długa i skomplikowana. To dlatego, że jeszcze niedawno mieszkaliśmy w *szeregowcu* ⁰, ale moja mama marzyła o mieszkaniu w ...¹ na Starym Mieście. Z kolei mój tata myślał o kupnie połówki ...². Wolałam się nie wtrącać w ich plany, zależało mi tylko na tym, żebyśmy nie mieszkali w ...³, bo wtedy musiałabym dzielić pokój z siostrą. Ostatecznie rodzice kupili ...⁴, który na moje nieszczęście znajduje się na obrzeżach miasta, w zupełnie innej części miasta niż moja szkoła. Proponowali mi zmianę szkoły, ale na to nie chciałam się zgodzić i dlatego teraz pół dnia spędzam w pojazdach komunikacji miejskiej.

Wczesnym rankiem wychodzę z domu na przystanek i wsiałam w ...⁵ nr 54. Po 10 min. wysiałam w pobliżu najwyższego w naszym mieście ...⁶. Zawsze wtedy myślę, że z ostatniego piętra musi być wspaniały widok, i obiecuję sobie, że kiedyś będę go podziwiać, ale do tej pory nie miałam na to czasu. Co rano przebiegam obok tego ...⁷, a potem schodzę do podziemnej stacji i wsiałam do ...⁸. Stamtąd jadę do centrum i przesiadam się szybko do ...⁹ nr 7, który dowozi mnie prosto pod moją szkołę. Cała podróż trwa godzinę w jedną stronę i jest bardzo męcząca. Raz wróciłam do domu ...¹⁰, bo było już późno i byłam bardzo zmęczona, ale rodzice powiedzieli, że za takie wycieczki muszę płacić z kieszonkowego, więc nigdy więcej tego nie robiłam. Muszę szybko zrobić prawo jazdy.



VII. Posłuchaj piosenki i popraw zamienione słowa.

Do łezki łezka

Autobusy ~~zamoczone~~ deszczem
wożą ludzi od siebie do siebie
po błyszczącym, czarnym asfalcie
jak po czarnym, gwiazdzistym niebie.
Od tygodnia pada w mym mieście,
ścieka wilgoć po sercu i palcie.
Z autobusu splekanego deszczem
liczę kałuże na mokrym asfalcie.
Wśród wysokich traw
głęboki staw.
Jak mnie nie pokochasz,
to się w nim utopię!

Ref.: Do łezki łezka, aż będę niebieska
w jasnym kolorze blue.
Jak chłodny jedwab
w kolorze nieba
zatańczę kolor blue.

Autobusy zapłakane deszczem
jak szare polarne foki
wyszukują w deszczu swe miejsce,
wydmuchując pary obłoki.
Po zgarbionych grzbietach ich dreszcze
przelatują neonów błyski.
Autobusy zapłakane deszczem
mają takie nieszczęśliwe pyski.

Ref.: Do łezki...

A gdy padać przestanie w mym mieście,
gdzie ze swoim płaczem się umieszczę?
W autobusie zapłakanym deszczem
tam pojadę, gdzie pada wiecznie.

Ref.: Do łezki...

zapłakane

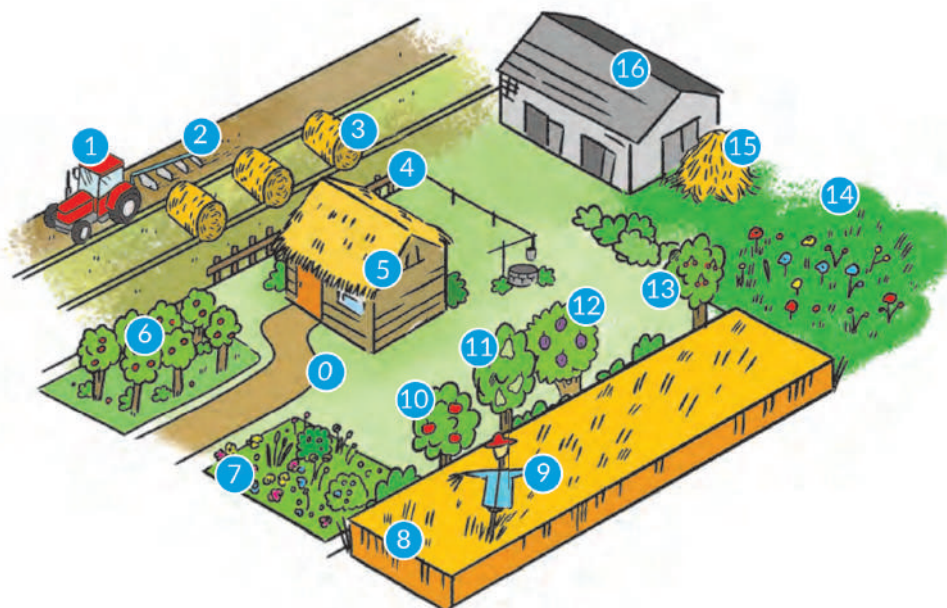


<https://tinyurl.com/yeduakhw>

Tekst: Janusz Kofita
Muzyka: Andrzej Korzyński
Wykonanie oryginalne:
Maryla Rodowicz
Covery m.in.:
Maria Peszek, Magdalena Cielecka

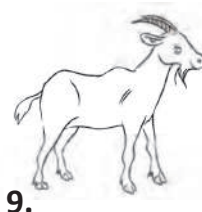
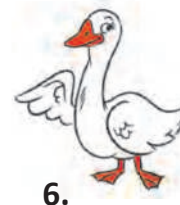
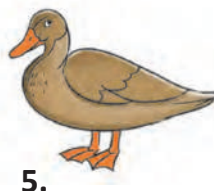
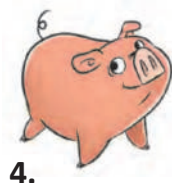
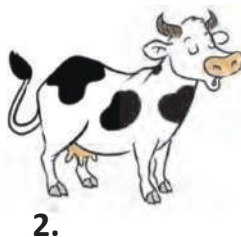
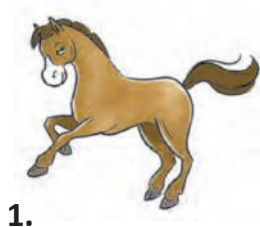
I. Dopasuj wyrazy z ramki do właściwych miejsc na ilustracji.

pole / łąka / grusza / zboże / sad / ogród / śliwa / stodoła / traktor / siano
jabłoń / chata / ~~podwórko~~ / strach na wróble / wiśnia / płot / słoma



0. *podwórko*

II. Czy znasz zwierzęta gospodarskie? Podpisz obrazki.



III. Znajdź odpowiednie drogi do domów zwierząt i uzupełnij zdania.



0. Kura mieszka w *kurniku*

1. Krowa mieszka w ...

2. Koń mieszka w ...

3. Świnia mieszka w ...

4. Pies mieszka w ...

5. Pszczoła mieszka w ...

IV. Uzupełnij tekst właściwymi wyrazami z ćwiczeń I, II i III. Każdego wyrazu możesz użyć tylko raz.

W dzisiejszych czasach gospodarstwo⁰ na wsi wygląda inaczej niż kiedyś. Dawniej ludzie mieszkali w drewnianych ...¹, których dachy były pokryte ...². Dookoła takiego domu stał drewniany ...³. Każde gospodarstwo miało stodołę, w której chowało się zboże i ...⁴. Obok stodoły stała obora i stajnia, bo w każdym gospodarstwie potrzebne były ...⁵ i konie. W chlewie trzymano ...⁶, a w ...⁷ kury. Po podwórku przechadzały się także gęsi, indyki i kaczki. Obok domu znajdował się ...⁸ kwiatowy i warzywny, a za domem był ...⁹, w którym rosły różne drzewa owocowe. Każdego gospodarstwa pilnował ...¹⁰ i wszędzie kręciły się koty. Obecnie niewiele jest małych gospodarstw, w których znajduje się to wszystko. Ludzie hodują albo krowy, albo świnie, w sadach sadzą tylko ...¹¹ albo tylko śliwy. Duże gospodarstwa przypominają fabryki, a dawną wieś coraz częściej można zobaczyć jedynie w skansenie.

Miejscownik (o) kim? (o) czym?

Rzeczownik l. pojedynczej

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski i nijaki	-e¹ po spółgłoskach twardych oprócz k, g, ch	<i>sklepie, słowie, stole, bracie, mieście, jeziorze, piórze</i>
	-u po spółgłoskach k, g, ch oraz po spółgłoskach miękkich i stwardniałych	<i>mleku, dachu, garażu, koniu, zwierzęciu, ramieniu, słońcu</i>
żeński	-e² po spółgłoskach twardych (także po k, g, ch)	<i>mapie, torbie, szkole, matce, torebce, nodze</i>
	-i w rzeczownikach zakończonych na -i oraz po spółgłoskach miękkich	<i>pani, kuchni, cioci, historii, lekcji, sali, powieści, miłości</i>
	-y po spółgłoskach stwardniałych	<i>rzeczy, nocy, ulicy, kaszy, młodzieży, myszy</i>

Uwaga!

Miejscownik zawsze występuje z przyimkiem. Przyimki, które łączą się z miejscownikiem:
na, wy, przy, po, o.

¹ Przed końcówką **-e** we wszystkich rodzajach występują alternacje:

- | | |
|--|---|
| – d : dzi w samochodzie, w wodzie | – z : zi o zakazie, w bazie |
| – t : ci na bilecie, w herbacie, w złocie | – f : fi w sejfie, w szafie |
| – b : bi w klubie, o żabie, w niebie | – w : wi w zlewie, w Warszawie, na drzewie |
| – p : pi na słupie, na stopie, w tempie | – r : rz na rowerze, na skórze, w biurze |
| – s : si na nosie, w klasie, w mięsie | – ł : l w kościele, na skale, na szkle |

Czasem przed końcówką **-e** alternacjom ulegają grupy spółgłosek:

- **st : ści** w mieście, w cieście
- **zd : ździ** w gwieździe, w gnieździe
- **sm : śmi** w piśmie, w paśmie
- **sn : śni** o wiośnie, na sośnie

² W rodzaju żeńskim występują także alternacje:

- **k : c** w klatce, w Polsce
- **g : dz** na podłodze, w drodze
- **ch : sz** o musze, w pończosze

Przymiotnik l. pojedynczej

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski i nijaki	-ym/ -im = narzędnik	ładnym, dużym wysokim, tanim
żeński	-ej = dopełniacz i celownik	ładnej, dużej wysokiej, taniej

Rzeczownik i przymiotnik l. mnogiej

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski, żeński i nijaki		
Rzeczownik	-ach	sklepach, ulicach, miastach
Przymiotnik	-ych/ -ich = dopełniacz	ładnych, dużych wysokich, tanich

Uwaga!

W trzech rzeczownikach w miejscowniku l. mnogiej występuje końcówka **-ech**:
we Włoszech, w Niem-
czech,
na Węgrzech.

Zaimki osobowe

Liczba pojedyncza		Liczba mnoga	
ja	mnie	my	nas
ty	tobie	wy	was
on / ono	nim	oni / one	nich
ona	niej		

Niektóre czasowniki łączące się z miejscownikiem:

być w (na) / znajdować się w (na) / podróżować po / myśleć o
zakochać się w / dowiedzieć się o / mówić o / siedzieć przy / siedzieć na

+ MIEJSCOWNIK

I. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami wyrazów w miejscowniku liczby pojedynczej lub mnogiej.

- W ...*moim mieście*... (moje miasto) są dwa parki.
- Muszę wysiąść na ... (następny przystanek).
- Samochody zatrzymały się na ... (czerwone światło).
- Nowakowie mieszkają na ... (ostatnie piętro).
- Mój ojciec myśli o ... (nowe auto).
- W ... (miejska biblioteka) otwarto nową herbaciarnię.
- To jest nietypowa bajka o ... (dobra macocha).
- Musiał nosić ubrania po ... (starszy brat).
- Powinniśmy pamiętać o ... (głodujące dzieci) w ... (Afryka).
- Szczepienia zaczęły się już we ... (Włochy) i na ... (Węgry).
- Nauczyciel prowadził lekcje przy ... (otwarte drzwi).

II. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami wyrazów w miejscowniku liczby pojedynczej lub mnogiej.

0. Wchodzę na egzamin po *tobie* (ty).
1. Ania tęskni za swoim chłopakiem i myśli o ... (on) codziennie.
2. Usiadła przy ... (my), bo chciała porozmawiać.
3. Zakochał się w ... (ona) od pierwszego wejrzenia.
4. Ten pierścionek jest po ... (moja) babci.
5. To była rozmowa o ... (wszystko) i o ... (nic).
6. Pokroję ciasto, a ty w ... (ten czas) zrób herbatę.
7. W ... (ten moment) nie mogę rozmawiać, więc zadzwonię później.
8. Zawsze muszę sprzątać po ... (swoje) młodszych siostrach.
9. Moja mama zawsze pamięta o ... (wszyscy), tylko nie o ... (się).
10. Ojciec powiedział, że w ... (żaden) wypadku nie da mi pieniędzy na skuter.

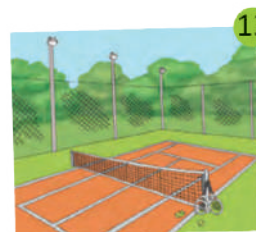
III. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami wyrazów w nawiasach.

0. Siedzę przy *dużym stole* (duży stół).
1. Mój dom znajduje się na ... (osiedle) Maki w ... (dzielnica) Krzywe.
2. Na ... (zielona łąka) pasą się owce.
3. Jabłonie i grusze rosną w ... (stary sad).
4. – Pamiętasz jeszcze tamtego chłopaka?
– Tak, często o ... (on) myślę.
5. Lubimy podróżować po ... (l. mn. / różny kraj).
6. Wtedy właśnie dowiedziałem się o ... (ty) i o ... (ona).
7. Po prostu zakochałam się w ... (to miejsce)!
8. Ten pan dużo mówił o ... (l. mn. / zalety) życia w ... (wielkie miasto).
9. Ta wiśnia rośnie tuż przy ... (drewniany płot).
10. W ... (l. mn. / miasto) ludzie zakładają ogrody na ... (l. mn. / dach).

IV. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami wyrazów w nawiasach.

Mieszkam w *dużym mieście* (duże miasto)⁰, ale podoba mi się na ... (wieś)¹. Kiedyś się tam przeprowadzę. Marzę o ... (mały dom)² przy ... (las)³, długich spacerach po ... (l. mn. / łąka)⁴ i ... (l. mn. / pole)⁵ i o ... (l. mn. / wesoły pies)⁶ biegających obok mnie. Na razie jednak muszę chodzić do pracy w ... (wieżowiec)⁷ i przez cały dzień nie widzę słońca. Mieszkam w ... (ciasne mieszkanie)⁸ w ... (blok)⁹, nie mogę mieć zwierząt, a wieś oglądam tylko w ... (kino)¹⁰.

V. Co można robić w mieście w czasie wolnym? Uzupełnij tekst na podstawie ilustracji.



Miejskie atrakcje

Co można robić w mieście w wolnym czasie? Możliwości jest wiele. Jeśli lubimy przedstawienia, możemy podziwiać grę aktorów w t...*eatrze*...°. Melomani chętnie pójdą wysłuchać solisty lub orkiestry w f...¹, a ci, co kochają teatr i muzykę, spędzą wieczór w o...². Kolejną możliwością jest wizyta w k...³ i obejrzenie najnowszej produkcji filmowej. Zawsze też możemy obejrzeć aktualną wystawę w ulubionym m...⁴. Miłośnicy muzyki chętnie odpoczną w klubie na k...⁵, a amatorzy tańca pobawią się w d...⁶. Smakosze na pewno z przyjemnością spróbują nowych dań w r...⁷, a miłośnicy dobrej kawy spędzą miło czas w k...⁸. Jeśli ktoś lubi chodzić po sklepach, to z pewnością nie będzie się nudził w g...⁹ handlowej. Ci, którzy kochają sport, mogą popływać w b...¹⁰ albo poćwiczyć w s...¹¹. Zwolennicy uprawiania sportu na świeżym powietrzu pograją w piłkę na b...¹², w tenisa na k...¹³ lub pojeżdżą na rowerze. W niektórych miastach przez cały rok można też pojeździć na łyżwach na l...¹⁴. Jednym słowem – w mieście każdy znajdzie coś dla siebie.

I. Dopasuj związki frazeologiczne do ich znaczeń.

Na końcu języka



0.	żyć jak pies z kotem	A	kupować coś bez sprawdzenia, bez obejrzenia
1.	chodzić spać / wstawać z kurami	B	iść jeden za drugim
2.	tyle co kot napłakał	C	ktoś jest dobrym i lojalnym kolegą w każdym działaniu
3.	iść gęsiego	D	bardzo brzydko pisać
4.	święta krowa	E	chodzić spać lub wstawać bardzo wcześnie
5.	kupować kota w worku	F	ktoś nie przejmując się przykrymi słowami czy sytuacjami
6.	bazgrać / pisać jak kura pazurem	G	o ludziach (małżonkach, sąsiadach), którzy ciągle się kłócą
7.	coś spływa po kimś jak (woda) po kaczce	H	chodzić bez celu, bez sensu, nie myśląc, nieprzemyślnie
8.	mógłbym zjeść konia z kopytami	I	mówimy tak, kiedy ktoś prosi o pomoc, przysługę, którą wcześniej odrzucił
9.	można konie z kimś kraść	J	bardzo mała ilość, najczęściej jedzenia
10.	przyszła koza do woza	K	osoba, której wszystko wolno, nietykalna
11.	chodzić jak błędna owca	L	czuję wielki głód, mam ogromny apetyt

II. Podkreślone fragmenty w tekście zastąp związkami frazeologicznymi z ćwiczenia I.

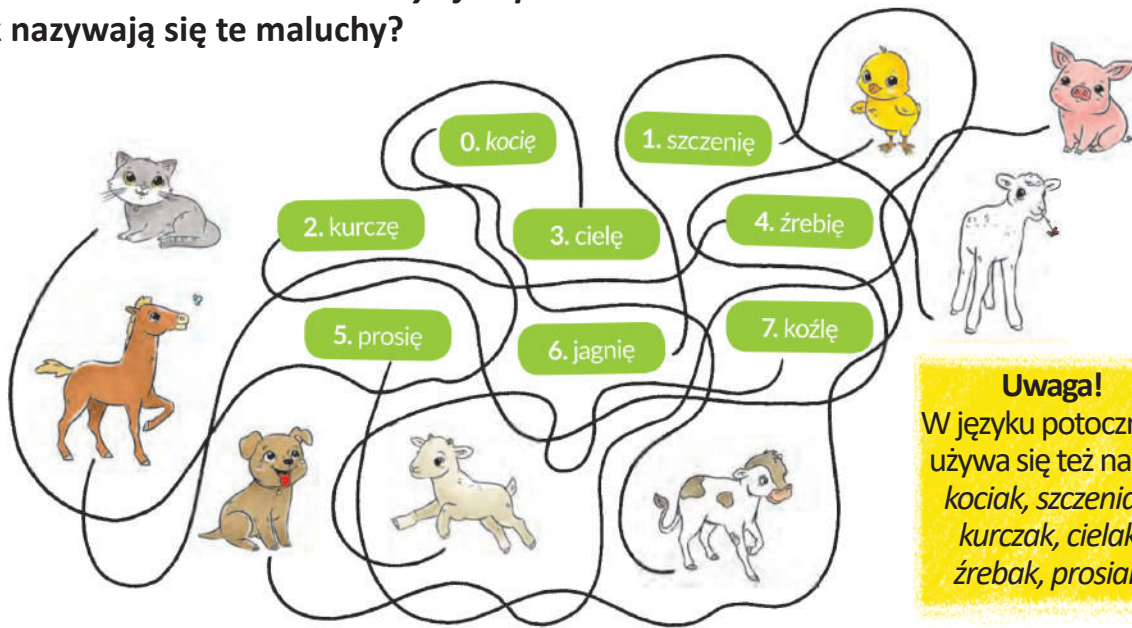
W czasie wakacji, które spędzałem u mojej babci na wsi, zawsze wstawałem bardzo wcześnie / .z kurami⁰. Najpierw razem z dziadkiem siedłem karmić zwierzęta, a patrząc, jak się pożywiają, czułem, że też mam ogromny apetyt / ...¹. Pędziłem więc do domu na pyszne śniadanie przygotowane przez babcię. Dziadek, który przychodził po mnie, śmiał się, że dla niego zostawiałem bardzo mało / ...². Po śniadaniu biegłem do Piotrka, który mieszkał dwa domy dalej. Piotrek jest bardzo miłym chłopakiem, z którym można świetnie spędzać czas / ...³. Czasami trochę przeszkadzała nam jego młodsza siostra – Agnieszka, bo wszędzie chciała z nami chodzić, a jak kazaliśmy jej wracać do domu, to zupełnie się tym nie przejmowała / ...⁴ i dalej za nami szła. Przez to, że jest najmłodsza, zachowywała się czasami jak osoba, której wszystko wolno / ...⁵, co bardzo nas denerwowało, ale wszyscy dorośli mówili, żebyśmy nie przesadzali, bo Agnieszka z tego wyrośnie. Zobaczymy!

III. Uzupełnij zdania właściwymi związkami frazeologicznymi z ćwiczenia I.

0. Pani ustawiła dzieci w rzędzie i kazała im iść gęsiego.
1. Moja mama nie korzysta ze sklepów internetowych, bo mówi, że bardzo łatwo kupić tam ...
2. Dawid wczoraj nie chciał, żebym mu pomogła odrobić pracę domową z matematyki. Dzisiaj jednak ...
3. Jarek i Olek są wyjątkowo niezgodnym rodzeństwem – żyją ...
4. Nauczyciel zawsze rozpoznaje prace Marcina, bo on ...
5. Paweł chyba się czymś martwi, bo od 15 minut chodzi ...

Życ jak pies z kotem

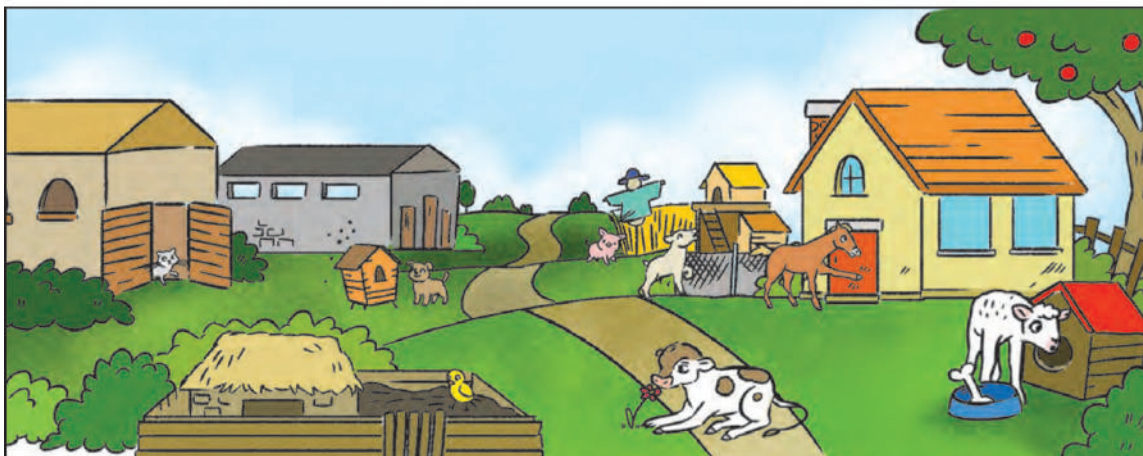
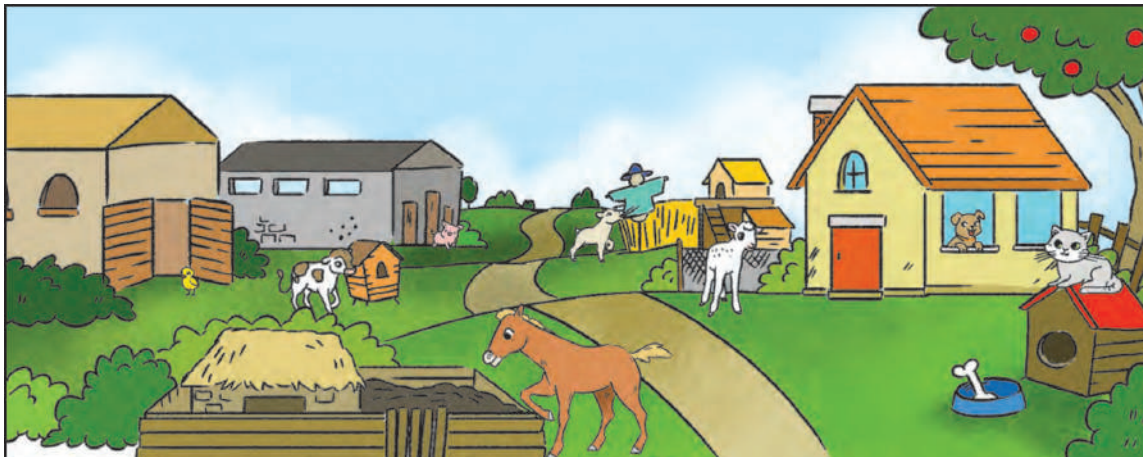
I. Jak nazywają się te maluchy?



Uwaga!

W języku potocznym używa się też nazw: kociak, szczeniak, kurczak, cielak, źrebak, prosiak.

II. Znajdź 7 różnic między obrazkami i opisz je zgodnie z podanym przykładem.



0. Na pierwszym rysunku kocię siedzi na budzie, a na drugim rysunku jest w stajni.

Odmiana rzeczowników typu **zwierzę, ramię**

Rzeczowniki rodzaju nijakiego zakończone na **-ę** odmieniają się tak samo jak inne rzeczowniki rodzaju nijakiego, ale we wszystkich przypadkach (oprócz mianownika, biernika i wołacza liczby pojedynczej) temat rzeczownika ulega rozszerzeniu o cząstki: **-ęci-** / **-ęt-** / **-qt-** (np. *zwierzęcia* / *zwierzęta* / *zwierzqt*) lub **-eni-** / **-on-** (np. *ramienia* / *ramion*).

	L. pojedyncza	L. mnoga
M.	szczenię	szczeni ęta
D.	szczeni ęcia	szczeni ęqt
C.	szczeni ęciu	szczeni ętom
B.	szczenię	szczeni ęta
N.	szczeni ęciem	szczeni ętami
Msc.	szczeni ęciu	szczeni ętach
W.	szczenię	szczeni ęta

	L. pojedyncza	L. mnoga
M.	imię	imio na
D.	imio nia	imio n
C.	imio ni u	imio n om
B.	imię	imio na
N.	imio ni em	imio n ami
Msc.	imio ni u	imio n ach
W.	imię	imio na

I. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami wyrazów w nawiasach.

- W Polsce dzieciom często nadaje się dwa *imiona*. (imię).
- Alicja bawi się z czarnym ... (kocię).
- Niegrzeczne ... (jagnię) schowały się przed matką.
- Nie mogę ci pomóc, nigdy nie ubierałam ... (niemowlę).
- Czy mogę się pobawić z tymi ślicznymi ... (prosię)?
- Przeglądałam się łaciatemu ... (koźlę).
- A teraz zrób wymach lewym ... (ramię)!
- Sądząc po liczbie jego ... (imię), pochodzi z arystokracji.
- Właśnie że mam rację! Wiem wszystko o ... (l. mn. / niemowlę)!
- Och, po prostu zakochałam się w tym ... (żrebię)!
- Żałuję, że nie mam takiego ... (znamię) na ... (ramię) jak ty.

II. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami wyrazów w nawiasach.

Na naszym podwórku mieszka dużo *zwierzqt* (zwierzę)⁰ i dlatego jest bardzo wesoło. Kura kroczy dumnie ze swoimi ... (kurczę)¹ i cały czas pilnuje, aby żadne nie uciekło. Oczywiście co najmniej jedno z jej ... (kurczę)² zawsze gdzieś się chowa, więc potem go wszędzie szuka i głośno gdacze, a w tym czasie pozostałe ... (kurczę)³ rozbiegają się po całym podwórku. Wtedy zaczyna je gonić tamto rude ... (kocię)⁴, a za nim biegnie czarne ... (szczenię)⁵. Wczoraj biegały jeszcze razem z ... (jagnię)⁶ i ... (ciele)⁷, ale dzisiaj one poszły na łąkę. Obiecały ... (koźlę)⁸ pokazać stracha na wróble. Miałam jeszcze opowiedzieć o ... (l. mn. / prosię)⁹, ale właśnie pokłóciły się ze ... (l. mn. / żrebię)¹⁰ i zrobiło się bardzo głośno. Chodźmy do ogrodu.

I. Co można robić na wsi w czasie wolnym? Ułóż fragmenty dialogu we właściwej kolejności.

- A** **Monika:** A co jest złego w mieszkaniu na wsi?
Ala: Nie żartuj! Do babci jeździmy ze dwa razy w roku i zawsze się tam strasznie nudzę. Jak tam zamieszkamy, to nie wiem... Co ja tam będę robić?
- B** **Ala:** Nie mamy.
Monika: Jeszcze nie macie. Mówiłaś kiedyś, że twój tata pracuje zdalnie, więc na pewno będzie musiał korzystać z sieci.
Ala: No tak...
Monika: Poza tym, wiesz, mam wrażenie, że na wsi dorośli dają nam więcej swobody. Mogę siedzieć na dworze do późna, chodzić boso po trawie, a nawet wrócić w brudnym ubraniu i mama tylko każe mi się szybko wykąpać. Z moim bratem i kuzynami robimy ogniska, a potem śpimy pod namiotem. Nawet jesienią!
Ala: Ale do kina nie pójdziesz...
- C-1** **Monika:** Cześć, Alu. Czemu jesteś taka smutna?
Ala: Cześć, Moniko. To aż tak po mnie widać?
Monika: Tak, co się stało?
- D** **Monika:** Mówiłaś kiedyś, że twoja babcia ma gospodarstwo, więc zajęć ci raczej nie zabraknie.
Ala: Tak, to kolejna sprawa, która mi się nie podoba. Jednak bardziej się martwię o czas wolny. Przecież tam nic nie ma! Żadnego kina czy klubu. Nawet teatru! O galerii handlowej nie wspomnę, bo na wsi u mojej babci jest tylko jeden sklep – spożywczy! Czy ty to sobie wyobrażasz?!
- E** **Monika:** Za to mogę robić mnóstwo fajnych zdjęć.
Ala: Faktycznie, o tym nie pomyślałam. Co prawda jeszcze nigdy na poważnie nie fotografowałam przyrody, ale to może być nawet ciekawe...
Monika: No widzisz! Poza tym zawsze będziesz mogła przyjechać do mnie i wtedy pójdziemy do galerii handlowej albo na dyskotekę.
- F** **Ala:** Czyli całymi dniami biegasz po dworze. Przecież to jest nudne. Równie dobrze mogłabyś tutaj chodzić po parku.
Monika: O, nie! Park i las to nie to samo. Drzewa w mieście wyglądają inaczej. Zresztą sama się przekonasz.
Ala: Nie myślisz chyba, że będę chodziła po lesie?
Monika: Dlaczego nie? Wyobraź sobie, że to jak spacer po galerii handlowej, a w dodatku możesz zabrać ze sobą swojego psa.
Ala: Zwłaszcza jak pada deszcz albo jest minus dwadzieścia.
Monika: Wtedy zostaną ci książki i gry planszowe. I oczywiście telewizja. Zresztą nie przesadzaj, na pewno macie tam Internet.
- G** **Ala:** Moi rodzice chcą, żebyśmy się przeprowadzili na wieś do domu mojej babci.
Monika: To super! Przecież teraz mieszkacie w bloku. W domu będziesz w końcu miała swój pokój!
Ala: No tak, zawsze chciałam mieszkać w domu. Ale nie na wsi!
- H** **Monika:** Wyobrażam sobie, bo moja babcia też mieszka na wsi i często do niej jeździmy.
Ala: Wiem, mówiłaś. Nigdy nie rozumiałam, co ci się tam podoba. Co ty tam właściwie robisz?
Monika: Trochę pomagam babci...
Ala: Oj, weź! Nie o to mi chodzi!
Monika: Dużo spaceruję po lesie, mam tam swoje ulubione miejsca. Niedaleko jest jezioro i jak jest ciepło, to można się w nim kąpać. Często jeżdżę na rowerze, bo jest tam mnóstwo fajnych ścieżek. Mój brat z kuzynami całymi dniami łowią ryby, ale mnie to nudzi. Za to często razem gramy w piłkę albo w inne gry. Zimą jeździmy na nartach...

II. Dobierzcie się w pary i ułóżcie 6 pytań, które można zadać bohaterkom dialogu. Przygotujcie też sobie odpowiedzi na te pytania. Następnie przekażcie swoje pytania (bez odpowiedzi) parze znajdującej się po waszej prawej stronie. Wy dostaniecie pytania pary ze swojej lewej strony. Odpowiedzcie na nie i oddajcie odpowiedzi. Gdy wrócą do was odpowiedzi na wasze pytania, sprawdźcie, czy wszystko się zgadza. Za dobrą odpowiedź przyznajecie 1 punkt. Która para zdobyła 6 punktów?

Zieleń w miastach

I. Dopasuj słowa do ich definicji.

0. komunikat 1. gałąź 2. beton 3. intruz 4. grobowiec 5. horyzont 6. skarbiec	a) pęd wyrastający z pnia drzewa b) duży grób murowany lub z kamienia c) pomieszczenie przeznaczone do przechowywania pieniędzy, cennych przedmiotów zabezpieczone przed kradzieżą i pożarem d) linia, wzdłuż której niebo wydaje się stykać z powierzchnią ziemi e) krótka oficjalna informacja podana do powszechnej wiadomości f) materiał używany w budownictwie g) osoba niechętnie widziana w jakimś środowisku
---	---

II. Wysłuchaj wiersza Julii Hartwig pt. „Komunikat” i uzupełnij brakujące wyrazy.

Julia Hartwig

Komunikat

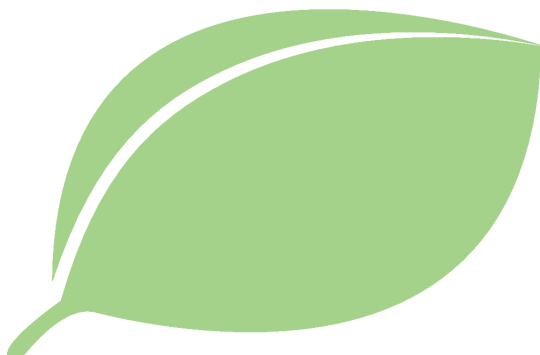
Kogo to ...*obchodzi*...⁰ że tuż pod moimi oknami
 bank ...¹ wieżowiec?
 Drzewa wycięto gniazda ...² opustoszały
 Było niebo nie będzie nieba
 Były gałęzie ...³ pełne liści
 Będzie martwa ...⁴ betonu
 i obojętni intruzi okien patrzący ...⁵ w okno
 Pusty grobowiec ścian
 ...⁶ coraz wyżej
 coraz wyżej wznosi się zamurowany ...⁷
 rzadnie oddech powietrza
 W skarbcach tego ...⁸
 słońce złoży ostatnie swoje złoto

III. Wskaż zdjęcie, które może być ilustracją wiersza „Komunikat”. Uzasadnij swój wybór.



IV. Na podstawie wiersza Julii Hartwig „Komunikat” odpowiedz na pytania.

Co było za oknem?



Co będzie za oknem?



V. Czy zgadzasz się z poglądem przedstawionym w wierszu Julii Hartwig, że w mieście potrzebna jest przyroda? Uzasadnij swoje zdanie.

VI. Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

środowisko / kwiatów / powietrze / łąki / wiosną / kontakt / trawnik / oczy / domem / ulic / owadom

Od paru lat*wiosną*.....^o i latem mieszkańcy różnych miast w Polsce mogą cieszyć ...¹ widokiem pięknych kolorowych ...² nie tylko w parkach, lecz także wzdłuż ...³ czy na placach miejskich. Miejskie ...⁴ kwietne poprawiają estetykę miasta i umożliwiają bliski ...⁵ z naturą, jednak przede wszystkim wpływają korzystnie na ...⁶. Łąka w mieście jest ...⁷ dla wielu gatunków zwierząt i zapewnia pożywienie ...⁸. Poza tym oczyszcza ...⁹ i ziemię, a przy tym nie wymaga tak częstego podlewania i koszenia jak ...¹⁰.

VII. Wstaw do tekstu usunięte fragmenty zdań zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Jeden fragment jest niepotrzebny.

Po co nam w mieście drzewa?

We współczesnych miastach jest coraz więcej budynków, dróg i parkingów, a [0 – D]. Ludzie zapominają, że drzewa są nam potrzebne i że bez nich nas nie będzie. Przeciwnicy drzew w miastach twierdzą, że [1], że liście zaśmiecają chodniki, gałęzie mogą się złamać i kogoś zranić, a poza tym drzewa zajmują miejsce, które lepiej przeznaczyć na parking.

Na szczęście coraz więcej ludzi mówi o tym, że [2]. Dlaczego? Przede wszystkim drzewa oczyszczają powietrze i pozwalają nam swobodnie oddychać. Do tego obniżają temperaturę i zapewniają cień, co z pewnością [3]. Trzeba jednak wyraźnie zaznaczyć, że takie korzyści zapewnią nam drzewa, które są już dojrzałe. Wycinanie starych drzew i sadzenie młodych nie jest rozsądnym pomysłem. Jeden [4] co 1700 dziesięcioletnich buków.

Nie można też zapominać o wpływie zieleni na naszą psychikę. Kontakt z naturą wprawia ludzi w lepszy nastrój, [5], a także zmniejsza poziom agresji. Dlatego im więcej drzew w mieście, tym lepiej dla nas. Zwłaszcza że wraz z drzewami pojawiają się ptaki, a ich śpiew także działa na nas kojąco.

Drzewa zwiększają również [6]. Według badań naukowych kierowcy jadą wolniej, jeśli wzdłuż drogi rosną drzewa. Poza tym zadrzewiona droga jest dla prowadzących pojazdy [7], a podróżowanie nią wydaje się trwać krócej.

Czy potrzeba więcej powodów, by sadzić drzewa i dbać o nie?

Usunięte fragmenty:

A. bardziej atrakcyjna i mniej męcząca

B. duży, stuletni buk zapewnia tyle samo tlenu

C. bezpieczeństwo w miastach

D. coraz mniej zieleni

E. doceniają wszyscy w czasie letnich upałów

F. ich utrzymanie jest kosztowne

G. nie muszą się martwić o zalane piwnice

H. zielen w miastach jest niezbędna

I. pozwala obniżyć stres i zmęczenie

VIII. Podzielcie się na grupy i przygotujcie krótką scenkę na jeden z podanych tematów. Wykorzystajcie słownictwo poznane na lekcji.

1. Wasi rodzice chcą się przeprowadzić na wieś. Próbujecie ich przekonać do zmiany zdania.
2. Na weekend przyjechał/-a do was kuzyn/-ka ze wsi. Chcecie mu/jej pokazać różne miejskie atrakcje.
3. Na weekend przyjechał/-a do was kuzyn/-ka z miasta. Chcecie mu/jej pokazać różne wiejskie atrakcje.
4. Rozmawiacie z przyjaciółmi o budowie nowego centrum handlowego. Oni są zachwyceni tym pomysłem, a wy nie, gdyż budowa wiąże się z wycięciem wielu drzew.



Opisz jedną z fotografii.

Powiedz:

Kogo widzisz?

Jak wyglądają te osoby?

Gdzie są?

Co robią?



Widok z okna

I. Posłuchaj dwóch opisów widoku z okna, a następnie odpowiedz na pytania.

1. Gdzie mieszka Michał, a gdzie mieszka Arek?
2. Co słyszy Michał, a co słyszy Arek?
3. Jaki element krajobrazu, którego nie widzi Arek, widzi Michał?
4. Co za oknem może oglądać Arek, a nie zobaczy tego Michał?
5. Jaki element krajobrazu występuje w obu opisach?

II. Wysłuchaj nagrania jeszcze raz, a następnie podkreśl błędy w poniższym opisie porównawczym. Ile błędów znalazłeś/-łaś?

Michał i Arek opisują swój widok z balkonu. Michał mieszka na wsi, natomiast Arek w mieście. Każdy z nich ma za oknem inny krajobraz. Pierwszy z chłopców naprzeciwko okna widzi blok, a drugi ogród. Michał słyszy odgłosy z ulicy nawet przez zamknięte okno, natomiast Arek opowiada o brzęczeniu pszczoł i zbyt głośnym śpiewie ptaków. Michał może obserwować ludzi, a Arek zwierzęta. Gdy chłopcy wychylą się ze swoich okien, także widzą co innego. Z lewej strony Michał widzi boisko do piłki siatkowej, a Arek ogródek kwiatowy. Natomiast z prawej strony Arek dostrzega drogę, a Michał drogerię i pocztę. Arek opisuje jeszcze widok za sadem – są tam pola i łąki. Niestety Michał za blokiem, który stoi przed jego oknem, nie widzi już niczego. Obaj chłopcy ze swoich okien mogą dostrzec drogę, samochody i traktory. Obaj też mówią, że lubią wyglądać przez okno i obserwować swoje otoczenie.

III. Dopasuj słowa przydatne podczas tworzenia opisu porównawczego do właściwej kategorii.

w przeciwieństwie / następnym elementem / podobnie / inaczej niż / tak samo jak
kolejnym punktem / również / ale / jednak / łączy / różni / dzieli / mimo to
w odróżnieniu od / natomiast / a / z kolei / elementem wspólnym jest / podczas gdy
dlatego / przeciwnie

Słownictwo wyrażające podobieństwa

...

Słownictwo wyrażające różnice

...

Słownictwo zapewniające spójność wypowiedzi

...

IV. Obejrzyj poniższe zdjęcia i na ich podstawie przygotuj opis porównawczy (150 słów).



Projekt

Podzielcie się na grupy i opracujcie projekt idealnego miejsca do zamieszkania. Pamiętajcie, że musi on uwzględnić potrzeby każdej osoby z grupy. Przygotujcie go w dowolnej formie – może to być opis, ilustracja, folder reklamowy. Zaprezentujcie wszystkie projekty w klasie, a następnie zagłosujcie na najciekawszy z nich.

Charków – miasto nauki, kultury i odwagi

Charków to drugie pod względem liczby ludności miasto Ukrainy, położone na wschodzie kraju. Został założony w XVII wieku jako twierdza chroniąca przed najazdami tatarskimi.



**Charkowski Uniwersytet
Narodowy im. Karazina**

W XIX wieku Charków stał się ważnym centrum przemysłu, handlu i nauki. Dziś Charków jest znany jako miasto studentów i uczelni wyższych. Działa tu ponad 30 uniwersytetów, w tym Charkowski Uniwersytet Narodowy im. Karazina, jeden z najstarszych w Europie Wschodniej. Charków to również miasto techniki – produkowano tu samoloty, maszyny i nowoczesne tramwaje. Jedną z atrakcji miasta jest Plac Swobody – jeden z największych placów w Europie. Miłośnicy sztuki mogą odwiedzić Charkowskie Muzeum Sztuki, gdzie znajdują się

dzieła ukraińskich i europejskich malarzy. W mieście działają także teatry, filharmonia i opera. Charków ma także wiele zieleni – popularne są parki i ogród botaniczny. Latem mieszkańcy spacerują po alejach, zimą korzystają z lodowisk i świątecznych jarmarków.

Podczas pełnoskalowej inwazji Rosji w 2022 roku, Charków bardzo ucierpiało, ale nie poddał się. Mieszkańcy wykazali się ogromną odwagą, organizując pomoc, ewakuacje i obronę miasta. Wielu artystów, naukowców i studentów pozostało w mieście lub pracuje zdalnie dla jego przyszłości.

Charków to dziś symbol nowoczesności, wytrwałości i siły ukraińskiego ducha. Mimo zniszczeń, życie w mieście powoli wraca – działają szkoły, transport i instytucje kultury.



Pytania:

1. Co najbardziej zaintrygowało Cię w historii lub kulturze Charkowa?
2. Jakie miejsca w Charkowie chciałbyś/chciałabyś odwiedzić? Dlaczego?
3. Dlaczego Charków nazywany jest miastem studentów?
4. Jak myślisz, co pomaga mieszkańcom Charkowa przetrwać trudne czasy?
5. Jakie cechy powinno mieć nowoczesne miasto? Czy Charków spełnia te kryteria?

Transkrypcje nagrań

Lekcja 1

II.

0. Ten pasjonujący film przenosi nas do jednego z najpiękniejszych miejsc na Ziemi. Pokazuje niezwykle świat zwierząt i odkrywa przed nami tajemnice dzikich królów Afryki. Poznajemy historię Mary, małej lwicy, która bardzo chce wyrosnąć na silną i mądrą samicę, jak jej mama. Zaprzyjaźniamy się z Sitą, odważną gepardzicą i samotną matką pięciu maluchów. Poznajemy losy Fanga, przywódcy stada, który musi bronić rodziny przed licznymi niebezpieczeństwami.

1. Scenariusz do tego filmu napisał życie. Opowiada on historię utalentowanego lekarza, który przeprowadził pierwszą w Polsce udaną transplantację serca. Akcja dzieje się w połowie lat 80. Młody lekarz wraca ze Stanów Zjednoczonych, gdzie poznał najnowsze metody leczenia, które chce wykorzystać w Polsce. Niestety, jego starsi koledzy z pracy nie pozwalają mu przeprowadzać operacji, a szpitale zakazują wprowadzania nowych metod. Mimo wielu przeciwności bohater się nie poddaje i walczy, aby w końcu osiągnąć sukces.

2. Jego niezwykle przygody znane są chyba na całym świecie – możemy o nich przeczytać w książkach albo obejrzeć je w wielu filmach i serialach. Genialny detektyw rozwiązuje zagadki, których nie potrafi wyjaśnić policja: odnajduje zaginioną biżuterię, łapie przestępców, ratuje życie wielu ludziom. Tytułowemu bohaterowi pomaga jego wierny towarzysz Watson – lekarz i były żołnierz. W najnowszym filmie detektywi szukają sprawcy morderstw, rozwiązując kolejną mroczną zagadkę.

3. To ekranizacja książki fantastycznej dla dzieci napisanej przez Jana Brzechwę. Głównym bohaterem jest dwunastoletni chłopiec, Adaś Niezgódka, który zostaje umieszczony w niezwykle szkole. Oprócz niego uczą się tam jeszcze 24 chłopców, a imiona ich wszystkich zaczynają się na literę A. Szkołę prowadzi niezwykle nauczyciel, czarodziej. Pomaga mu uczony szpak Mateusz, który wymawia jedynie końcówki wyrazów. Dzieci uczą się w akademii niezwykle przedmiotów, takich jak: kleksografia, leczenie chorych sprzętów czy gra w piłkę globus.

4. To romantyczna i jednocześnie zabawna historia ze szczęśliwym zakończeniem. To 15 bohaterów i 5 wyjątkowych historii, które rozgrywają się w wigilię świąt Bożego Narodzenia. Magiczna świąteczna atmosfera łączy ze sobą losy bohaterów, zmieniając ich życie na zawsze. To film dla wszystkich: dla ludzi, którzy wierzą w miłość i dla tych, którzy już stracili nadzieję. Dla widzów, którzy szukają uśmiechu i pozytywnych emocji i dla tych, którym znudził się już grzeczny Święty Mikołaj.

IV

1. „Afrykańskie koty” to pasjonujący film, który przenosi nas do jednego z najpiękniejszych miejsc na Ziemi. Poka-

zuje niezwykle świat zwierząt i odkrywa przed nami tajemnice dzikich królów Afryki. Poznajemy historię Mary, małej lwicy, która bardzo chce wyrosnąć na silną i mądrą samicę, jak jej mama. Zaprzyjaźniamy się z Sitą, odważną gepardzicą i samotną matką pięciu maluchów. Poznajemy losy Fanga, przywódcy stada, który musi bronić rodziny przed licznymi niebezpieczeństwami.

2. Scenariusz do tego filmu napisał życie. Film „Bogowie” opowiada historię profesora Zbigniewa Religi, utalentowanego lekarza, który przeprowadził pierwszą w Polsce udaną transplantację serca. Akcja dzieje się w połowie lat 80. Młody lekarz – Zbigniew Religa – wraca ze Stanów Zjednoczonych, gdzie poznał najnowsze metody leczenia, które chce wykorzystać w Polsce. Niestety, jego starsi koledzy z pracy nie pozwalają mu przeprowadzać operacji, a szpitale zakazują wprowadzania nowych metod. Mimo wielu przeciwności bohater się nie poddaje i walczy, aby w końcu osiągnąć sukces.

3. Jego niezwykle przygody znane są chyba na całym świecie – możemy o nich przeczytać w książkach albo obejrzeć je w wielu filmach i serialach. Genialny detektyw, Sherlock Holmes, rozwiązuje zagadki, których nie potrafi wyjaśnić policja: odnajduje zaginioną biżuterię, łapie przestępców, ratuje życie wielu ludziom. Sherlockowi pomaga jego wierny towarzysz Watson – lekarz i były żołnierz. W najnowszym filmie detektywi szukają sprawcy morderstw, rozwiązując kolejną mroczną zagadkę.

4. „Akademia pana Kleksa” to ekranizacja fantastycznej książki dla dzieci napisanej przez Jana Brzechwę. Głównym bohaterem jest dwunastoletni chłopiec, Adaś Niezgódka, który zostaje umieszczony w niezwykle szkole. Oprócz niego uczą się tam jeszcze 24 chłopców, a imiona ich wszystkich zaczynają się na literę A. Szkołę prowadzi niezwykle nauczyciel, czarodziej – Ambroży Kleks. Pomaga mu uczony szpak Mateusz, który wymawia jedynie końcówki wyrazów. Dzieci uczą się w akademii niezwykle przedmiotów, takich jak: kleksografia, leczenie chorych sprzętów czy gra w piłkę globus.

5. „Listy do M” to romantyczna i jednocześnie zabawna historia ze szczęśliwym zakończeniem. To 15 bohaterów i 5 wyjątkowych historii, które rozgrywają się w wigilię świąt Bożego Narodzenia. Magiczna świąteczna atmosfera łączy ze sobą losy bohaterów, zmieniając ich życie na zawsze. To film dla wszystkich: dla ludzi, którzy wierzą w miłość i dla tych, którzy już stracili nadzieję. Dla widzów, którzy szukają uśmiechu i pozytywnych emocji i dla tych, którym znudził się już grzeczny Święty Mikołaj.

Lekcja 2

V.

0. 22 września 2015 roku dokonał historycznego wyczynu – w meczu Bundesligi strzelił pięć goli w zaledwie dziewięć minut. „Często wspominam ten dzień, był naprawdę fantastyczny” – powiedział w jednym

z wywiadów. Polak wciąż jednak nie wie, jak do tego doszło. Tego wyczynu Lewego, jak na razie, jeszcze nikt nie powtórzył.

1. Miała sześć lat, kiedy rodzice po raz pierwszy zaprowadzili ją na basen. Jak sama przyznaje, teraz jest im bardzo wdzięczna, ale wtedy nie zawsze chciała chodzić na treningi i czasem bardzo się denerwowała. Pierwsze zawody wygrała w Niemczech w wieku 8 lat – zdobyła wówczas 5 medali i puchar. Mówi, że w sporcie najważniejsze jest nie poddawać się w walce o realizację marzeń.

2. Wychowywał się w Zębie koło Zakopanego. Już w dzieciństwie razem z kolegami budował skocznie i organizował zawody. Ukończył Szkołę Mistrzostwa Sportowego w Zakopanem, a potem studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Odniósł ponad 30 zwycięstw w zawodach Pucharu Świata. Obok Adama Małysza jest jednym z najwybitniejszych polskich sportowców w swojej dyscyplinie.

3. Jego ojciec był bokserem, dwukrotnym medalistą olimpijskim, a matka siatkarką grającą w reprezentacji Polski. Najpierw trenował skok wzwyż, później grał w piłkę nożną – z powodu wysokiego wzrostu – na pozycji bramkarza. Dopiero w wieku 17 lat zaczął treningi na parkiecie. Szybko zaczął odnosić sukcesy w Europie, a następnie w USA, w najlepszej lidze światowej, w której spędził 13 sezonów. Od lat zajmuje się działalnością charytatywną na rzecz Polski i polskiego sportu.

4. Jako pierwszy przygodę z wyścigami rozpoczął jego starszy brat Radosław, który jeszcze w szkole podstawowej dostał się do sekcji sportowej. Młodszy z braci na poważnie zajął się treningami w wieku 11 lat. Pierwszy wielki sukces odniósł w wieku 17 lat, został wówczas mistrzem Europy. Rok później zdobył juniorskie mistrzostwa: Polski, Europy i Świata. Jego pierwszy trener mówi, że od początku wiedział, że jego podopieczny ma wrodzony talent, a do tego jest pracowity i zdeterminowany.

5. Pochodzi z rodziny sportowców – ojciec był zawodowym wioślarzem, uczestnikiem, m.in. igrzysk olimpijskich w Seulu w Korei Południowej. Bardzo chciał, aby jego córki zawodowo zajmowały się sportem. Starsza z dziewcząt – Agata – początkowo uprawiała pływanie, lecz później zmieniła basen na kort. Młodsza z siostr poszła w jej ślady. Swoje sukcesy zawdzięcza nie tylko ciężkiej pracy, ale także wsparciu rodziny, trenera i psychologa.

6. Zaczynała karierę sportową od kolarstwa torowego i razem z drużyną zdobyła mistrzostwo Europy juniorów. Równocześnie zaczęła odnosić pierwsze sukcesy w lekkoatletyce, a dokładniej w rzucie dyskiem. Treningi w swojej dyscyplinie zaczęła w 2002 roku. Podczas igrzysk w Rio de Janeiro pokonała rywalkę z Chin, osiągając wynik lepszy o 5 metrów 54 centymetry i bijąc po raz kolejny rekord świata.

7. W dzieciństwie najpierw chciała być prawnikiem lub lekarzem. Była bardzo dobrą uczennicą i początkowo nie wiązała swojej przyszłości z zawodowym sportem. Pierwsze kroki w zawodach pucharu świata stawiała w 2001 r. Jest wytrwała i sumienna. Trenując konkurencje biegowe, pokonywała kilkanaście tysięcy kilometrów rocznie. Gdy nie mogła ćwiczyć na śniegu, zakładała rolki.

Lekcja 5

V.

Dziennikarka: Dzień dobry Państwu! Dziś w studiu gościmy panią Małgorzatę Zając – aktywną emerytkę. Pani Małgorzata opowie nam, jak to jest być niestereotypową, aktywną babcią. – Pani Małgorzato...

Małgorzata: Oh, kochanie, mów mi po imieniu. Nawet moje wnuki mówią do mnie Małgosiu. Nie wszystkim się to podoba, zwłaszcza mężowi mojej córki, ale uważam, że to po prostu miłe, jeśli wszyscy mówią sobie po imieniu.

D: No dobrze, w takim razie, Małgorzato, powiedz nam coś o sobie na początek.

M: Hmmmm.... Od czego by tu zacząć. Pewnie wszyscy są ciekawi, ile mam lat. No więc dobrze... Mam 72 lata, nie wstydzę się tego mówić głośno, bo najważniejsze jest, że czuję się młodziej. Chyba mogę powiedzieć, że w ostatnim czasie przeżywam drugą młodość.

D: A kiedy to się zaczęło?

M: Całkiem niedawno, 5 lat temu. Po śmierci mojego ukochanego męża Franciszka. Było mi strasznie ciężko, więc zaczęłam szukać aktywności, które pozwolą mi na kontakt z nowymi ludźmi. Tak trafiłam do klubu aktywnego seniora, gdzie poznałam wspaniałych przyjaciół.

D: Czy to znaczy, że takich osób jak ty jest więcej w naszym mieście?

M: Tak, ale niestety nie ma ich zbyt wielu. Starsi ludzie zazwyczaj zamykają się w domu, nie spędzają czasu aktywnie i ograniczają się do kontaktów z rodziną i sąsiadami.

D: W takim razie, powiedz nam, jak ty spędzasz czas?

M: Oooo... Mam bardzo dużo różnych aktywności. Po pierwsze, uprawiam sport. Codziennie, niezależnie od pogody, spaceruję minimum 30 minut. Do tego dwa razy w tygodniu chodzę na basen, na specjalne zajęcia dla seniorów. Próbowalam namówić na te wyjścia moją rodzoną siostrę, ale ona twierdzi, że kobiety w naszym 190 wieku nie powinny się pokazywać publicznie w strojach kąpielowych.

D: No właśnie, tu dotykamy ważnego pytania – co rodzina sądzi o twoim stylu życia?

M: No cóż... Duża część rodziny, zwłaszcza ta starsza, w ogóle mnie nie rozumie. Przykładowo jedna z moich kuzynek uważa, że rolą babci jest pomaganie

dzieciom w wychowaniu wnuków. Ale ja się z tym w ogóle nie zgadzam. Nigdy nie lubiłam spędzać czasu w kuchni, więc rola babci, która tylko piecze ciasta dla wnuków zupełnie mi nie odpowiada. Poza tym moja wnuczka uważa, że inne babcie powinny mnie naśladować.

D: Bardzo dobre podejście! A co z podróżami?

M: Oh! Uwielbiam podróże. W ciągu tych 5 lat zwiedziłam więcej krajów niż przez całe swoje życie. Niestety, moja córka, ciągle mi powtarza, że starsze osoby nie powinny same podróżować, bo to może być niebezpieczne. Straszy mnie, że zachoruję, albo że ktoś mnie napadnie i okradnie. Ale ja uważam, że to przesada. Przecież na wycieczki jeżdżę z biurami podróży – wszystko jest tam świetnie zorganizowane i zawsze jest przewodnik, który się nami opiekuje.

D: W takim razie zdradz nam proszę, jakie kraje zwiedziłaś.

M: Najbardziej lubię ciepłe kraje, zwłaszcza zimą, byłam więc w Grecji, w Egipcie, w Maroko. Ale lubię też chłodniejszy klimat, taki jak w Szwecji czy Finlandii. Mój szwagier uważa, że takie zagraniczne podróże są drogie i byłoby lepiej, gdybym dawała te pieniądze swoim dzieciom i wnukom. A ja myślę, że on mi po prostu zazdrości, bo sam nigdy nigdzie nie jeździ. Za to mój wnuk chce mi założyć kanał na YouTube, na którym będziemy zamieszczać filmiki z tch moich podróży.

D: Świetny pomysł! Proszę daj nam znać, kiedy pojawią się pierwsze filmy. Umieścimy link na naszej stronie.

M: Z przyjemnością!

D: A czy zawsze podróżujesz sama, czy masz może jakichś stałych towarzyszy podróży?

M: Na jednej z wycieczek poznałam Stefana, który też jest emerytem. Bardzo się polubiliśmy i teraz razem podróżujemy. I w ogóle spędzamy razem dużo czasu.

D: Mmmm, co na to twoja rodzina?

M: No cóż.... Mój syn jest bardzo niezadowolony, nie może zaakceptować, tego że spotykam się z innym mężczyzną. Ale to jest przecież moje życie. I jak twierdzi moja synowa – najważniejsze, żeby to ja była szczęśliwa. A dzięki Stefanowi jestem. W końcu zaczęłam chodzić do kina, teatru i filharmonii – zawsze o tym marzyłam, ale niestety, kiedyś nie miałam na to ani pieniędzy, ani czasu. A teraz w końcu mam.

D: W takim razie życzymy ci Małgorzato, żebyś spełniała jak najwięcej swoich marzeń.

M: Dziękuję, do zobaczenia

D: Do zobaczenia.

Lekcja 6

Gdy sklep przychodzi do ciebie

I.

MONIKA: Cześć, Bartek! Co u ciebie?

KAROL: Cześć, Monika! Fajnie, że dzwonisz. Akurat nic nie robię, bo czekam na kuriera.

M: O, a co kupiłeś?

K: Nowe słuchawki i myszkę.

M: Przez Internet?! Nie boisz się kupować takich rzeczy w ten sposób?

K: Nie. Dlaczego miałbym się bać? Kupuję w sprawdzonym sklepie. Wszystko jest dokładnie opisane, a każdy przedmiot widzę przecież na zdjęciach.

M: Tylko, że zdjęcia można odpowiednio przerobić i wtedy nie widać wad przedmiotu. Dlatego ja wolę zobaczyć wszystko na własne oczy. No i w sklepie mogę dotykać towarów.

K: A ja nie lubię chodzić po sklepach. Tam zawsze jest za dużo ludzi. Poza tym do sklepu trzeba pojechać, spędza się tam mnóstwo czasu, a przez Internet kupuję w domu i mam większy wybór. To jest wygodniejsze i szybsze. Poza tym rzeczy kupowane w Internecie są często tańsze.

M: Ale musisz czekać, aż listonosz albo kurier przyniesie ci paczkę.

K: No muszę.

M: A ubrania też kupujesz przez Internet? Bez przymierzania?!

K: Tak. Przecież, jak coś na mnie nie pasuje, to mogę to zwrócić.

M: Ale wtedy musisz iść na pocztę! Pójście do sklepu i przymierzenie zajęłoby mniej czasu.

K: Niekoniecznie. Mogę nadać przesyłkę paczkomatem, a to jest szybsze niż stanie w kolejce na pocztę, zwłaszcza że paczkomat mam tuż pod blokiem.

M: Nie przekonałeś mnie. Lubię chodzić po sklepach.

K: Ty mnie też nie przekonałaś. Wolę kupować w Internecie.

Satysfakcja gwarantowana

I.

0. Z rodziną czy bez – u nas zawsze wyjdiesz najlepiej!

1. Masz dość walki ze swoim komputerem? Znowu coś w nim nie działa? Przynieś swój sprzęt do nas, a rozwiążemy wszystkie twoje problemy!

2. Wymalujemy ci wszystko, co chcesz. Paznokcie nie muszą być nudne!

3. Myślałeś o nowej fryzurze? Chcesz zmienić kolor? A może marzysz o prostych włosach, choć otacza cię burza loków? Świetnie trafiłeś! Spełnimy wszystkie twoje oczekiwania.

4. Lubisz próbować ciągle czegoś nowego? Wczoraj miałeś ochotę na smaki Azji, dzisiaj wolisz kuchnię francuską, a jutro zamarzą ci się owoce morza? Nieważne, skąd zamawiasz! My dowieziemy jedzenie prosto pod twoje drzwi!

5. Nie marnuj pieniędzy na nowe buty. Napraw stare!

6. Chcesz cieszyć się modnymi ubraniami, ale lubisz oszczędzać? Przyjdź do nas ze starą koszulą czy sukienką, a dopasujemy ją do aktualnych trendów!

7. Nauczyciele mówią za dużo i za szybko? Książka jest zbyt droga? Błyskawicznie i tanio skopiujemy wszystko, co chcesz.

8. Tylko u nas zostaniesz mistrzem kierownicy! Gwarantujemy zdanie egzaminu!

Lekcja 7

II.

0. To jeden z najważniejszych obiektów w historii Polski, siedziba króla i symbol władzy w Rzeczypospolitej. Jego początki sięgają XI w., ale w ciągu stuleci był wiele razy przebudowywany. Poza wspaniałe zdobionymi komnatami i salami można tu też zwiedzić skarbiec i zbrojownię. Obok znajduje się katedra, będąca miejscem koronacji i pochówku królów Polski, a także miejscem spoczynku wielkich Polaków. Razem z kompleksem Starego Miasta w Krakowie zamek został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

1. Zamek to prawdziwa perła Podkarpacia, która szczęśliwie uniknęła zniszczeń podczas burzliwych dziejów Polski. Jego obecny kształt pochodzi z I połowy XVII w. Charakterystyczną cechą tej budowli są dwie wieże zakończone barokowymi kopułami. Zamek zachwyca nie tylko swoją architekturą, bogatym wystrojem wnętrz, ale też pięknym parkiem i ogrodem. Przy okazji wizyty w zamku można zwiedzić muzeum powozów, kolekcję ikon oraz piękną synagogę.

2. Niedaleko Kielc można zobaczyć monumentalne ruiny niegdyś jednego z najpiękniejszych i najbogatszych zamków w Polsce. Potężny polski magnat z XVII w. – Krzysztof Ossoliński herbu Topór nie żałował pieniędzy, aby stworzyć wyjątkową rezydencję, o specjalnej symbolice. Miała ona 4 wieże odpowiadające czterem porom roku, 12 wielkich sal, zgodnie z liczbą miesięcy, 52 pokoje, czyli tyle ile jest tygodni w roku oraz 365 okien, czyli tyle ile jest dni w roku. W sali jadalnej znajdował się podobno szklany sufi, nad którym umieszczone było akwarium z egzotycznymi rybami.

3. Żaden z polskich zamków nie przyciąga tak często film wców, producentów telewizyjnych i tropicieli historycznych zagadek. Nic dziwnego, bo jest to miejsce wyjątkowe. Budowla pochodzi z XIII w. i jest położona na wzgórzu nad brzegiem rzeki Kwisa, która płynie przez Góry Izerskie. Zamek był kilka razy przebudowywany, ale nadal posiada grube, średniowieczne mury, potężną wieżę i podziemne tunele. Prowadzi do niego wysoki, kamienny most, pod którym znajduje się sucha fosa. Historia tego miejsca jest bardzo burzliwa i obfitująca w wiele tajemnic. Szczególne zainteresowanie budzą dzieje zamku w czasie II wojny światowej. Według niektórych badaczy hitlerowcy przeprowadzali tu ściśle tajne eksperymenty z nowymi rodzajami broni.

4. To najbardziej imponująca budowla obronna w polskich górach. Pochodzi z XIV w., a jej położenie jest wyjątkowo malownicze – zamek znajduje się na stromej skale nad Jeziorem Czorszyńskim w Pieninach. W samym zamku także nie brak ciekawych atrakcji. Jedną z nich jest studnia wykuta w skale o głębokości ponad 60 m, nad którą każdy mężczyzna powinien wypowiedzieć imię swojej ukochanej. Musi jednak uważać, bo jeśli ma wobec niej nieczyste zamiary, następnego dnia obudzi się tysy. Po przeciwległej stronie Dunajca wznoszą się ruiny zamku w Czorsztynie.

5. Największy i najbardziej popularny zamek na Szlaku Orlich Gniazd w Małopolsce z przełomu XIV i XV w. jest częściowo zrujnowany, ale nadal robi ogromne wrażenie. Podobnie jak i inne zamki na tym terenie, pełnił funkcję twierdzy chroniącej Królestwo Polskie przed najazdami Czechów. Otaczały go potężne mury o długości ponad 400 m, wysokie baszty i wapienne skały o fantazyjnych kształtach, które wkomponowano w zamkowy system obronny. Budowla popadła w ruinę po wojnie ze Szwedami w XVII w. Dziś na zamku odbywają się rekonstrukcje bitew historycznych, a w jego pobliżu działa park rozrywki.

6. Choć początki zamku sięgają XIV w., swoją wyjątkową rangę zyskał dopiero za panowania Zygmunta III Wazy. Wtedy właśnie stał się rezydencją królewską i miejscem obrad sejmu. To tutaj uchwalono Konstytucję 3 Maja, tu rezydowali polscy królowie, a po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. – prezydent. W czasie II wojny światowej Niemcy wysadzili zamek w powietrze, doszczętnie niszcząc tak ważny dla kraju symbol państwowości. Jego odbudowa ruszyła dopiero w 1971 r., a prace prowadzono dzięki środkom finansowym zebranych przez społeczeństwo. Dziś można nie tylko zwiedzać zrekonstruowane wnętrza, ale również wybrać się na spacer po królewskich ogrodach.

Lekcja 9

Miasto i wieś

IV.

0. **Dom jednorodzinny** jest przeznaczony do mieszkania dla jednej rodziny, a wokół niego znajduje się wolna przestrzeń.

1. **Blok** to budynek mieszkalny, który jest na ogół dłuższy niż wyższy; składa się co najmniej z 3 pięter i kilku segmentów (tzw. klatek). Najdłuższy tego typu budynek w Polsce znajduje się w Gdańsku. Ma 11 kondygnacji, 860 m długości, a wzdłuż niego znajdują się 3 przystanki autobusowe. Mieszka w nim około 6000 osób.

2. **Blizniak** to budynek mieszkalny, który składa się z dwóch domów połączonych ścianą. Na ogół obie części budynku stanowią swoje lustrzane odbicie.

3. **Kamienica** to murowany budynek mieszkalny, który bywa budowany od czasów średniowiecza. Ma co najmniej jedno piętro i zwykle stoi w szeregu podob-

nych do siebie budynków. Jego przednia ściana jest często bogato zdobiona. Najstarszy budynek tego typu w Polsce ma około 700 lat i znajduje się w Krakowie.

4. Szeregowiec jest domem stojącym w jednym rzędzie z innymi domami i łączy się z nimi ścianami bocznymi. Wszystkie domy stojące razem są do siebie podobne.

5. Wieżowiec to budynek, który ma kształt wieży i mogą się w nim znajdować mieszkania, biura lub hotele. Jeśli jest bardzo, bardzo wysoki potocznie mówi się na niego drapacz chmur. Najwyższym tego typu budynkiem w Polsce jest znajdujący się w Warszawie Pałac Kultury i Nauki. Nie ma w nim mieszkań, ale za to są, m.in. 4 teatry i 3 muzea.

Widok z okna

I.

Michał: Z okna w moim pokoju widzę część mojego osiedla. Naprzeciwko mojego bloku stoi kolejny blok. Dzieli nas szeroka ulica, na której panuje spory ruch. W domu nawet przy zamkniętym oknie słyszczyć szum jadących pojazdów i zawsze wiem, kiedy jedzie autobus, a kiedy samochód. Wzdłuż ulicy po obu jej stronach ciągnie się chodnik dla pieszych i ścieżka rowerowa. Po chodniku często ktoś spaceruje, a po ścieżce rowerowej dużo osób jeździ nie tylko rowerami, ale także na rolkach i hulajnogach. Pomiędzy chodnikiem a blokami jest trawnik. Na trawniku rosną drzewa, ale są jeszcze niskie i jest ich niewiele. Latem na naszym osiedlu jest bardzo gorąco, bo prawie nie ma cienia. Gdy wychylę się z okna i spojrzę w prawo, to widzę

nasz osiedlowy pasaż handlowy. Znajduje się tam kilka sklepów i punktów usługowych, ale ze swojego okna mam widok tylko na pocztę i aptekę. Obok nich jest parking i tam też zawsze jest dużo samochodów i ludzi. Natomiast z lewej strony mogę zobaczyć kawałek orlika, czyli boiska do piłki nożnej. Za nim jest plac zabaw, ale jego już nie widzę, chociaż często słyszę bawiące się na nim dzieci, bo są bardzo głośne. Lubię wyglądać przez okno i obserwować moje osiedle, bo tutaj zawsze coś się dzieje.

Arek: Okno mojego pokoju wygląda na sad. W naszym sadzie rosną jabłonie, grusze, śliwy i wiśnie. Uwielbiam wiosnę, gdy te wszystkie drzewa kwitną. Widok i zapach są po prostu cudowne! W głębi sadu stoją nasze cztery ule i stamtąd zwykle dobiega charakterystyczne bzyczenie pszczół. Latem sad pełen jest odgłosów, bo wśród drzew zawsze słyszczyć jakieś ptaki, po gałęziach lubią biegać wiewiórki, a w trawie słyszczyć brzęczenie owadów. Poza tym z podwórka dobiegają głosy naszych zwierząt gospodarskich, choć pomiędzy nim a sadem jest jeszcze ogródek warzywny, którego kawałek widzę, gdy się wychylę przez okno i spojrzę w lewo. Z prawej strony mogę za to zobaczyć kawałek drogi, którą chodzę do szkoły. Natomiast za sadem widzę jeszcze pola i łąki, które ciągną się w oddali aż po horyzont. Wbrew pozorom ten widok często się zmienia, bo na polach co jakiś czas uprawia się co innego, poza tym pole latem wygląda inaczej niż jesienią. Pomiędzy polami wije się droga i czasami jeżdżą po niej samochody, ale częściej widać na niej traktory. Lubię wyglądać przez moje okno i obserwować okolicę, bo zawsze zobaczę coś ciekawego.

Навчальне видання

МАЦЬКОВИЧ Марія, ГУЗЮК-СВИЦА Барбара, КВЯТКОВСКА Каміла, РОЧНЯК Агнешка

ПОЛЬСЬКА МОВА

(5-й рік навчання, друга іноземна мова)

підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Підручник відповідає Державним санітарним нормам і правилам

«Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей»

Редакторка Людмила Петрушка

Коректорка Марія Копач

Верстка Дениса Прохоренка

Художнє оформлення Катажини Вуйцик, VIOLET STUDIO

Аудіосупровід Аніти Годлевської

Формат 84×108/16. Ум. друк. арк. 20,16. Обл.-вид. арк. 19,50. Тираж 27 054. Зам. № 1883.

Видавець МПП «Букрек», вул. С. Костишина, 10, м. Чернівці, 58002.

Тел.: (0372) 55-29-43, +380 (66) 400 87 05. E-mail: info@bukrek.net. Сайт: www.bukrek.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи ЧІД № 1 від 10.07.2000 р.